125.

Doppio e mancante di 2 carte, conservato per sussidio nella lettura dell'altra copia la quale ha alcuni buchi qua e là sebbene sia la meglio conservata.

fine lege capillos. et In. iiij. Fast. Rite Deā Latię colūt matresq; nurusq;. Et vos qs vittę lōgaq; vestis abest. Nā vbiuīq; Oui. Matrōas noiat q̄s isstita aut lōga veste designat virgines q̄s puellas adiūgit, q̄ ad virginitatē dclarādā vittas gestabāt, vt et Vestales. td iigs altius psyderarit, cōp. riet pfectō falsam eē eop sniam, q hoc i loco intelligūt p vittas rescī ab Oui. Vestales. Veneri tuas, ignobiles foeminas ad q̄s ē aditus tutus quā e diuerso ad nobiles periculosus sit. Vñ dixit Hor. in Sermōibus. Hic se pcipitē tecto dedit ille flagellis Ad mortem cęsus, fugiens hic decidit acrē Prędonū in turbā, dedit hic p corpe nūmos. Hūc pminxerūt calones, quetiā illud accidit, vt qdā testes caudāq; salacē demeterēt ferro. Cōcessaq; furta, coitus lege permissos, et aditu faciles. intelligit aūt nō mō ignauas mulieres et ignobiles, sed etiā libertinas, de quibus et Hora. ita scri. Tutior at q̄to merx est in classe secunda Libertinaꝝ.

Nom. lib. xx. q. iliad. ita dscribit. Extat lignū aridū vlnę lōgitudine supra terram, siue q̄rcus, siue tilia, neq; nimbre fatiscit. Duo āt vtrinq; lapides albi, et obtritū iter firmissimi, planus circū Hippodromus id q̄zē alicuius iāpridē defuncti terminū vel carceres a maioribus institutos arbitror, quod nunc huic muneri Achilles dstinauit vt meta sit hāc tu curribus pplus actis pete, icūbe in sinistrā si ētēs. Dextrū āt equū stimulo excita: ce pteras, leuius metę ppinq̄t et radēs metā strigat, et tñ ad lapidē nō offēdat, ne forte et eq lędāt et frāgāt currus. Admissa ro. admoto vel celeri curru. Oui. i Met. Admisso sequit vestigia passu et Valerius Ma. Noctē admisso eq Theanā cōtēdit. Dū lz, dū nihil tibi obstat, vel dū fas ē p etatē, nā senē nō decet amare, ridet. n. ab oibus. Tibul. Huc puer, huc iuuenis turba circūterit arcta, Despuit i molles et sibi q̄sq; sinus. Aut certe dū nullo es alio amore irretitus. Loris solutis, amota oi alia cura. Elige cui di. elige puellā, quę tibi placeat. Scit bene venator, venatoris exēplo q̄rēdā eē puellam docet. Mete forma Admissū

Principio, quod amare velis, reperire labora,
Qui noua nunc primū miles i arma vēis.
Proximus huic labor est, placidā exorare puellā
Tertius vt longo tem pore duret amor
Hic modus, hęc nostro signabitur area curru,
Hęc erit admissa meta terenda rota.
Dum licet, & loris passim potes ire solutis
Elige, cui dicas, tu mihi sola places
Hęc tibi non veniet tenues delapsa per auras,
Quęrenda est oculis apta puella tuis.
Scit bene venator, ceruis vbi retia tendat,
Scit bene qua frendens valle moretur aper.
Aucupibus noti frutices, qui sustinet hamos,
Nouit quę multo pisce natentur aquę.
Tu quoq;, materiam longo qui quęris amori,
Ante frequens quo sit disce puella loco.
Non ego quęrentem ventis dare vela iubebo,
Nec tibi vt inuenias, longa terenda via est,
Andromeden Perseus nigris portauit ab Indis,
Rapta sic Phrygio Graia puella viro.
Tot tibi nanq; dabit formosas Roma puellas,

Furta āt p coitu posuit. sic Maro, Vulcani Venerisq; dolos et dulcia furta. Principio qd amare velis, tria sese docturū eē amātis pcepit, primo inuestiendā eē amicā, deinde blanditijs alliciēdā, postremo diutius conseruandā in amore pręcipit. Miles, amator, et miles Cupid. nis. Amorē enim militię speciem appellat Ouid. et amantes milites Amoris. In no. ar. In nouā militiā amoris tanq̄ tyro vel nouus in arma per figuram. Proximus la. secūdus labor. Cic. Proxima erat Honestū snīa. Huic, labori. s. inueniendę puellę, quā ames. Exorare, precibus et blāditijs tibi morigeram reddere. Tertius vt lō. vt amor diutius pseruetur. Hic modus, hęc mēsura. Nostro curru, nr̄is pceptis. Est. n. similitudo ab auriga sumpta. Signabit area, describetur spatiū operis, sicut in aream aurigę currētes solent currēdi spatia designare et eligere. Area aūt ē locus purgatus, cylindroq; psolidatus, vbi frumentū trituratur, cuius formā Varro describit, dicta ab ariditate, q caruerit et non possit quicq̄ generare, vt scribit Pōpeius Sed in vrbibus eas dicimus quas gręci plateas appellāt. Li. Ea ē area ante telluris ędē. Hęc erit admissa meta, currēdū erit p hoc spatiū, psistit adhuc in metaphora aurigę. Metę āt formā Nestor apd Area

ge cui di. elige puellā, quę tibi placeat. Scit bene venator, venatoris exēplo q̄rēdā eē puellam docet. Aucupibus no fru. scit quoq; aucups aues i fruticibus versari. Est aūt frutex, q ad iustā arboris magnitudinē nō assurgit. De frutice legito Theophrastū i pri. Qui pis. ha. piphrasis ē piscatoris. Lōgo amori, diu duraturo. Dare vela, nō est inqt lōgius nauigādū, vt puellā inuenias quēadmodū fecit Paris, q (vt tradūt poetę) suadēte Venere, q p se iudiciū tulisset in Ida, vt Apuleius in Met ostēdit, in Gręciā nauigauit. Herod. tñ aliā huius nauigatiōis cāꝫ fuisse ostēdit. Lōga terēda via est, nō et peragrāda erit terra, vt fecit Perseus, q a polydecte Magnetū fi. ad Gorgonas missus Andromedem inuenit i littore ceto expositā crimine mr̄is Cassiopeę. q̄ ausa ē Nereidibus se pulchritudie pferre, eāq; liberauit, vt i Met. docuit Ouid. Quare ab Andromede nō minorē animi beniuolētiā p bñficio accepit. Nā neq; pr Cepheus Aethiopū rex nec Cassiopea mr ab ea potuerūt ipetrare, qn parētes ac patriā relinquēs Persea sequeret. Higi. auctor. Nigris portauit ab Indis, i Ioppe q̄ ē in Palestina aūt vt i libuū pdita, vbi Cepheus regnauit, id factū fuisse pdicāt, vñ (vt Mella scr.) incolę belluę marinę ossa ostēdūt imania vestigiū seruare Andromedę. idē stm. Frutex Perseus Ioppe

Hęc habet, vt dicas, quicq̄d i orbe fuit (mos
Gargara quot segetes, quot h3 Methymna race
Aequore quot pisces, fronde teguntur aues
Quot cęlum stellas, tot h3 tua Roma puellas,
Mater & Aenee constat in vrbe sui
Seu caperis primis, & adhuc crescētibus annis,
Ante oculos veniet vera puella tuos.
Siue petis iuuenem, iuuenes tibi mille placebūt
Cogeris voti nescius esse tui.
Seu te forte iuuat sera, & sapientior ętas,
Hoc quoq; (crede mihi) credibus agmen erit.
Tu modo Pōpeia lētus spatiare sub vmbra,
Cum Sol Herculei terga leonis adit.
Aut, vbi muneribus nati sua munera mater
Addidit, externo marmore diues opus.
Nec tibi vitetur, quę priscis sparsa tabellis,
Porticus auctoris Liuia nomen habet.
Queq; parare necem miseris patruelibus ausę
Belides, et stricto stat ferus ense pater.
Nec te pretereat Veneri ploratus Adonis,

Iosephus et Pli. scri. Ouid. vero id i Aethiopia fuisse asserit, idē sentit Hygi. Nigris āt hoc est fuscis Solis ardorē. Sic et Sappho, Placuit Cepheia Perseo Andromede priē fusca colore suę. Sunt. n. Indi (auctore Herod.) atri, vt ēt Aethiopes, et eorū quoq; genitura atra, q̄uis corpus color, q̄d tū Ari. falsum eē ondit l. ij de gnā. aialiū, & l. iij. de

Indi Aethiopes eorū natura. Indos āt pro Aethiopibus posuit q supra Aegyptū sūt, quos tū Hero i Indiā refert annumerādos eē, vt Vir. Sola India nigrū fert hebenū, vbi Ser. dicit Indiā pro ea plaga Aethiopię accipiēdā eē. De Aethiopibus legito Herodotū i iij. et. vii. li. et nos plura diximus i enarratiōibus nr̄is in Pliniū de na. hi. Quicq̄d i orbe fuit, Romę dicis oēs orbis puellas confluere. Gargara q̄t se. Gargara (vt scr. Macro.) sunt in Misia, q̄ est Hellespōti pruīcia. Sed signatio nois et loci duplex ē. Nā et cacumē mōtis Idę, et oppidū sub eodē monte hoc noie vocat, hic āt pro oppido accipit frugum ferraci, sicuti est tota Misia ob humorē soli.

Gargara Virg. Ipsa suas mirāt Gargara messes. Methymna ra. Methymna (vt Stra. scri.) est vrbs Lesbiorū, in qua vinū optimū nascit. Virg. Quā Methymnęo car. de pal. Lesbos. Mater et Aenee, Venus Aenee mr̄ Romę sedē hēt, ex quo ondit lasciuas esse Rōanas mulieres. Seu ca. pri. hāc Hora. cōparat ceruino

Methymna filio ętate, naturaq; pauido et q̄rēti matrē quam perdiderat. Siue pe. iu. maiorē natu puellā. Cogeris vo. ne. eē t. ignorabis q̄nā ex tā multis puellis eligēda sit. Sera ē sa. ętas, eas intellige quę annū

Porticus Corinthia xxx excedūt. Tu mō Pō. Porticus olim Romę erigebant ad inābulationes et vmbras. Inter cęteras maxime fuit admirationis porticus Corinthia ad circū Flaminiū erecta a Cn Oct. ita appellata pp ęs corinthiū, qd erat i colūnis Eadē dicebat porticus in cāpo Martio ingēti sumptu ędificata, et (vt scri. Plinius) clara pictura Antiphili pictoris q Cadmū et Europē pinxit. Mar. Inde petit cētū pēdētia tecta colūnis. Illic Pōpeia dona, nemusq; duplex. Sane Pōpeius et Diuus Cęsar, et Octa. et eius filij, et familiares, et vxor, et soror vrbem ędificijs ornarūt, vt Stra. docet. Quū sol Her. quū sol ē in Leone. sol. eni. xiij Kl. Aug vt in. xi. docet Colu. in Leonē trāsitū facit, designat āt ęstatē. sol. n. ab ariete i: ipiēs

Sol in Leone ver ondit, et Tauꝝ et Geminos trāsiēs idē signat. Sed iā capitibus Geminoꝝ circulū ęstiuū tāgere vr̄ Et p cācrū et Leonē trāsiēs, et virginē ęstatē efficit.

Et rursus a Virginis extrēa pte trāsire ad ęquinoctialē circulū pspicit. In Libra āt ęquinoctiū pficit, et autūnū signare icipit. Ab hoc sig trāsiēs ad Scorpiū ē Sagittariū. Deide pronus icurrit ad hyemalē circulū ē a Capricor. Aq̄rio, Piscibus, hyemalē trāsigit, auctor Hyginius. Leōis Herc. Nemęū leonē dic, quē Herc. (vt Hygi. docet) inermis occidit, et inter sydera collocatus ē. Aut vbi muneribus, sūt q intelligāt de tēplo concordię, qd ędificauit Liuia Germānici mr̄, cuius meminit Oui. i Fast. Id postea a Tiberio dicatū scr. Sueto. Mihi magis placet intelligas de porticu Octauię, Octauiā sororem Augusti filiū Marcellū amisisse, cuius monumenta fuere Theatrū et porticus eius nois dicata. Plutar. ēt docet Octauiā cęsaris sororē ex C. Marcello Marcellū suscepisse, q dū ędilis eēt paulopo i cęsaris

Porticus Octauię filiā duxisset vxorē, mortē sponsus obijt, in cuius memoriā Octauia mater bibliothecam cōstruxit. Cęsar vero Theatrum Marcelli noie iscripsit Theatro Marcelli filij pxima. Nā (vt Suet scri) Augu q̄dā opa sub noie alieno nepotū. s. et vxoris, sororisq; fecit, vt Porticū, Basilicāq; Lucij et Caii. Itē Porticus Liuię ē Octauię, theatrūq; Marcelli. Hęc clara erat picturis antiphilij q Hesionā nobilē pixit, et Alexā. ac Philippū cū Minerua, et ādrobij, q pixit Hercu. ab Oeta mōte, exusta mortalitate cōsēsu deoꝝ i cęlū euntē. Laomedōtis circa Hercu. et neptunū historiā i Liuij epitomate legimus. Octauiā sororē Aug. filiū Marcellū amisisse, eius monu-

Marmora peregrina mēta fuere theatꝝ ē Porticus eius noi dicata. Plu. ēt docet octauiā Cęs. sororē ex C. Marcello Marcellū suscepisse. q dū ędilis eēt, paulopost Cęs. filiā duxisset vxorē spōsus obijt i cuius mēoriā Octauia bibliothecā cōstruxit. Cęs. vero theatꝝ Mar. noie iscripsit. Exter. mar. pegrīa marmora e Lacōia, armenia, Phrygia nūida, Paro, ęgypto, atq; caristo aduehebāt, vt Plu. docet in grecis logeq; petitis marmoribus. Pri. ta. āntiq̄ꝝ pictoꝝ clarissimis picturis q̄ i Porticibus lo-

Porticus Liuia cabāt. Li. no. h3 Porticus Liuię meminit Oui. i Fast. eō carmīe, Disce tñ vēiēs ętas vbi Liuia nūc ē Porticus imēse tecta fuisse domus. i area huius domus fulmie ictę Liuiā Porticū ędificatā scr. it Sue. Quę

Porticus Apollinis Palatini q; pa ne. porticū Apollis Palatini intelligit, nā vt Trāq. scr. Aug. tēplū apollis i pte Palatię domus excitauit cui addidit porticus cū bibliotheca greca, latinaq; i ca erāt Imagines Danaidū quīquagīta Oui. i Trist.

Ducor ad in.cã.tẽ.Dei,signa pegrinis vbi sũt alter. co.Belides et stricto stat fe.en.pr.ẽ Proper.Inter q̃s Danai foemina turba senis.Dana.ãt.L.hũit filias,cu ius quã fr̃ Ægyptus totidez filios hr̃et, peteretq; ab eo,vt filias illius i mr̃imoniũ daret, Danaus q; ab oraculo accepat fatũ sibi a gñro imminere,diu id recusauit, coactus tãdẽ a fr̃e nuptias celebrat puellę acceptis a pr̃e gladijs vt iussuz erat pria nocte viros occideruñt. Sola Hypermestra Linũ maritũ seruauit,vñ eas toqri apud iferos fabulãt poetę.Oui.i Ibi.Queq; geruñt hũeris perituras Belides vndas.E, ... dis Aegypti turba cruẽta nurus, ẽ Tibul.Et Danai ples veneris, q̃ nũina lęsit In caua letheas dolia portat aq̃s. Miseris pa.missis maritis.sũt n.patrueles q ex fr̃ibus nascũt. Belides,i Danaides.ẽ.n. pronymicũ ab auo dductũ Belus.n. pr̃ fuit Danai,et Ægypti. stricto ense, nudo gladio. Nec te pt.i tẽplis adulteria exerceri solita docz Iu.quũ ait.

Danaus et Aegyptus patrueles

Venus

Assyria

> Cultaq; Iudęo septima sacra viro.
> Nec fuge Niliacę Memphitica sacra iuuencę
> Multas illa facit,quod fuit ipsa Ioui:
> Et fora conueniunt (qs credere possęt?)amori
> Flammaq; in arguto sępe reperta foro est.
> Subdita qua Veneris facto de marmore tẽplo
> Appias expressis aera pulsat aquis.
> Illo sępe loco capitur consultus amore,
> Quiq; alijs cauit non cauet ille sibi
> Illo sępe loco desunt sua verba diserto,
> Resq; noue veniunt,causaq; agenda sua est.
> Hunc Venus e templis,quę sunt cõfinia,ridet,
> Qui modo patronus, iam cupit esse cliens.
> Sed tu precipue curuis venare Theatris,
> Hęc loca sunt voto fertiliora tuo.
> Illic inuenies,quod ames,quod ludere possis,
> Quodq; semel tangas, quodq; tenere velis.
> Vt redit,itq; frequens longũ formica p agmẽ,
> Granifero solitum dum vehit ore cibum.
> Aut vt apes saltusq; suos,& olentia nactę
> Pascua,p flores,& thyma summa volant,

scri.Externas cerimonias Ægyptios,Iudaicosq; ritus cõpescuit,coactis q supstitiõe ea tenebãt religiosas vestes cũ vestimẽto oi cõburere.Iudęo∤ iuuentẽ p sp̃ẽs sacri i puincias grauioris cęli distruxit. Reliq̃s gẽtis eiusdẽ vel silia sectantes vrbe sũmouit sub pęna ppetuę seruitutis,nisi obtẽperassent.Iuu. et pr̃es arguit,q supstitiõibus Iudęo∤ filios ibuebãt. Septima.s.cerimoniã Iudęorũ q̃ fiebãt.vij.q̃z die, quẽ Iudęi Sabbatũ appellãt. Latini võ Saturni diẽ.Sabbatũ n. (vt Ioseph.scri.) reqez sigt q. vij. die Deus quieuit mũdo ↄstructo Appiõ võ ita appellatũ scri.qm̃ Iudęi labore fessi eo die dolore splẽis correpti sũt, a sabbõ qd splenem sigt.Alij scribũt Mosem Iudęo∤ ducem mõtẽ Synai occupasse,in quẽ venerat per deserta Arabię magna fame ẽ siti,inẽto frũmto ẽ aq̃.vij. die recreati sũt,vñ sabbatũ.i.diẽ gens dixerũt, q i oẽ ęuũ ieiunio a Mose sãcit9 ẽ,auctor Trogus. Hunc ãt diẽ adeo supstitiose sua bũt Iudęi,vt eo∤ munitiões Põ.cepit,obseruato ieiũij die q̃ ab oi op. abstinẽt, auctores stra ẽ Iosephus.

Sabbatũ

Nã q̃ñ pstat foemĩa tẽplo,itelligit ãt k Oui de tẽplo Veneris,q̃ riue Assyrio Romę colebãt cũ Adõe maxia veneratiõe.Pausanias li.i.scr. Assyrios pmũ Veneris cultũ istituisse,q̃s Paphij i Cypro imitati sẽ ac Phęnices,q Ascalonẽ i Palęstia tenẽt,a Phẽicibus edocti Cytherij eadẽ sacra susceperũt,q̃ Ægeus Atheniẽsibus tradidit.Ea ãt apd assyrios,siue Phẽicas lugẽs iducit,cuius rei cãz assignat Mac.Idẽ et refert simulachr̃ eiusdẽ Deę i mõte Libano fingi, capite obducto specie tristi faciẽ manu lęua itra amictũ sustinẽs,lachrymasq; visiõe ↄspiciẽtũ manare credi Stra et refert in cinyrę regia Byblo adonis tẽpla fuisse,eaq; vrbẽ tyrãno oppssã fuisse a Põpeio liberatã.De Venere nulli facit mẽtionẽ.Iuue. q̃z oñdit gẽtẽ ex Orõte,q fluit iter Libanũ ẽ antilibanũ iãpridẽ Romã puenisse,quũ ait.Iãpridẽ i Tyberis Syrus Defluxit Orontes.Et linguã et mores et cũ tibicine chordas.Obliq̃s necnõ gẽtili a tympana secũ Vexit, et ad circũ iussas pstare puellas.Fuit ãt Adonis filius regis Cinyrę,et Myrrhę eius filię,quẽ ardentissime amauit Venus,sed ab apro vulneratus iterijt, nõ sine Deę luctu maxio,is deide i florẽ mutatus ẽ,vt docet Oui i Met.Est sane Adonis,ut docet Ser. numẽ ↄiũctũ Veneri,vt Viribus Dianę,mr̃i Deum Atis Mineruę Erichthonius. Cultaq; Iudęo.cerimonias Iudaicas accipe,ad q̃s ↄfluebãt Rõanę puellę.Sed eas Tibe.postmodũ cõpescuit.Vñ Sueto.ita

Adonis

Cerimonię Iudaicę

Nec f. N tẽplũ Isidis diẽ,qd fuit pximuz ei cãpo,q erat ↄiũct,cãpo Ma.Iu.Isidis ãtq̃ q̃ pxia surgit oui li,ẽ Ma.Hic q̃z deceptus Mẽphitica sacra freq̃ntat. As sidet ẽ cathedris męsta iuuẽca tuis,Huius deę sacra celebrabãt q̃ãnis a mulieribus.x ↄtinuis diebus (vt oñdit Prop.)vbi sępenũero scortatiões,ẽ lẽocinia pabant.Iuue. Aut apd Isiacę potius sacraria lenę. Mẽphitica.s.Ægyptia accipe.Mẽphis.n.vrbs i ãgu stijs Ægypti sita fuit,ↄditaq; a Mine p r̃ge Ægypti o∤.ut docz Her.Dio tñ ita scri.Mẽphis dcã ẽ a filia ↄditoris Ogdoi regis, cũ q̃ Nilus sub imagie tauri dr̃ ↄcubuisse,ex q̃ is postea natus ẽ quẽ pp virtutẽ icolę Ægyptũ dixere,a q̃ et regio eis denoiata est. Iuuẽcę Niliacę,Isidis q̃ Iuno mutauit i vaccã, ut Oui.docet,Niliacã ãt Ægyptiã accipe a Nilo flumie Ægypti.vñ Romã eius sacra aduecta fuere,q̃ lõgo carmie execrat Prop.cũ ipa Dea. Alij legũt Linigerę q sacerdotes Isidis lino tecti sacra deę celebrabãt,q̃rũ hitũ ẽ põpã luculẽtissime describit. Apul.i Met. Multas illa facit,multę illic subagitãt,vñ Ioseph. li.xviij. Antiq Iudai.scri.iuuenẽ q̃ndã nocte, Mũdũ miro ↄmẽto ↄcubuisse cũ Paulia rõana i tẽplo Isidis. Q.d. fu.ip.Io.nã Io,q̃ postea Isis dcã fuit,a Ioue ↄpssa est. Et fo.&c.Rõę fo∤ tãtũ trę fuit,qd et Latiuz dicebat,Papi.Quę sup. iposito meles gem,

Templũ

Mẽphis

Forum triplex

mata colosso stat Latiū cōspicua foꝝ,et alibi,Latię
q̄ ctra tēpla Diones Cęsarei stat sede fori.De eo Ap-
pia.in ii.de bellis ciuilibus ita scri.Erexit et Veneri
genitrici tēpluū,vt prius ad Pharsaliū nouerat bellū
initurus. Atrium q̄s tēplo circūduxit,qd Romano
rū foꝝ eē voluit,non reꝝ qdem venaliū,sed eoꝝ,q
ad iura cōuenirēt,quē
admodū apud Persas
aut q̄rētibus aut ex
plicantibus iura con
ueniunt.Sue. q̄s scri.Cę
sarē foꝝ d manubijs
ichoasse,cuius Area
sup sestertiū milies cō
stitit. Alteꝝ dicebat
Romanū vel vetus.
Mar.Romanū ꝑpius
diutiusq; foꝝ est.Ter
tium extruxit Augu
stus cū ęde Martis vl
toris Sue. Fori extruē
di cā fuit populum et
iudicioꝝ multitudo,
q̄ videbat nō sufficiē
tibus duobus,& ter
tio indigere. Foro

Appia aqua

arguto,fremēti litig īnū vocibus. Subdita q̄ vene
ris,Appiā aquā dicit.Nā Appi.Claudius (vt Li. re
fert) in cēsura viā muniuit,q̄ a porta Latina.siue
Capena,quā et Fontanalē Pōpeius appellat.Brun.
dusiū vsq; (vt docet Stra.) ducebat. Papinius.Est
locus añ vrbē,qua primū nascit īngēs Appia,q̄;
Italo gemitus Almone Cybelle Ponit.Idē q̄s aquā
Appiā in vrbē īduxit,a quo ita appellata mox fu
it De q̄ ita scri.Frontinus, Cōcipit Appia in agro
Luculano via Prenestina īter milliariū.vi. et.vij.
diuerticulo finistrorsus passuū.dcLxxx. ductus est.
Hēt longitudinē a capite vsq; ad salinas,q locus ē
ad portā Tergeminā passuū.xi.milliū.cx. sursus.xi.
milliū.cxxx.supra terrā substractio,ē arcuatū ꝓxime
ad portā Capenā passuū.lx. Facto de Marmore,
nā in foro.C.Cęsaris erat ędes Veneris genitricis,
quā fecit Archelaus,sed festinatione dedicādi relīqt
impfectā,erat pterea prope viā sacrā tēpluū Veneris
cloacinę,et in capitolio ędes Veneris caluę, et apd
portā colinā tēpluū Veneris Erycinę,cuius in Fastis
meminit Ouid. Appias,aq̄ ab Appio censore co
ducta,vbi postea foꝝ Cęsar extruxit. Expssis,ela
culatis,emissis. Aera pulsat,aq̄.n.e fontibus ī al
tū erumpēs aerē ferit. Cōsultus iuris pitus. A
strijs cauit,reos defendit. Desunt sua verba,nescit
iuris pitus vbi apud amicā eloq̄ntia,q̄ in foro vti
solet. Resq; noue cāe non iudiciales. Sed tu ꝓ
cipue,foeminę ad spectādos ludos ex oī orbis pte in
Theatꝝ decurrebāt.Iuuenalis, Cunctis an hāt spe
ctacula totis.Quod secaris antes qdq; inde exce
pere possis.et Propertius,Tu neq; Pōpeia spatiabe
re cultus ī vmbra.Nec quū lasciuū sternet harena
foꝝ,Colla caue inflectas ad summū obliq̄ Theatꝝ.
Venare,tanq̄ venator amicā ingre. Curuis
Theatris,curuū Theatrū appellat ꝓp formā hemi

Via Appia

Aedes Veneris genitricis

Sic ruit in celebres cultissima foemina ludos,
Copia iudicium sępe morata meum est.
Spectatum veniunt,veniūt spectētur vt ipsę,
Ille locus casti damna pudoris habet.
Primus sollicitos fecisti Romule ludos,
Cum iuuit viduos rapta Sabina,viros.
Tunc neq, marmoreo pendebant vela theatros
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
Illic,quas tulerant nemorosa palatia, frondes
Simpliciter positę,scęna sine arte fuit,
In gradibus sedit populus de cespite factis,
Qualibet hirsutas fronde tegente comas.
Respiciunt,oculisq; notat sibi quisq; puellam,
Quā velit,& tacito pectore multa mouent

cycli,quā obtinebat (vt Cassiodorus scri.) Voto sta
tuiora tuo,in Theatro vberior est puellaꝝ copia,
q̄ posses cupere. Thyma sūmas,sūmas ptes thy Thima
mi.Est.n thymū herba apibus gratissima.Vir.Ne
rine Galathea thymo mihi dulcior hyble. Floret
circa solstitia,cum et apes decerpūt.et augurium
mellis est,puentū.n.
sperant apiarij florē
eo. Primus so a Ro
mulo ꝑmū in Thea
tro cępisse lasciuā li
centiā ostēdit. Ludos
sollicitos, ingetos et
curarum amoris ple Cōsualia
nos.Cōsualia dsignat Vela in
quibus Sabinę raptę theatris
sunt,nota est histo
ria a Liuio et Dio.et
plu celebrata,quā et
in.iij.Fastoꝝ lucule
tissime describit Ouid.
Tūc neq; marmo
reo,vela in Theatris
vmbrā fecere,qd pri
mus olum inuenit.
Qu.Catulus,cū Capi
toliū dedicaret,carbasina deide vela primus ī Thea
tro duxit Lentulus Spinter Apollinaribus ludis,
mox Cęsar totū foꝝ Romanū intexit,viāq; sacraꝫ
a domo sua ad cliuū vsq; in capitolium. auctor
Plin. Pendebant,sic et Propertius,Nec sinuosa ca
uo pēdebāt vela Theatro. Marmoreo The. Thea Marmorea theatra
tra non ex marmore structa erāt,ut postea thea
tꝝ Pōpeij mansitꝝ,et M.Scauri theatꝝ opus maxi
mū oīum q̄ vnq̄ fuere humana manu facta, Scę
na fuit ei triplex,altitudine.ccclx.columnaꝝ,Ima
ps scęnę e marmore fuit media e vitro,sūma tabu
lis inauratis.Columnę imę duo de q̄dragenum pe
dū. Signa ęrea īter colūnas fuerūt tria millia nu
mero Cauea ipsa cępit holum.lxxx.millia,auctor
Plin.nec prius subitarijs gradibus et scęna in tē
pus structa ludos edi solitos,et si vetustiora tpa re
petamus stantē,pplī spectauisse scri.Tacitus li.xiiij. Vino sparg
Nec fuerant liqdo.croco trito et mero īfuso va gebant
se vitreo (qd Mar.Nimbū appellat) spargebantur theatra
theatra pplo nimia opulentia luxuriāte, vt testis ē Nimbū
Pli.Ouid.in fastis Nec fuerāt rubri cognita fila cro
ci,et Propertius.Pulpita solēnes non oluere crocos.
Illic q̄s tulerāt.Scęna prius frōdibus e Palatino
mōte decerptis ornabat. At postea Clau. Pulcher
scęnā varietate coloꝝ adumbrauit vacuis añ pi
cturā tabulis extentatā,quā totā argento.P.Anto.
auro petreius.ebore.Qu.Claudius pexuit. Versati
lē fecerūt Lucius et Cinna locum quē argētatis co
tagijs.P.Lētulus Spinter adornauit , auctor Vale. Scena
Maxi.Scęna āt (vt Seruius docet) inumbratio in Theatri
terptat.q a rusticis primū fumbriationis cā cępta
fuit ad carmina declamanda,sed postea Theatri ps
ita appellari cępta est. Theatꝝ.n. (vt Cassiodorus
tradit) erat in hemicycli spēm.cuius.n. frons q̄ ve
lut chordā īter arcus cornua patet Scęna appellat.
Quali bet

Qualibet hirsu. coronã frõdeã gestabãt maiores in spectãdis ludis, postea tãta inoleuit luxuria, vt & rosacea ceperint vti, vnde Pli. scri. L. Fuluiũ argẽtariũ bello Pũico scdo cũ corona rosacea interdiu e pgula sua i for; pspexisset, ex auctoritate senatus i carcerẽ adductũ ñ añ finẽ belli emissũ eẽ. Comas hirsutas, q Rõani antea itõsi fuerũt. Hora. Nõ ita Romuli pscriptũ Et itõsi catõis auspicijs veterũq; norma, Et Var. I re rusti ca. Oli tõsores nõ fuisse signãt antiquorum statue, q plereq; hñt capillũ et barba magnã, sed tonsores (auctore Pli.) i Italiã ex sicilia venere post Romã pditã ãno. ccc liiij. adducẽte P. Ticinio Mena. Respiciunt, lustrãt et iquirũt q rapiãt. Tacito pectore, tacẽdo. n. cogitabãt. Rudẽ modũ, rudẽ modulationes, nã vũ pcinnũt rudes viri, vel fortasse rudibus adhuc huius artis Hetruscis, q nõdũ tã iflexa aia sono, nec tam pluriformi mõ, nec multiforatili tibia vtebant. Tibicine Thuscho, q ex Hetruria venerãt tibicines, quo sacrificę tybię ex buxo fiebãt, ludicrę vero ex loto arbore, deinde ex ossibus asininis, postea ex argẽto

Intonsi Romani

Dũq; rudẽ prębente modum tibicine Thusco,
Lydius ęquatam ter pede pulsat humum.
In medio plausu (plausus tunc arte carebat)
Rex populo predę signa petenda dedit.
Protinus exiliunt, animum clamore fatentes,
Virginibus cupidas iniciuntq; manus.
Vt fugiunt aquilas timidissima turba colũbę,
Vtq; fugit visos agna nouella lupos.
Sic illę timuere viros sine lege ruentes,
Constitit in nulla, qui fuit ante, color.
Nam timor vnus erat, facies non vna timoris
Pars laniat crines, pars sine mente sedet,
Altera moesta silet, frustra vocat altera matrẽ
Hęc queritur, stupet hęc, hęc fugit, illa manet.
Ducuntur raptę, genialis pręda, puellę,
Et potuit multas ipse decere pudor.
Si qua repugnabat nimium, comitẽq; negabat
Sublatam cupido vir tulit ipse sinu.
Atq; ita, qd teneros lachrymis corrũpis ocellos
Quod matri pater est, hoc tibi dixit, ero.
Romule militibus scisti dare commoda solus,

luctus sil' pditis ĩter se iocularia fundẽtes versibus corpe, nec abs re ni a vce inctus erãt. Accepta itaq; nis, sępiusq; vsurpãdo excitata vernaculis artificibus, q: Hister Thusco verbo ludia vocabat, nc m hi striõibus Idiũ q nõ sicut añ fescennino versu sile icõposituũ tmu r ac rudẽ alternis iaciebãt, sz ĩpletas modis Satyras descripto iã ad tibicinem cãtu, motuq; pgruẽti page bãt. De ludiõibus hęc liuius et plura it alia

Ter pe. pul hu. gesticulatione motu pedũ edidit. In me. pla. i media ppli plaudẽtis lętcia. Rex p; lo pdę Rõulus signũ dedit rapiẽdi virgines Sabinas, q b (vt docet Plu.) erat, qñ assurgẽs ipse, q cũ optimatibus pur pura idutus sedebat, purpurã i sinus ptraheret, ac rursus ptractã explicaret. Protinus ex. q primũ discur rũt ad rapiẽdas virgines. Vt fugiũt aqlas idẽ I Met. sic aqlã pẽna fugiũt trepidãte colũbę. Sine lege, sine ordie. Nã ti. vnus e. oẽs piter timebant. Raptę ãt Sabinę fuerũt nũero trigita, vt nõnulli

Romuli signum

Sabinarũ numerus

dñt, a qbus et curias nũcupatas volũt. Valeri. Antiãs. ccccxxvij. fuisse scri. Iubas aũt sexcẽtas, auctor Plu. Facies nõ vna ti. q: alię aliã timoris faciẽ oñ debãt, qdã. n. mortẽ, alię captiuitatẽ, et alia id genus supplicia timebãt. Genialis p. gñandis liberis pata Virg. Lucẽt genialibus altis Aurea fulcra toris. Aliter vero ab eodẽ dr, inuitat genialis hyems, hoc est voluptuosa. Atq; ita qd teneros, Liuius quoq; docet Rõanos pcibus, q maxie ad muliebre igenium efficaces sũt, sabinas raptas pciliasse. Solẽnia theatra, i qbus solẽnes ludi exhibent. Insidiosa ma. et eo ipe q raptę sunt Sabinę, sp i theatris patę sunt puellis amatũ isidię. Nec te no. sunt q hoc ad Equina tm referẽdũ putẽt, q fiebãt qnto Idus Apriles i Circo maxio iter Palatinũ et Auẽtinũ, de qbus in Fast. mẽinit Ovi. his versibus, Circus erit põpa celeber nũeroq; Deo, Priaq; vẽtosis Palma petet eqs. Hic Cereris ludi nõ e opus idicare cãę. Magis placet itelligas de ludis oibus, q fiebãt i Circo. Inter qs et Megalesiaci, q i honorẽ magnę mris celebrabãt magna hoĩs freqntia. Megalesia ãt (vt Varro docet) sunt appellata a tẽplo magnę mris Megalesio, vñ ex libris Sibyllinis Romã fuit aducta. De Megalesiacis ita scri. Iuue. Interea Megalesiacę spectacula Mappę Idęo solẽne colũt filisq; triũpho Prędo caballo pter sedet, ac mihi pace imẽsę nimięq; li si dicere plebis Totã hodie Romã Circus capit, et fragor

Genitale

Megalesia

Tibicines sane tibicẽ penultimã pducit, q sineresis facta est Tibicen duo ij breuiũ i lõgã, cũ i reliqs corripiat, vt corni Tibiarũ cẽ, & fidicen, auctor Pris. Martia. Ebria nos madimusicam dis rũpit tibicina buccis. Tibiarũ musicã Plu. i Apollinẽ refert Alcei testimõio. At Pli. obliquã tibiã Mi dę Phrygio, geminas tibias Marsię tribuit apule. Hiagnin Marsię prẽ dicit i canẽdo manus disca pedinasse, primũ duas tibias vno spũ aiasse, pmũ lęuis ac dextris foraminibus acuto tinnitu et graui bõbo pcẽtũ musicũ miscuisse. Lydius ęquatã, ludius seu histrio ex Hetruria accersitus. Ducũt. n. a Lydijs originẽ Hetrusci. Vale. M. de histriõe ita scri. Eaq; res ludiũ ex Hetruria accersendi cãm pbuit, cuius decora pnicitas vetusto ex More Curetũ, Lydorũq; a qbus Hetrusci originẽ traxerũt, nouitate grata Rõano oculos pmulsit. Et q: ludius apd eos histrio appellabat, scęnico nomẽ histriõi iditũ ẽ. Lydia ẽt musica a Lydia pruincia appellat, cuius auctor fuit Amphion, vt Plin. docet. Ea erat qrula. Apu. Seu tu velles Eoliũ simplex, seu Asiũ variũ, seu Lydiũ qrulũ, seu Phrygiũ religiosũ, seu Doriũ bellicosũ. D: ludiõibus hęc Li. lib. vij. Ludiões ex Hetruria accin ad tibicinis modos saltãtes haud indecoros motus more Thusco dabãt, imitari deide eos

Ludius seu histrio

aiōē percuſſit,cuiuſ viridis q̄ colligo pinũ.Nā ſi de ficeret meſtā attōitāq; videres Hāc vrbē Potes ēt ad ludos circēſes referre.Nā Tacitus ſcri.i ludis circēſi bus pueros nobiles eqs ludicrū Troię inire ſolitos.

Circus Multa cō.q; eo ꝯfluūt puellę.Circus hi,Circus di ctus ē,q̄ circū metas pōpa ferebaſ,et eq currebāt,vt auctor ē Varro.Trex ăt Circos Rōę fuiſſe le gimus, Maximū,Fla miniū vel Apollinarē et Nero i Vaticano. Cur ăt Flaminius ita fuerit appellatus, do cet Plu.i Problematis Diſponebaſ ăt Circus i formā ſpacij oblōgi et i ſūmitate circi car ceres erāt, añ eq curri bus iūcti ad curſum mouebanſ,et quum ad ſūmū deueniſſēt, reuoluebanſ,dōec ad priorem metā deue nirēt. In circuitu ve ro ſpectacula ędificaſ qbus prēs atq; cyues

Fori ſpectabant,q̄ a Liuio fori appellanſ. Nil opus ē digitis,nō di gitoꝝ ſignis.nō capi tis nutu vtēdū ē,ſz libe ro ſmone.Solent.n. amātes digitis plerū q̄ aut alio ſiḡ amicę ſignare qδ velit. No

dis.Hortanturq; obiter iuuātq; blandis Vultus plau ſibus et voluptuoſum Dictāt q̄drupedantibus furo res.Impellūt,trepidāt,trahunt,repugnāt,Ardeſcūt, ſaliunt,timent,tement. At quū pōpa frequens,

Pompa Megalesiaca qualis ſit hęc pōpa in ludis Megaleſiacis docet in Faſt.Oui.his verſibus.Ibāt ſemimares et inania tym pana tūdent, Aeraq; tinnitus ęre repulſa dabunt. Ipſe ſedens molli comitū ceruice ferēſ, Vrbis p medias exululata vias.Scęna ſonat,ludiq; vocant, ſpectate quirites.Et fo ra Marte ſuo litigioſa vacent.De pōpa etiam huius Deę plura ſcri bit Apuleius in vlti mo Metamorphoſe os. Magis tñ placet hic intelligas de pom

Troia Ludus pa et turma pueroꝝ q Troiam ludebant i circo maximo. Qđ ludicrum a Iulio Cę ſare olim exhibitū fu iſſe Sueto.docet. Idē factitatum ſcribit ab Auguſto et Caligula, ludi origines habes apud Virg.in quinto certantibus Ephe bis,vel pueris in ludo Troiano pugnanti bus vel digladianti

Hęc mihi ſi dederis commoda,miles ero.
Scilicet ex illo ſolennia more Theatra,
Nunc quoq; formoſis inſidioſa manent.
Nec te nobilium fugiat certamen equorum,
Multa capax populi commoda Circus hēt.
Nil opus eſt digitis,per quos arcana loquaris,
Nec tibi per nutus accipienda nota eſt.
Proximus ad dominā nullo probibēte ſedeto,
Iunge tuum lateri,quam potes,vſq; latus.
Et bene te cogit,ſi nolit,linea iungi,
Qua tibi tangenda eſt lege puella loci.
Hic tibi quęratur ſocii ſermonis origo,
Et moueant primos publica verba ſonos.
Cuius equi veniant,facito ſtudioſe requiras,
Nec mora,quiſquis erit,cui fauet illa, faue.
At quū pompa frequens certātibus ibit ephebis
Tu Veneri dominę plaude fauente manu.
Vtq; fit,in gremium puluis ſi forte puellę
Deciderit,digitis excutiendus erit.
Et,ſi nullus erit puluis,tamen excute nullum
Quęlibet officio cauſa ſit apta tuo.

ta puellę volūtas.q̄ nota ſignabır. Proximus ad dñas,iuuenes i ſpectaculis ꝓpe puellas ſedebāt iu ue.Spectēt iuuenes q̄s clamor et audax Spōſio, q̄s cultę docet aſſediſſe puellę. Et bñ te cogit , ſedēdi

Linea ordo et locus iūgit te puellę ēt ſi id ipſa nollet,line as aūt appellat lōgū ſedēdi locū,q̄ſi q̄ndā lineā,velu ti eā q̄ i theatris diſiūgebat ꝓſcenij pulpitū et Or cheſtrę regionē vt docet Vitruui.li.v. Sic ēt nō i' in Amoribus eo verſu Quid fruſtra refugis cogit nos linea iūgi. Lege loci,q eſt oibus cōis. tāgēda eſt,iūgēdo te tāmō. Et moueāt primos,primus ſermo ſit cū puella q̄nā ſit futurus victor in ludis

Circensium factiões ex oium ſnia.Cuius eq veniāt docet iuuenes ſtu dijs puellaꝝ obſeq debere,fauēdo ei quē ipſa lauda rit ex illis q̄tuor factiōibus circenſiū ludoꝝ a pānī coloribus denoiātis,vt Caſſiodorus tradit.Solebāt eni ſpectatores alii alijs currētibus hoibus fauere, quoꝝ ſtudiū Plinius ad Calniſiū his verbis deridet Nūc fauēt pāno,pānū amāt,et ſi in ipſo curſu nō medio' rı' certamine. hic color illuc ille huc trāſfe raſ,ſtudiū fauorq; trāſibit,et repente agitatores il los q̄s ꝓ ul neſcitant q̄r clamitant noia relinq̄t, nō tū iā ſpectatores faſta ſpōſione annulos depo nebāt.Idē ēt docet Sidonius Apollinaris his verſi bus,Micant colores Albus et venetus, virens ru benſq; Vrī inſignia ꝯtinent miniſtri Ora et lora manu iubasq; totas Cogunt flexibilibus latere nō

bus inter ſe Cybeles ſacerdotibus , qui(vt Apuleius ſcribit)erant ſemiuiri,effęminati,cinędi , qui bra chia renudata gladijs,ecuribusq; ſibimet deſecabāt et morſibus muſculos incurſabant, et membra cę debant , flagro talis ouium teſſerato multinodis cōmulcabant ictibus.Ephebeia autem(vt ſcri. Do

Ephebeia natus)eſt prima ętas adoleſcentię.Adoleſcētia ex trema pueritia.Greci enim(vt auctor eſt Cenſori nus in libro de die natali)adoleſcentiloꝝ tres fa ciunt gradus: πολλάκ vocant annoꝝ quatuordecim. Deinde Ephebum vſq; ad decem et ſeptem,poſtea Exephebon. Tu Veneri dñę,in Pōpa Megaleſia ca nō mō ipſam Cybelem deferebant in Circus,ſed alia q̄s numina,id qđ etiam in pōpa Cereris fieri ſolitū teſtatur Ouid.in Faſt.et i Amoribus, in his autē prima victoria precedebat,ſpectatoresq; alij alijs numinibus plaudebant. Amantes aūt Veneri potiſſimū aſſurgebant,quam rem docet elegantiſ ſime Oui.his verſibus,Sz iā pōpa venit linguis ani miſq; fauete,Tempus adeſt plauſus , aurea pōpa venit.Prima loco ferē ſparſis victoria pennis,Huc ades,et meus hic fac Dea vincat amor. Plaudite Neptūno nimium q credititis vndis Nil mihi cū pela go,me mea terra tenet,et paulopoſt ita ſubſequit, Nos tibi blanda Venus pueriq; potentibus armis Plaudimus inceptis annue Diua meis,iubet ğ poeta amatores plaudere debere,quū in Circus Venus

Pallia si terrę nimium demissa iacebunt
Collige, & in munda sedulus affer humo.
Protinus officij pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.
Respice pręterea, post vos quicunq; sedebit,
Ne premat opposito mollia terga genu.
Parua leues capiunt animos, fuit vtile multis
Puluinar facili composuisse manu.
Profuit & tenues ventos mouisse flabello,
Et caua sub tenerum scamna dedisse pedē.
Hos aditus Circusq; nouo prębebit amori,
Sparsaq; sollicito tristis harena foro.
Illa sępe puer Veneris pugnauit harena,
Et qui spectauit vulnera, vulnus habet.
Dum loqtur, tāgitq; manum, poscitq; Libellū
Et quęrit, posito pignore, vincat vter.
Saucius ingemuit, telumq; volatile sensit,
Et pars spectati vulneris ipse fuit.
Quid modo cum belli naualis imagine Cęsar
Persidas induxit, Cecropidasq; rates?
Nēpe ab vtroq; mari iuuenes, ab vtroq; puellę
Venere, atq; ingens orbis in Vrbe fuit.
Quis non inuenit, turba quod amaret in illa?
Eheu q̄ multos aduena torsit amor.
Ecce parat Cęsar, domito quod defuit orbi

Pallium destrutur. Pallia si terrę, pallium supra tunicā gestabat a viris et mulieribus. Effer humo. i. amoueas e loco imundo. Pretium officij, appositio figura est, pretium inqt officij tui erga puellam erit q̄ uidebis eius crura. Parua leues capiunt aios, paruis hmōi officijs ɔciliantur puellę, quas id dicit leues aios hre, q̄m sūt mutabiles virgi. Variuz et mutabile semp Fęmina.
Puluinar Puluinus — Puluinar facili, puluinar vel puluinus est q̄si lectulus quas quo vtimur in sedendo. Cicero. Afferri iussit puluinos et oēs in suis sedibus sederunt. Sigt ēt puluinus apud Pliniuz et Columellam partem eminentiorē terrę sulcum ex vtroq; latere sapiētē, qui ēt lira vocat. cōposuisse, cōmode aptasse, legit ē Supposuisse. Vētos
Flabellū — mouisse flabello, flabelluz est quo vtimur ad vētilandum ęstatis tpe, vel ad abigendas muscas. Terētius, Heu tu Dore cape hoc flabellum, et ventulū huic facito. Fiebant āt flabella ex pauōis pēnis, vt Mart. docet Prop. Et modo pauonis caudę flabella superbę.
Scamna — Scamna dedisse, scamna sunt q̄ pedibus supponunt a scandendo dicta. Circusq;, et Circus et harena ministrabit viā ɔciliandę amicę.
Ludi gladiatorii Harena — Sparsaq; sollicito, ludos gladiatorios intelligit, de qbus multa Iuuenalis. Exhibebantur āt in foro harena ɔstrato, vnde harena pro loco accipit, vbi munus gladiatorium exhibebat, tristem āt harenam appellat pp gladiatoꝝ vulnera, solebant āt impatores ad bellū pficiscētes munus gladiatorium et venatus dare, vt scr Iulius Capitolinus in Pupieni Balbini gestis his verbis. Multi apud veteres dicunt hāc deuotionem factam ɔ hostes vt ciui sanguine litato speȝ pugnaꝝ securiores vim quandam fortunę satiarēt, ituros āt ad bellū Romanos debuisse pugnas videre et vulnera, ē ferꝝ nudas inter se cohortes, ne in bello armatos hostes timerent aut vulnera et sanguinē horrerent. Vulnus hȝ, vulneratur a Cupidine. Poscitq; Libellū, qui per sortes diuinabat.
Sortilegia I circo — Sortilegia enim et alia id genus diuinationis in circo fuisse docet Cicero in primo de Diuinatione. Iuuenalis Si mediocris erit, spatium lustrabit vtrunq; metarum. Et sortes ducet. Posito pignore, amicas (auctore Plinio) in spectaculis grādi sponsione facta annulos disponebant, quum alij alium victorem fore affirmarent. Martialis, Sed quū sponsio fabulęq; lassę, De scapo fuerint ē incitati, et Iuuenalis. Spectāt iuuenes quos clamor et audax Sponsio, quos cultę decet assedisse puellę. Saucius ingemuit, amator sensit se esse a cupidine vulneratum.

Quid modo cum belli, Augustus Cęsar (vt Tranquilus scri.) sup ter cęteros ludos, q̄ ū assiduitate, varietate et magnificentia oēs antecessit. Dedit ēt spectaculuz nauale circa Tyberim cauato solo, in quo postea fuit Cęsarꝫ nemus, qbus diebus custodes in vrbe disposuit, ne raritate remanentiū grassatoribus obnoxia eēt, huius Naumachię meminit ēt Eusebius et Tacitus in. xij. lib. — Naumachia Augusti classis.
Persidas induxit, classes designat quā M. An. (vt docet Plutarchus) partim oriētalibus copijs, partim viatoribus, Agasonibus, Messoribus, adulescentulis per totam Gręciā a magris captis collegerat, et cōtra Augustū duxerat q̄ deinde apd Actium deuicta et Romam adducta in Naumachia Cęsaris pulcherrimum prębuit spectaculum. Persidas ergo orientales accipe. Est enim Persis (vt scribit Ptolemęus) regio quę terminatur a Septentrione Media, ab occasu Susiana, ab ortu duabus Carmanijs, a meridie parte Persici sinus. Persę autem cognominati sunt a perse filio Persei et Andromedes, vocabantur a Gręcis prius Cephenes. A se vero ipsis atque ab accolis Artei, vt docet Herodotus libro septimo. — M. An. — Persę — Cephenes Artei
Induxit, inuexit in canalum circa Tyberim sclum, vt pugnarent. Cecropidas, Athenienses, hoc dicit, quia Athenę Antonianas partes secutę sunt. Ab vtroq; mari. ab orientali et occidētali plaga. Orbis in vrbe fuit, totius orbis hoīes visi sūt fuisse Romę. Amor aduena, amor pegrinę mulieris. Ecce. p. Cę. Augustus finito Hispano bello in Syriam ad componendum orientis statum peruenit, mutuoque Phrahati iniunxit, ne bellum Parthię vellet inferre. Itaque tota Parthia captiui, ex Crassiano siue Antonij exercitu recollecti, signaque cum his militaria, Augusto remissa. Sed et filij nepotesque Phrahartis obsides Augusto dati, plusque Cęsar magnitu — Parthi domiti ab Augusto

Tunc bene desunt, tunc, si quis creditur alto,
Vix tenuit lacerę naufraga membra ratis.
Tunc licet incipias, qua flebilis Allia luce
Vulneribus Latijs sanguinolenta fuit.
Quaq; die redeunt rebus minus apta gerendis
Culta Palestino septima festa viro.
Magna superstitio tibi sit natalis amicę,
Quaq; aliquid dandum est, illa sit atra dies.
Cum bene vitaris, tamen aufert, inuenit artē
Foemina, qua cupidi carpat amantis opes.
Institor ad dominā veniet discinctus emacē,
Expediet merces teq; sedente suas.
Quas illa, inspicias, sapere vt videare, rogabit,
Oscula deinde dabit, deinde rogabit, emas,
Hoc fore contentam multos iurabit in annos,
Nunc opus esse sibi, nunc bene dicet emi.
Si non esse domi, quos des, causabere nūmos,
Littera poscetur, nec didicisse iuuat.

Regas duas fuisse vnam, in Eoboea, alteram in Achaia, quo in loco Iuppiter a capra lacte nutritus dicitur, prope & Olenē, vnde Oleniam capellam dixere poetę, vel ab Oleno Vulcani filio, vt in meminit Hyginius. Oriunt aūt Hędi (vt docet Columella). v. calendas Octobres, Fauonio flante, nonnunquā Austro cum pluuia. Idem alibi etiā scribit Hędos oriri pridie nonas Octobres vespere, in ortu autē et occasu tempestatē pluuiamq; faciunt. Manilius. Hunc subeunt Hędi claudentes sydere pontum, Nubibus et mundi nutrito rege capella. Virgi. Preterea tam sunt arcturi sydera nobis, Hędorumq; dies seruandi. Ouid. in Fast. Nais Amalthea Cretęa nobilis Ida Dicitur i siluis occuluisse Iouem. Huic fuit Hędorum mater formosa duorum inter Dictęos cōspicienda greges. Tunc bene desunt, cessat a captanda puella. Qua

Allia fluuius — ste. Allia, Allia (vt Liui. scri. fluuius est. xi. millibus passuū ab Vrbe distās crustiminis defluēs montibus. Apud quē deleti sunt a Gallis copię Rōanę ad xv. Kalen. sextiles, quē diē atq; velut infausta appellatione dānarūt. Nā āno ab vrbe cōdita. ccclxiij. a Tribu. militū Virgulo Malio, Eolio Posthumio, collegisq; eorum tractatū ē in senatu qd eēt, q totiens intra paucos annos male eēt afflicta resp. Et ex pcepto patrum Lagneū auruspicē in senatū venire iussū relgionū regrendarū gra dixisse Quitū Sulpiciū Trib. militū ad Aliā aduersus Gallos pugnaturū rē diuinā dimicādi gra fecisse postridie idus Quintilis. Itē apud Cremerā, multisq; alijs tpibus et locis post sacrificiū die postero celebratū male cessisse cōflictus. Tūc pres iussisse, ut ad collegiū pōtificū de his religiōibus referret, Pōtificesq; statuisse postero die ōēs calēdas, nonas, idus Atros dies hri, vt hi dies, neq; pliares neq; puri. neq; comitiales eēnt, hiq; Allienses,

Atri dies Allienses Postriduani — Postriduani. Atri. varie sūt appellati. Hęc Macrobius. Plutarc. Atros hos dies iō appellatos arbitratur, quī inferis sint dicati, q dies pcedēs calendas. ix. vel idus supis eēt, dicamus. His nec Iouē, nec Ianū, nec aliū Deorum pfari fas erat. Liuius qꝫ ita scri. Tum de diebus religiosis agitari cęptū, diēq; ad. xv. calēdas Sextiles duplici clade isignē, quo die ad Cremeram Fabij cęsi, q deinde ad Aliā cū exitio vrbis foede pugnatū posteriore clade Alliēsem appellarūt, isignēq; rei nullius publice, priuatimq; agēdę fecerūt. Sane Alia simplici l. scribit. Lucanus, Quas Alię clades.

Virgilius āt duplici l. pnūciauit pp metrum, vt alibi qꝫ dixit, Eucliū Proprium lnlēt accipere. Quaq; die redeūt, Saturnalia intelligit. i. idē Saturni festū, q erat (vt scri. Macrobius) ad. xiiij. calendas Ianuarias. sed postq̄ C. Cęsar huic mēsi duos addidit dies. xvi. calendas celebrari cępta sunt Saturnalia. — Saturnalia

Sed cū, ea re vulgus ignorarēt certuꝫ Saturnaliorum diē, nōnulliq; C. Cęsare isserto die, idest. xvi. calēdas. Alijq; veteri more. xiiij. calendas Ianuarij celebrarēt, pluribus diebus Saturnalia celebrari cępta sūt, lꝫ et apd veteres. vij. diebus pagerentur. Augustus in legibus iudiciarijs triduo ferias seruari iussit. Erāt āt hi dies lętitię et iocorū pleni, qbus bellum sumere, et pęnas a nocēte exigere, piaculū erat. Palęstino viro, viro Iudaico. Nā Iudęi diē quem latini Saturnū dicūt sabbatū appellāt, et obseruāt mira supstitione, vt antea docuimus. — Sabbatū Saturni dies

Scribit & Tacitus in lib. xxi., Septimo die Iudęis ociū placuisse, q is finem laborum tulerit, dein blandiente inertia, septimū quoq; annum ignauię datū, et honorē eiuꝫ Saturno habitū. Seu principia religionis tradētibus Iudęis, quos cū Saturno pulsos et conditores gentis accepit, seu q de septē syderibus, quis mortales regunt, altissimo orbe, et pcipua potentia stella Saturni ferat, ac plerisq; cęlestium vim suas, et cursum septimos p numeros cōmeare. Palęstina āt regio Syrię iuncta est, dcā (vt scri. Pli.) a Palęsti vrbe Metropoli. Est & Palęstinā pp Phoeaciā. Luca. Laxa Palęstinas vndis cōfixit harenis. Septia fe. Saturnalia intellige. Magna superstitio, magnus et supfluus timor. Supstitio aūt (vt Cice. est auctor) dī a superstes nomine. Illi. n. supstitiosi sunt, qui totos dies precant, ut sibi sui liberi superstites sint. Alij superstitionē dictam volunt, q sint supstantium rerum, idest cęlestiū, et diuinarum, q super nos stant inanis ē supfluus timor. Lactātius vero libro Diuinarum Institutionū quarto, supstitiosos eos vocari scribit, non qui filios supstites optāt, omnes. n. optamus, sed aut eos, qui supstitē memoriam ipsi defunctorum colunt, aut qui parētibus suis supstitibus colebant imagines eorum domi tanquam Deos penates. Nam, qui nouos sibi ritus assumebant, vt in Deorum vicem mortuos honorarent, quos ex hominibus in cęlum receptos putabant, hos vocabant superstitiosos. Eos vero qui publicos et antiquos Deos colerent, religiosos nominabant. — Supstitio

Vnde Virgilius. Vana superstitio veterumq; ignaria Deorum. Superstitiosi ergo qui multos ac falsos deos colunt. Sit auia, sit infausta. Cum bene vitaris, cum effugeris ne quid tibi illa auferat.

Institor — Institor ad dominam, institor est qui taberne locone ad emendum, vendendumue preponitur, qq; sine loco ad eundem actum preponitur, sic dictus q negocio gerendo instat, vt docet Vulpianus.

Discinctus — Discinctum, demissis tunicis. Propertius, Et ibo Mundus demissis institor in tunicis, alias dissolutus. Persius, Non pudet ad amorem discincti viuere nacte. Sapere vt videare, tanq optime noris, quanti constet merces.

Causari — Causabere, in excusationem adduces. Est enim causari causam rei geste afferre. Quintilianus. Hec causanti pupillo sic tutor irascatur, et Virgilius, Causando nostros in longum ducis amores. Causari etiam significat causam dicere, vel defendere, vt Marcello placet. Littera poscetur, petet a te singraphum pro comparatis mercibus, quo institori cautum sit. Nec didicisse iuuat, cum petat a te singraphum, non confert te literas didicisse. Natali libo, placenta natali, sic etiam in Amoribus, cum tibi deficient poscendi munera cause, Natalē libo testificare tuum.

Libum — Est autem libum (vt voluit Seruius) placenta de farre, ē melle sacrificijs aptum. Virgilius. Et Adorea liba per herbam subijciunt epulis. Scribit Cato die natali solita liba discumbentibus, et gustare neminem prius debere, q̄ is, qui suum natalem celebrat, omnesq; cum libum gustassent bene precari oportebat. Ouidius, Libaq; dem pro te geniale notantia tempus, Accipiamq; bonas ore fauente preces. Nascitur illa sibi, fingit natalem suum adesse vt mittas ei munera. Lapis, margarita. Caua aure, nam vniones (vt tradit Plinius) digitis suspendere, et binos ac ternos auribus gestare foeminarum gloria erat, et Cleopatram legimus duos illos maximo: vniones singulare nature opus auribus gestare solitam, quorum alterum in cena magne taxationis aceto liquefactum absorbuit.

Vnionū vsus — Elapsusq; caua fingit ex aure vnionem decidisse. Reddenda dari, pollicentur se reddituras tibi quicquid a te mutuo petunt. Legitur etiam vendita dari. Perdis amittis quod mutuo dedisti. Nulla gratia, nulla gratitudo. Non mihi sacrilegas, ordo, est, Decem ora cum totidem linguis non sūt satis mihi vt prosequar etc. Cera vadum tentet, sollicitandam esse literis amicam dicit. Cera, litere scripte in tabulis ceratis. Tentet vadum sollicitet, et experiatur animum puelle, vel securitatem adeundi amicam, nā vt in profundo maris periculum est, ita in vado securitas, vnde cum rem securam significamus, eam in vado esse dicimus, eodem verbo vtitur Ouidius in tertio, Verba vadum tenent abiegnis scripta tabellis.

Res in vado — Rasis tabellis, quia in tabellis cera oblitis scribebant. Ante enim nō fuisse chartarum vsum scribit Plinius, sed palmarum folijs primo scriptitatum, deinde quarundam arborum libris, postea publica monumenta plumbeis voluminibus, mox et priuata linteis cōfici cepta, vt ceris. Erit conscia tue mentis, declarabit amice mentē et amorem tuū. Legit̄ et Eat. Blanditias tuas, blāda et amatoria verba, que in amore plurimum pōt. Quisquis es, ac si diceret, licet eā dignitate pstes. Hectora do. Achilles (vt Homerus scri.) occisi Hectoris cadauer per dies. xij. insepultū seruauit, donec nocte redempturus miserabilis pater Priamus veniret. Verū iussu Iouis ab Apolline cadauer isigne, ne corrūperetur an̄ funus sacris liquoribus plitum est, et cū corpus nollet parenti Priamo reddere, Priamus duce Mercurio castra hostiū nocte igressus est, vbi apphensis Achillis genibus, ac p p̄rem, et bene comatam m̄rem, ē filiū precatus, datis etiā muneribus cesum filij corpus obtinuit.

Priamus Hectorem redimit — Munera aūt fuerunt hec, Duodecim pulchri Pepli, duodecim simplices vestes, totidē Tapeta, totidē Pallia, totidē Tunice, x. auri Talenta, duo fulgentes Tripodes, Lebetes quatuor, pulchrum et pretiosum poculum. Semel est si credita, si fides adhibetur ei, quod pollicemur. Sed tamen apta Dea est, spes tamen hoibus commoda, nam nisi ea esset, mortales plerīq; miserrimam vitam agerent, vnde longa solet esse inter doctos disputatio vtrū mali plus an boni spes afferat hominibus,

Spes

Quid quasi natali cum poscit munera libo?
Et quoties opus est, nascitur illa sibi?
Quid cū mendaci dāno mestissima plorat?
Elapsusq; caua fingitur aure lapis?
Multa rogāt reddēda dari, data reddere nolūt,
Perdis, et in damno gratia nulla tuo est.
Nō mihi, sacrilegas meretricū vt psequar artes,
Cum totidem linguis, sint satis ora decem.
Cera vadum tentet rasis infusa tabellis,
Cera tue primum conscia mentis erit.
Blanditias ferat illa tuas, imitataq; amantum
Verba, nec exiguas, quisquis es, adde preces.
Hectora donauit Priamo pce motus Achilles
Flectitur iratus voce rogante Deus.
Promittas facito, qd enim promittere ledit?
Pollicitis diues quilibet esse potest.
Spes tenet in tempus, semel est si credita, lōgū,
Illa quidem fallax, sed tamen apta Dea est.
Si dederis quicquam, poteris ratione relinqui,
Preteritum tulerit, perdideritq; nihil.
Et qd non dederis, semper videare daturus,
Sic dominum sterilis sepe fefellit ager.
Sic, ne perdiderit, non cessat perdere lusor,

Poteris ratione relinqui, quia cum ea acceperit quod volet, te relinquet. Preteritum tulerit, quod dedisti iam habebit, at ea nihil perdet, quia non dedit coluum, vel hoc dicit. Preteritum tempus nihil tibi auferat aut perdat. Sic dominum sterilis, sic dominum speratam ager plerumque fallit; vt et amicam. Sic, sperando. Lusor, aleator. Littera. Cydippe, Acontius ex Cea insula Delum nauigauit ad sacra Dianę, quę a virginibus celebrabantur, vbi in amorem Cydippes exarsit, et cum aperte non auderet eam vxorem petere, ipse dolo et fraude pomum ante puellam iecit, in quo hęc carmina scripta erant. Iuro tibi sane per mystica sacra Dianę: Me tibi venturum comitem, sponsamque futuram. Puella pomo accepto doli ignara carmen legit, visaque est sese vxorem polliceri Acontio, erat enim lex, vt quę in templo Dianę delię dicerentur, rata forent. Bonas artes, ingenuas disciplinas, eloquentię studia. Non tantum trepidos, non tantum vt in foro iudiciali sis eloquens, sed etiam apud amicas. Quam populus, per populum genus demonstratiuum, per iudicem genus iudiciale, per senatum deliberatiuum genus designat, in quibus generibus omnis facultas oratoria versatur, vt Aristoteles arbitratus est, et eum secutus Cicero. Tam dabit eloquio, tantum puellę mouentur eloquentia, quantum populus, iudex, et Senatus. Sed lateant vires, dissimulandam esse eloquentiam dicit. Id quod etiam precipit Fabius his verbis, veteribus quidem etiam dissimulare eloquentiam fuit moris, idque M. Antonius precipit, quo plus dicentibus fidei, minusque suspectę aduocatorum insidię forent. In fronte disertus, in aperto eloquens. Verba molesta, minus amicam delectantia. Declamat, declamare (vt Caluus dixit) est non mediocriter dicere, nam rhetores per declamationes adolescentes exercebant in scholis et foro preparabant. Littera causa fuit, Epistolam dicit nimis disertam, et in declamationis modum compositam. Littera valens, Epistola dicendi efficax. Scriptum, literas missas. Penelopen castissimam foeminam. Persistes, modo insistas. Per numeros veniunt ista, primo enim legat, deinde rescribat necesse est. Littera tri. scilicet Epistola amicę, et quę ostendat se abhorrere a re venerea. Queque mode clarat cur tristis. Quod rogat, ne es sollicitus. Quod non rogat, quę non vides cupit sollicitari. Dissimulanter, tamquam nescias quod sit in lectica. Abde, absconde ne intelligaris. Notis ambiguis, dubio sermone. Spaciosa porticus, ampla porticus, id est de porticibus abunde dictum est supius. Aliquot transire columnas, partem porticus, quę columnis fulta erat. Quod spe. caput et vultum amicę denotat, vel gemmas, quibus erit ornata. Supcilio, oculis. Notis aliis signis. Aliquo mimo saltante, histrione in theatro agiliter mouente. Quisquis agatur amans, quicunque amans representet ab aliquo mimo saltante fabulas in qua introducunt amantes. Torquere, crispare. Martialis crinibus in nodum tortis venere sicabri. Ferro, calamistro. Mordaci pumice, pumices (vt Plinius scribit) sunt in vsu corporum leuigandorum foeminis iam quidem et viris, atque (vt ait Catullus) liberis Laudatissimi sunt in Melo, Scyro, Aeoliis insulis. Probatio in candore et in minimo pondere, et vt quam maxime spongiosi, aridique sint ac teri faciles, nec harenosi in fricado. Quorum Cybeleia mater semiuiros et molles magnę matris sacerdotes designat, qui Galli singulo quoque die totum corpus eradebant, ne vel corpus quid eis inter Deorum cultum aut prodiculi, aut eradebant alterum sordis crearetur. Pluris enim faciebant se mundos esse, quam decores, vnde etiam virilia excidebant, auctor Herod. Scribit et Lactan. Isidis sa

Acontij et Cydippes fabula

Et reuocat cupidas alea sępe manus.
Hic opus, hic labor est, primum sine munere iungi.
Si dederit gratis, quę dedit, vsque dabit.
Ergo eat, et blandis paretur littera verbis,
Exploretque animos, primaque tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata fefellit,
Insciaque est verbis capta puella suis.
Disce bonas artes (moneo) Romana iuuentus,
Non tantum trepidos vt tueare reos.
Quam populus, iudexque grauis, lectusque Senatus,
Tam dabit eloquio victa puella manus.
Sed lateant vires, nec sis in fronte disertus,
Effugiant voces verba molesta tuę.
Quis, nisi mentis inops, tenerę declamat amicę?
Sępe valens odii littera causa fuit.
Sit tibi credibilis sermo, consuetaque verba,
Blanda tamen, pręsens vt videare loqui.
Si non accipiet scriptum, illectumque remittet,
Lecturam spera, propositumque tene.
Tempore difficiles veniunt ad aratra iuuenci,
Tempore lenta pati frena docentur equi.
Ferreus assiduo consumitur annulus vsu,
Interit assidua vomer aduncus humo.
Quid magis est durum saxo? quid mollius vnda?
Dura tamen molli saxa cauantur aqua.
Penelopen ipsam, persistes modo, tempore vinces.
Capta vides sero pergama, capta tamen.
Legerit, et nolit rescribere, cogere noli,
Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas.
Quę voluit legisse, volet rescribere lectis,
Per numeros veniunt ista, gradusque suos.

Tria genera causarum

Dissimulandam esse eloquentiam

Declamare

pumices

dolores deglabrato corpe pectora tũ lere. Isidẽ aũt eã vidẽ et Cybelen eẽ do et Apule. in .xi. Meta. a Cybele mõte Phrygię cognominata. Scri. n. Stra. Matrẽ deũ Berecynthiã a natiõe et Vestã, et Deã Phrygiã, Magnã a locis. Idẽ Dindymenã, et Phyllenas, et Pissinũ iã, et Cybelẽ appellatam. Plura huius Deę

Cybelle et eius noia

rales pariter cursus, et alia equestria certamina et pedita suppeditat. Nec minus tã multis Pili, Trochũ, Palęstrã exercitatione tractantibus Horatius, Cur apricũ oderit cãpũ Patiens pulueris atq; solis. Sit bene conueniens, togam corpori sic applica vt rugas non sorte, sed industria locatas arti

noia ponit Apuleius I metamo. pmo. Exululata, vlulatu celebrata. Apuleius, Et ab ingressu primo statis absonis vlulatibus strepẽtes fanatice puolant. Phrygijs modis, Phrygia modulatione. scribit. n. Plinius Midã in phrygia obliquã tibiam, geminas tibias Marsias Celenęũ in eadẽ gẽte inuenisse. De tibię modulatio ne hęc Apuleius, Brachijsq; suis humero tenus renudatis attollẽtes immanes gladios, ac secures euãtes exiliũt, incitãte sibi tibię cantu lymphaticũ tripudium, et Catullus, Vbi cymbalũ sonat vox, Vbi tympana reboãt, Tubicen vbi canit phyx vbi curuo graue calamo, Vbi capita Męnades vi iaciũt hederigerę, vbi sacrosancta acutis vlulatibus agitãt, vbi suevit illa diuę volitare cohors vaga. Forma viros neglecta decet, cultus negligentia in viro laudatur, vnde molliter ornatos a se reijcit Phędra apud Oui. in Epistolis cũ ait. sint procul a nobis iuuenes, Vt foemina cõptos, i ne coli modico forma virilis amat.

Gallorũ vlulatus

Phrygijs Modi

Forsitan et primo veniet tibi littera tristis,
Quęq; roget, ne se sollicitare velis:
Q ď rogat illa, timet, qď nõ rogat, optat, vt istes
Insequere, et voti postmodo compos eris.
Interea sine illa toro resupina feratur,
Lecticam dominę dissimulanter adi.
Neue aliquis verbis odiosas afferat aures,
Q uã potes ambiguis callidus abde notis.
Seu pedibus vacuis illa spatiosa teretur
Porticus, hic socias tu quoq; iunge moras.
Et mõ pręcedas, facito, mõ terga sequaris,
Et modo festines, et modo lentus eas.
Nec tibi de medijs aliquot transire columnas
Sit pudor, et lateri continuasse latus.
Nec sine te curuo sedeat speciosa Theatro.
Quod spectes, humeris afferet illa suis.
Iam si respicias, illam mirere licebit,
Multa supercilio, multa loquare notis.
Et plaudas aliquo Mimo saltante puellę,
Et faueas illi, quisquis agatur amans.
Cum surgit, surges, donec sedet illa sedebis
Arbitrio dominę tempora perde tuę.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos,
Nec tua mordaci pumice crura teras.
Ista iube faciant, quorũ Cybeleia mater
Concinitur Phrygijs exululata modis.
Forma viros neglecta decet. Minoida Theseus
Abstulit a nulla tempora comptus acu.
Hippolytũ Phędra, nec erat bñ cõptus, amauit.
Cura Deę siluis aptus Adonis erat.
Mũdicię placeãt, fuscentur corpora campo,
Sit bene conueniens, et sine labe toga.

fex nodus astringat, vel pcipit togam ipsam rotundã esse, et apte cęsam, aliter. n. multis modis fiet enormis. Sit sine labe toga, sine macula et sorde. In laxa pelle, i calceo maiori, sic et Tibullus, Ansaq; cõpressos alligat arcta pedes. Deformat capillos, deformes faciat capillos sectos in gradus. Nec lęda axillę nares, alę siue axillę partes sunt sub brachijs p quas natura expellit sordidiores humores, quos a depurato sanguine, dũ illũ diligẽtius decoquit sequestrat, q humor in pilis alarũ foetidũ relinquit odorẽ, nisi mũdicia sua curatur, hinc prouerbius est, hircũ in alis cubare, qñ male olet Horatius, An grauis hirsutus cubet hircus in alis. Cętera, sup flua cultũ et mundũ. Male vir, mollis et cynędus. Habere viꝝ, hẽre amatorem. Liber, Bacchus. Sunt vates, sunt. n. poetę in Bacchi tutela. Hic quoq; amãtes adiuuat, vina enim parant aios Veneri. Vñ non immerito Apuleius Liberũ Veneris hortatorẽ, et armigerũ appellat. Et Propertius de eo ita scri. Per te iũgũtur, p te soluunt amãtes. Fauet flãmę, fauet amori. Virg. Est mollis flãma medullas.

Alę vel axillę

Hircus I alis cubat

Minoida, Phędram. Nota est fabula. A nulla acu, a nullo calamistro, quo calefacto crispantur capilli. Nec erat bene cõptus, idẽ ita ẽt scri. Ouid. in Epistolis, Te tuus iste rigor, positiq; sine arte capilli, Et leuis egregio puluis in ore decet. Aptus, Adonis, Adonis nõ in luxu aliquo ornatus, in siluis amatus est a Venere. Fabulã hẽs apud Ouid. in Meta. Fuscentur, Sole nigrescãt. corpora cãpo, cãpũ Martiũ intellige, vbi iuuenes Romani varijs certaminibus corpora exercebãt. Ideoq; (vt Stra. docet) cu

Campi Martij certamina

Gnossis Iꝫgnis, Theseus supato Minotauro ariadnę auxilio, cũ ea et sorore Phędra athenas redibat, ariadnę pmiserat se eã ducturũ vxorẽ, Hippoly. vo filio Phędrã daturũ. Quare cũ Diã appulisset, ariadnã dormiẽtẽ reliquit, ipse cũ Phędra abijt, tũ demũ experrecta ariadna omnia tu cla cõplebat. sꝫ cũ forte Bacchus eo iter facit, puellã i cõiugẽ duxit, q paulopost I cęlũ locauit, et de suo

Thesei ariadnę ac Phędrę fabula

Auspicijs, annisq; pr̃is puer arma mouebis,
Et vinces annis, auspicijsq; patris.
Tale rudimentum tanto sub nomine debes
Nũc iuuenũ princeps, deinde future senũ.
Cum tibi sint fratres, fratres vlciscere lęsos,
Cumq; pater tibi sit, iura tuere patris.
Prębuit arma tibi genitor patrięq; tuusq;
Hostis ab inuito regna parente rapit,
Tu pia tela feres, sceleratas ille sagittas,
Stabit pro signis iusq; piumq; tuis.
Vincuntor Parthi causa, vincantur & armis,
Eoas Latio dux meus addat opes.
Marsq; pr̃, Cęsarq; pr̃, date numen eunti,
Est Deos e vobis alter, & alter erit.
Auguror en, vinces, votiuaq; carmina reddi,
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes, aciemq; meis hortabere verbis,
O desint animis ne mea verba tuis.
Tergaq; Parthorũ, Romanaq; pectora dicam
Telaq; ab auerso quę iacit hostis equo.
Quid fugis, vt vincas? qd victos Parthe relinqs?
Parthe malũ iam nũc Mars tuus omẽ hẽt.
Ergo erit illa dies, qua tu pulcherrime rerum,
Quattuor in niueis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla cathenis,

tas domuit nationes, in Indiã tuz exercitu trãscen
dẽs triẽnio post multis cũ spolijs in Bœotiã rediit, ꝓ
mus oĩuz triũphauit, vectus Indico elephãto, eme
re ac vendere primus istituit, vt Pli. docet i exercitu
mulierũ copiã circũduxit, armatã hastiet thyrso in
uolutas, q bis et musę ỽgines erãt, et silenus peda
gogus ac nutritor,
opamoruq; istitutor
studiorũ diadema re
gũ insigne ꝑmus in
uenit quis mitra ꝑ
diademate vteret. Vñ
mitriphoros dictus
Pugnare auspicijs alicuius
ẽ, vt scri. Diod. Au
spicijs an. p. auspicijs
et ãnis Augusti pr̃is
ꝑ adoptionẽ. q. d. mul
tũ tibi puero ꝓferent
auspicia et anni Au
gusti. Tiberius siue
Caius dr̃ arma mo
uere auspicijs Augu
sti, qm̃ ei Cęsar bellũ
gerendũ mandabat,
qd suis auspicijs susce
perat. Romę. n. ꝯsue
tudo erat, vt nihil do
mi, forisq; gereret nĩ
si captatis auspicijs.
Auspiciũ duplex
Oscines
Prepetes
Captabant ãt auspi
cia duobus modis,
aut volatu, aut garri
tu auiũ, quarũ qdam
oscines, qdã ꝑpetes di
cebant. Et. u. an. q.
ãni Augusti afferent
tibi multũ auctorita
tis apd hostes, seu qa
Augustus puer ad
huc cępit pugnare.
Quidã legũt ais. Ma
gis placet annis legas, qbus moderandũ eẽ puerile
īgeniũ velit poeta, aut in puerili ętate sperandũ eẽ
victoriã. Tale ru. tale initiũ. Sub tanto no. Cę
saris Augusti pr̃is. Quũ t. s. f. vel. M. Agrippaz et
Caius et Lucius
Luciuz inuit, qs lęsos dicit pp ius accipiẽdi recto
res a Parthis ītermissũ, vel si ad Tiberium referas,
Caiũ et Luciũ itelligit, qs ex Iulia nepotes Augustus
adoptauit, qbus ītra trienniũ defunctis adoptat
ab Augusto Tiberius simul cũ frẽ eorũ M. Aggrip
pa, qs lęsos dicit poeta pp Caiuz a Parthis iterem
ptũ. Iura tu. p. nam (vt Florus ẽt scri.) Armenios
victo rege Tigrane ingẽ vnũ seruitutis genus assue
uerat Pompeius, vt rectores a Romanis acciperẽt. In
termissũ ẽ ius Augustus ꝑ ꝑ Caium, deinde ꝑ Ti
berius recupare voluit. Genitor. pa. tu. Augusto
Augustus pr̃ patrię
S. P. Q. R. ꝑ Valeriũ Messallã pr̃is prię cognomen
detulerunt, cui lachrymãs rñdit Augustus his ỽbis.
Cõpos factus votorũ meorũ. P. C. qd hẽo aliud Deos
īmo. tales ꝓcari, q̃ vt hũc ꝯsensum vrm̃ ad vltimũ
vitę finẽ mihi ꝓferre liceat, auctor Sueto. Hostis,
Parthus. Rapit regna, Armeniã dicit, q̃ ad Par
thos defecerat. Ab inuito parente, ab Augusto id
moleste ferẽte. Pia tela, q̃ cã tua est honesta. Sce
leratas. i. sa. q̃ Parthorũ cã iniq̃ est. Stabit. p. s. Ro
Numina in exercitu ꝓferebantur
manę militię ꝯsuetudinẽ notat. Solebãt. n. in exer
citu numen aliqd imparatores ꝓferre, vt. C. Cęsar vi
ctricẽ Venerẽ, Põpeius Herculez inuictũ in auxiliuz
vocabat, ẽ in Hibernia
Pompei filius īsigne
pietatis. Cęsar ỽo insi
gne Veneris anpone
bat, quẽ morẽ ẽt Vir.
tãgit eo versu. Vadi
mus immisti danais
haud numine nr̃o.
Eoas opes. Parthi
cas gẽtes. Dux me
us, Tiberi. vel Caius.
Marsq; pr̃, Mars pr̃
Romanę vrbis ꝑ Ro
mulũ. Est Deus e vo
bis alter, Cęsarẽ Augu
Augustus in Deum
stũ dicit, q viuus di
uinos meruit hono
res, et mortuus (vt
Sue. scri.) ī deorũ nu
merũ relatus est. Nec
eñ defuit vir ꝑtori
us, q se effigiẽ crema
ti euntẽ ī cęlũ vidisse
iuraret. Morẽ referẽ
di Rõanos ꝑncipes i
ter Diuos elegantissi
me docet Herodianus
li. iiij. Et alter erit,
Tiberiũ designat, vel
Caiũ, de q̃ potius itel
lexeris q̃ de Tiberio,
qm̃ Seneca scr. C. Cęsa
rez Diui Augusti ne
potẽ circa ꝑmos iu
uẽtę suę ãnos Lucius
frẽm charissimũ sibi ꝑncipẽ iuuẽtutis, ip̃m ꝑncipez
eiusdẽ iuuẽtutis amisisse in apparatu Parthici bel
li, et grauiore multo aĩ vulnerẽ q̃ postea corpis ictũ
eẽ, qd vtrunq; et pijssime et fortissime tulisse Au
gustũ refert. Votiuaq; car. q̃ Dijs voui, si Parthos
viceris. Cõsistes, ī ꝯcione stabis. Meis ỽbis, meo
carmie. Solẽt. n. scriptores ꝯcionãtẽ imp. toꝛẽ itro
ducere. O desint. a. n. m. u. t. vtinã nr̃a carmina
rñdeãt, et paria sint tuis aĩs in gẽribus, nec deficiãt
mihi ỽba cũ scribã gesta tua ẽ Parthos a te debel
latos. Terga Part. fugã Parthorũ. Romanaque
pectora. Rõanas vires, et victoriã. Telaq; ab auer
so, Plutarch. scri. Parthos in fuga ẽt sagittas emitte
Parthorũ fuga
re ꝯsueuisse, idq; post Scythas eius optie facere no
sce, vñ fugiẽtes nõ minori hostes afficiũt calamita
te q̃ stãtes. Vir. Fidentẽq; fuga Parthũ, versisq; sagit
tis, et Parthorum ꝓlia Lucanus fugitiua appellat.
Quid. f. vt vincas? apostrophe ad Parthos est, quorũ
Triũphi forma
pugnãdi morẽ deridet. Quatuor i. n. a. hic locus
exposcit, vt q̃ fuerit triũphi forma ostẽdamus. Idq;
Appiani auctoritate, q Scipiõis triumphũ ita de

Ne possunt tuti, qua prius, esse fuga.
Spectabunt iuuenes leti, mixteq; puelle,
Diffunderq; animos omnibus illa dies.
Atq; aliqua ex illis, cum regū nomina q̄ret,
Que loca, qui montes, q̄ue ferantur aque,
Omnia responde, nec tantum si qua rogabit,
Et que nescieris, vt bene nota refer,
Hic est Euphrates p̄cinctus arundine frontes,
Cui coma dependet cerula, Tigris erit.
Hos fac Armenios, hec est Danaeia Persis,
Vrbs in Achemenijs vallibus ista fuit.
Ille, vel ille, duces, & erunt, q̄ nomina dicas,
Si poteris, vere, si minus, apta tamen.
Dant etiam positis aditum conuiuia mensis,
Est aliquid preter vina, quod inde petas.
Sepe illic positis, teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua pressit amor.
Vinaq; cum bibulas sparsere Cupidinis alas,
Permanet, & capto stat grauis ille loco.
Ille quidem pennas velociter excutit vdas,
Sed tamen aspergi pectus amore nocet.

scribit. Sertis redimiti oēs precinentibus tubis currus spolijs refertos deducebāt. Ferebant et lignee turres captarum vrbium simulachra p̄ferentes, scripture deinde et imagines eay quas gessit leui. Aurum deinceps et argentum partim rudis massis, partim notis, aut hm̄oi imp̄ssum figuris. Corone preterea quas virtutis gratia vrbes, aut socij, aut exercitus vrbis parentes militibus dedissent. Cādidi subinde boues & elephanti illos sequebant, post hos carthaginensium ac Numiday principes bello capti. Imperatorem lictores p̄ibāt purpureis amicti vestibus. Tū citharedoy ac tibiay turba Hetrusce similitudine pompe. Hi succincti, coronisq; aureis redimiti suo quiq; ordine canentes, psallentesq; p̄dibant. Hos Lydos appellāt, vt facile crediderim Hetruscos a Lydijs sumpsisse originem. Hoy in medio quispiam talari veste, fimbrijs et armillis auro splēdentibus amictus gestus varios edebat, hostibusq; deuictis insultans risus vndiq; ciebat. Post thuris et odoy copia imperatores circunsteterat, ques currus deaurato multifariamq; notis refulgē & candidi vehebant equi, auream capite gestantes coronam lapillis ornatam, gēmisq;. Hic vestem succinctus purpureā patrio more aureis intextas syderibus, altera manu eburneum sceptrum altera laurum preferebat, quam Romani victorie insigne profitetentur. Vehebantur et cum eo pueri, virginesq;, et habenas hinc inde cognati iuuenes. Demum q exercitū secuti fuerant scriptores, ministri, scutaferiue. Postremo exercitus in turmas, aciesq; diuisus currum sequebat. Milites q̄s lauro redimiti, lauy manu ferentes, qbus meritoy insignia adiuncta aderant, q̄ primores hos qdes laudibus ferrent, hos salibus insectarent, nōnullos infamia notarent. Simplex deniq; triūphi forma, et quam vnusqsq; sermone facile explicare queat, quū in capitolium ventum esset. Scipio deposito apparatu epulū amicis (vt mos erat) in exemplo prebuit.

Ne possint tuti, cūm assignat, cur cathena vincti sint captiui. Diffūderq; aīos, exhilarabit mētes

Que loca, nā boues et loca imaginibus scriptisq; in triūphū deferebāt, vt docet Appia. in triumphis Caii Cesaris. Proper. Inq; sinu chare nixus spectare puelle Incipiā, et titulis oppida capta legā. Idem et docet Oui. Tristium lib. iiij. Nec tm̄ si qua rogabit, non mō q̄cunq; illa petierit dices, sed alia plura. Hic est Euphrates, q serta arundinea capite gestabit illum Euphratē et dicito. Corone. n. ex arundine a poetis fluminū dijs dantur. Virg. in. viij. Et crines vmbrosa tegebat arundo. Est Euphrates fluuius, qui oritur (vt Pli. tradit) in p̄fectura maioris Armenie Caranitide i monte Aga, vel (vt Mutiāus voluit) sub radicibus mōtis, quē Capotem appellauit, cuius et Lucanus meminit lib. iij. et Solinus. Cui coma dependet cerula, q capillos hz ceruleos. Tigris erit. Tigris fluuius est, q ex Armenijs fluit, auctore Herodoto, a celeritate dictus, vt Pli. tradit. Medi. n. Tigy sagittam appellant. De Tigri plura legito apd Plinium et Solinum.

Hos fac Armenios, finge illos esse Armenios, quos deuicit Augustus p Tiberiū, vt docet Suetonius. Hec ē Danaeia Persis, Persis (vt Strabo scribit) regio est orientalis post Carmaniam, a P r̄e (vt antea docuimus) cognominata. Sane Perse ex omnibus barbaris clarissimi fuere, q nulli Grecis imperitarunt. q Asiā tenuere p̄ter eos, celū Iouē putant, colunt Solem quē Mithram vocant, Lunā, Venerem, ignē tellurem, ventos, et aquā, in flumē nō micturiūt. Hoy pueri añ q̄ntum annum añ p̄rs ɔspectū nō veniūt. Ducūt vxores quā plures, et multas pellices alunt p̄pagande sobolis causa. Regi, q non paruerit capite et brachio amputato plecti, auctor Strabo. In Achemenijs vallibus, hoc est Persicis. Nā tres erāt Persay tribus, Pręansicores, Achemenide, et Magi. Prop. Non tot Achemenijs armant susa sagittis. Et erunt q̄ nola dicas, finges nole aliquo illum appellari. Dant et positis, inter epulas q̄s poteris tibi amicā ɔciliare. Adducta cornua, violentā, et lasciuiam ad se inclinatā, poete enim Bacchum cū cornibus describunt, qm̄ Liber p̄r p̄teruitatem et contumaciam addere solet, que per cornua designatur, et ebrij dn̄r cornua sumere. Horatius, Addis cornua pauperi. Diodorus cornua ascribit Baccho. qm̄ is primus dicitur boues cornutos ad iugum iunxisse. Purpureus amor, formosus Cupido. qui inter epulas versatur. Pressit, demulsit. Bibulas alas, vinum bibentes. Vdas, ex quo ostendit duo numina inter epulas versa in Bacchum scilicet et Cupidinem, esseq; vtrunque Veneris conciliatorem. Pectus, mente

Euphrates
Flumina coronis arūdinū signabāt
Tigris
Persis
Cornua Bacchi

tem amatis. Cura fugit, idē & Hora. Diſſipat Euchius curas edaces. Tunc pauper cor. ſu. fit perinus. Tūc aperit mentes, tūc hoīus mentes oñdit, et pdit ſecreta Horatius, Nō ego te candide Baſſareu Inuitū quatiā, nec varijs obſita frondibus ſub dio rapiā. Æuo rariſſima nrō Simplicitas, ſimplicitas illa quę nrā tēpeſtate in nullo extat, niſi poſt vinum. Artes, fraudes & calliditatem. Excutiente Deo, eijciente Baccho. Illic ſępe aĩos, in cõuiuijs ſępenumero iuuenes capti ſūt amore. Ignis in igne, amoris calor addit colori vini, eſt .n. amor ignis occultus Virg. Vulnus alit venis et cęco carpitur igni, vino aūt exhauſto nō eſt accēdendi calore viſcera intus, foris infuſo refrigerādi, vt docet Pli. Hic tu fallaci, docet non eligendā eſſe amicā noctę. Luce Deas, cū in Pelio mōte Thetidis nuptię celebrarentur a Dijs oībus. Indignata Diſcordia, q̄ ē ipſi nō licuiſſet adeē, pomū in quo ſcriptū erat, pulchriori detur, inijcit, ſed cū Iuno, Minerua, et Venus inter ſe certarent d̄ pulchritudine, placuit Ioui, vt de ea re Paris in Ida monte Phrygię ſniam ferret, q a Venere corruptus ſētentiā ſuiā dedit, cum prius vnāquāq; nudas vidiſſet, vt docet Apuleius in Meta. Ouid. in Epiſtolis, Qua Venus & Iuno, ſumptisq; decentior armis Venit in arbitrium nuda Minerua tuū, et Propertius, Credite & Dinę quas paſtor viderat olim, Idęis tunicā ponere verticibus. De tincta nutrice lana, murex genus conchę eſt, a purpura haud diſſimilis, ſed p purpura accipitur a poetis, quę florem illū tingendis veſtibus in medijs (vt docet Plin.) fauciũbus hēt. Virg. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Muricę.

Murex

Quid tibi fœmineos, docet amantes quoq; poſſe in ſiluis puellas ɔciliare, pſertim ſi venatione delectantur, quem morem ipudicum tacat Iuue. eo verſu, Meuia Thuſcū figat aprum, et nuda teneat venabula māma. Quid referam Baias, Baię (vt Stra. ſcri.) a Baia Vlyxis ſocio nomen traxere, fuerat autem oppidum Cāpanię ameniſſimum, i cuius regione. C. Marius. Gn. Pōpeius, et Ceſar villas extruxerunt, ad quē locus ſub ęſtiuum tpšs ſalubri

Baię

Vina parant animos, faciūtq; caloribus aptos
Cura fugit multo, diluiturq; mero.
Tunc veniūt riſus, tunc pauper cornua ſumit
Tunc dolor, & curę, rugaq; frontis abit.
Tunc aperit mentes, ęuo rariſſima noſtro,
Simplicitas artes excutiente Deo.
Illę ſępe animos iuuenum rapuere puellę,
Et Venus in vinis, ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucernę,
Iudicio formę, noxq;, merumq; nocet.
Luce Deas cęloq; Paris ſpectauit aperto,
Cum dixit Veneri, vincis vtranq; Venus
Nocte latent mendę, vitioq; ignoſcitur omni,
Horaq; formoſam quamlibet iſta facit.
Conſule de gemmis, de tincta murice lana;
Conſule de facie, corporibusq;, diem.
Quid tibi fœmineos cętus venatibus aptos
Enumerem? numero cedet harena meo.
Quid referam Baias? prętextaq; littora velis?
Et, quę de calido ſulfure fumat, aquam?
Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit,
Non hęc (vt fama eſt) vnda ſalubris erat.
Ecce ſuburbanę templum nemorale Dianę,
Partaq; per gladios regna nocente manu.

tatis cū nauigabant matronę cimbis varijs coloribus pictis, vbi nocturna canentium ɔuiua, & ſymphonię audiebant, vt tradit in Epiſtolis Seneca, q Baias diuerſorium vitiorū haberi cępiſſe ſcribit, et Propertius, Tu mō q̄primum corruptas deſere Baias Multos iſta dabunt littora diſſidiis. Littora quę fuerant caſtis inimica puellis, Ah pereant Baię crimen amoris aquę. Martialis etiam ſcribit Matronam caſtiſſimam factā eſſe ipudicam, dum aqs Baianis fouet. Prętextaq; littora velis? velis operta et velata littus. n. Baiarū vndiq; velis operiebatur. Et quę de calido, Baię (vt Stra. docet) habebant aquas calidas & ad voluptatem, et ſanandos morbos accōmodatiſſimas. Scribit etiam Plinius aqs nuſquam largius eē, q̄ in Baiano ſinu, nec pluribus auxiliādi generibus. Alię ſulfuris. Alię aluminis. Alię ſalis. Alię nitri. Alię bituminis, nōnulla etiā acida ſalſaue miſtura, vapore quoq; aliquę pſunt. Tantaq; ē vis vt balneas calefaciāt, ac frigidā & i ſolis ſerore cogant, q̄ in balneis Poſſideanię vocant noīe accepto Claudij Cęſaris liberto, ob ſonia q̄q; pcoquunt. Vulnus re. Baijs. n. a Cupidine vulneratus diſcedit. Ecce ſuburbane, lucum deſcribit vbi erat Dianę templum, de quo in Faſt. Ita ſcribit Ouidius Vallis Aricinę ſilua prꝗcinctus opaca. Eſt lacus antiqua religione ſacer, ē Luca. Parua Mycenę quantis ſacrata Dianę Diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma. De eo quoq; ita ſcri. Stra. Eſt & Dianę lucus ideſt Artemiſium, ſic enim vocāt, e ſiniſtra vię regione ex Aricia ad Aricinas viā ɔſcendentibus quod tēplum nomināt Tauricę, ad quod tēplū ex vrbe fœminę coronatę aſſeerent qui votis optauerant. Taliter Auguſti facibus accenſis veniebat. Ouid. in Faſt. Sępe potens voti frontem redimita coronis, Fœmina ſuccenſas portat ab vrbe faces, et Propertius, Cum videt accenſis deuotam currere tędis In nemus et triuię lumina ferre Dę. Hoc autem certamen ab Athenienſi ſumptū arbitror. Siquide Pauſanias ſcribit, In academia fuiſſe Promethei aram, aqua ad vrbe cum accenſis facibus currebant, certamen autem in eo

Baianę aquę

Poſſideanę

Dianę lucus.

Artemiſium,

Illa quod est virgo, quod tela Cupidinis odit,
Multa dedit populo vulnera, multa dabit.
Hactenus vnde legas, qđ ames, vbi retia ponas
Precipit imparibus vecta Thalia modis.
Nunc tibi quę placuit, quas sit capienda p artes
Dicere pręcipuę molior artis opus.
Quisquis vbiq; viri faciles aduertite mentes;
Pollicitisq; fauens vulgus adesto meis.
Prima tuę mēti veniat fiducia, cunctas
Posse capi, capies, tu modo tende plagas.
Vere prius volucres taceant, ęstate Cicadę,
Męnalius lepori det sua terga canis;
Foemina q̄ iuueni blande tentata repugnet,
Hęc quoq;, quam poteris credere nolle, volet
Vtq; viro furtiua Venus, sic grata pùellę est,
Vir male dissimulat, tectius illa cupit.
Cōueniat maribus, ne quā nos ante rogemus,
Foemina iam partes victa rogantis aget.
Mollibus in pratis admugit foemina tauro,
Foemina cornipedi semper adhinnit equo.
Parcior in nobis, nec tam furiosa libido est,

positū erat i cursu tedā seruare accēsā, q̄ si i prio extinguebat victoria ad scōs trās ībat. Sin scōo qs extinguebat, tertius erat victor. Sin vero oībus, nul li victoria relinqbat, vñ de varro de re rustica di xit, Nō cursu lāpada tibi trado, qđ sigñat nō tibi vi ctoriā trado, meminit et Herodotus lib. viij. vnde Persius dixit. Qui pri or es, cur me i decur su lāpada poscis. In q̄ versu enarrādo mul ti multa dicūt, bene at pauci. Partaq; p gla barbaricus qdā ē Scythay mos erat (vt Stra. meminit) circa tēplū Dianę, vt q pri us victimā mactas set, sacerdos istitueret q viribus corpis et pe dū celeritate potēs gla diū tenēs et isultus sp circūspectās de hono re certabat, et ad se tu tādū strenue ɔtra pu gnantē aduersum se paratus erat, singu lisq; annis ei q tenue rat sacerdotiū erat, cū illi victor succede bat, appellabat aūt sa cerdos rex nemoralis ab Artemisio nemo re, ē Diana nemoiē sis vel nemoralis. Pa pinius, iāq; dies ade rat pfugis cū regibus aptū Fumat Aricinū triuię nemus et face multa cōscius Hippolyti splēdet la cus. Oui. in Fastis. Regna tenēt fortes manibus, pe dibusq; fugaces, Et perit exēplo post mō quisq; suo

Rex nemoralis

Diana nemoralis

Suburbanę Dianę, tēplū.n. nō lōge distabat ab Aricia. Nocēs manu, qꝛ pugnabat. Illa qꝛ est virgo, Diana.n. a poetis virginitatis Dea appellat. Multa vulnera, qꝛ illic multi amore capiuntur. Hactenus vnde le. docuit vbinā q̄rēda esset ami ca, nunc queadmodū ɔciliāda sit pręcipit. Vnde legas vnde eligas. Imparibus mo. inęquali mo dulatiōe, nā Elegiacus versus ip ir appellat ā poetis ppea qꝛ alter versus ex sex dimēsiōibus, alter vero ex quinq; ɔstat, vnde exametri et pentametri nomi na indita sunt. Molior, accingor. Prima fidu cia, prima spes. Tende plagas, tende retiā. Vere prius, vere enim aues concentibus aera mulcent. Męnalius canis, canis Arcadicus, venaticus, qui in Męnalo monte feras insequitur. Furtiua Ve nus, furtim rapta. Male dissimulat, nescit, amo rē cęlare. Illa cupit tectius, cautior est in tegendo amore. Conueniat maribus, si sint mares con cordes. Aget partes rogātis, petet coitum ab ho mine. Agimus.n. partes rogātis, cum munera alicu ius aliquid petēns obimus. Mollibus i pratis, bru toꝝ aialiū exēplo pbat foeminā esse quod dixit, si fas ēt. Cornipedi equo, sic et Virg. Et cornipedū

Elegiacus carmen

cursuz simularat equoꝝ. Adhinnit, hinnire pprie de eqs dicimus vnde hinnitus. Virg. Et alto Pelio hinnitu fugiēs īplerit acuto. Legimus fine, cer tū modū. Flama virilis, amor hoīs. Bybli da qd referā? exēplis agit amori esse magis obnoxi as foeminas q̄ viros. Biblis ex filia Męandri nata Caunū fratrē turpiter amauit, q sororis sce lesto amore cognito ex pria profugit. Illa dū eū q̄ritat i Ca riā puenit, vbi longo itinere et polluto amo re fatigata perijt. Sed Deoꝝ miseratiōe i fon tē sui nois mutata ē. Fabulā narrat Ouid. i Met. Arsit, capta ē amore. Et ē laqo, hic laqo eā dicit vitā fini uisse, i Met. vero alr eius exitū describit. Myrrha prēs, nota est fabula, queadmo dū Myrrha ɔcubuit cū Cinyra prē Cyprio rū rege, quē diu vi xisse scri. Pli. Id autē fuit dū mr Cereris sacris opat, qđ cū pr cognouisset, stricto gladio eā isecutus est illa noctis bñficio in terrā Sabęā euasit, vbi i arborē sui nois mu tata est, vt in Meta. narrat Oui. Sed nō vt debu it, qꝛ nefando pris amore capta erat. Ob ducto cortice, circunducto cortice, nāi arborē Myrrham mutata ē. Illius lachrymis, Myrrhę guttis, et ex ar bore stillantibus, Hęc.n. melior habebatur, et stacte idest gutta dicebat. Columel. Et melior stactis po natur Achaica Myrrha. Vngimur, antea.n. myr rha vel alijs odoribus vngebantur. Sappho, Non arabo noster rore capillus olet, et Horatius. Dic et argutę pp Neerę Myrrheum nodo cobibere crines et alibi. Sępe diem mero fregi coronatus Nitentes Malobrato syrio capillos. Vallibus Idę, Ida mōs fuit non modo Troicus, sed et Cretensis (vt Strab. scri.) cuius verba hęc sunt, Mons Idęus surgit Cre tensium cunctorum celsissimus, quaq; versum cir cuitum habens stadium sexcentorum prestantissi mis ille sane oppidis instar coronę incolitur. Tra dit etiam Plinius, Cretam montes habuisse Cadi scum, Idęum, Dictinęum, Crocum. Virg. Mōs Idę us vbi et gentis cunabula nostrę. Ouid. in Fastis, et Creta nobilis Ida. Cādidus taurus, Tauꝝ descri bit, cuius amore capta fuit Pasiphae. Tradūt fabu lę Pasiphaen Minois vxorē cū Tauꝝ adamaret, si gnū boui sitle a Dędalo factū, eoq; modo tauro suppositā desiderio potitam esse. Ante hoc tempus Minoem quotannis ferunt speciosissimum diuū tauꝝ Neptuno solitū de more sacrificare, cū ei

Byblidis fabula

Myrrhę guttę Stacte

Ida

taurus esset cæteris præstantior, alium sacrificauit deteriorem. Qua ex re iratus Minoi Neptunus eius tauri amores Pasiphae iniecit, cui arte Dedali supposita decantatu fabulis genuit Minotaurum non duplici, vt q usque ad humeros taurus, cætera homo est, auctor Diod. Tenui nigro macula nigra sed parua. bolem non taurus. Concita bac. sacerdos Bacchi furore numinis impulsa. Aonio Deo, Baccho, qui in Beotia colit. vbi erat Thebe natale solum Liberi patris, et Herculis, et Cithæron fabulis, carminibusque celebratissimus, vt Pli. docet. Vacca, quam amabat Taurus. Meo domino, tauro. Duci de grege, de grege abstrahi,

Legitimum finem flamma virilis habet.
Byblida quid referam vetito quæ fratris amore
Arsit, et est laqueo fortiter vlta nefas.
Myrrha patrem, sed non vt filia debet, amauit,
Et nunc obducto cortice pressa latet.
Illius lachrymis, quas arbor fundit odora,
Vngimur, et dominæ nomina gutta tenet.
Forte sub vmbrosis nemorosæ vallibus Idæ,
Candidus armenti gloria taurus erat,
Signatus tenui media inter cornua nigro,
Vna fuit labes, cætera lactis erant.
Illum Gnossiadesque, Cydoniadesque iuuencæ
Optarunt tergo sustinuisse suo.
Pasiphae fieri gaudebat adultera tauri,
Inuida formosas oderat illa boues.
Nota cano. non hoc, quæ centum sustinet vrbes,
Quamuis sit mendax, Creta negare potest.
Ipsa nouas frondes, et prata tenerrima, tauro
Fertur inassueta subsecuisse manu.
It comes armentis, nec iturum cura moratur
Coniugis, et Minos a boue victus erat.
Quid tibi Pasiphae pretiosas sumere vestes?
Ille tuus nullas sentit adulter opes.
Quid tibi cum speculo montana armenta petenti?
Quid toties positas fingis inepta comas?
Crede tamen speculo, quod te negat esse iuuencam,
Quam cuperes fronti cornua nata tuæ.
Siue placet Minos, nullus quæratur adulter,

Vna fuit labes, hanc solam habuit maculam nigram. Gnossiadesque, Cretenses a Gnosso Cretæ vrbe, quam condidit, Minos in ea insulæ parte, quæ Asiam spectat, vt docet Diodorus. Cydoniadesque, a Cydone eiusdem Cretæ oppido condito ab eodem Minoe in his locis, quæ Peloponneso opposita ad occidentem vergunt, auctore Diodoro. Herodotus scri. Cydoniam in creta condidisse Samios. Male ait in plerisque codicibus Sidoniades legitur. Centum quæ sustinet vrbes. Creta. n. a Creta nympha Hesperidis filia cognominata centum fuit vrbibus clara fama, vt vt Pli. docet, et Stra. scr. eam Hecatompolis appellatam esse. Terminatur autem ab occasu mari Adriatico, a septentrione pelago Cretensi, a meridie punico, ab oriente Carpatio auctore Ptolomeo. Quamuis sit mendax, Cretenses. n. mendaces appellantur, quam rem docet Diuus Hiero. ad magnum oratorem ita scribens. Sed et Paulus Apostolus Epimenidis poetæ abusus versiculo est scribens ad Titum κρητες αει ψευσται κακα θηρια γαστερες αργαι, Cretenses semper mendaces, malæ bestiæ, ventres pigri. cuius heroici hemistichium postea Callimachus vsurpauit. Nouas frondes, vel recentes, vel pullulante natas. Et prata tenerrima, ponens pro contento. Prata. n. pro herbis posuit, vt solent poetæ. Subsecuisse, vt pabulum afferret. Iturum Pasiphaen taurum secuturam. Cura coniugis, amor erga maritum minoa, vel quod parum curabat quod de re sentiret Minos. A boue victus erat, quia illa pluris faciebat taurum, quam maritum. Quid tibi Pasi. apostrophe est ad Pasiphaen, vbi notandum, quod Pasiphae sine diphthongo in fine, vt sit quadrisyllabum nomen, proferatur, quemadmodum Danae, et Phaeton. Virum fal. maritum Minoa decipere. Falle viro, amas

Sub iuga curua, vt aratro supponeretur, aut plaustro traheret. Commentaque sacra, finxit velle se eas Dijs sacrificare. Exta pellicis, exta vaccæ quam sacrificauit. Pellicibus cæsis, occisis vaccis. Ite placete meo, stomachose dicit placete nunc tauro. Fieri Europam, Europe quæ amata fuit a Ioue in taurum mutato, a quo et in Cretam delata est, vt docuit Oui. ex qua natum Minoa et Rhadamanthum scri. Diodo. Modo postulat Io, optabat posse in vaccam mutari, vt Io a Ioue mutata est, nota est fabula. Altera quod bos est, Io facta est vacca. Impleuit, grauidam fecit Pasiphaen. Deceptus, delusus. Vacca acerna vacca lignea, quam fecerat Dedalus. Dux gregis, taurus. Auctor, taurus. Erat proditus partu, quod Minotaurum peperit. Cressa Thyesteo, Europe Cretensis Atrei vxorem cum Thyeste concubuisse scri. Seneca, quod ægre ferens Atreus liberos ei epulandos apposuit, quare Sol ne pollueret effugit. Quod ideo fingitur, quoniam Atreus apud Micenæos primus eclypsis Solis inuenit, cui inuidens frater ex vrbe discessit tempore quo eius probata sunt dicta, vt Seruius docet. Ouid. in. ij. Tristium, Si non Europen frater sceleratus amasset, Auersos Solis non legeremus equos.
Amore Thyesteo, nefando Thyestis concubitu.
Ah quantum est, hoc per parenthesim dictum est. Non medium rapuisset iter, non in medio itinere Sol cursum auertisset ne scelus conspiceret. legitur et rupisset. Currusque retorto, curru reflexo est ad orientem, vnde discesserat, redeuntia. Filia purpureos, Scylla Nisi Megarensium regis filia capta amore Minois, Scylla qui eius patriam obsidebat, purpuream comam patris, in Nisi qua fata vrbis constabant illi attulit, sed a Minoe

Sive virum mavis fallere, falle viro.
In nemus, & saltus thalamo regina relicto
Fertur, vt Aonio concita baccha Deo.
Ah quoties vultu vaccam spectavit iniquo,
Et dixit, domino cur placet ista meo?
Aspice, vt ante ipsum teneris exultat in herbis,
Nec dubito quin se stulta placere putet.
Dixit & ingenti iam dudum de grege duci
Iussit, & immeritam sub iuga curua trahi,
Aut eadem ante aras, commentaq; sacra coegit,
Et tenuit leta pellicis exta manu.
Pellicibus quoties placavit numina cesis,
Atq; ait exta tenens, ite, placete meo.
Et mo se fieri Europam, modo postulat Io,
Altera quod bos est altera vecta boue.
Hanc tamen implevit vacca deceptus acerna
Dux gregis, & partu proditus auctor erat.
Cressa Thyesteo si se abstinuisset amore,
(Ah quantum est, vni posse placere viro)
Non medium rapuisset iter, curruq; retorto
Auroram versis Phebus adisset equis.
Filia purpureos Niso furata capillos,
Puppe cadens celsa facta refertur avis.
Altera Scylla maris monstrum, medicamine Cir-
Pube premit rabidos, inguinibusq; canes. (ces
Qui Martem terra, Neptunu effugit in vndis,
Coniugis Atrides victima dira fuit.
Cui non defleta est Ephyreę flamma Creusę?
Et nece natorum sanguinolenta parens?
Fleuit amyntorides per inania lumina Phęnix
Hippolytum rapidi diripuistis equi.
Quid fodis immeritis Phineu sua lumina natis
Pęna reuersura est in caput ista tuum.
Omnia foeminea sunt ista libidine mota
Acrior est nostra, plusq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cunctas superare puellas,
Vix erit in multis quę neget vna tibi.
Quę dant, quęq; negant, gaudent tamen esse rogatę.
Vt iam fallaris, tuta repulsa tua est.
Sed cur fallaris? cum sit noua grata voluptas?
Et capiant animos plus aliena suis?
Fertilior seges est alienis semper in agris,

spreta in avem Cyrim a Neptuno mutata est, ut in Met. narravit Ovid. et nos diximus in primo de Remedio amoris. Puppe celsa, cui hesserat cum Minos discederet.

Scylla Phorci

Altera Scylla, hec phorci filia fuit ex cretaria nympha, cuius fonti in quo puella lavari consueverat, Circe veneficiis infecit, quod eam amaret a Glauco, a quo ipsa spreta fuerat. Cum igitur Scylla in fontem descendisset, et inguina latrantibus canibus deformari conspexisset, exterrita in mare sese precipitavit. Vir. Quid loquar aut Scyllam Nisi, quam fama secuta est. Candida succinctam latrantibus inguina monstris. Qui mar- te terra, Agamemnon post excidium Troiane vrbis per annum erravit, vt Home. scri. Deinde in patriam venit, sed scelerate coniugis Clytemnestrę dolis ab Aegistho adultero in- cautus in convivio obtruncatur. Vir. Ipse Mycenęus magnorum ductor Achivum Coniugis infandę prima intra limina dextra. Oppetiit, devicta Asia subsedit adulter. Seneca vero scri. in Agamemnone Clytemnestram gravi dolore agitatam, quod ille Cassandram secum traheret, et ea die qua in patriam intravit domum parato convivio, et ipse Agamemnon dum picta veste sublimis iaceret Priami superbas corpore exuvias gerens ei detrahere cultus hostiles vxor iubet, et induere potius coniugis fide manu textos amictus, verum induta, vestis exitum manibus negat, caputque laxi et inuii claudunt sinus, et tunc haurit trementi semivir dextra latus Agamemnonis, eumq; interfecit veste innuia involutum. Idem quasi narrat Euripides in Ore

Agamemnonis mors

ste. Manet terra, ex filio. n. Troiano incolumis evasit. Neptunum effugit, evasit maris pericula. Cui non defleta est, Iason (vt Lactantius tradit) rapto aureo vellere, id Creonti Corinthiorum regi dedit, cuius filiam Creusam (vt scri. Seneca) vel Glaucem (vt mavult Diodorus) vxorem duxit repudiata Medea, quia irata regiam cum coniuge Creusa incendit, laniavitque filios duos, quos ex Iasone susceperat, eamque postea Aegeus vxorem duxit, et quia Medeam filium suscepit. Deinde cum eo Theseum verita in Asiam pervenit, vt Iustinus docet, atq; ibi vrbem condidit de suo nomine appellatam, a qua totam regionem Mediam denominavit. De Iasone plura legito apud Diodorum in .v. Flamma, qua Medea Creusam assumpsit, Scribit. n. Pli. Napthiam magnam hic cognationem ignium, transiliireq; protinus in eam vndecunque visam, et ita Medea pellicem crematam, nam dum sacrificatura ad aras accessit, coronaque igne rapta est. De Naptha plura scri. Strabo. Creuse Ephyree, idest Creuse Corinthiace. Corinthus. n. vrbs est Achaie, que prius dicebatur Ephyra, vt docet Plin. Parens, Medea mater. Nece natorum, duos. n. filios ex Iasone interemit, dicente Ovidio, sed postquam Colchis arsit noua nupta venenis. Flagrantemq; domum regis male vidit vtroq; sanguine natorum perfunditur impius ensis, Vltaque se mater male Iasonis effugit arma. Fleuit Amynthorides. Phenix filius fuit amynthoris filii Cercaphi, quem Phocidam a nomine genuisse volunt. Hic ad pelli- ca patris rem habebat sed post multas eius sup- cationes Helade di-

Iason Creusam duxit vxorem

Naptha

Corinthus Ephyra

Phenix occecatus

scessit, dic te ipso apd Hōez. li.ix. Pr vero vbi cū pu ella me sua ↄcubuisse rescinit (restiuit añt ↄpannus) et atq; et me execratus ē, inuocatisq; Erinyōis ē ipre cations filio filiorum orbitatē. Is igr ad Pelcū fugit, quē filio Achilli comitē, ↄceptoreq, dedit. Huc Hōerus nō scribit cęcū fuisse. nōnulli tñ Lycophrōis versus te stimonio dicūt eū in pria reuersum oculis caruisse. Hippolytū rapide, Phędrę et exē plo maiorē cēi foeminis, q invins amorē ostdit, nota ē fabula Ouidij carmine, q et Maro in. vij. descri bit. Quid fodis ime ritis, Phineus rex fuit Arcadię q repudiata Cleopatra vxore, filijs Harpalicē Scythicā su perinduxit, cuius istin ctu filios obcęcauit, sed in huius rei vin dictā mox illum Dij oculis priuarunt, et Harpyias aues imise rūt, q dapes diripie bāt, atq; vētris ↄfluuio foedabāt, vt Ser uius docet. Diodorus tñ in qrto aliter fa bulā describit. Libidie foeminea: amore muliebri. Nra, virili. Achrior est, ē vehemētior i foemina. Quę neget, quę coitū recusat. Quę dat, qq; negāt, foeminę q tibi assentiunt, vel coitū negāt. Et iā fallaris, quāuis ne gauerit mulier. Tuta repulsa, qz nihil mali ex eā ↄsequeris. Noua voluptas, noui amātes. Et capiat alios, qz aliena magis q nra appetimus Grādius vber, vbera lactis pleniora. Sed prius ancillā, aliud ↄceptū affert. Captatę puellę, amicę blāditijs ↄciliatę. Molliet molles et faciles reddet. Tuos accessus, tuos aditus ad amicā. Sit para fida, para soleat, fidem seruare. Tacitis locis, occultis lusibus.

Phinei fabula

Lętissima reg, amica hilaris. Tūc cū tristis erat cū erat męsta ↄp bellū. Lęta recepit, Troiani nanti Gręcos abijsse, soluti lōgo luctu equū Troianū i vrbē traxere, vt ē apud Virg. Tētāda, sollicitāda ē amica ab ancilla. Cū pellę. cū qrit maritū se deserta ad alias foeminas accedere. Ne sit inulta, vt vlciscatur maritum vel amātē illius. Hāc matutinos, solet. n. ancillę comas dñaz pectere. vñ Iuue. Morosas dñaz taxat. Opē remigis, auxilium remigādi, hoc est verba te illi ↄciliātia. Est āt a nauigātibus sūpta similitudo. Referre vicē, referre gratias amāti. Propera, narrādo ei iniuriā mariti vel (quod magis placz) sollicitādo amicā. Ne vela cadāt, ne irā ponat. Queris an hāc ipsam, aliud ↄceptū affert. Talibus admis. violata ācilla. Alea grā. magna dubitatio. Plin. Vnde et illa. M. Cato ex tot ois igenij aleā possimus. Hęc fit se. aliq ācilla sedula ē ad ↄcedēdū, aliq tardior, hęc q ē tardior parat fideliter amātē dñę, illa vero sedula parat eū sibi. Casus tn euētu ē, successus rei pendet e fortuna. Licet hic. quis aliqs. Indulgeat au. vtat audacia ↄcūbēdo cū ancilla. Abstinuisse, ab ancillę coitu. Captus erit, decipietur. Sedulitate, assiduitate vel diligētia i rebus oibus. Comes il. sequēt ācilla et post dñam subag. tabis. Aut nūq tu. nūq ācillā aggrediaris. Aut pfice, aut subagites. Toll. i. qz nūq te accusabit dñę q eā volueris subagitare. aut certe dic nūq accusabit te amicę, si ea vi potitus fueris qd facies si te effugerit. Nū a. vt. aitis exēplo docz ācillā n tēto

Vicinumq; pecus grandius vber habet.
Sed prius ancillam captatę nosse puellę
Cura sit, accessus molliet ista tuos.
Proxima consilijs dominę sit vt illa videto,
Neue parum tacitis conscia fida iocis.
Hanc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando,
Quod petis, ex facili, si volet illa, feres.
Illa leget tēpus (medici quoq; tempora seruāt)
Quo facilis dominę mens sit, et apta capi.
Mens erit apta capi tunc, cum lętissima rerū,
Vt seges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dum gaudent, nec sunt astricta dolore,
Ipsa patent, blanda tum subit arte Venus.
Tunc cum tristis erat, defensa est Ilios armis,
Militibus grauidum lęta recepit equum.
Tū quoq; tentanda est, cum pellice lęsa dolebit
Tunc facies, opera ne sit inulta tua.
Hanc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet, et velo remigis addat opem.
Et secum tenui suspirans murmure dicat.
Vt puto, non poteris ipsa referre vicem.
Tunc de te narret, tunc persuadentia verba
Addat, et insano iuret amore mori.
Sed propera, ne vela cadant, ireq; residant,
Vt fragilis glacies, interit ira mora.
Queris, an hanc ipsam prosit violare ministrā?
Talibus admissis alea grandis inest.
Hęc ad concubitum fit sedula, tardior illa,
Hęc dominę munus comparat, illa sibi.
Casus in euentu est, licet hic indulgeat ausis,
Consilium tamen est abstinuisse meum.
Non ego per pręceps, et acuta cacumina vadā,
Nec iuuenum quisq̄ me duce captus erit.
Si tamen illa tibi dum dat, recipitq; tabellas,
Corpore non tantum sedulitate, placet.
Fac domina potiare prius, comes illa sequatur,
Non tibi ab ancilla est incipienda Venus.
Hoc vnum moneo (si quid modo creditur arti)
Nec mea dicta rapax per mare ventus agat.
Aut nunq̄ tētes, aut perfice. tollitur index.
Cum semel in partem criminis illa venit.
Non auis vtiliter viscatis effugit alis,

suo nomine Liberam appellari voluit transformauit quoq; in nomine stellas eius coronam, vt in ruito Fastorum, et in. viii. Metamorpho. elegantissime cecinit Ouid. Diod. scri. Thesea ex Creta cum Ariadna profectum in Naxo permansisse insula, qui cum per somnium Dionysium sibi, nisi Ariadnen reliquisset, minitantem vidisset, amore perculsus, puella relicta ex insula discessit. Dionysius noctu sumptam Ariadnen in montem tulit, qui appellatur Dryos, et is primum euanuit, vt deus. Tum quoq; Ariadna non amplius visa est. De ea, et eius corona plura legito apud Hyginum et Diod. Gnosis in ignotis arenis, Ariadna in Gnosso Crete vrbe Minois regia. Errabat, spatiabatur. Dia feritur, alluitur. Dia (vt Ptolomeus tradit) insula est Crete adiacens, de qua Pli. ita scrib. Ab ea septies quingenta Naxus a Delo. xviii. milia cum oppido, quam Strogylen, deinde Diam, mox Dionysiada a vinearum fertilitate. Alii Siciliam minorem aut Callipolim appellarunt, patet circuitu. lxxv. millia passuum, dimidioq; maior est quam Parus. Naxos autem antea Dia dicebatur, sed post a Naxo Polemonis, qui insule imperauit, nomen accepit, vt Diod. scri. Croceas comas flauos capillos. Imbre indigno, indignis lachrimis.

accipitur pro vasis escarijs, apud Virgilium pro rotis vehiculi, apud Victruuium vero pro machina mundi tractoria, que rota vocatur, hic vero accipitur pro musico instrumento, quo in sacris matris deum peculiariter vtebantur, vt in Fast. ostendit Ouid. Hinc fit verbum tympanizare, et tympanista, sicut cymbalista. Rapuit incenti territa cymbalorum strepitu.

Dia vel Naxos insula

Linguaq; nec rigeat, careant rubigine dentes,
Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonsura capillos,
Sit coma, sit docta barba resecta manu.
Et nihil emineant, et sint sine sordibus vngues,
Inq; caua nullus stet tibi nare pilus.
Nec male odorati sit tristis anhelitus oris,
Nec ledat nares virq;, paterq; gregis.
Cetera lasciue faciant concede puelle,
Vel siquis male vir querit habere virum.
Ecce suum vatem Liber vocat, hic quoq; amantes
Adiuuat, et flamme, qua calet ipse, fauet.
Gnosis in ignotis amens errabat harenis,
Qua breuis equoreis Dia feritur aquis.
Vtq; erat e somno tunica velata recincta,
Nuda pedem, croceas irreligata comas,
Thesea crudelem surdas clamabat ad vndas,
Indigno teneras imbre rigante genas.
Clamabat, flebatq; simul, sed vtrumq; decebat,
Nec facta est lachrymis turpior illa suis.
Iamq; iterum tundens mollissima pectora palmis,
Perfidus ille abiit, quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet? ait, sonuerunt cimbala toto
Littore, et attonita tympana pulsa manu
Excidit illa metu, rupitq; nouissima verba,
Nullus in exanimi corpore sanguis erat.
Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis,
Ecce leues Satyri preuia turba Dei,
Ebrius ecce senex pando Silenus asello
Vix sedet, et pressas continet arte iubas.

Mimallonides, Mimallonides sunt Bacche mulieres, dicte a monte minoris Asie qui Mimas dicitur, vbi sacra fieri Baccho consueuere. Sparsis in terga capillis, ritu bacchantium. Sic et Maro. Ventis dant colla comasq; et Ouid. in Fast. Vt quas audite solemus, Threicias fusis Menades ire comis. Leues Satyri, veloces Saty. Ouid. Meta. Satyri celeres, siluis ego tecta latebam, Quesierunt rapido turba cornua pede. Sunt autem Satyri (vt scri. Plin.) in subsolanis Indorum montibus pernicissimum animal tam quadrupes, tum recte currentes, humana effigie. Vt propter velocitatem nisi senes aut egri non capiantur. Scri. etiam diuus Hieronymus beatum Antonium vidisse homunculum aduncis naribus, et fronte cornibus asperis, cuius extrema corporis in caprarum pedes desinebant, et premisso signo crucis, cum quis nam esset interrogasset Antonius, respondisse fertur, Mortalis ego sum, vnus ex accolis heremi, quos vario errore delusa gentilitas Faunos, Satyrosq; et Incubos colit. Silenus, Silenus (vt scri. Diodo.) fuit Bacchi pedagogus, ac nutritor, bonorumq; institutor studiorum, plurimum Dionysio ad virtutem et gloriam, resq; bellicas profuit. Ouid. in Fast. Venerat et senior pando Silenus asello. Sane sileni appellant Satyri seniores, qui in exteriori oceano insulas multas desertas incolunt. Sunt autem homines agrestes corpore hirto, caudas in imo dorso habentes, non multo equinis minores, insule eorum a nautis Satyrides appellant, auctor Pausanias. Pando, curuo. Vix sedet, non enim regitat dum se

Mimallonides

Satyri

Silenus

Instrumenta chori Bacchi et Mallonidum.

Cymbala, in Bacchi choro erant tympana, aliaq; huiusmodi instrumenta. Ouidi. in Metamor. Tympana cum subito non apparentia raucis Obstrepuere sonis, et adunco tibia cornu, Tinnulaq; era sonant. Cymbala autem matris deum peculiaria, inde dicuntur et in choro Bacchi fuisse, quod (vt Stra. scri.) matris deum et Liberi patris sacra erant communia, quod etiam ostendit Propertius libro tertio in ea Elegia, que incipit, Nunc o Bacche tuis, vbi cum Bacchis Cybeles sacerdotes fuisse canit. Catullus quoq; in sacris Cybeles Menades hederigeras appellat. Attonita manu, furenti manu. Tympana, tympanum apud Plinium quandoq;

Matris deum et Liberi patris sacra communia.

dere. Et p̄ſſas cōtinet arte iubas, pre nimia ebrietate titubat, et vix tenet aſelli iubas. Preſſas ar. arte quaſi diſpoſitas vel breues. Fugiunt, petuntq; nunc fugiunt, nūc accedūt ad Silenum. Dū vrget quadrupedē, dum cogit morantē aſellum bacchas inſectari. Ferula, ferulę (vt Pli. docet) aſinis

Liberū patrē poſt Indiā deuictā ſecum duxiſſe Indoꝝ filiam pulcherrimā, quę Ariadna merens in aſſiduo luctu verſabatur. Quā cū Bacchus conſolari non poſſet, in cęlū tulit, qđ antea ſe ille ei ſacturū receperat. Vnde ipſa in Faſt. ita loqr. Illa ego ſum, cui tu ſolitus pmittere cęlū, Hei mihi pro cęlo, qualia dona fero.

Ariadna in sydus

Dū ſequit̄ Bacchas Bacch: fugiuntq;, petuntq;,
Quadrupedem ferula dū malus vrget eques
In caput aurito cecidit delapſus aſello.
Clamarunt Satyri, ſurge age, ſurge pater.
Iam Deus in curru, quē ſummū texerat vuis,
Tigribus adiunctis aurea lora dabat.
Et color, et Theſeus, & vox abiere puellę,
Terq; fugam petiit, terq; retenta metu.
Horruit, vt ſteriles, agitat quas ventus, ariſtę,
Vt leuis in madida canna palude tremit.
Cui Deus, en adſum tibi cura fidelior, inquit,
Pone metum, Bacchi Gnoſias vxor eris.
Munus habe cęlum, cęli ſpectabere sydus,
Sępe reges dubiam Creſſa puella ratem.
Dixit, et e curru, ne tigres illa timeret,
Deſilit, impoſito ce[ſ]ſit harena pede.
Implicitamq; ſinu (neq; enis pugnare valebat)
Abſtulit, vt facile eſt omnia poſſe Deo.
Pars hymenęa canūt, ps Euchiō Euchio clamat
Sic coeunt ſacro nupta, Deusq; toro.
Ergo, vbi cōtigerint poſita tibi munera Bacchi
Atq; erit in ſocij foemina parte tori,
Nyctileumq; patrem, nocturnaq; ſacra p̄care,
Ne iubeant capiti vina nocere tuo.
Hic tibi multa licet ſermone latentia tecto

Ferulę

gratiſſimę ſunt i populo, cęteris vero pręſentaneo veneno, q de cauſa id animal Libero patri aſſignatur, cui et ferula. Sacrificabantur aūt Priapo aſini, cuius rei cauſam iocoſam refert Ouid in pri Faſt. Aurito aſello, magnas aures habente Virg. Auritoſq; ſequi lepores. Iam Deus, Bacchus. Quē ſummū, quā ſummā partem quam tympanum appellari diximus. Texerat vuis penſilibus, aut arte pictis. Tigribus adiunctis, currū enim vehitur, quē Tigres et Lynces ducūt. Statius. Promouet effrenę dextra, lęuaq; ſequunt Lynces, et vda mero lambūt retinacula Tigres. Tigris āt (vt docet Plin.) Hircani et Indi ferunt animal velocitatis tremēdę, et maxime cognitę, dū capitur. Iccirco aūt dicūt currū Bacchi trahere ſi

Currus Bacchi Tigris Lynx Lyncei oculi Lynceus filius ex Argonautis.

Sępe reges dubiam nauię ſolēt dirigere curſus ad sydeꝝ ſōnem, nec ſeptētriones tm̄, ſed & illis vicinas ſtellas intuent̄, vt Booten, Oriona, et Coronā Ariadnę, q̄ humero ſiniſtro (vt Hyginus ſcri.) prope cōtingit Arctophylax, qui et Booteſ a bubus nomē accepit. Agitare enim plauſtrū vr. Ouid. in Metamor. Nec te ſpectare Booten, Aut Helicen iubeo, ſtrictūq; Orionis enſem. Dubiā ratē, nauem vię ignarā. Ceſſit harena, ſe amouit, quaſi numen ſenſerit, vel euntis impetum exprimit. Hymenęa canunt, de more nubentiū inuocabāt Hymenęa, quē Catullus musę Vranię filium appellat. Martianus in Mercurij nuptijs eum dicit Veneris et Bacchi filium fuiſſe. Donatus ſcri. eū certas nuptias inſtituiſ ſet. Iccirco per laudes

Arctophylax vel Bootes

Hymenęus

mul cum Lyncibus, q (vt tradit Soli.) vtrunq; animal vua depaſcitur, et vino. Lynx vero, docente Pli. animal eſt peregrinum, quod clariſſime omnium quadrupedū cernit, a quo, qui bene cernunt dicūtur habere oculos Lynceos, vnde nomen Lynceo vni ex Argonautis inditum puto. De quo Flaccus ita ſcribit. Solus tranſibit lumina Lynceus. Plinius quoq; docet paucis mortalium contigiſſe Lunam nouiſſimam, primamq; eodem die vel nocte, nullo alio in ſigno q̄ ariete conſpici, et inde fabulam ortam eſſe cernendi Lynceo. Apuleius in ſecundo, Perſpicatiorez ipſo Lynceo, vel Argo, et oculeus totus Nazarius in Panegyrico Conſtantini. Non hic tecū Lynceus ille certaret, qui (vt poetę ferunt) parietum ſepta, et arborum truncos viſu facile traijciebat. Aurea lora dabat. aureas habenas. Et Theſeus et vox abiere puellę, vox Theſeū vociferans. Canna palude tremit, ventis agitata mouetur. Cęli ſpectabere sydus, Ouid. in ſcri.

cantari virginalibus nuptijs ob huiuſmodi meritum. Seruius vero Hymenęum dicit quendā apud Athenas inter bella ſęuiſſima virgines liberaſſe, quam ob cauſam nubentes eius inuocant nomē quaſi liberatoris virginitatis. Pars Euchion, Euchius nomen eſt Bacchi, Euchios enim bonus filius interpretatur, quo nomine eum Iuppiter p̄ appellauit, plura eius nomina legito apud Diod. & Ouid. in Metamorpho. Coeūt toro, Bacchus et Ariadna eunt cubitū. Nocturnaq; ſacra, Bacchi ſacra Orgia, Bacchanalia, et Trieterica appellata, nocte fiebant. Virgilius, Thyas, vbi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia, nocturnusq; vocat clamore Cithęron Idē & Liuius docet, ſcribē in bacchanalibus oē genus corruptelę fieri ſolitū, p vinū animos, nox, et mixtę viris foeminę ętatis tenerę oēm extinxiſſent pudorē, et Catullus, Pars obſcura cauis celebrabāt Orgia, ciſtis Nyctileus āt nocturnus interpretat. Hic tibi, in cōuiuio, inter vinum, et epulas.

Euchi[us]

Bacch. ſacra nocte fie[bant]

Blanditiasq; leues, mollia et placida verba, sic et in Amoribus, Verba superciliis sine verba loquentia dicã, Verba leges digitis, verba notata mero. Vt dñam in mensa scribe nomen puellę, et se esse tibi dñam legat. Declarat at hic qd dixerat. Blanditiasq; leues. Fatentibus ignẽ, amorẽ significantibus. hinc Tibullus, amantis oculos loquaces appellat. Vultus hz, sępe ex vultu deprehendimus quod verbis cognoscimus. Sic et ad Corinnam, Me specta, nutusq; meos, vultũq; loquacem. Sint et tua vota, maritũ q; puellę psalutandũ esse dicit. Vtilior votis, ad obtinendã amicam. Huic, marito puellę. Missa corona tuo, in potu atq; hilaritate coronis vtebant, vt scribit Plin. Vnde Cleopatrã legimus in apparatu Acciaci belli gratificationem ipsius reginę timente. M. Antonio, nec nisi pgustatos cibos sumente, ab eius ore lusisse extremis coronę floribus veneno illitis, ipsaque capiti imposita. Mox procedente hilaritate inuitasse Antoniũ, vt coronas biberet. Iones āt primi vnguentũ, coronarumq; in cõuiuio dandarũ secundę mensę ponendę consuetudinẽ, haud parua luxurię irritamẽta repperisse fer. Valerius Maximus li. ij. Verba, secunda, non aduersantia. Per amici fallere nomẽ, ostẽdendo te esse illi amicum, vxorem subigitare. Crimen habet, fraudem parit. Tuta, qꝫ non times maritum. Frequensq; qꝫ id vulgo fieri solet. Inde ppinator. ppinare est pgustato leuiter vino potũ alteri offerre. Inde. Quãdo ppinat viro tibi.

Est et (vt hoc in loco) pocũ cũ amico sumere vel hospitalis grã, quod coronati amantes faciebant et cum amico absente nolato in eius memoriã bibebant. vñ Socrates apud Platonẽ inqt. Hoc poculũ Critię ppino. Plura mãdatis, plura pocula sumat amator, q̃ sibi mandatũ fuerit. Bibenda putet, vincẽda in quibusdã codicibus legi, sed bibẽda emẽdate scribẽdũ fuit. Officiũ pstent, euitendã eẽ ebrietatẽ dicit, q̃ hoies amantes reddit, et turbare facit.

Occidit Eurytion, Eurytus Cẽtaurus in nuptijs Pirithoi mero incaluit, et cũ Hippodamẽ rapuisse, a Theseo vasto cratere pstratus aiam, vinũq; euomit, vt in xij. Metamor. Ouid. cecinit. Prop. Tu quoq; o Eurytion vino Centaure peristi. Ebrietas vt vera, docet quo q̃ simulandam esse ebrietatem. sic alibi. Quin et vt posses verbis petulantius vti, Nõ semel ebrietas est simulata mihi. Subdola lingua, ficta.

Titubet, hęsitet.

Blęso, balbutienti.

Proteruius, petulãtius. Bene dic, bene pcare. Velle latus, vellica latus puellę. Est autem vellicare summis digitis corpus vellere, et infestare. Quintilianus, Ex pędagogo se vellicari vidit. a Gellio tñ ponit pro criminari, et aliques carpere, id qd inuidi faciunt. Colloquij iam tẽpus adest, aliud pceptum affert, quo abigit timidos, et verecũdos amãtes. Audacẽ fors, sic et Tibullus, Audẽdũ est, fortes adiuuat ipsa Venus. Sub nolo ges, nõ docebo te vti eloqũtia apud amicã. Cupias, scite et eleganter loqui exoptes, oñdas quoq; te illã im-

Corona-rũ vsus i cõuiuijs

Eurytion Centaurus

Vellicare

Propinare

Dicere, quę dici sentiat illa sibi.
Blanditiasq; leues tenui pręscribere vino,
Vt dominam in mensa se legat illa tuam.
Atq; oculos oculis spectare fatentibus ignem,
Sępe tacens vocem, verbaq; vultus habet.
Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula, quaq; bibit parte puella, bibas.
Et quęcunq; cibum digitis libauerit illa,
Tu pete, dumq; petes, sit tibi tacta manus.
Sint etiam tua vota viro placuisse puellę,
Vtilior votis factus amicus erit.
Huic, si forte bibas, sortem concede priorem,
Huic detur capiti missa corona tuo.
Siue sit inferior, seu par, prior omnia sumat,
Ne dubites illi verba secunda loqui.
Tuta, frequẽsq; via est, p amici fallere nomen
Tuta frequensq; licet sit via, crimen habet.
Inde propinator nimium multa propinet,
Et sibi mandatis plura bibenda putet.
Certa tibi a nobis dabitur mensura bibendi.
Officium pręstent, mensq;, pedesq; suum.
Iurgia pręci pue vino stimulata caueto,
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit Eurytion stulte data vina bibendo,
Aptior est dulci mensa, merumq; ioco.
Si vox est, canta, si mollia brachia, salta,
Et quacunq; potes dote placere, place.
Ebrietas vt vera nocet, sic ficta iuuabit,
Fac titubet blęso subdola lingua sono.
Et quicquid dices, faciesq; proteruius ęquo,
Credatur nimium causa fuisse merum.
Et bene dic dominę, bene, cũ quo dormiet illa,
Sed male sic tacita mente precare viro.
At cum discedet mensa conuiua relicta,
Ipsa tibi accessus turba, locumq; dabit.
Insere te turbę, leuiterq; admotus eunti
Velle latus digitis, et pede tange pedem.
Colloquij iam tempus adest, fuge rustice lõge
Hinc pudor, audacẽ forsq;, Venusq; iuuant.

pacientius deperire. Imitandaq; vulnera, vulnera appellat amoris ictus. Virgilius. vulnus alit venis. Pessima sit, si sit turpissima. Imitantibus, simulantibus se amare. Animum, amantis puelle mentem. Faciem. facies enim venusta in primis laudatur in foemina, et amantes allicit. Ouid. in Amori. O facies oculos nata mouere meos. Et alibi, Candida candorem roseo suffusa rubore ante fuit, niueo lucet in ore rubor. Laudare capillos, flauos scilicet et longos, quales fuere Apollinis, Bacchi, Dionis, et aurore, scribit et Apuleius sibi vnicam curam fuisse capiti, capillisq; sedulo et publice prius intueri, Properti. Fulua coma est, longeq; manus, et maxima toto corpore, et Oui. in amoribus, Quam longos habuit nondum periura capillos. Exiguumq; pedem, pes exiguus in foemina maxime laudatur. Ouidius in Amoribus. Pes erat exiguus, pedis est aptissima forma. Delectant etiam castas, castarum exemplis probat etiam te ligitas gaudere pulchritudinis laude.

capillorum laus

Nam cur in phrygijs, cur Iuno, et pallas descenderunt in iudicium paridis, quo ille malum aureum velut victorie calculum Veneri dandus censuit, nempe quia ambe se Veneri preferendas forme elegantia credidere, huius iudicij meminit Apuleius. Non tenuisse, non obtinuisse. Auis Iunonia, pauonem designat, cuius caude argi oculos a Mercurio interfecti Iunonem apposuisse narrat Ouidi. in Metamorpho. Pennas laudatas, Pauo (vt scribit Plinius) laudatus in trimatu expandit colores aduerso maxime sole, quia sic fulgentius radiat. Is ab auctoribus non gloriosum tantum animal traditur, sed etiã maliuolum. Ouidius in Metamor. Laudato pauone superbior. Scribit Aristoteles animos alias esse verecundas et cautas, vt anseres, alias inuidas et politas, et ornatus studiosas. vt pauonis. Pauonem cibi gratia primus occidit Rome orator Hortensius adipali cena sacerdotij. M. Aufidius Lurco saginare primus instituit, ex eo questu habuit reditus sestertium sexagena millia. Recondet opes, aureas pennas, versicoloresq; abscondet. Quadrupedes, sonipedes in ar currendum vena gestiunt et gaudet.

Pauo

Non tua sub nostras veniet facundia leges,
Fac tantum cupias, sponte disertus eris.
Est tibi agendus amans, imitãdaq; vulnera verbis,
Hic, tibi queratur qualibet arte fides.
Nõ cendi labor est, sibi queq; videtur amanda.
Pessima sit, nulli non sua forma placet.
Sepe tamen vere cepit simulator amare,
Sepe, quod incipiens finxerat esse, fuit.
Quo magis o faciles imitantibus este puelle,
Fiet amor verus, qui modo fictus erat.
Blanditijs animum furtim deprendere fas est,
Vt pendens liquida ripa subitur aqua.
Nec faciem, nec te pigeat laudare capillos,
Et teretes digitos, exiguumq; pedem.
Delectant etiam castas preconia forme,
Virginibus cure est, grataq; forma sua.
Nã cur in Phrygijs Iunonem, et Pallada siluis
Nunc quoq; iudicium non tenuisse pudet?
Laudatas ostendit auis Iunonia pennas,
Si tacitus spectes, illa recondet opes.
Quadrupedes inter rapidi certamina cursus,
Depexeq; iube, plausaq; colla iuuant.
Nec timide promitte, trahunt promissa puellas,
Pollicitis testes quoslibet adde Deos.
Iuppiter ex alto periuria ridet amantum,
Et iubet Aeolios irrita ferre notos.
Per Styga Iunoni falso iurare solebat
Iuppiter, exemplo nunc fauet ille suo.
Expedit esse Deos, et vt expedit, esse putemus,
Dentur in antiquos thura, merumq; focos:

Depexe, ornate. Plausaq; colla, quibus plaudimus. Vir. Et colla plause sonipum ceruices amare. Adde Deos testes, per Deos iura. Notos Aeolios, ventos qui sunt sub imperio Aeoli. Per styga, per paludem stygem. Virg. Dij cuius iurare timent et fallere numen. Nunc fauet, iurantibus falso per stygem. Expedit, vtile est amantibus, quia his credunt puelle cum per Deos iurant. Esse putemus, credamus Deos mortalium curam habere. Thura merumq;, thure et vino Deos colamus. Nec securos quos, secundum stoicos dicit Deos curare mortalia, et nocentes punire, quam rem nec Maro dissimulauit eo versu, Nec curare Deũ credis mortalia quemq;. Dediti, moratur, quia animaduertant innocentes. Innocui, innocentes. Martia. Innocuos censura solet permittere lusus. Virgi. passime posuit, sedere carine Omnes innocue. Numen adest, Deus punit hominum scelera. Reddite depositum, deponere est apud aliquem pignus assignare. Virg. Ego hãc victimam ne forte requires, Depono. Deponere etiam est (vt Vlpi. tradit) alicui aliquid custodiendum dare, vnde fit Depositum, in qua significatione nunc accipitur. Pietas sua foedera seruet, seruetur iustitia. Ludite si sapitis, puellas solas decipite, in alijs fidem seruate. Fides, violata. Minus est pudenda, non est pudori. Hac vna fraude, in hoc solo iureiurando, quo fallitis puellas. Fallentes, decipientes amantes. Profanum sunt genus, foemine sunt irreligiose. Profanum enim (vt Pompeius scribit

Innocui

Deponere

Depositum

Profanum

ſcribit)ſignificat quicquid non eſt ſanctum, ſed porro a Fano et religione tenet. Hora. Odi. profanũ vulgus et arceo. Signãt ẽt qđ ex religioſo, vel ſacro i. ſolum vſum cõuerſum eſt. Virgi. Quos cõtra Æneadę bello fecere pfanos. In laqueos, i. inſidias. Quos poſuere, q̃s molitę ſunt amantibus.

dũ poſſe noxios, et impoſito circum quaq; igni, vocem bouis mugientis audiri. Tyrannus opus laudauit, vt ipſe in Epiſtolis ſcripſit, ſed artificẽ primũ cruciatum experiri voluit. Ouidius in Ibin. Ære Perilleo veros immittere iuuencos, Ad formã tauri cõuenientẽ ſono, Vtq; ferox Phalaris lingua prius enſe reſecta, More bouis Paphio clauſus ęre gemas.

Nec ſecura quies illos, ſimiliſq; ſopori
Detinet, innocui viuite, numen adeſt.
Reddite depoſitum; pietas ſua foedera ſeruet,
Fraus abſit, vacuas cędis habete manus.
Ludite, ſi ſapitis, ſolas impune puellas.
Hac minus eſt vna fraude pudẽda fides.
Fallite fallentes, ex magna parte profanum
Sunt genus, in laqueos, quos poſuere, cadãt.
Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuãtibus arua
Imbribus, atq; annis ſicca fuiſſe nouem.
Cum Thraſius Buſirin adit, monſtratq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Illi Buſiris, fies Iouis hoſtia primus,
Inquit, et Aegypto tu dabis hoſpes aquam.
Et Phalaris tauro violenti mẽbra Perilli
Torruit, infelix imbuit auctor opus.
Iuſtus vterq; fuit, neq; enim lex iuſtior vlla ẽ,
Quam necis artifices arte perire ſua.
Ergo et periuras merito periuria fallant,
Exemplo doleat foemina lęſa ſuo.
Et lachrymę pſunt, lachrymis adamãta mouebis
Fac madidas videat, ſi potes, illa genas.
Si lachrymę (neq; n. veniunt in tpe ſemper)
Deficient, vda lumina tange manu.
Quis ſapiens blãdis nõ miſceat oſcula verbis,
Illa licet non det, non data ſume tamen.

Dicit Ægyptus, exẽplis arguit meretricias fraudes, fraude propulſandas eẽ. Buſiris rex Ægypti Neptuni et Libyes filius fuit. ſub quo cũ nouẽ annis nimia ſiccitate magna eẽt ſterilitas, Thraſius docuit Buſirin hũana hoſpitũ nece poſſe aquas eliri. ſz primus mox ſuo inuẽto imolatus eſt. Inde cũ cęteri quoq; hoſpites ſimili mõ mactarent, ab Hercule Buſiris eadem pęna affectus interijt. Ouid. in Ibin, Vt q poſt annos ſacri mõſtrator iniq, Eluit pluuias victima cęſus aq̃s. Stra. negat Buſirim vnq̃ regẽ aut tyrannũ fuiſſe in Ægypto, ſed id fictũ eſſe propterea q huius loci barbari hoſpites pellãt. **Buſiris** Iuuantibus arua imbribus, pluuijs ęſtiuis augentibus Nili incrementa, vt docet Stra. quibus Ægyptus irrigat, ẽ foecũda fit. Virgi. Et viridẽ Ægyptũ nigra foecundat harena. Scribit quoq; Strabo i partibus auſtralibus ęſtate, ẽ nõ hyeme ibres cadere, in Thebaide vero ẽ circa Syenẽ minime. Aut certe intelligit per Ibres Nili irrigatiõnẽ annis nouẽ defuiſſe. Nã ſcribit Seneca, Nilũ biẽnio cõtinuo regnãte Cleopatra ẽt nõ deſcendiſſe decimo regni anno, ẽ vndecimo. Nilus aũt (quẽ Homerus cęleſtẽ amnẽ appellat) a rege Nileo nomẽ accepit, cũ antea Ægyptus vocaret, q is pluribus foſſis atq; locis opportunis Nilũ vtilẽ incolis reddidit, auctor Diodo. Nilo aũt Ægyptũ irrigari docet Stra. et latius Plinius ſcribẽs iuſtũ eius incrementũ eſſe cubitorũ xvi. in xij. cubitis famem ſentire. in xiij. etiãnum eſurire xiiij. cubita hilaritatẽ afferre. xv. ſecuritatẽ xvi. delitias. plura legito apud Herodotũ, Diodorũ, ẽ Senecã libro quarto Naturalium quęſtionum de Nilo ac eius fontibus. Et Phalaris, Perilaus, quem ẽt Perillum dicimus, ad Agrigentinum tyrannũ Phalaridẽ taurũ ęreum attulit, docuitq; eo inclu

Perillo ita Plinius ſcribit, Perillum nemo laudat ſęuiorem Phalaride tyranno, cui taurum fecit mugitus hoibus pollicitus igne ſubdito, et primo eũ expertus eſt cruciatum iuſtiore ſęuitia. Plura legito apud Paulum Oroſium de Phalaride et Perillo. Infelix auctor, Perillus. Imbuit opus, impleuit ęreum taurũ. Adamanta mouebis, foeminam duriſſimam. Eſt enim Adamas duriſſimus lapis duarũ violentiſſimę naturę rerũ, ferri, ignisq; contemptor, hircino rumpitur ſanguine, ac ne aliter q̃ recenti, calidoq; maceratus, ẽ ſic quoq; multis ictibus tunc etiam pręterq̃ eximias Icudes, malleosq; ferreos frangens. Non patitur Adamas a Magnete ferrum attrahi. Plura de eo legito apud Plinium. **Adamas** Male rapta, oſcula ita ruſtice arrepta, vt faciem puellę lędas, vel dẽ Phębes et te, vel capite. Inuitę volunt persępe puellę vi ſubigi. Ilairę fa Subita rapina, celeri raptu coitus. Vim paſſa buia eſt Phębe, Phębem et Ilairam formę elegantia excellentes Leucippus pater deſpondit Idę et Lynceo fratribus, quas cum rapuiſſent Caſtor et Pollux inter eos pugnatũ eſt ante Spartanam vrbem, vt Hyginius docet, in quo prelio Caſtor a Lynceo eſt interfectus, ipſe vero a Polluce. At cum Idas in Pollucem irrueret, vt fratrem vlciſceretur, fulmine ictus eſt ipſe vero Pollux in cęlum raptus partitus eſt cum fratre diuinitatem, vt elegantiſſime narrauit Ouidius in Faſtis. Eſt paſſa vim, rapta eſt enim a Caſtore, et Polluce. Sorori, Ilairę. Vterq; raptor, Caſtor et Pollux. Fabula nota quidem, vim puellis gratam eſſe docet exemplo Deidamię Lycomedis regis filię, apud quem Thetis Achillez ſub muliebri hitu cęlauit, qm̃ a Proteo acceperat illũ **Deidamię fabula**

periturum esse in bello Troiano dicente Statio. Vi potitur votis, toto pectore veros Admouet amplexus. Scyrias Hęmonio, puella Scyrias, hoc est Deidamia filia Lycomedis regis Scyri insulę, quę contra Magnesios incumbit, clarissima propter Lycomedis cum Achille affinitatem, et Achillis filium Neoptolemū ibi procreatum, et enutritum posterioribus annis, vt est auctor Strabo. Iam Dea, Venus. Mala pręmia, Helenam, quam Venus Paridi promiserat, vnde Paris apud Ouidi. ita inquit. Pollicita est thalamo te Cytherea meo. Laudatę formę, prelata eniz fuerat a Paride Venus Iunoni et Palladi, vt antea dictum est.

Iurabant omnes, tangit tertium genus militię, quod sacramentum appellatum fuisse Ser. docet. Iurarunt autez Gręci in Aulide, dicente Virgilio. Non ego cū Danais Troianam excindere gentes Aulide iuraui. Dolor vnius, Menelai mariti Helenę dolor.

Publica causa, quia ea iniuria visa est ad omnes Gręcos pertinere. Turpe, ordo est, Achilles dissimulatus virum et reliqua, erat turpe, vbi notandum, ꝑ dissimulatus virum dictum est per figuraz synecdochen, qua sępe vtuntur poetę.

Erat turpe, erat res turpitudinis plena.

Veste longa, nam Thetis foemineo habitu Achillem induit, dicente Statio. Aspicit ambiguum genitrix, cogitq; nolentem, Innectitq; graues sinus, tunc colla rigentia mollit Submittitq; graues humeros, et fortia laxat Brachia, et impexos certo domat ordine crines. Ac sua dilecta ceruice monilia transfert, Et picturato cohibet vestigia limbo, Incessūq;, motūq; docet, fandiq; pudorem. Titulos, gloriam. Alia arte Palladis, quoniam tractabis arma, et pręlia, quorum Pallas fuit inuentrix, et princeps, vt Cicero de Natura Deorum tradidit. Diodorus tamen non Pallada, sed Martem fuisse scribit. Fusos succinctos, plenos et quasi alligatos. Operoso stamine, filo tenui. Stamen autem, vt Varro scribit, a stando dicitur, ꝙ eo stat, omne velamentum in tela, quid autem sit stamen, et quid subtegmen ex eo Ouidij Metamorphoseon versu percipi potest. Tela iugo iuncta est, stamen secernit arundo. Inseritur medium radijs subtegmen acutum.

Pelias hasta, hasta Achillis, a Pelio Thessalię monte, ea erat ex fraxino, vt Strabo, et Plinius docent. Tantę autem fuit magnitudinis, vt cum Patroclus arma sumpsisset ab Achille, hastam reliquerit, tanquam intractabilem.

Virgo regalis, Deidamia regis filia. Cōperit, nam antea crediderat fuisse puellaz Achillem. Stupro, stuprum proprie coitus est in virgine et vidua. Properaret, eaz subagitare et vincere. Fortia arma, mētulā designat, sic et Properti. Osculaq; admoto sumere ē arma manu. Cępisse priorē, priorē foeminā coituz petere.

Sic gratū est pati, sic delectat coitus.

Alio incipiēte, alio vim afferente. Illa roget, amantem pręcetur, vt secum coeat.

Ad veteres heroidas, ad Iopem vnā ex xii. Asopi filiabus, ad Europen, Danaen, semelem, Io, et alias heroinas. A precibus, interprecandum. Tumidos fastus, fastidia et iactantiam. Fastus .n. quartę declinationis superbiā significat, vnde fit verbum fastidio. Fasti vero secundę libri sunt festa continētes, quamuis et quartę declinationis reperiat. Incepto parce, desiste precari. Quod refugit eū q ꝑcibus desistit. Nec spes est Veneris, ineūdā eē plerūq; cū puellis gratiā docet sub amicitię, nō coitus noie. Tetricę puellę, grauis, seuerę. Cādidus in nauta, exēplis docet amātes pallorē decere. Æquo

Stamen Subtemen

Achillis hasta

Stupro

Fastus

Pugnabit primo fortasse, et improbe dicet,
Pugnando vinci se tamen illa volet.
Tantum ne noceat teneris male rapta labellis
Neue queri possit, dura fuisse, caue.
Oscula qui sumpsit, si non et cętera sumpsit,
Hęc quoq;, quę data sunt, pdere dignus erat.
Quantum defuerat pleno post oscula voto?
Hei mihi rusticitas, non pudor ille fuit.
Vim licet appelles, grata est vis ista puellis,
Quod iuuat, inuitę sępe dedisse volunt.
Quęcūq; est Veneris subita violata rapina,
Gaudet, et improbitas muneris instar hēt.
At, quę cum posset cogi, non tacta recessit,
Cum simulet vultu gaudia, tristis erit.
Vim passa est Phębe, vis est illata sorori,
Et gratus raptis raptor vterq; fuit.
Fabula nota quidem, sed non indigna referri,
Scyrias Hęmonio victa puella viro.
Iam Dea laudatę dederat mala pręmia formę
Colle sub Idęo vincere digna Venus,
Iam nurus ad Priamum diuerso venerat orbe
Grataq; in Iliacis męnibus vxor erat.
Iurabant omnes in lęsi verba mariti,
Nam dolor vnius publica causa fuit.
Turpe, nisi hoc matris pcibus tribuisset, achilles
Veste virum longa dissimulatus erat.
Quid facis Aeacide? non sunt tua munera lanę,
Ab titulos alia Palladis arte petes. (do,
Quid tibi cū calathis? clypeo manus apta ferē-
Pensa quid in dextra, qua cadet Hector, hēs?
Reiice succinctos operoso stamine fusos,
Quassanda est ista Pelias hasta manu.

ris vnda, estu et fluctibus marinis. A radijs syderis, a Solis feruore. Turpis et agricolę, candor quoq; minime decet agricolam. Sub Ioue sub dio. Hor. Manet sub Ioue frigido venator. Coronę Palladię, coronę oleaginę. Est enim olea arbor sacra Palladi, quâ victores in olympico certamine coronabantur, vnde Herodotus i octauo scribit Arcades perfugas interroganti Xerxi, Quod nam p̄mium esset propositum victoribus in olympico certamine, respō disse, oleaginam coronam esse, qua donarentur. Erant etiam olim in Grecia quatuor ludorum genera pręceteris celebratissima. Fuere ludi olympici, qui celebrabantur .v. quoque anno magna hominum frequētia in honorem Iouis olympici, idq; tempus olympiada appellarūt victores donabantur oleagina corona. Erant Pithij Apollini sacri, in quibus victor poma referebat. Isthmi vero ludi erant Palemoni dicati, victori corona ex Apio dabatur. Nemei ī memoriam Archemori sūt instituti, victores pinea corona ornati discedebant. De his Vitru. libro .ix. Ita scribit. Nobilibus Athletis, qui Olympia, Pithia, Isthmia vicissēt. Grecorum maiores ita magnos honores constituerūt, vti non modo in conuentu stantes cum palma, et corona ferant laudes, sed etiā cum reuertantur in suas ciuitates cum victoria triumphantes quadrigis inuehantur, e req; publica perpetua vita constitutis vectigalibus fruantur. Plura etiam legito apud Statium Thebaidos libro .vi. Scribit Lactātius eos qui Olympia vicissent, oleastro. qui Pithia, lauro. qui Isthmia pinu. qui Nemea, apio coronari solitos. Turpis eris, nam currentes in olympico certamine sole feruenti et puluere reddebantur fusci. Pallidus in Lyncem, Orion filius Orionis fuit Neptuni et Euriales, vt voluit Hesiodus. Aristo fabulanicus patrem Erithrea appellat. Ouid. vero in Fastis Hireum, cuius fabulam in quinto elegantissime describit. Plura de eo etiā Hyginius. Hic comes fuit Dianę, et ab ea adeo dilectus, vt ei nupsisse existimanē. Quod cū Apollo grauiter ferret eius dolo factum est, vt Orion a Diana sagittis configeretur, quem Dea defunctum fleuit, et inter sydera collocauit, cuius desiderio cū Orion Dianę comes venaretur eius cura carpebat et pallebat. Orion pręterea Chium venit, et Oenopionis filia Meropē compressit, p̄ quo facto ab Oenopione excecatus est. Hūc etiā scribit Hyginius in Bęotia Pleiadibus voluisse vim inferre, & eas fugientes secutum fuisse annis .xij. Diodorus refert Orionē, cum magnitudine, tū corporis robore heroas excedentes venatorē fuisse, sed cū in Sicilia multa fecisset laude digna, ad Euboeā diuertit, et pp famam inter astra annumeratus, immortale nomen adeptus ē. Sane Orionis amicas duas fuisse legimus, alteram Auroram, cuius meminit Home. I Odyssea, alteram Dianā, vt iā diximus, nō āt Lyrmē aut Lyricē, vt nōnulli putāt. Oui. n. p̄cipit amatores pallescere debere Oriōs exēplo, q̄ Lynces insequēdo amoris ardores sedare studebat. Hora. Nec curat Oriō Leones, Aut timidas agitare lyncas. Est āt lynx foeminino genere animal pe-

Forte erat in thalamo virgo regalis eodem,
Hęc illum stupro comperit esse virum.
Viribus illa q̄dē victa est (ita credere oportet)
Sed voluit vinci viribus illa tamen.
Sępe mane dixit, cum iam p̄perarct Achilles,
Fortia nam posita sumpserat arma colo.
Vis vbi nunc illa est? q̄d blanda uoce moraris
Auctorem stupri Deidamcia tui?
Scilicet, vt pudor est, quondā cępisse priores,
Sic alio gratum est incipiente pati.
Ab nimia est proprię iuueni fiducia formę,
Expectet si quis, dum prior illa roget.
Vir prior accedat, vir verba precantia dicat,
Excipiat blandas molliter illa preces.
Vt potiare, roga, tantum cupit illa rogari,
Da causam voti principiumq; tui.
Iuppiter ad veteres supplex heroidas ibat,
Corripuit magnum nulla puella Iouem.
Si tamen a precibus tumidos accedere fastus
Senseris, incepto parce, referq; pedem.
Quod refugit, multę cupiūt, odore, q̄d instat,
Lenius instando tędia tolle tui.
Nec spes est Veneris semp̄ profitenda roganti,
Intret amicitię nomine tectus amor.
Hoc aditu vidi tetricę data verba puellę,
Qui fuerat cultor, factus amator erat.
Candidus in nauta turpis color, ęquoris vnda
Debet, & a radijs syderis esse niger.
Turpis & agricolę, quia vomere semper adūco,
Et grauibus rastris sub Ioue versat humum.
Et tu, Palladię petitur cui fama coronę,
Candida si fuerint corpora, turpis eris.
Palleat omnis amās, color est hic aptus amāti,
Hoc decet, hoc multi non valuisse putant.
Pallidus in Lyncem siluis errabat Orion,
Pallidus in lenta Naiade Daphnis erat.

Orionis amicę. Lynx

Arguat & macies vultum, nec turpe putaris,
Pileolum nitidis imposuisse comis.
Attenuant iuuenum vigilatę corpora noctes
Curaq;, & immenso qui fit amore, dolor.
Vt voto potiare tuo, miserabilis esto,
Vt, qui te videat, dicere possit, amas.
Conquerar? an moneā? mixtum fas eē, nefasq;?
Nomen amicitia est, nomen inane fides.
Hei mihi nō tutū est, qđ amas, laudare sodali,
Cum tibi laudanti credidit, ille subit.
At non Actorides lectum temerauit Achillis,
Quantū ad Pirithoū, Phędra pudica fuit.
Hermionē Pylades, q̄ Pallada Phębus, amauit
Quodq; tibi geminus Tyndari Castor erat.
Si quis idem sperat, laturas poma myricas
Speret, & e medio flumine mella petat.
Nil, nisi turpe iuuat, curę ē sua cuiq; voluptas,
Hęc quoq; ab alterius grata dolore venit.
Heu facinus, nō est hostis metuēdus amanti,
Quos credis fidos, effuge, tutus eris.

regrinum acutissimi visus, varietate macularum distinctum, longe diuersum a ceruarijs, cuius vrinam congelari in gemmas carbunculis similes, et lyncurium appellari Plinius scribit. Lyncus autem rex scythię mutatus fuit in hāc feram, ut in quinto Metamorpho. docet Ouidius. [Lyncurium] Pallidus in lēta, ex Mercurio et nympha Daphnidē natum in sicilia scribit Diodorus, et a laurorum multitudine, in qua diuertebantur nymphę ita appellatū. [Daphnis] Educatus a nymphis boum ꝑmulta possedit armēta, a quorum cura, Vnculos est dictus. Cum esset ingenio acri, studiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet, carmen Bucolicum quod postea a Siculis in pretio habitū fuit, inuenit, [Carminis Bucolici inuentus] in Dianę gratiam venatui operam dedit, eamq; fistula ē cantu Bucolico delectauit, huius amore capta nympha illi ꝑdixit, si cui alteri iungeretur, se illum visu priuaturam, postmodum quadā regis filia a se ebrio stuprata, oculis (vt predictum fuerat) captus est. Hūc nympha quędam dilexit nomine Thalia, quę suspicione pellicis offensa Daphnidis cōgressus auersata est. At ille amoris desyderio contabuit, quem in[illegible] moriendum longo carmine irridet Venus apud Theocritum. Naso tamen cum in lapidem [illegible]isse ita refert in Metamorpho. Vulgares [illegible] pastoris amores Daphnidis Idęi, quem nym[illegible]icis ira Conuertit in saxum, tantus dolor [illegible]nantes, Lenta, dura, et tarda ad amandum Daphnidem. Pileolum, paruum galerum. Cōquerar? in amore ne amico quidem fidendum eē dicit. Esse mixtum, esse confusum. Fas nefasq; quia sub amici nomine latet, qui tibi insidias struit. At non Actorides, perpaucos amicis fidos fuisse commemorat, sed nullos tales reperiri amplius posse ostendit. Actorides autem patronymicum est ab auo deductum. Actor enim fuit pater Menętij, patris Patrocli. Patroclus autē educatus in Opunte cędem non voluntariam patrauit [Actor Patroclus] puerum enim coęuum Amphidamantis filium Clysonomum iratus interfecit, qui ob hanc rē patria exul Phthiam venit, vbi pro affinitate, quę intercedebat cum Peleo et Achille moratus, amicitiamq; inter se seruantes excellentem, simul ad bellum Troianum profecti sunt. Lectum Achillis. Hippodamiam Brisei filiam. Ad Pirithoū initium amicitię inter Theseum et Pirithoum, et quantum se mutuo dilexerint, docet Plutarchus in Theseo. Phędra pudica fuit, Pirithous non violauit Phędram vxorem Thesei. Hermionē Pylades, [Hermione Pylade] Hermione filia Helenę et Menelai, quam nis alij ex Theseo natam velint, a Tyndaro Oresti Agamemnonis filio, et patrueli suo nupsit, cui Pylades Strophij Phocēsis filius, qui cum antea, tum maxime eo tempore, quo post occisam matrem Clytemnestram in insaniam versus est, comes fidissimus et amicus extitit. Ouid. de Ponto. Non ita vixerunt Strophio Atq; Agamemnone nati. Quo Pallada Phębus, vt amauit pio ē fraterno amore Phębus sororem Palladā, sic Hermionem Pylades. Sunt q non quo, sed qua legant, vt sit qua ratione et causa Phębus amauit Pallada. Sic Ouid. lib. ix. Metamorpho. Non soror vt fratrem, nec qua debebat amauit. Et alibi, Nec nisi qua fas est germanę frater ametur. Geminus Castor, Castor gemellus. Virgi. Geminos huic vbera circum Ludere pendentes pueros. [Gemini Gemelli] Sunt autem gemini siue gemelli qui vno die eodem vtero editi sunt, etiam si plures duobus sint, [Tergemini] vnde apud Liuium Horatios tergeminos fuisse legimus, et apud Strabonem Aegyptias mulieres interdum quatergeminos peperisse, et quandam septemgeminos. [Quatergemini, septemgemini] Castor igitur et Pollux ideo gemini appellantur, q eodem partu sunt editi. De his multa Hyginius. Tyndari, o Helena Tyndari filia. Leda enim Tyndari vxor genuit Castorem et Pollucem, Helenamq; et Clytemnestram. Poetę tamen fabulantur Iouem in cygnum mutatum concubuisse cum Leda: [Iuppiter i cygnū mutatus concubuit cū Leda] quę duo oua peperit, ex quibus nati sunt Pollux Helena, Castor et Clytemnestra. Horati. Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo. Hyginius tamen scribit Nemesim cum Ioue verso in cygnum compressam fuisse quę actis mensibus ouum procreauit, quod Mercurius auferens detulit Spartam et Ledę sedenti proiecit in gremium, ex quo nata est Helena cęteris specie pręstans, quam Leda suam filiam nominauit. Alij autem cum Leda Iouem concubuisse in olorem conuersum, de quo in medio relinquimus. Hęc Hyginius. De his Ausonij tale extat epigramma,

Istos

Cognatum, fratremq; caue, fidumq; sodalem,
Prębebit veros hęc tibi turba metus.
Finiturus eram, sed sunt diuersa puellis
Pectora, mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia, vitibus illa
Conuenit, hęc oleis, hic bene farra virent.
Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figurę,
Qui sapit, innumeris moribus aptus erit.
Vtq; leuis Proteus modo se tenuebat in vndas
Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hirtus aper.
Hic iaculo pisces, illic capiuntur ab hamis,
Hos caua contento retia fune trahunt.
Nec tibi cōueniet cūctos modus vnus ad ānos
Longius insidias curua videbit anus.
Si doctus videare rudi, petulans ne pudenti,
Diffidet miserę protinus illa sibi.
Inde fit, vt quę se timuit cōmittere honesto,
Vilis in amplexus inferioris eat.
Pars superat cępti, pars est exhausta laboris,
Hic teneat nostras anchora iacta rates.

Publij Ouidij Nasonis de Arte Aman
di liber primus explicit.

Istos tergemino nasci quos cernis ab ouo Patri- bus ambiguis et matribus asseueratos. Hos ge- nuit Nemesis, sed Leda puerpera fouit. Tyndare- us pater his et Iuppiter hic putat, hic scit. Myri- cas myrica (vt Seruius docet), est genus virgulti humilis, quod et Genestam appellamus. Virgi. Humilesq; myricę. Myricam Plinius scri- bit ab alijs Tamari- cem appellari, et in Italia nasci. Latu- ras poma, quod est impossibile. Nil ni- si turpe iuuat, homi- nes vt voluptati in- dulgeant nullam ha- bent amicorum et ho- nestatis ratione. Hęc quoq; ab alterius, eo magis gaudemus, q̄ maiore alios dolore afficimus. Mille modis, mille rōnibus Nec eadē, sic Virgi. Nec terrę ferre oēs oīa possunt. Proteus le- uis, Proteus filius fu- it Oceani et Tethyos, Pallenē vrbē Macedo- nię patriam habuit. Virgi. Hic nunc Ema- thię portus, patriāq; reuisit Pallenem. Ly- cophron tñ scri. Pal- lenem fuisse ciuitatē Thracię nō Macedo- nię, quam habitauit Proteus anteq̄ i Ægy- ptum transiret. Est āt Pallene appellata a Pallene filia Sithonis, vt docet Eustachius, Carpathū insulam inter Ægyptum et Rhodum positam tenuit. Fingitur a poetis Neptu- ni armenta pascere. De Proteo ita scribit Diodo. Cum Ægyptus rege careret, ex dignioribus quidā in regem assumptus est, Iliaci belli tempore, quē Ægyptij Cetem, Greci Protheum appellant. Hunc artium peritum, et in varias se formas solitum vertere tradiderunt, vt nunc animal, quandoq; ar- bor, aut ignis, aut quid aliud videretur. Consuetu- do autem regibus tradita, Grecis causā huiusmo- di transmutationis fingendi prębuit. Nam Ægy- ptijs regibus mos erat, aut Leonis, aut tauri, aut Draconis priorem partem in capite ferre insignia principatus. Quandoq; vero arborem, ignem, et re- dolentia supra caput vnguenta. Hęc tum ad decorem, tum ad ornatum spectabant tum stuporem ac su- perstitionē quandā aspicientibus inijcie- bant. Huius regis me- minit etiam Herodo- tus. At poetę fingunt eum vatē fuisse, nec nisi coactum futura prędicere solitum, ca- ptus enim in varia monstra se conuer- tens homines elude- bat, vt in vltimo Ge- orgicorum ostendit Maro. Hinc Horati- us in Sermonibus, Fallacem debitorem Proteū appellat. Hic iaculo, fuscina. Mo dus vnus, vnus ordo. Ad cunctos annos, ad vnamquāq; ęta- tem. Doctus, calli- dus. Rudi, puellę in doctę. Diffidet sibi, nullā in se spem ha- bebit posse tuas insi- dias effugere. Hone- sto, viro bonos mo- res prę se ferenti. Inde, ex eo q̄ doctus appareas rudi. Vilis, vel ipsa vilis, quę relicto maioris di- gnitatis amatore, ad inferiorem eat, vel ad vilis amplexus ad vilem amantis amorem. Pars su- perat, restat. puellam enim diutius conseruandā docebit. Exhausta, finita. docuit enim quo pacto amica inuenienda et exorāda sit. Hic teneat no- stras, nautę exemplo quiescendum esse dicit.

Myrica vel genesta Tamarix

Proteus

P.Ouidij Nasonis de Arte Amandi
Liber Secundus.

Dicite Io Pęan, & Io bis dicite
Pęan,
Decidit i casses prędą petita
meos.
Letus amás donet viridi mea
carmina palma,
Prefteror Ascręo, Męonioq; seni.
Talis ab armiferis Priameius hospes Amyclis
Candida cum rapta coniuge vela dabat.
Talis erat, qui te curru victore ferebat,
Vecta peregrinis, Hippodameia rotis.
Quid pperas iuuenis, medijs tua pinus i vndis
Nauigat, & longe, quem peto, portus abest.

BARTHOLOMEI MERVLAE
enarratio ies in secundum Volu-
men Ouidij de Arte Amādi.

Dicite Io Pęan. Ex tribus partibus quas pro posuerat Oui. duas absoluit, tertia superest, quā nunc exe quitur. Docet.n. i hoc secundo libro quē admodum ab amatore conseruandus dit sit amicę amor, quam assiduo labore sibi morigeram reddidit. Dicite Io Pęan, triumphandū esse dicit de amica subacta, et Apollinē inuocandum, vt in triumphis fieri solebat. Oui. in Meta. Lętos molire triūphos: Et Pęana voca, nitidaq; incingere lauro. Et in Tristibus. Tēpora Phoebea lauro cingent Ioq; Miles Io magna voce triumphe canet. Strabo in xviij. scribit, Pythōe sagittis ab Apolline debellato Parnassios inter adhortandum Io Pęan clamitasse, inde ꝯsuetudinem traditam, vt qui consecuturi sunt aciem, sic Pęanis celebrationem clamitent. Pęan autem non modo Apollinem significat, sed ipsum et cęterorum Deorum laudem. Virgi. Lętumq; choro Pęana canentes. Et Statius. Herculeum Pęana canunt. Io vero vox est clamantis. Virg. Io matres audite vbicūq; Latinę. In meos cas. in mea retia. Prędą petita, puella quęsita. Viridi palma, quoniā docui amantē victoriā ꝯsequi de amica. Palma autem ideo dat victoribus, q ea arbor semp viret, vel, vt Gel. scri. q nullo pondere degrauari potest, quin surgat, et se eleuet, refringit.n. vel extollit quicquid super imponitur. Prefteror Ascręo, ꝑponor Hesiodo ab Ascra Boeotię vico appellato. Męonioq; seni, Homero a męone patre, eodēq; patruo, vt Plut. scri. vel (vt maluit Aristoteles in lib. de poetica) a Męone Lydorū rege, qui eum pro filio educauit, et Melisigenem prius dictus scribit a Melete fluuio, iuxta quem cum mater peperit. Postea factus cęcus Homeri nomen accepit. Cumei nanq; et Iones ocidis captos Homeros dicunt. Multę ciuitates eius oratim sibi vendicant, vt docet Gellius eo disticho, Septem vrbes certant de stirpe insignis Homeri, Smirna, Rhodos, Colophō, Salamin, Ius, Argos, Athenę. Talis ab ar. ex silitudinē aggeratiōe amātis lętitiā exp nit. Ab Amyclis ar. a bellicosis Amyclis Amyclę āt fuit ciuitas Laconię patria Helenę Priameius ho. Paris quē Menelaus suscepit hospitio. Is enim cum Aenea cum aliquot nauibus in Laconiam Spartas ad Menelaum nauigauit, ab eoq; susceptus hospitio, cōmendat vxori Helenę, cum ipse eo tēpore in Cretam nauigaret ad diuertandas Atrei opes. Helena absente marito, capta Paridis pulchritudine, cū eo ad Troiam nauigauit. Herodotus tamen scribit eam in Aegyptum tempestate delatam deuenisse, Proteumq; regem eam marito Menelao reddidisse. Talis erat qui te curru, Oenomaus rex Pisę et Elidis in Peloponneso filius Martis et Aeginę cum accepisset ex oraculo se moriturum, cum primum filia nupsisset, eam i perpetua virginitate asseruandam curauit. Itaq; quicūque filiam peteret cū ea cursu certabat. Habebat.n. is velocissimos equos Phillam et Harpinam. Equorū cursum instituit a Pisa ad arā Neptuni, quę est apud Isthmū Corinthi. Cursus erat eiusmodi, Oenomaus arietem Ioui sacrificabat. Qui virginem postulabat. iiij. equorū ferebat curru, Oenomaus sacris pactis, curru sequebat ꝓcedentē auriga Myrtilo, assecutū hasta, quas gestabat manu interficiebat. Primus Marmacus perijt, multiq; & post illum. Tādem Pelops Tātali filius ex Peloponneso veniēs corrupto Myrtilo victor euasit. Oenomaus existimans aduenisse vltimū tps sibi mortem ꝯsciuit. Pelops sumpta vxore Hippodamia Pisę regnū tenuit, auctor Diod. Peregrinis ro. curru pegrini Pelopis, e Phrygia.n. in Peloponnesus venerat. Tua pinus nauis ex pinu arbore. i. tuus amoris cursus, est.n. a nauigantibus

Margin notes: Io pęan — Pęan — Palma — Ascra — Home. — Melisigenes — Home. — Helenę fuga — Hippodamię et Pelopis fabula

sumpta trãslatio. Et lõge,nã plura adhuc restãt di cẽda. Nec mi.est vir.snia loco ɔgrués. Puer et Cythe.Cupidinẽ & Venerẽ inocat. Si qñ,fauistis.s. Erato,Erato vna ẽ ex nonẽ musis,dicta ab Eros eratos,q' amorẽ signat,q' docti hoies ab oibus amẽ tur,vt Diodo asserit. Remanere,durare. Puer p

Vt clausit,posteaq̃ Labyrithũ ędificauit. Sit modus exilio,verba sunt Dędali p̃cãns Minoa. Terra p̃tna,vrbs Atheniẽsis. Senis,p̃ris Dędali. Puero, filio Icaro. Et possidet ęquora Minos,Cretẽses nã q;,(vt Stra.docet)nauigãdi oĩl principatũ tenuere. vñ p̃uerbiũ erat.siqs q nouit se ignorare dissimu

Nauigãdi principatus

magus,q: amicę sępe numero ab amante ad aliũ deficiunt,qd Propertius q̃ritur ea Elegia,q̃ sic icipit.Iste qd ego sępe fui, sed fors et i hora Hoc ipso electo charior alter erit. Et his ge.qbus euolet alas, q̃re Cupidini alę attributę sint,ita ẽt docet Proper. Scilȝ alterna qm̃ iactamur i vnda,Nostraq; nõ vllis p̃maẽet aura locis. Hospitis effu.exẽplis docet Cupidinẽ.i. foemineum amorẽ nõ posse teneri,qn q̃ velit euolet.

Dędali fabula

Effugio hospi.Dędalus genere Atheniẽsis, natus ex Mitiono Eupalmi p̃clarus architectus fuit, hic iterfecto Talo sororis filio p inuidiã,q' serrã,rotã figuli, et tornũ reperisset ab Ariopagitis dãnatus i Cretã p̃fugit,quẽ cũ Minos cõperisset bouẽ ligneaȝ Pasiphae fabricasse, i Labyrintho cũ cũ filio Icaro icludi iussit aut(vt refert Diod.) Pasiphae eũ abscõdidit.Ille vero desperato nauis transitu,q' Minos loca oĩa pręcluserat,et pecunias p̃misserat,si qs Dędalũ inuenisset,alas cęra cõpactas sibi et' filio applicuit,euolauitq; i Siciliã. Icarus qm̃ altius euaserat i mare decidit,qd ab eo Icarium cognominatũ voluit Ouidius. Fabulã plenius refert Diodorus & Ouidi. in Metha. Pręcluserat omnia. terras et maria clauserat. Crimine mris,Pasiphaes ifando ɔcubitu.

Non satis inuenisse tibi est me vate puellam,
Arte mea capta est,arte tenenda mea est.
Nec minor est virtus,q̃ quęrere, parta tueri,
Casus inest illic,hic erit artis opus.
Nunc mihi,si quãdo puer,et Cytherea, fauete,
Nunc Erato,nã tu nomen amoris habes.
Magna paro,q̃s possit amor remanere p artes
Dicere,tam vasto peruagus orbe puer.
Et leuis est,& habet geminas,qbus euolet, alas,
Difficile est illis imposuisse modum.
Hospitis effugio pręcluserat omnia Minos,
Audacem pennis repperit ille viam.
Dędalus vt clausit conceptum crimine matris
Semibouemq; virum,semiuirũq; bouem,
Sit modus exilio dixit iustissime Minos,
Accipias cineres terra paterna meos.
Et,quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Viuere non potui,da mihi posse mori.
Da reditum puero,senis est si gratia vilis,
Si non vis puero parcere,parce seni.
Dixerat hęc,sed & hęc,& multo plura licebat
Dicere,& egressus non dabat illi viro.
Quot simulac sensit,nunc nũc o Dędale dixit
Materiam,qua sis ingeniosus,habes.
Possidet & terras,& possidet ęquora Minos,
Nec tellus nostrę,nec patet vnda fugę.
Restat iter cęli,cęlo tentabimus ire,
Da veniam cępto Iuppiter alme meo.
Non ego sydereas affecto tangere sedes.
Qua fugiam dominũ nulla,nisi ista via est.
Per Stygа detur iter,Stigias transibimus vndas
Sunt mihi naturę iura nouanda meę.
Ingenium mala sępe mouẽt,quis crederet vnq̃
Aerias hominem carpere posse vias?
Remigium volucrũ disponit in ordine pẽnas,
Et leue per lini vincula nectit opus,
Imaq; pars cęris astringitur igne solutis,
Finitusq; nouę iam labor artis erat.
Tractabat cęrãq; puer,pẽnasq; renidens,
Nescius hęc humeris arma parata suis.

let, Cretes nescit pelagus. Per Styga detur iter, inuitum se dicit aerem tentare. Stygias vndas ne Iouẽ offendam. Iura nouanda, naturę iura Dędalus dicitur innouare, cum aerem volucribus cõcessum tẽtat relicta terra. Ingeniũ mala sępe mouẽt, pericula reddunt hoiem ingeniosum. Ærias vias, Hor. expertus vacuũ Dędalus aera pennis Nõ hoi datis. Remigiũ volucrũ, remigiũ est ipse ordo remorũ, vnde ẽt p metaphorã de auibus dicimus. Vir. Remigio Alarũ. Virgo Tegęa, Calisto Arcadica, ab vrbe Tegęa,a qua Virg. ẽt Pana Tegęum appellauit.Calisto aũt Lycaonis Arcadię regis filia a Ioue cõpressa, mutata fuit a Iunone in vrsam,q̃ Iuppiter cũ filio inter sydera coll[illegible], [illegible] Arcto[illegible] quod latine vrsam [illegible] um [illegible] mina[illegible] [illegible] narrat [illegible] plenius Hyginus. Hęc non nunquam Helice appellatur, vt nonnulli volunt ab Arcadię oppido. Hyginus scribit Helicem, et Cynosuram nymphas fuisse Iouis nutrices, et pro beneficio in mundo collocatas, et vtrasque Arctos appellatas, quas nostri Septemtriones dixerunt cuius nominis significationem docet Gellius. Helicem autem

Stygias vndas

Calisto in vrsam

Arcton

Helice

Septemtriones. Helicis & Cynosurę obserua.

Plaustrum

Græci, Cynosuram vero Phœnices aspicientes continue nauigant. Ouidius, Esse duas Arctos, quarum Cynosura vocatur Sidonis, Helicē Graia carina notat. Comesq; Bootes, Arcton plaustrum nominarunt, qui sydera prouiderunt, nam ex septem stellis, duas quę pariles videntur, pro bobus habuerunt.

Calydna

Astyphalęa

sa Calydne, Calydne insula a Strabone ponitur inter Sporades, quāuis scribat plerosq; asserere duas esse Calydnos, Lerā.s. atq; Calymnam. In ea idem scribit mel nasci, quod reliquum antecellit. Oui. in Met. Fęcūdaq; melle Calymnes legitur et Pachynne. Cinctaq; piscosis Astyphalęa, Astyphalęa insula est Sporadum vna, lęa vnam hīs ciuitatem. hęc ad Cnidiā orā protendit longa sublimis, angusta, circuitum ad quadragena et centena complectēs stadia, cui et statio nauium adest, auctor Strabo. Vadis piscosis, piscibus plenis, sic alibi Ouidius Cnidon illi vicinam piscosam appellauit. Deseruitq; patres, viam, quam tenebat pater reliquit. Deo propiore, Sole vicino. Non iam pater, quia erat sine filio.

Cui pr̄ his (inquit) patria est adeunda carinis
Hac nobis Minos effugiendus ope est.
Aera non potuit Minos, alia omnia clausit,
Qua licet, inuentis aera rumpe meis.
Sed tibi non virgo Tegeęa, comesq; Bootes,
Ensifer Orion aspiciendus erit.
Me pennis sectare datis, ego pręuius ibo,
Sit tibi cura sequi, me duce tutus eris.
Nam sine ętherias vicino Sole per auras
Ibimus, impatiens cęra caloris erit.
Seu humiles propiore freto iactabimus alas,
Mobilis ęquoreis penna madescet aquis.
Inter vtrunq; vola, ventos quoq; nata caueto
Quaq; ferent aurę, vela secunda dato.
Dū monet, aptat opus puero, mōstratq; moue (ri.
Erudit infirmas vt sua mater aues.
Inde sibi factas humeris accomodat alas,
Per nouum timide corpora librat iter.
Iamq; volaturus paruo dedit oscula nato,
Nec patrię lachrymas continuere genę.
Monte minor collis, campis erat altior ęquis,
Hinc data sunt miserę corpore bina fugę.
Et monet ipse suas, et nati respicit alas
Dędalus, et cursus sustinet vsq; suos.
Iamq; nouum delectat iter, positoq; timore
Icarus audaci fortius arte volat.

Bootes arctophylax

Orionis sydus

Reliquę vero quinq; figuram plaustri simularunt. Proximā illi stellam Bootes dixerunt a bobus, quos videtur agitare, hunc et; Arctophylaca.i. vr se custodem appellari diximus. Ensifer Orio, Orionis sydus obseruari a nautis docet etiam Virg. cum ait. Armatumq; auro circumspicit Oriona. Ensifer autem appellatur, quoniā tres stellę sunt, quibus gladium in eius dextra deformatur, ut Hyginius docet. Me pennis sectare, ne aspicias vlla sydera, sed me tantum volatu subsequere. Inter vtrunq; vola, medium tem. Monte minor collis, collem Cretę describit, vnde Dędalus cum filio euolauit.

Samos insula

Iam Samos a lęua, Samos (vt Apuleius scribit) modica insula est in mari [I]cario aduersum Mi[le]tos ad occidentem [e]ius sita, in ea Fanū [fu]it Iunonis antiquitus famigeratum, cuius Deę [the]saurium in lancibus, speculis, poculis plurimo [au]ro et argento erat perquam opulentum, erant quoq; multę ęris effigies, et ante aram Batylli statua a Polycrate tyranno dicata. Plura legito apud Apuleium in secundo Floridorum. Huius insulę meminit etiam Ouidius in metamor. dicens. Et iam Iunonia lęua Parte Samos fuerat.

Naxos

Naxos, Naxos vna est ex Cycladibus, de qua Virg. Bacchatamq; iugis Naxon.

Paros

Et Paros, Paros quoq; inter Cyclades ponitur, marmore nobilis. primo Platea, postea Minoida vocata.

Delos

Et Clario Delos, Delos. Cycladū est longe clarissima, natali, et templo Apollinis, et mercatu celebrata.

Clarius deus

Clario Deo, Apollini, dicto (vt arbitratur Seruius) vel a Clario oppido in confinio Colophoniorum, vel a Claro Cycladum vna, vbi colebatur. sed in primo Tristium de hoc plura diximus.

Lebynthos

Dextra Lebynthos erat, Lebynthos quoq; vna est ex cycladibus. Vmbro-

Icarium mare

Aequora nomen hn̄t, ab Icaro enim Icarium mare appellatum fuit, quamuis Plinius ab Icaro Insula nomen datum velit. Deum volucrum, Cupidinem alatum.

Magica vanitas

Fallitur Hęmonia, magicas vanitatem in Perside a Zoroastre ortas scri. Pli. tum deinde transisse ad Thessalas vrbes, quarum cognomē diu obtinuit in nostro orbe alienę gentis, vnde Menander quoq; Thessalam cognominauit fabulam, complexam ambages foeminarum Lunas detrahentium. Docet et Apuleius in Meta. eam artem in Thessalia prępotentem fuisse.

Hęmonia

Ad Hęmonias artes, ad artes magicas, quę amori nihil cōferunt. Hęmonia.n. Thessalia cognominata est ab Hęmone Deucalionis filio.

Hippomanes

A teneri fronte reuellit equi, carunculā intelligit, quę nascitur in fronte pulli, de qua Plin. hęc. Et sane equis innasci amoris veneficium Hippomanes appellatum in fronte, caricę magnitudine, colore nigro, quod statim edito partu deuorat foeta, aut partum ad vbera non admittit, si quis prereptum habeat, olfactu in rabiem id genus agit. Aristoteles etiam in sixto ita scribit. Cum equa peperit, statim secundas deuorat, atq; etiā quod pulli nascentis fronti adhęret Hippomanes dictum, magnitudine pignus carica parua, specie latiusculum, orbiculatum, nigrum. hoc si quis prerepto odore

moueat,

Hos aliq́s, tremula dum captat arundine pisces,
Vidit, & inceptum dextra reliquit opus.
Iam Samos a lęua fuerat, Naxosq́; relictę,
Et Paros, & Clario Delos amata Deo.
Dextra Lebynthos erat, siluisq́ vmbrosa Calydne,
Cinctaq́ piscosis Astyphalęa vadis.
Cū puer incautis nimium temerarius annis
Altius egit iter, deseruitq́; patrem.
Vincla labant, & cęra Deo propiore liquescit,
Nec tenues venti brachia mota tenent.
Territus a summo despexit in ęquora cęlo,
Nox oculis pauido venit oborta metu.
Tabuerant cęrę, nudos quatit ille lacertos,
Et trepidat, nec, quo sustineatur, habet.
Decidit, atq́ cadēs pater o pater auferor inquit
Clauserunt virides ora loquentis aquę.
At pater infelix, non iam pater, Icare clamat
Icare clamat, vbi es? quoue sub axe volas?
Icare clamabat, pennas aspexit in vndis,
Ossa tegit tellus, ęquora nomen habent.
Non potuit Minos hois compescere pennas,
Ipse Deum volucrem detinuisse paro.
Fallitur Hęmonias si quis decurrit ad artes,
Datq́; quod a teneri fronte reuellit equi.
Non facient vt viuat amor, Medeides herbę.
Mistaq́; cum magicis Marsa venena sonis.
Phasias Aesonidem, Circe tenuisset Vlyssem,
Si modo seruari carmine posset amor.

moueat, equa excitatur, suritque agnito eo odore, qua propter id a veneficis petitur, et pręripitur mu lierculis. Medeides herbę, veneficę herbę, quibus vtebatur Medea, has etiaȝ Hecateides ab Hecate appellauit Ouidius in Metamorphoseō. Vt viuat amor, vt diutius duret. Marsa venena, herbarum succos dicit, aut carmina quibus Marsi vtebantur. Ouidius de Medicamine faciei, si modo liber est Ouidij. Nec medię Marsis finduntur cantibus angues, aut certe serpentes dicit a Marsis domitos, quorum membrana in veneficijs miscebat. Ouidius in Metamorphoseon, Nec defuit illi Squāmea Cyniphei tenuis mēbrana Chelydri.

Marsis

Marsi autē populi fuere in Italia Albę finitimi prope Fucinum lacum, vt docet Strabo, dicti a Circes filio Marso, vt Plinius scribit, vel a Marsia Phrygio, vt Silius voluit. Hi erāt terrori serpētibus, tactu ipso leuant percussos suctuue medico. Gellius etiam scribit, Marsorum genti datum esse, vt serpētium virulentorum domitores sint, et incantationibus, herbarumq; succis faciant miracula medelarū, de Marsis Silius in octauo ita scribit. At Marsia pubes, Et bellare manu, et chelydris cantare soporem, Viperēque herbis hebetare, et carmine dentem. Aeetę prolem angitiam mala gramina primam Monstrauisse ferunt, tactuq; domare venena. Et Lunaȝ excussisse polo, stridoribus amnem Frenantem, ac siluis montem nudasse vocatis. Sed populis nomē posuit metuentior hospes Cum fugeret Phrygios trans ęquora Marsia crenos. Mygdoniā Phębi superatus pectine Loton. Cum magicis sonis, cum carminibus magicis. Phasias Aesonidem, exemplis ait non posse magicis carminibus amorem conciliari.

Phasias
Phasis

Phasias autem Medea appellatur a Phasi Colchorum fluuio. Luca. Colchorum qui rura secat ditissima Phasis. Aesonidem, Iasonem Aesonis filium. Is enim Medeę opera Aeetę regis filię rapto aureo vellere, & ea in vxorē ducta in Thessaliam rediit. Mox cum ea ad Creontem Corinthiorum regem diuertit, cuius filiam Creusam, quam Diod. Glaucam appellat, duxit vxorem, repudiata Medea, vt in .v. Diod. elegantissime docet. Circe tenuisset Vlyssem, Sol (vt Diod. refert) duos procreauit pueros Aeetem et Persem, e Perse nata est Hecate, quę prima aconitum inuenit, patrem veneno sustulit, nupsit primum Aeetę patruo, genuitq; liberos tres, Circem, Medeam, et Aegialeum. Deinde Sarmatarum regi, quem veneno absumpsit, et cum subditos vexaret, expulsa in Italiam venit, inq; eo promontorio, quod ab ea Circęum dictum est, resedit. Poetę tamen dicunt Circem ex Sole et Persa Oceani filia ortam, quę (vt Oui. scribit in Meta.) cum ad se venisset Vlysses sclus a Mercurio doctus euasit. In obscęno carmine legimus Circem ab Vlysse abstinuisse ob mentulę crassitudinem, qua delectabatur. Is eam postea vxorem duxit, et in eius gratiā socios omnes reformauit, et annuo spacio cum ea moratus discessit, nō sine magno Circes dolore.

Circe
Hecate

Carmine, incantatione. Virg. Carminibus Circe socios mutauit Vlyssis. Philtra pallentia, quę reddunt homines pallidos.

Philtra

Philtra enim pocula et venena sunt, quę amorem ingerunt. Apuleius in Magia, Philtra omnia vndique eruunt, et Iuuenalis. Hic Thessala vendit Philtra, quibus valeat mentem vexare mariti. Quod tibi vt ameris. Sit licet antiq̄ Nireus, Nireus Caropei filius et Aglees ex Sime insula tribus nauibus ad bellum Troianum profectus omnium pulcherrimus fuisse scribitur ab Home. in .ij. Iliados prę ter Achillem. De eo Diodo. quoq; ita scribit. In Sime postmodum regnauit addita Cnidę parte Nireus Caropi atque Aglaię filius speciosus admodo dum, qui cum Agamemnone ad Troiam profectus est. Propertius, Nireu non facies, quamuis sit candida cępit, et Horatius, Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa raptus ab Ida. Antiquo Home-

Nireus

Nec data profuerint pallentia philtra puellis,
Philtra nocent animis, vimq; furoris hñt.
Sit ꝓcul omne nefas, vt ameris, amabilis esto,
Quod tibi non facies, solaue forma dabit.
Sit licet antiquo Nireus adamatus Homero,
Naiaduniq; tener crimine raptus Hylas.
Vt dominam teneas, nec te mirere relictum,
Idgenij dotes corporis adde bonis.
Forma bonũ fragile est, q̃tũq; accedit ad ãnos
Fit minor, & spatio carpitur illa suo.
Nec semper violę, nec semper lilia florent,
Et riget admissa spina relecta rosa.
Et tibi iam venient cani formose capilli,
Iam venient rugę, quę tibi corpus arent.
Iam molire ãĩum, qui duret, & astrue formã,
Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluisse per artes
Cura sit, & linguas edidicisse duas.
Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses,
Et tamen ęquoreas torsit amore Deas.
Ah quoties illum doluit properasse calypso,
Remigioq; aptas esse negauit aquas.
Hęc Troię casus iterumq;, iterumq; rogabat,
Ille referre aliter sępe solebat idem.
Littore cõstiterant, illic quoq; pulchra Calypso
Exigit Odrysii facta cruenta ducis.
Ille leui virga (virgam nam forte tenebat)
quod rogat, in spisso littore pingit opus.
Hęc (inqt) Troia est (muros in littore fecit)
Hic tibi sit Simois, hęc mea castra puta.
Campus erat (campũ fecit) quẽ cęde Dolonis
Sparsimus, Hęmonios dũ vigil optat equos.
Illic Sithonij fuerunt tentoria Rhesi,
Hac ego sum captis nocte reuectus equis.
Pluraq; pingebat, subitus cum ꝑgama fluctus
Abstulit, & Rhesi cum duce castra suo.

ro, veteri. nam (vt ex Plutarcho dicitur) quidam eam, dicunt fuisse belli Troiani tempore, eiusdẽq; spectatorem, vt non immerito ab eo amari potuerit Nireus. Gellius tñ scribit Homerũ vixisse annis plus. c. atq; lx. post bellum Troianum. Hylas (*Hylas*) tenet, cũ Hercules per Driopas iter faceret, a Thiodamante, quẽ aran/tem inuenerat, cibum petijt. Sed cum ille ẽi negaret, Hercules bouem ab aratro deductum mactauit, inter eos pugna orta, thiodamas perijt. Tũ Hylam eius filiũ Hercules abduxit, qui et a patre Thiodamante us dicitur a Propertio. Sed cũ Argonautę in Bithyniam venissent, Hylas ab Hercule aquam missus a nymphis ob eius pulchritudinem raptus dr. Iuuenalis. Et multum quęsitus Hylas, vrnamq; secutus. Flaccus tamẽ in Argonauticis scribit Hylam dum ceruum a Iunone immissum insequitur ad fontes peruenisse, in quo dũ se abluit, a nympha Dryope raptus fuit. Crimine Naiadum, nympharum amore, vel certe insidijs nympharum a qbus captus est. Corpus arẽt, quasi sulcos ducant in corpore. Per artes ingenuas, per artes liberales. (*Ingenuę artes vel liberales*) Sunt autem igenuę artes, disciplinę, quę ingenuis hominibus, ingenueq; educatis dignę sunt. Sic enim et in Oratore Cicero eas appellat. Hę quoq; liberales dicuntur, q̃ homine libero dignę sunt, vt docet Seneca. Duas linguas, gręcam et latinam. quod etiam Fabius pręcipit. Torsit amor, cruciauit. Aequoreas Deas, Calypso (*Calypso*) (vt Hesiodus scribit) Nympha fuit Oceani et Tethyos filia, Homerus tamen eam Atlantis filiam fuisse scribit. Sic etiam ex nostris Tibullus. Non amor et foecunda Atlantidos ora Calypsus.

et in obsceno carmine. Hic legimus Circam, Atlantiademq; Calypso. Ea, habitauit in mari Africo, (*Calypsos in sula*) iuxta Ionium versus Syrtes Calypson insulam, quam Homerus Ogigiam appellat, ad quam naufragus Vlysses, socijs tempestate amissis, relicta Circe peruenit, eamque illius amore captam, sibi ita arte conciliauit, vt immortalitatem pollicetur, si vellet secum permanere. Sed post septimum annus discessit Iouis imperio, non sine multis lachrymis ipsius nymphę, dicente Propertio, At non sic Ithaci digressu mota Calypso Desertis olim fleuerat ęquoribus. Multos illa dies incomptis mesta capillis. sederat iniusto multa locuta salo. Ducis Odrysii, Rhesi regis Thracię. Odrysium autem (*Odrysia gens*) eum appellat ab Odrysarum gente, quã in Thracia fuisse Plinius docet. Martialis. Quatenus Odrysios iam nos Romana triumphos. Rhesus (*Rhesus Thracię rex*) autem rex Thracię Eronei filius fuit, q cũ cãdidissimis & ꝑnicissimis eqs et curru, auro argẽtoq; ornatissimo in auxilium Troianorum venerat, sed noctu a Diomede, et Vlysse interfectus est, et equi abducti fuere, vt Homerus in decimo Iliados ostendit. Virgilius, Nec procul hinc Rhesi niueis tentoria velis. Agnoscit lachrymans, primo quę ꝓdita somno Tideus multa vastabat cęde cruentus, Ardentesque auertit equos in castra, prius usquam pabula gustassent Troię. Xanthumque bibissent. Simois, Simois (*Simois*) fluuius est iuxta Troiam ex Ida decurrens. Facit genitiuum Simoentis. Virgilius, Xanthum Simoentaq; tuetor. Cęde Dolonis, Dolon (*Dolon*) (vt in decimo Iliados scribit Homerus) Eumelidis filium, a Troianis missus

Nota de lectione

Tum Dea, quas inquit fidas tibi credis ituro,
Perdiderint vnde nomina quanta vides?
Ergo age fallaci timide confide figurę
Quisquis es, atq; aliqd corpore pluris habe.
Dextera pręcipue capit indulgentia mentes,
Asperitas odium, sęuaq; bella monet.
Odimus accipitres, quia viuit semp in armis,
Et pauidum solitos in pecus ire lupos.
At caret insidijs hoīum, q: mitis hirundo est,
Quasq; colat turres Chaonis ales habet.
Este procul lites, & amarę prelia linguę,
Dulcibus est verbis mollis alendus amor.
Lite fugant nuptęq; viros, nuptasq; mariti,
Inq; vicem credunt rem sibi semper agi.
Hoc decet vxores, dos est vxoria lites,
Audiat optatos semper amica sonos.
Non legis iussu lectum venistis in vnum,
Fungitur in vobis munere legis amor.
Blanditias molles, auresq; iuuantia verba
Affer, vt aduentu lęta sit ipsa tuo.
Non ego diuitibus venio pręceptor amandi,
Nil opus est illi, qui dabit, arte mea.
Secum habet ingeniū, qui cū libet, accipe dicit.
Cedimus, inuentis plus habet ille meis.
Pauperibus vates ego sum, q: pauper amaui,
Cū dare non possem munera verba dabā.
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper,
Multaq; diuitibus non patienda ferat.
Me iratū memini dominę turbasse capillos,
Hęc mihi q̄ multos abstulit ira dies?
Nec puto, nec sensi tunicam laniasse, sed illa
Dixerat, & pretio est ipsa redempta meo.
At vos (si sapitis) vestri peccata magistri
Effugite, & culpę damna timete meę.
Prelia cum Parthis, cum culta pax sit amica,
Et iocus, & causas quicquid amoris habet.
Si nec blanda satis, nec erit tibi comis amica,
Perfer, & obdura, post modo mitis erit.
Flectitur obsequio curuatus ab arbore ramus,
Franges, si vires experiere tuas.
Obsequio tranantur aquę, nec vincere possis
Flumina, si contra, q̄ rapit vnda, nates.

speculator Grecorum castra, pactus pro remuneratione Achillis equos, in Diomedem et Vlyssem incidit, qui speculatū quoq; ierant ad Troianos. illi promissa ei impunitate, Troianorū consilia ab eo didicere, inter cętera facti certiores de aduentu Rhesi Dolonem interficiunt, Thracum castra aggrediunt, equi inde abducti sunt. Hęmonios equos, equos Achillis ex Phthia vrbe Thessalię. Ouid. in primo Tristiū. Nō foret Eumenides orbus, si filius eius Stultus Achilleos nō adamasset equos. Sithonij, Threicij. Nam (vt Gellius scribit) Thracia Sithon prius dicebatur. Herodo. in septimo Olynthum regionem postea Sithoniam appellatam fuisse asserit. Subitus fluctus, subito et statim ortus. Abstulit perga ma, vastauit pergama in littore designata. Tum Dea, Calypso. Timide cōfide, timidus spes pones in pulchritudine tua. Indulgētia dextera, obsequiosa, et propitia. Capit mentes, allicit puellas. Asperitas, ea est indulgentię contraria. In armis, in prelijs, et rapinis. In pauidum pecus, in oues et agnos. Turres, columbaria, peristeriones. Chaonis ales, columba Epirotica, species pro genere. Chaonia pars est Epiri a Chaone Troiano appellata, vt voluit Maro, erat illic templum Iouis Dodonei quod (vt Stra. scribit) mōti Tomaro subiectum Pelasgi condidere, vbi columbę humana voce dabant responsa. Quas colat, propter eius mansuetudinem. Amarę lin-

Chaonia

Iuppi tē Dodoneus

guę, asperę, et contumeliosę. Litę fugant, vxores de dote cum maritis contendant, non amantes, inter quos hęc inimiciarū causa minime intercedit. Rem sibi semper agi, signate verbis vsus est, quibus in diuortijs vtebantur. Dicebant. n. tuas res tibi habeto, tuas res agito. Vnde apud Apuleium nortijs Cupido ita Psychen vtebant alloquitur. Confestim toro meo diuorte, tibiq; res tuas habeto. Aliter vero dixit Martialis Crispulus agere res vxoris. Sonos optatos, placida verba. Non legis iussu, non iugali lege. Quam multos dies, qua exclusit me amica. Et causas quicquid amoris habet, ordo est, Quicquid amoris habet causas, scilicet ioci subaudi sit. Domat, cicures facit. Timidosq; leones, superbos. Gerunt enim spiritus maxime generosos, adeo vt venātum, et canum, vi vrgente, contemptim cedant in campis, et vbi videri possunt, sed vbi virgulta, siluasq; penetrauerint. acerrimo cursu ferūtur, velut deputantes absconsiones turpitudinem. Primus autem Hāno e clarissimis Poenorum leonem mansuefacere ausus est, damnatusq; illo argumento, qm̄ viro tam artificis ingenij nō tuto libertas crederetur, cui, cessisset etiam feritas. Quid fuit asperius, idem etiam inquit Propertius, Melanion nullos fugiēdo pulle labores, Sęuitiam durę contudit Iasidos. Nonacria Ata. Atalāta Arcadica a Nonacri vrbe appellata. Duas āt Atalātas fuisse legimus altera nobilis cursu, altera vero Arcadica, &

Leones

Nonacrina Adantaonę

Obsequium tigresq; domat, timidosq; leones,
Rustica paulatim taurus aratra subit.
Quid fuit asperius Nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
Sępe suos casus, nec mitia facta puellę
Flesse sub arboribus Melaniona ferunt.
Sępe tulit iusso fallentia retia collo,
Sępe fera torvos cuspide fixit apros.
Sensit et Hylei contentum saucius arcum,
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
Non te Mænalias armatum scandere silvas,
Nec iubeo collo retia ferre tuo.
Corpora nec missis iubeo prębere sagittis,
Artis erunt cautę mollia iussa meę.
Cede repugnanti, cedendo victor abibis,
Fac modo quas partes illa iubebit, agas.
Arguit, arguito, quicquid probat illa probato,
Quod dicit, dicas, quod negat illa, neges.
Riserit, arride, si flerit, flere memento,
Imponat leges vultibus illa tuis.
Seu ludet, numerosq; manu iactabit eburnos,
Tu male iactato, tu bene iacta dato.
Seu iacies talos, victam ne pęna sequatur,
Damnosi facito stent tibi sępe canes.
Sive latrocinii sub imagine calculus ibit,
Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus.
Ipse tene distincta tuis umbracula virgis,
Ipse face in turba, qua venit illa, locum.
Nec dubita tereti scamnum producere lecto
Et tenero soleam deme, vel adde pedi.
Sępe & dominę, quamvis horrebis et ipse,
Algentis manus est calfacienda sinu.

qua nunc Ovi. intelligit. ex qua natus est Parthenopeus hanc amavit Hyleus et Melanion, qui obsequiis tandem puellę potitus est, ut docet Proper. Notior alter erat, arcus Cupidinis. Numeros ebur. tesseras, quę alio nomine quadrantalia, grece vero cubos appellamus. Tu male iactato, ut te vincat amica. Tu bene iacta dato, concede illi iacta meliora. Seu iacies talos talus tectus est in articulo pedis, ventre eminens, in vertebra ligatus, ut Pli. docet, quo veteres in ludendo usi sunt. Hunc greci Astragalum appellant, et Astragalizontes dicuntur a Pli. talis ludentes. Talorum autem inventorem Plato in Phedro, Theuth priscorum quendam Deorum Ægyptiorum fuisse scribit his verbis. Dęmoni autem ipsi nomen Theuth, hunc primum numerum et computationem invenisse numerorum, geometriam quę et astronomiam, talorum rursus aleariq; ludos, et literas audivi. Herodotus vero in primo docet, Lydos primos nummum aureum, argentumq; ad vendendum percussisse, ac etiam primos caupones, institoresq; extitisse, eosdemq; excogitasse alee, tesserarumq; ludum et pilę, et cętera genera lusoria prętor quam talaria.

Tessere
Quadrantalia
Cubi
Talus
Astragalus
Astragizontes
Talorum inventor.
Lydorum inventa.

Ne pęna sequatur, ne doleat amica se esse a te superatam. Damnosi facito, in talis latus, quod unitatem signat, canis sive canicula dicebatur, et semper iactu suo afferebat. Persius. Scire erat in voto damnosa canicula quantum Raderet. Erat preterea in talis Venus, sive Cous, et numerum septenarium continebat. Alia duo latera Chius et Senio dicebantur, ternarium ille, hic quaternarium numerum complectebatur, hic ludus nunc in desuetudinem abiit. Sive latrocinii sub imagine calculus, calculus is est, qui etiam latro, sive per diminutionem latrunculus appellatur, vulgo schachi dicimus. Martialis. Hic mihi bisseno numeratur tessera puncto calculus, hic gemino discolor hoste perit. Sub imagine latrocinii, sub forma rapiendi et occidendi militis tui, nam qui ludit calculis, insidiantur semper collusoribus, et is ludus est, quasi pugnę cuiusdam simulachrum. Tuus miles, tuus calculus, qui in eo certamine militis partes agit. Calculi enim duas in partes divisi sunt, et alii milites, alii hostes dicuntur. Fac pereat, capiatur, tunc enim dicitur perire. Ab hoste vitreo, ab hostili calculo, qui ex vitro constabat. Umbracula, umbraculum, vel umbella ab umbra deducitur. Est autem capitis tegmentum adversus Solem. Martialis. Accipe quę nimios vincant umbracula Soles, Sic licet et ventus te tua vela tegent. Distincta, divisa. Alii legunt distenta. i. lata. Suis virgis, vel calamis, vel pennis, ex quibus fiunt umbracula, aut certe velum ab amante virgis latius sustentandum esse admonet, ut et in quinto Fastorum, in festo Annę perennę. Pars ibi pro rigidis calamos statuere columnis, Desuper extentas imposuere togas. Deme soleas, omnia quibus plantarum calces tantum in supine teguntur, cętera prope nuda ac teretibus habenis iuncta sunt, soleas appellari scribit Gellius, crepidas vero voce grecã. Ille fatigatę, ordo est, ille, qui meruit celum etc. Creditur tenuisse calathum, designat autem Herculem qui (ut Diodorus scribit) cum Iphitum ex turri Tirynthia precipitasset, et purgari mox vellet, vendiq; oporteret ex oraculo Apollinis, ut eo precio Iphithi liberis satisfaceret Omphalę reginę Lydorum venditus, regionem latronibus purgavit, demum servitio liberatus, ex Omphalę Lamum filium sustulit, cui ita indulsit, ut omnia faceret, quę illa imperasset, unde Terentius in Eunucho ait, Qui minus huic, quam Hercules servivit Omphalę. Fatigatę novercę, Iunonis iam defessę imperando tam multa. Virgilius, Ut duros mille labores Rege sub Eurystheo fatis Iunonis iniquę

canis
Venus vel Cous
Chius
Senio
Calculus seu latrunculus
Umbraculum seu umbella
Soleę seu crepidulę
Hercules venditus servivit.

Nec tibi turpe puta, quãuis ſit turpe, placebit,
Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Ille fatigatę perdendo monſtra nouercę,
Qui meruit cęlum, quod prior ipſe tulit.
Inter Ionicas calathum tenuiſſe puellas
Creditur, & lanas excoluiſſe rudes.
Paruit imperio dominę Tirynthius heros,
I nunc, & dubita ferre, quod ipſe tulit.
Iuſſus adeſſe foro, iuſſa maturius hora
Fac ſemper venias, nec niſi ſerus abi.
Occurras aliquo tibi dixerit, omnia differ,
Curre, nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domũ repetens epulis pfuncta redibit,
Tunc quoq; pro ſeruo, ſi vocat illa, veni.
Rure erit, & dicet venias, amor odit inertes,
Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
Nec grauе te tẽpus, ſitienſue Canicula tardet,
Nec via per iactas candida facta niues.
Militię ſpecies amor eſt, diſcedite ſegnes,
Non ſunt hęc timidis ſigna tuenda viris.
Nox, & hyems, longeq; vię, ſęuiq; labores
Mollibus his caſtris, & dolor omnis adeſt.
Sępe feres imbrem cęleſti nube ſolutum,
Frigidus in nuda ſępe iacebis humo.
Cynthius Admeti vaccas pauiſſe Pheręas
Fertur, & in parua delituiſſe caſa.
Quod Phębũ decuit, quẽ nõ decet? exue faſtus,
Curam manſuri quisquis amoris habes.
Si tibi per tutum, placitumq; negabitur ire,
Atq; erit oppoſita ianua fulta ſera,

Pertulerit. Meruit cęlum, et propter virtutem, & quia erat filius Iouis. Virgilius, Aut ardens euexit ad ęthera virtus. Dijs genitι potuere. Quod prior ipſe tulit, Hercules cęlum ab Atlante ſuſceptum ſuſtinuit, quod ideo fingitur (vt Seruius ſcribit) quoniam Atlas ei tradidit cęli ſcientiam. Conſtat eniꝫ Herculem fuiſſe philoſophum, vnde nõ immerito tot monſtra dicitur viciſſe. Diodo. ſcribit latrones quosdam Atlantis filias rapuiſſe, eosque ab Hercule fuiſſe interfectos, puellas vero Herculem Atlanti patri reſtituiſſe, q̃ beneficio Atlas non ſolum dignis facto muneribus donauit Herculem, ſed aſtrologiam inſuper docuit, in qua cum operam, curamq; impẽdiſſet pręcipuam, ob ſphęraꝫ aſtrorum a ſe inuentam, orbem ſuis ferre hũeris exiſtimatus eſt. Hercules quoq; cum ſphęram ad gręcos tranſtuliſſet, magna eſt gloria potitus exiſtimatus eſt. Hercules quoq; cum ſphęram ad Grecos tranſtuliſſet, magna eſt gloria potitus, exiſtimantibus omnibus Atlãtico orbi ſucceſſiſſe. Inter Ioniacas puellas, iter puellas Męonias. Ionia pars ẽ minoris Aſię. Męonia, Lydia, Ionia ita iungunt, vt vix aſſignare poſſint limites, auctore ſtrabone, vnde poetę hęc nomina ſępe pfundunt. Tenuiſſe calathum, nam apud Omphaleꝫ pro ancilla ſeruiuit, et clauam, leonis pellem, arcũ, ſagittasq; conceſſit Omphalę, ipſe vero monilia, gemmas, mitram, ʒonam, cętera q; mulierum geſtamina ſumpſit, neuitq; ẽt interdum. Tirynthius, Hercules a Tirynthο oppido appellatus, ex quo poſtea Euryſtheus illũ veluti ſibi inſidiantẽꝫ eiecit cum matre Alcmena. Adeſſe foro, vt eius cãm tuearis in iudicio. Omnia differt, peculiaria negocia in aliud tp̃s permitte. Nec inceptum, vide ne occurſu alicuius impediaẽ offĩm tuũ erga amicã. Epulis pfuncta, cęnata. Si ro. ſi currus. Graue tp̃s, grauis cęli tẽperies, deſignat ãt frigus. Si-

tienſue Canicula, Icarus (vt Hyginius tradit) canẽ habuit nõie Męram, qui poſt caſus Erigonis eius filię a Ioue iter ſydera collocatus ſua appellatione, et ſpẽ, canis, ſiue canicula eſt appellatus, a Gręcis Procyon dr̃, q̃ ante maiorẽ Canẽ oriaẽ, apparet ãt Canicula (vt docet columella) .vij. calẽ. Augu. idem ſcri. Idibus Iulijs Procyõa exoriri mane, et tẽpeſtatem ſignare Ouid. in .v. Faſt. canẽ oriri ſcri. nocte, q̃ pcedit diẽ .xij. calendarũ Iuniaꝝ, oriẽs ãt cuꝫ Leone, ęſtu oia vrit. Huius syderis effectus ampliſſimi i terra ſentiuntur, nã (vt Pli. docet) ferueẽt maria, fluctuãt in cellis vina, mouẽt ſtagna, canes in rabiẽ aguntur. Oui. in Faſt. Eſt canis, Icariũ dñt, quo sydere moto, Tota ſitit tellus, pripiturq; ſeges. Scribit ẽt Plin. in xviij. Procyona apud Romanos nomẽ nõ hr̃e, niſi caniculam, hoc eſt minorẽ canẽ velimus intelligi. Mollibus his caſtris, in qbus mollis appetitur voluptas. Cynthius Admeti, Apollinis exemplo amatorẽ q̃ꝫ dicit debere oia pferre, vt amica potiaẽ. Apollo (vt Ser. ſcri.) ob occiſos Cyclopas ſpoliatus diuinitate Admeti regis Theſſalię .ix. ãnis pauit armẽta, qb iõ fingiẽ, qm̃ (vt Macr. ſcri.) Sol paſcit oia, q̃ terra pgenerat. Vñ non vnius generis, ſed oĩum pecoꝝ paſtor canit. Paſtor ãt Apollo amauit Iſſen Macarei filiã Ouid. in Met. Vt paſtor Macareida luſſerit Iſſen, amauit q̃ꝫ Oenonem nymphã, dicente ipſa apud Oui. Ipſe repertor opis vaccas pauiſſe Pherças Fert̃, & e noſtro ſaucius igne fuit, amauit ẽt (vt alij volũt) Alceſtẽ Pelię filiã, et vxorẽ Admeti regis, quã rem hic Oui. ſignare vr̃. Pherças, Theſſalas. Pherę .n. oppidum eſt Theſſalię Pelaſgicoꝝ campoꝝ termi nus, vt Stra. docet. legiẽ ẽt Pereſtus. Exue faſtus, pone ſupbiam. Tecto delabere aperto, inuenias viã p tegulas. Alta feneſtra, p feneſtram ẽt igredere. Vt cãm tibi ſe ſciet eſſe pericli, cum acceperit te eius cã picnlum adiſſe. Sępe tua potius,

Margin notes: les ſti — Męra — Canicula gręce Procyon — Caniculę effectus — Ionia Męonia Lydia — Apollo ſeruiuit — Pherę

At tu per pręceps tecto delabere aperto,
 Det quoq; furtiuas alta fenestra vias.
Lęta erit, vt causam tibi se sciet esse pendi,
 Hoc dominę certi pignus amoris erit.
Sępe tua poteras Leandre carere puella,
 Tranabas, animum nosset vt illa tuum.
Nec pudor ancillas, vt quęq; erit ordine pma,
 Nec tibi sit seruos demeruisse pudor.
Nomine quēq; suo (nulla est iactura) saluta,
 Iunge tuas humiles ambitiose preces.
Sed tamē & seruo (leuis est impensa) roganti,
 Porrige fortunę munera parua tuę.
Porrige & ancillę, quę pęnas luce pependit,
 Lusa maritali Gallica veste manus.
Fac plebem (mihi crede) tuā, sit semp in illa
 Ianitor, & thalami qui iacet ante fores.
Nec dominam iubeo ptioso munere dones,
 Parua, sed e paruis callidus apta, dato.
Cū bene diues ager, cum rami pondere nutāt,
 Afferat in calatho rustica dona puer.
Rure suburbano poteris tibi dicere missa
 Illa, vel in sacra sint licet empta via.
Afferat aut vuas, aut q̄s Amaryllis amabat,
 Et nunc castaneas, nunc amat illa nuces.
Quin etiam turdoq; licet, missaq; corona
 Te memorem dominę testificare tuę.

Leandrum sepenumero adisse mortis periculum constat, quo se fidum amicę ostēderet, cū ea potius, sit carere, nota est fabula. Demeruisse, beneficio aliquo ꝯciliasse. Sed tn̄ et seruo, seruis amicę aliqd ēt danda esse dicit. Porrige et ancillę, ordo ē, Porrige et manus ancillę, q̄ Gallica lusa maritali veste luce pepēdit pęnas. Porrige ē manus ancillę, dona ēt aliqd ancillę. Alr vero scandēti manū dicunt porrigere. Quę Gallica. q̄ ancilla ex gente Gallię. Lusa maritali veste, decepta veste mariti, credēs.n. ancilla adulterū introducere nocte ad dn̄am, sciens mariū alia veste indutū, vt fidē vxoris experiret, recepit, id qd ēt cephalū fecisse scri.Ser. Habitum.n. mercatoris accepit. Oui.ēt in Met. Auroā eius figurā immutasse scribit. Luce pepēdit pęnas, qr cum maritus dephēdisset eam eē vxoris lenam, mane illā pulsauit. Sunt q ita legāt, Porrige ē ancillę, quę pęnas luce pependit, vt sit ordo, Porrige ē ancillę ea luce, quę munus Gallica lusa maritali veste pependit pęnas, hoc est dona ēt ancillam aliq̄ munere nonis Iulijs. quē diem Romę ancillę magnifice ornatę circūeundo, iocandoq; cū occurrentibus scōmatibus agunt. Ferunt.n. Latinos siue vt occasionē belli q̄rerent, siue vt sic plane vellent rursus sanguinē Romanis suo admisceri a Romanis v̄gines mulieres petijsse dubitantibus Romanis qd agendū esset nondū horridū bellū iminerat, nec iā vires recuperassent bello Gallico afflictas, timerentq; ne Latini dū Romana cōnubia peterēt, obsides p insidias q̄rerent, ancilla noīe Titula, vel (vt qdam dicūt) Philotida principes monuit, vt ancillas in morē nobilis sponsę ornatas cū ea mitterent, reliqua vero se curaturā. Principes psuasi habito delectu ancillarū illas et auro et veste ornatas. Latinis, q nō pcul vrbe ꝯsedebāt, miserūt noctu cęterę ancillę gladios hostibus subduxerunt. Titula vero caprificū excelsum ascendens post terga veste reiecta Romam versus, quēadmodū cū principibus ꝯuenerat, flāmā eleuauit. Quare postq̄ pncipes festinando milites exhortantes cōuocare magno cū tumultu illi ad pugnā egrederētur, cū ad vallū venissent hostiū, q somno sese dederāt, hoc minus expectātes castra occupant, et plurimos ferro trucidāt. Hęc nunc Iunij, tunc Quintilis nonis gesta sunt, et solemne illud certamen cognomen illius rei factū est. Primū.n. p vrbē ꝯgregari ābulantes, multorū noīa ē prima ē cōia magna voce appellāt, vt Macr. vt. c. vt Luc. et his silia, imitantes eā appellationē, qui tūc mutuo cōpellādo ex industria vtebant, deīde ancillę magnifice ornatę circūeundo, iocādoq; cū occurrētibus scommatib' agūt, certātq; īter se imagines eius certaminis, qd cū latinis habuerāt essingere. Cū vero cōuiuātur, vmbra fici teguntur, et diē illū caprotinas nonas appellant, vt putāt pp ficū illam, quā ancilla ascendit, ac flāmā extulit, nam siluestrē ficū caprificū vocāt, auctor Plu. ī vita Camilli. Historiā ēt refert Macr.li. Satur.pri. Porrige et ancil. dona ēt ancillā dn̄ę tuę aliquo munere. Ea luce, eo die. Videt āt alludere ad flāmā, quā Titula e caprifico eleuauit. Quę manus Galli. qua die Latinus exercitus sedato tumultu Gallico, eodem aīo, quo Galli Romanos adortus est, qd nisi ita exponas, vī poeta īntelligere eos Gallos fuisse nō Latinos, ꝯ Plutar. et Macro. sn̄ias q̄uis tn̄ Plut. alibi in eo libello, quē appellauit Synagogen.i. ꝯgregationem q̄dam historiarū Parallelarū Romanorū, et Grecorū refert Atepomarū Gallorū regē cum Romanis bellū gerētē petijsse, id qd Sardiniani a Smirnęis petierant, id est vxores ad libidinem, et missę sunt ancillę liberali ornatu, ē post libidinē Gallis magno somno oppressis Aretana ancilla ascēdit caprificū, et Romanis signū dedit. quo dato Romani erumpētes Gallos ꝓstrauerunt, et dies festus noīe ancillarū institutus est, Aristidem āt huius rei testē esse refert in primo rerū Italicarū. Lusa, decepta: Maritali veste, ꝯiugali veste, q̄ ancillę indutę ad eos accesserunt. Maritalis.n. vestis nō a marito venit, sed a Marita noīe. Oui. Et fas oē facit frē marita soror. Pepēdit pę. qr Gallos vino sōnoq; sepultos Ro-

mani facto ipetu trucidarūt ī castris. Ianitor, ianitor est, qui ianuę pficit. Tibul. Et sedeo duras ianitor ante fores. Cū bn̄ dives ager, nō gēmas, nec aurū, sed dona rustica mittēda eē dicit. Pondere nutāt, dū rami prę nimia pomorū copia curuant. Rure suburb. ex prędiolo tuo in suburbijs.

Sumit illic. Quod captator emat lenas, aurelia vēdat. Orba senectus, senectus sine liberis. Habent crimē, fraudē cōtinēt, q: nō amore aliqd tribuūt, sꝫ vt maiora assequant. Vtraq; laudet, et docta et ildocta. Cōmēdet carmina, de amica carmina cōposita īter legēdū facito, vt vocis suauitate elegātiora videant. Carmen vigilatū, elegans carmē, et multa vigilia politū. In ipsas, in laudē ipsarū. Erit īstar muneris, erit fortasse gratius perinde ac munus. Alicui tuorum, quem ex seruo liberum facturus sis. Vtilitas tua sit, quia non amittis seruum. Siue erit ī Tyrijs, in veste purpurea, dicta a Tyro olim īsula, postea Alexandri magni operibus facta est continens, nobilis conchilio, atq; purpura, vt Plini. docet.

Turpiter his emit spes mortis, et orba senectus
Ah pereant, per quos munera crimē habēt.
Quid tibi pcipiā teneros quoq; mittere versus?
Hei mihi nō multū carmen honoris habet.
Carmina laudant, sed munera magna petunt
Dū modo sit dives barbarus, ille placet.
Aurea sunt vere nunc secula, plurimus auro
Venit honos, auro conciliatur amor.
Ipse licet venias musis comitatus Homere,
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.
Sunt tamen et doctę rarissima turba puellę,
Altera, non doctę sed tamen esse volunt.
Vtraq; laudetur per carmina, carmina lector
Commendet dulci qualiacunq; sono.
His ergo, aut illis, vigilatum carmen in ipsas
Forsitan exigui muneris instar erit.
At, quod eris per te facturus, et vtile credis,
Id tua te facito semper amica roget.
Libertas alicui fuerit promissa tuorum,
Hanc tamen a domina fac petat ille tua.
Si pęnam seruo, si vincula sęua remittis,
Quod facturus eras, debeat illa tibi.
Vtilitas tua sit, titulus donetur amicę,
Perde nihil, partes illa petentis agat.
Sed te, cuicunq; est retinendę cura puellę,
Attonitum forma fac putet esse sua.
Siue erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus,
Siue erit in Cois, Coa decere puta.
Aurata est, ipso tibi sit pretiosior auro,
Gausapa si sumit, gausapa sumpta proba.
Astiterit tunicata, moues incendia, clama,
Sed timida caueat frigora voce roga.
Compositū discrimen erit, discrimina lauda,
Torserit ignē comam, torte capille places.
Brachia saltantis, vocem mirare canentis,
Et cum desierit, verba querentis habe.

In sacra via, emporio et vbi poma vendebant. Varro l. li. de re rustica, Huiusce l. q pomarij sūma sacra via, vbi poma veneūt, et Prop. Quęq; nitēt sacra vilia dona via. Et i Obscęno carmine. Hęc qcūq; tibi posui vernacula poma De sacra nulli dixeris eē via. Sacra aūt via idō appellat q i ea foedus ictū sit inter Romulū et Tatiū. Aut qs Ama ama, castāeas dicit, qs Mac. Heracleoticas appellari scri. sūptū āt ē hoc ex eo Ma. Buc carmine. Castaneasq; nuces mea quas Amarilis amabat. Nūc amat illa nuces, inglādes dicit, q īter nuces pmū locū obtinēt. Sūt aūt nuces, q duro tegūt cortice, q sps plures pōit Mac. l satur. Quin ēt. t. l. turdi (vt Pl. scri.) sermonē hūanū imitāt. agrippina claudij turdū h̄ūit sermones ohis imitātē, hi i Germāia hyeme maxie cernunt. Inter aues prię sūt celebratiōis. Mart. Inter aues turdus, sigs me iudice certet. Inter q̄drupedes gl̄ia pma lepus Mittebant āt i corona pēdēts. Mar. Texta rosis fortasse tibi vel diuite nardo, At mihi de turdis facta corōa placet. Missa q corōa, turdis corona alligatis, vel re vera corona, q in pului̇s vtebātur, vt diximus, vel lucanicā itellige, qua pultes coronatę mēsis apponebant. Mar. filia Picenę venio lucanica porcę, Pultibus hic niueis grata corōa datur. Turpiter h. c. captatores hęreditatū execrat, q viuētibus munera mittebāt, vt īscriberēt heredes. In.

Tyros olim īsula,

Siue erit ī Cois, Cos insula est in Ægęo ex aduerso atticę ab Helene quinq; millia passus distans, quę a latinis Cęa appellat, vt Plinius docet, vnde et Cous, et Cęus deduci potest. Cęa autē vestis bōbycina erat ad luxū foeminarum inuenta adeo tenuis vt eas enudaret. Bombyces enim telas araneorū modo texunt, quos retorqueri, rursusq; texere inuenit in eo mulier Pamphile Platis filia, auctor Varro, Plinius, Solinus, et ante hos aristoteles libro de animalibus quinto.

Cos siue Cęa īsula

Cęa vestis

Bōbyces

Aurata est, si est aurea veste amicta. Gausapa si sumit, Gausape vestis erat villosa, quę hyemali et ęstiuo tempore gestabatur. Mart. Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est, Vt me vel media sumere messe velis. Astiterit tunicata etc. sensus est, si amica tunicata fuerit, prout bombice tenuissimo vtebantur matronę clamorem effunde, illam mouere tem-

Gausape

tiginem nimia tunicę lasciuia et tenuitate, ob quã corpus nudare videbatur, eę in lumã fiebant. Nam tunica vestis erat, quę lõgiores vsq; ad digitos manicas hẽbat, fluebatq; vsq; ad talos, dicta a tuendo, vt scri. Varro. Mones incẽdia cla. dic eã nimia tunicę tenuitate, te ad coitũ lacessere. Discrimẽ, diuisio criniũ in capite.

Tunica

strũ atq; portẽtũ. Æqua, qr mutuo eum ãmabit.
Nec vultu, vidẽdũ est, ne vultu videaris aliter sentire, q̃ loquaris. Cũ modo frigoribus premimur, hęc est cã cur in Metamorphoscon appellat Ouid. Autumnos inęquales. Morosi, qui nimis exacte oĩa fieri cupit. Et veniat quę lu.an sacrũ p̃ amicę salute faciendum esse dicit, cuius meminit Apuleius i vltimo Met. quo dicit summũ sacerdotem Isidis tęda lucida, et ouo, et sulphure, solẽnissimis p̃cibus vsũ fuisse, et Iu. Metusq; iuuet Septembris, et austri Aduẽtum, nisi se centũ lustrauerit ouis, et Proper. i. iiij. Terq; meũ tetigit sulfuris igne caput. Tibul. Ipseq; ter circum lustraui sulfure puro. Tremula manu, manu tremẽti propter ętatẽ. Nec amari pocula succi, potionem aliquam amarã ad pellendum morbũ efficacẽ. Riualis misceat illa tuus qui amat eandẽ amicã, quasi ad eum dẽ cõfluat riuũ, riualis appellat. Sed nõ quo dede. affert nũc aliud pręceptũ Ouid. et aliã viam tenendam esse dicit. Quẽ taurũ metuis, exemplis ait amorẽ vires vsu colligere ac tp̃e.

Sacrum Isidis tęda lucida ouo ẽ sulfure faciẽdum

Calamistrum

Torserit igne comam, si calamistro, hoc ẽ acu ferreo calefacto crispos fecerit capillos, vnde Diuus Hierony. ad Nepotianũ ita scri. Nec calamistro crispẽt comas sed pudicitiã habitu polliceant. Saltantis, tripudiãtis, hic fit saltatio. Verba q̃. q tã cito defierit. Voce no. qd fieri solet i coitu. Violẽtior, asperior, difficilior ad amãdũ. Torua Me, q̃ se intuẽtes mutabat i saxũ, aut torua pp aspectũ, ẽ eius crines in serpẽtes mutatos a Minerua, cuius rei cãs docet Oui. in. iiij. Meta. vñ poetę fingũt Mineruã caput Medusę hẽre in pectore. Vir. i octauo. Ægidaq; horrificã turbatę Palladis arma. Certatim squãmis serpentũ auroq; polibãt. Cõnexosq; angues, ipsamq; i pectore diuę, Gorgona desecto vertẽtẽ lumina collo. Scribit et Hom. in. viij. Ilia. Hectorem Gręcos insequẽtẽ. oculis, aut Gorgonęę Medusę, aut sanguinario Marti similibus oĩa collustrasse. Idẽ lib. v. scrib. Ioue ęgida humeris accõmodasse, trilicẽ horrẽdã et vndiq; terrore ridimitã in ea robur, in ea cõtentio, in ea minax vociferatio, et atrox clamor, in ea deniq; inerat Gorgonis caput diũ, terribile, et quo nullus vlterius monit Iuppiter mon

Torua Medusa

Ipsos concubitus, ipsum venerere licebit,
Quod iuuat, ⁊ quędã gaudia voce notes.
Si fuerit turua violentior ipsa Medusa,
Fiet amatori lenis, & ęqua suo.
Tantum ne pateas verbis simulator in illis,
Effice, nec vultu destrue verba tuo.
Si latet ars, prodest, affert deprensa pudorem,
Atq; adimit merito tempus in omne fidem
Sępe sub autumno, cum formosissimus annus
Plenaq; purpureo subrubet vua mero.
Cũ mõ frigoribus p̃mimur, mõ soluimur ęstu
Aere non certo corpora langor habet.
Illa quidem valeat, sed si male firma cubabit,
Et vitium cęli senserit ęgrã sui,
Tunc amor, & pietas tua sit manifesta puellę,
Tunc sere, quę plena postmodo falce metas.
Nec tibi morosi veniant fastidia morbi,
Perq; tuas fiant, quę sinit illa, manus.
Et videat flentem, nec tędeat oscula ferre,
Et sicco lachrymas combibat ore tuas.
Multa voue, sed cuncta palam, quotiesq; licebit
Quę referas illi somnia lęta vide.
Et veniat, quę lustret anus lectumq;, locumq;,
Pręferat et tremula sulfur, & oua manu.
Omnibus his inerunt gratę vestigia curę,
In thalamos multis hęc via fecit iter.
Nec tamen officijs odium quęratur ab ęgra,
Sit tuus in blanda sedulitate modus.
Neue cibos prębe, nec amari pocula succi
Porrige, riualis misceat illa tuus.
Sed non, quo dederas a littore carbasa, vento
Vtendum, medio cum potiare freto.
Dum nouus errat amor, vires sibi colligit vsu
Si bene nutriens, tempore firmus erit.
Quẽ tauru metuis, vitulum mulcere solebas,
Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.
Nascitur exiguus, sed opes acquirit eundo,
Quas venit, multas accipit amnis aquas.
Fac tibi consuescat, nihil assuetudine maius,
Quam tu dum capias, tędia nulla fuge.
Te semper videat, tibi semper prębeat aures,
Exhibeat vultus noxq;, diesq; tuos.

Fac tibi cõsuescat, fac tecũ discat viuere. Posse regri, posse te ab ea peti. Tunc procul, tunc ab ea te aliquandiu amouebis. Da requiem, da amicę sine te respirandi spacium.

Requietus ager, nouale dicit, quod (vt Plinius docet) alternis annis seritur. Credita, cõmissa semina. Terra arida, terra q̃ iã diu humore caruit. Philli da Demophoõ, absentes magis desyderari

Nouale

probat exemplis. Nam quemadmodum Phyllis impatientius Demophoontis absentiam tulerit, Penelope Vlyssis, Laodamia Protesilai, satis patet ex Ouidij epistolis. Solers Vlysses, industrius, et peritus Vlysses. Torquebat Penelopē, absentia sua cruciabat Penelopē. Tuus Phyl. Tuus Protesilaus. Est enim patronymicū pro deriuatiuo. Phylace (vt Stra. docet) est vrbs Phthioticę regionis Thessalię, cuius meminit Luca. li. sexto, in q̄ protesilaus regnauit, vnde ipse phylacides cognominatus est, et eius vxor Laodamia phylaceia. Ouid. de ponto, vt viuat fama coniunx phylaceia, cuius illa cum celeri vir pede p̄ssit humū. Hic ad bellū Troianū p̄fectus, quum in Aulide tēpestate morarēt, ab vxore Laodamia Acasti filia ep̄lam accepit, quę quantum ob eius absentiam anxia fuerit, facile ostendit. Sit mora tuta breuis, non diutius abstinendum esse dicit ab amicę conspectu. Lentescunt tempore, minuuntur interuallo temporis. Aliter a Vir. in Geor. dicit. Terra ad digitos lentescit habēdo, et a Tacito, succinū igni ad motū, vt in picē, resināq; lentescere. Dū Menelaus abest, Menelai exemplo absentiam amantum nō esse tutam docet. Nā cū ille in cretam ad diuidendas Atrei opes profectus esset, et Paridem domi reliquisset Helena capta eius amore, mariti absentis immemor, cum Paride in Asiam nauigauit. Credis ouile lupo, committis ouile lupo. Sic et Terenti. Ouem lupo commisisti misera. Viderit Atriden, Menelaus ipse indicet. Sed neq; fuluus aper, diligentius videndū esse docet, ne amica intelligat te aliam amare. Ore fulmineo, ore ex quo fulmen venit. Spiritus enim et vis apri a poetis fulmen appellat. Ouid. in Metamorphoseos, Spuma fluit, dentes ęquantur dentibus Indis. Fulmen ab ore venit, frondes afflatibus ardent. Et Apu. li. viij. Met. de apro ita scribit. Impetu sęuo frementis oris totus fulmineus. Dum rotat, dum circumagit. Nec lea, cum catulis, leęna quo tp̄e in amorē ferē catulo rū obliuiscit, et eo tp̄e plurimū sęuit. Virg. Tp̄e non alio catulorū oblita leęna sęuior errauit cāpis, nec funera vulgo. Tam multa informes vrsi, stragemq; dedere. Per siluas, tūc sęuus aper, tūc pessima tigris. Nec breuis ignaro vipera, vipera cum calcat maxime irascit. Virgil. Improuisum asperis veluti qui sentibus anguē. Pressit humi nites, trepidusq; repente refugit. Attollentē iras et cęrula colla tumentem. Pignora mentis, tristitiam mentis. Cornibus icta, furore stimulata. Dei Aonij. Bacchi, q Thebas, p̄riam habuit in Beotia, quā primum Aones barbari tenuerūt, vt docet Strabo, a qbus Aonia Beotia cognominata est. Coniugis ad. Iasonis decem cum Medea Corinthi apud Creontem regē vixisse, cuius filia, quam Glaucē appellat, vxore sumpta Medeam expulit, illa cum diei spacium a Creonte petijsset, noctu regiam ingressa, immutata facie, medicamentis domum incēdit, quā pflagrante, Iasonem exiluisse tradūt. Glaucen. Creontemq; igne absumptos. Quidam tradunt Medeę filios dona attulisse venenis illita, ac corpori Glauces & Creontis besisse, euestigioq; ambos expirasse. Medea, postea quam Iasonem euasisse cognouit, in vltionem patris filios iugulauit omnes, quos ex eo susceperat, pręter vnum, qui aufugit, eorumq; corpora

Cum tibi maior erit fiducia posse requiri,
  Tunc procul absenti cura futurus eris.
Da requiem, requetus ager bene credita reddit,
  Terraq; cęlestes arida sorbet aquas.
Phyllida Demophoon p̄sens moderatius vssit,
  Exarsit velis acrius illa datis.
Penelopen absens solers torquebat Vlysses.
  Phylacides aberat Laodamia tuus.
Sit mora tuta breuis, lentescūt tempore curę,
  Vanescitq; absens, & nouus intrat amor.
Dum Menelaus abest, Helene, ne sola iaceret,
  Hospitis est tepido nocte recepta sinu.
Quis stupor hic Menelae fuit? tu solus abibas,
  Iisdem sub tectis hospes, & vxor erant.
Accipitri timidas credis furiose columbas,
  Plenum montano credis ouile lupo.
Nil Helene peccat, nil hic committit adulter,
  Quod tu, quod faceret quilibet, ille facit.
Cogis adulterium, dando tempusq;, locumq;,
  Quo, nisi consilio est vsa puella tuo?
Quid faciat? vir abest, & adest non rusticus hospes,
  Et timet in vacuo sola cubare toro.
Viderit Atrides, Helenen ego crimine soluo,
  Vsa est humani commoditate viri.
Sed neq; fuluus aper media tam sęuus in ira ē,
  Fulmineo rapidos dum rotat ore canes,
Nec lea, cum catulis lactentibus vbera pręb et,
  Nec breuis ignaro vipera lęsa pede,
Foemina q̄ socij deprensa pellice lecti.
  Ardet, & in vultu pignora mentis habet.
In ferrum, flammasq; ruit, positoq; decore
  Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.
Coniugis admissum, violataq; iura mariti
  Barbara per natos Phasias vlta suos.
Altera dira parē: (hęc est, quā cernis, hirūdo)
  Aspice, signatum sanguine pectus habet.

Leęnę sęuitia

Aonia

Medeę ira in Iasonem

Iasonis mors

sepelinit in Iunonis tēplo; ea deinde ex corintho fugiens, Thebas ad Herculē venit. Iason filijs vxoreq; priuatus, cum doloris vim ferre non posset, sibi mortem ɔsciuit. Violataq; iura, Iason enim monitus a Medea de pris cęde in hospites, accepit illā adiutricem ad rapiendū aureum vellus, et iureiurando data fide vxorem sibi illā, quo adueniret futurā spopondit, quod postea non seruauit. Phasias, Medea a poetis phasias dr̄ a Phasi fluuio, q colchō, illabit̄ orit̄ ex Armēia (vt sc. Str.) Glaucū in se recipit atq; Hippū e vicinis mōtibus cadentes. Altera vi. pa. altera mr̄ et vlta est p natum iura mariti violata, Prognē autē vel regis Daulidis vxorem intelligit, q̄ filiū occidit et pr̄i apposuit pp violatā sororem Philomulā, nota est fabu. Ouid. carmine in.vi. Meta. Signatū s.p h. idē & in Meta. Neq; adhuc de pectore cędis Excessēr notę, signataq; sanguie pluma est. Mea.c. meum iudicium. Vni pu. vt cū vna puella tm̄ rem hēas. Nec de. mu. si quo munere amicam donaueris, vide ne alia id cognoscat abs te datum. Nec.s.n.t.pa quibus amicā freqūtas, minime certa et ɔstituta dicit esse debere. Nequitia (vt Dona. voluit) est libidinosa inertia, dcā, q nihil q̄at, nulliq; rei apta sit vnde et nugę q nihil agant. Neqtiam vitiū esse ɔtrium frugalitati scri. Cicero Tus. ab eo q nequicq; est, de hoc noie pl̄a Gel.li.vij. Ois, aica.s. legitur ē semp. Inspice, ne qd scripseris, qd amicam lędat. Plus.re. plura interptant̄ in lr̄is, q̄ scripseris. Lęsa V. amica offensa. Dum.f.a. Clytemnestrę exēplo pbat lęsas foeminas vlcisci iniurias. Contentus .s. sola Clytemnestra vxore contentus. Audierat l.cām assignat, q̄re facta sit vxor Agamemnonis impudica vitio mariti. Vittasq; ferentem, Chryses (vt Home. scri.) Apollinis sacerdos ex Chrysa insula, vnicā filiā Chryseida hūit, quā Gręci, cū Thebas euerterent captā, vel dono, vel in suā portionē Agamemnoni obtulerūt, ad quē pr̄ Chryses venit. cū ingētibus donis redimēdę filię grā, pferēs manu aurei sceptrū coronis Phębi vittisq; redimitum, quo e ɔspectu abire iusso Apollo pcibus sacerdotis sollicitatus p.ix. dies ē noctes sagittas emittēs, primū iumenta, canesq; pcussit, deinde et boues, adeo vt cateruatim in rogis defunctoꝝ corpa cremarent̄. Tū demum ab Achille coactus Agamēnon filiā pr̄i remisit, ipse vero Achilli abstulit Briseida, q̄re ille iratus a pꝛlio abstinuit. Audierat, Clytēnestra et sentirat. Lyrnesi, Hippodamia fuit enim ex lyrneso oppido sita Troię ɔtra Lesbon. Priameida.i.Cassandra.n. Priami filiam, quā Veneri sitā fuisse scri. Hōe. euerso Ilio Agamēnō Mycenas duxit, q̄ ea illi cessisset in sortem cū pda plurima. Pręda p.p.s. Agamēnonē dicit fuisse Cassandrę prędam, qm̄ eius amore captus tenebatur. Thyestiaden, Ægisthū dicit Thyestis filiū, q (vt sc. Lac.) a mr̄e ob dedecus piectus, q̄ filia eum ex patre suscepisset, a capris nutritus Ægisthi nomē assūpsit. Vlta vi. q̄ rē hēbat cū Ægistho, vel q̄ eū occidit in conuiuio, vt in p.li. dociumus. Iure. Quippe ille dīis auctoribus vltor pr̄is erat cęsi media inter pocula. Quę be. cę. q̄ cū alia aica gesseris. Sed la.n.p.a. li. bi.i. modico coitu exhauriunt̄ et debilitant̄ latera vn̄ in obsceno carmine ita loqt̄ priapus. Qui quondam ruber, ē valens solebā Fures cędere qūlibet valentes. Latus deficit, et In. Nec q̄rit q ē lateri pars, nec q̄tum iussit anheles. et Catul. Cur non tam latera exfututa pādas. Precipit ergo Oui. fortiter pbandū esse in coitu, ad porē coitū dissimulandū. Venus p prior coitus cum alia aica. Cōcubitu, q̄ si in coitu te debiliorē depꝛehenderit, arbitrabit̄ te aliam

Phasias phasis fluuius

Prognes seuitia i filium

Nequitia

Nugę

Chryses filia

Lyrnesos

Ægisthus

Latera coitu debilitantur

Hęc bene cōpositos, hęc firmos rūpet amores,
Crimina sunt cautis ista timenda viris.
Nec mea vos vni donat censura puellę:
Dij melius, vix hoc nupta tenere potest.
Ludite, sed furto cęletur culpa modesto,
Gloria peccati nulla petenda tui est.
Nec dederis munus, cognosce qd̄ altera possit
Nec sint nequitię tempora certa tuę.
Et, ne te capiat latebris sibi foemina notis,
Non vno est omnis conueniendo loco.
Et; quoties scribis, totas prius ipse tabellas
Inspice; plus multę, q̄ sibi missa, legunt.
Lęsa Venus iusta arma mouet, telūq; remittit,
Et modo quod questa est, ipse querare facit
Dum fuit Atrides vna contentus, & illa
Casta fuit, vitio est improba facta viri.
Audierat, laurumq; manu, vittasq; ferentem
Pro nata Chrysen non valuisse sua.
Audierat Lyrnesi tuos abducta dolores,
Bellaq; per turpes longius isse moras.
Nec tantum audierat, Priameida viderat ipsa,
Victor erat prędę pręda pudenda suę.
Inde Thyestiaden animo, thalamoq; recepit,
Et male peccantem Tyndaris vlta viꝝ est
Quę bene cęlaris, si qua tamen acta patebunt,
Illa licet pateant, tu tamen vsq; nega.
Tu neq; subiectus; solito neq; blandior esto;
Hęc animi multum signa nocentis habēt
Sed lateri nec parce tuo pax omnis in illo est,
Concubitu prior est inficianda Venus.
Sunt, qui pręcipiant herbas satureia nocentes
Sumere, iudicijs ista venena meis.

ſubagitaſſe. Satirea, ſaturea herba ē, q̄ tymbrum Pli. noīat. Colūell, Et ſaturea thymi referēs, tymbre q̄ ſaporē. Dicta ē a Satyris vt q̄dā putāt, q̄ q̄ ea vtū tur. ſalaces fiāt vt Satyri, alij a ſaturitate. eius vis ē calidiſſime nāe, icitat Venerē. Plura legito apō Dio ſco. Mart, Sed nihil erucę faciūt, bulbiq; ſalaces. Im proba nec ꝓ sūt iā ſa tureia tibi. Herbas no. appō ē nota figu ra. Aut pi. vr. pip. ca lidū ē et ſiccū, ſtōachū et epar calefacit. ſcri. Pli. vrticę ſemē cū ſe mīe lini latteri mede ri, ſi addaſ hyſopū, et pipis aliqd. Flaua py. pyretrū herba ē ab ignea vi appellata, ca lida ē et ſicca iō rb. u Venereis apta, folia hꝫ ſilia dauco agren ſti, aut maratro, vt docet dioſco. In an noſo me. in vetri, vi no. Quam tenet al tus Eryx, Venerē dicit. Nā (vt Diod. ait) Eryx Veneris et Butę regis filius ſup locū excelsū ciuitatē ɔdidit ī Sici lia ī cuius arce mītē plū dicauit, q̄ ciuita tē Venus plurimū di lexit, vñ ipſa Erycina dicta ē. Virg. Erycino ī vertice ſedes Fūdaſ Veneri Idalię. Plura et legito apud Stra. Cādidus Alcā Pan dionis regis (vt docet Stra.) q̄tuor fuēre filij, Aegeus, Lycus, Pallas, et Niſus, et Attica re gio q̄tuor eēt ī ptes diuiſa, Niſo Megara ſorte obue nerūt, q̄ Niſeā ɔdidit, q̄ alterā arcē hūit, vt plenius diximus l. ij. de Re amo ex auctoritate Pauſanię, q̄ Ouid. Alcathoē appellauit eo carmine. Preterat q; ſui vires Mauortis ī vrbe Alcathoe q̄ Niſus hꝫ, et al bi. Tutus ad Alcathoē Lelegia mœnia limes cōpoſi to Scirōe pꝫ. Hic āt Ouid. Balbos Megarici ſoli de ſignat, quos maxīe ꝓbat Cato. Verū (vt Pl. docet) no biliſſima ē ſcilla. Tertiū genus ab eo dr̄ Epimeni dū, optimi ſaporis, qḋ ī Africa optīe naſci docet lu. eo vſu. Et vetres Afrorū Epimenida bulbi. eorū gña differūt colore, magnitudine, et ſuauitate. Megari ci ī primis, et Africani libidinē accēdūt, ſunt n. cali diſſimę naturę. De Bulbis ita ſcri. dioſco. Oēs bulbi calidi, et viſcidi ſunt, comeſti erigūt Venerē, linguā, et fauces exaſperāt, ſuccū corpi addūt, ſtōachū iſlāt. Colūella. ſpgite q̄q; viros acuūt, armāq; puellas, Iā Megaris veniāt genitalia ſemia bulbi. Et q̄ Scilla

legit Getulis obruta glebis. Mar. cū ſit anus coniux, ē ſint tibi mortua mēbra, Nil aliḋ bulbis q̄ ſatur eē potes. De bulbis Marc. Var. ita ꝑcipit. Aq̄ decoquāt bulbos, q̄ Veneris vsuꝫ q̄ rūt. Apitius addit nucleos pineos, erucę ſuccū, et pip. Vrbe p. vrbe, quā ꝑmi ſti Pelaſgi hitarūt. Pelaſgi oriūdi ab Arcadibus (vt docet Stra.) ꝑ vniuer ſaꝫ Gręciā excelluere, ē in regiōe Atheniēſiū ꝑmiſti hitarūt, vt ſcri. Herod. Atheniēſiū aūt olim portionē fuiſſe Megaricam oram ex Strabone colligimus. Herba ſalax, libidi nē icitās, alr ab Ouid. nymphę ſalaces dnr. a ſalax aūt ſalacitas deducit, vnde Pli. ſcri. paſſeri minimū vitę ſed parē eſſe ſalacita tē. Ouaq; ſumant, oua gallinę, et ꝑdicis (vt Almanſor docet) ſperma valde augu mentāt, atq; coitum ſtimulando incitant De ouis Pli. hęc. Nul lus eſt alius cibus, q in ęgritudine alat, ne q; oneret, ſimulq; vi ni vſum, et cibi habe at. Horat. in ſecundo Sermonum preponit oua oblōga orbiculatis, ſic eni n inquit. Lō ga quibus facies ouis erit illa memēto, Vt ſucci melioris, et vt magis alba rotundis Ponere, nanq; mares cohibent calloſa vitel lum. Sumantur Hymetia mella; Hymetus mons eſt Atticę regio nis, qui floribus ſemper veſtitur. Hic (vt Stra. ſcrib.) mel gignit optimū, qḋ cūcta bonitate ſuperat. Scri bit etiam Plin. mellis Attici in toto orbe ſummas laudem exiſtimari. Sane mel Atticum ſeu Hyme tium, Siculū, vel Hyblęū, et Calymninum a ſcripto ribus maxime celebratur. Mellis autem vſum Ariſtęo aſcribit Diodo. Quaſq; tulit folio, nu cleos pineos dicit, quos in vſum Veneris adhiberi ſolitos docuimus ex ſententia Apitij. et Plinius docet Nucleos nucis pineę infirmitatem virilium robore tentibus et veſicę vtiles eſſe. De nucibus pi neis ita ſcribit Mart. Poma ſumus Cybeles procul hic diſcede viator, Ne cadat ī miſerū nr̄a ruina ca put. Pinus acuta, pinus iō acuta appellaſ, q̄ ea fo liū hꝫ capillamēti mō ꝑtenue, lōgūq; et mucrōe acu lea tū, vt Pl. docet. Ad ma. ar. ad herbariā potētiā ē medicamēta, qbus magorū artes glāt. ꝺ magia an

Aut piper vrticę mordacis ſemine miſcent,
Tritaq; in annoſo flaua pyretra mero.
Sed Dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi.
Colle ſub vmbroſo quam tenet altus Eryx.
Candidus Alcathoe qui mittitur vrbe Pelaſga
Bulbus, et ex horto quę venit herba ſalax,
Ouaq; ſumantur, ſumantur Hymetia mella,
Quaſq; tulit folio pinus acuta nuces.
Docta quid ad magicas Erato diuerteris artes?
Interior curru meta terenda meo eſt.
Qui modo celabas monitu tua crimina nr̄o,
Flecte iter, et monitu detege furta meo,
Nec leuitas culpāda mea eſt, nec ſemper eodem
Impoſitos vento panda carina vehit.
Nā modo Threicio Borea, mō currimus Euro
Sepe tumēt Zephyro lintea, ſepe Noto.
Aſpice, vt in curru modo det fluitātia rector
Lora, modo admiſſos arte retentet equos.
Sunt quibus ingrate timida indulgētia ſeruit,
Et, ſi nulla ſubeſt emula, languet amor.
Luxuriant animi rebus plerūq; ſecundis,
Nec facile eſt ęqua commoda mente pati.
Vt leuis aſſumptis paulatim viribus ignis
Ipſe latet, ſummo candet in igne cinis.
Sed tamen extinctas admoto ſulfure flammas
Inuenit, et lumen, quod fuit ante, redit.

Pelaſgi
Salax
Oua
Hymettus
Mel optimum
Mellis vſus
Nuclei pinei
Pinus acuta
s
na
gara
iſea
catboe
lbl
egarici
ſcilla
pimeni
uni

ſe multa legito apud Apuleium. Diuerteris,mo raris narrãdo. Qui modo celabas,ad amantem redit. Celabas,amicã. Tua cri.coitum cum alia amica. Nec le.cul.q detegenda nũc eſſe furta ſua deã. Threicio Bo q ſpirat p Thraciã ẽ ſeptẽtrionalẽ plagã.de vẽtis lege Pli.Gelliũ,Vitruuiũ, Senecã in natu.qſtio. et Vegetiũ de re militari libro.iiij. Fluitantia lo laxas, et ſi lutas habeas. Admiſſos equos,admotus quadrigis,vel celeres. Sũt quibus ingrate, eas ẽ ſignat,quibus vult furta detegi. Si nullubeſt ęmula, ſi nullam habet, que eundẽ amet. Rebus ſe. nulla aduerſante puella. Nec fa.eſt,nec facile amãterem patitur. Pigra ſi. tarda amãdi deſuetudine. Crimen perue.ad au.intelligit te aliam amare. Ille ego ſis; optat Oui. vt eius cã pp furta detecta doleat amica. Veneris da gaudia flenti,coitum intelligit. Iungunt ſua roſtra colũbę, deſignat poeta elegãtiſſime colũbarũ oſcula, ſic etiam Cn.Mar. cum ait.ſinuq; amicã recipere frigidã caldo colũbatim labra ↄſeres labris.Columbis aũt(vt Pli docet)ignota ſũt adulteria.ↄiugij fidẽ nõ violant,cõemq; ſeruãt domũ,niſi cęlibes,aut viduę domũ nõ relinquunt. Prima fuit rerũ, homines per Venerem primum conciliatos, dicit,vt doceat amicam iratam poſſe quoq; per coitum recõciliari. Vnaq; erat facies,quidã(vt diod.meminit) dixere mundũ ingenitũ,et incorrupabilẽ extitiſſe,et genus hoĩum nũq̃ habuiſſe ortus principiũ.Quidã vero quos hic et in Meta.Oui. ſequitur genitum, corrupabileq; arbitrati ſunt,et hoĩes dixerunt generationis initium tpe eẽ ſortitos. Nam a rerũ primordio et cęlũ et terrã vnicam habuiſſe ideã,immiſta eorũ natura,exinde diſtinctis inuicẽ corporibus cępiſſe hũc ordinẽ quẽ videmus aerẽ qdẽ motũ hũc ↄtinuũ ſortitũ,et igneã partẽ eius ſuperiora loca pp leuitatẽ aiunt appetiſſe. Eadem cã Solẽ et aſtra curſus ſuos ſortita,quod vero humori miſtũ eodẽ ſteti ſſe in loco pp grauitatẽ, quę cũ miſta eẽnt,ex humidis mare qdẽ effectũ, ex durio

Colũbarũ oſcula

De mũdi et hoĩs origine

Sic,vbi pigra ſitu,ſecuraq; pectora torpent,
  Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.
Fac timeat de te,tepidamq; recalface mentem
  Palleat indicio criminis illa tui.
O quãti,& quoties numero cõprẽdere nõ eſt,
  Felicem,de quo lęſa puella dolet.
Quę,ſimul inuitas crimen peruenit ad aures,
  Excidit,et miſerę voxq;,colorq; fugit.
Ille ego ſim,cuius laniet furioſa capillos,
  Ille ego ſim,teneras cui petat ungue genas.
Quẽ videat lachrymãs,quẽ toruis ſpectet ocellis
  Quo ſine non poſſit viuere,poſſe velit.
Si ſpacium quęris,breue ſit,quo lęſa queratur,
  Ne uires lenta colligat ira mora.
Candida iam dudum cingantur colla lacertis,
  Inq; tuo flens eſt accipienda ſinu.
Oſcula da flenti,Veneris da gaudia flenti,
  Pax erit,hoc vno ſoluitur ira modo.
Cum bene ſęuierit,cum certa videbitur hoſtis,
  Tunc pete concubitus foedera,mitis erit.
Illic depoſitis habitat concordia telis,
  Illo(crede mihi gratia nata loco eſt.
Quę modo pugnarũt,iungũt ſua roſtra colũbę,
  Quarũ blanditias,verbaq; murmur habet.
Prima fuit rerum confuſa ſine ordine moles,
  Vnaq; erat facies ſydera,terra,fretum.

ribus vero terrã,lutoſam euaſiſſe,et cęno mollem Hęc primũ cũ Solis ardore dẽſior euaſiſſet,cum poſtmodũ ſupficie vi calcris tumu facta, multis in locis humores quoſdã eſſe ↄcretos.in quibus putredines tenui ↄtectę pellicula ſint excitatę,queadmodũ in paludibus et ſtagnis Ægyptijs videmus accidere,cum frigidã terrã ſubito ęſtus aeris calefacit.cũ vero ĩ humidis calore adhibito generatio fiat, et nocte qdẽ circũfuſus aer humorẽ ↄſtet, q die Solis virtute ↄſolidet. Tandẽ putredines illę ad ſummũ pductę, adueniente veluti partus tempore, exuſtis, ↄfractiſq; pelliculis cũ generis educunt animantiũ formas,quarũ ea qui maiorẽ calorẽ ſortita ſunt,in ſuperiorem regionẽ volatilia effecta abierũt quę vero plus terrę cõtinebant, ſerpentia, aliaq; terreſtria euaſerunt animantia. Naturam aquoſam nacta in ſui generis elementũ delata ſunt,ẽ, appellata piſces. Terra deinceps,tũ Solis ardore,tum vẽtis in dies magis arefacta, a gignendis maioribus animalibus deſijt,ſed quę generata erant, mutua cõmiſtione alios animantes ↄcrearunt. Hoc et Eurypides Anaxagorę phyſici diſcipulus ſentire videtur,cum in Menalippo cęlum et terrã miſta olim fuiſſe tradat, ſeparata poſtmodum generaſſe ſingula,arbores, volatilia, feras,ac omne mortalium genus. Mox cęlum impoſitum terris,per cęlum ignem,et aerem denotat.de quatuor aũt elementis Plin.multa.et Apuleius in dogmate Platonis.Scribit.n.Platonem arbitrari tria eſſe rerum initia.deum ſcilicet et materiam,rerumq; formas, quas Ideas idem vocat in abſolutas,informes, nulla ſpecie vel qualitatis ſignificatione diſtinctas,ex quibus prima elementa ſunt progenita,ignis,aqua,terra.et aer. Inanẽ chaos,chaos (vt Heſiodus voluit)fuit quędã ab initio vnitas hians,patenſq; in profundum,quam principium fuiſſe dicunt productionis omnium rerum.Ouidius in Metamorphoſeon. Ante mare et terras,et,qd tegit oĩa,cęlũ Vnus erat toto naturę vultus in orbe,Quẽ dixere chaos. Tũ genus

Rerum initia Elemẽtorũ origo

humanum

humanum solis errabat in agris, Cicero quoque idem refert his verbis. Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines passim bestiarum more vagabantur, et sibi victu ferino vitam propagabant, nec ratione animi quicquam, sed pleraque viribus corporis administrabant. Blanda truces aios, bo vtitur etiam Varro sic scribens. Nec pati oportet minores, quam binas saluri. Immundum marem, hircum male olentem. Sima capella, simus (vt Ser. docet) vocatur, qui pressis est naribus. Scribit Pli. auibus, serpentibus, piscibus, foramina tantum ad olfatus sine naribus esse, et hinc cognomina Simorum Silonumque. Idem scribit Delphi. Simonis rostrum simum nomen esse, qua de causa nomen Simonis miro modo agnoscunt, malunt que ita appellari. Maro capellas etiam simas appellat. In furias agitantur eque, eque in amorem furiosum feruntur. Virg. Scilicet ante omnes furor est insignis equarum. Spatioque remote, distinctaeque, locorum intervallo. Virgi. illas ducit amor trans Gargara, transque sonantem Ascaniu, superant montes et flumina tranant.

Equos dividuos amne, equos fluuio separatos. Dividuus enim dicitur non modo separabile, sed et separatum. Medicamina for. validum colum. Feri doloris, quem accepit de furtis tuis. Succos Machaonios, medicinales herbarios, a Machaone medico, cuius in .ij. Iliad. meminit Homerus. Scribit etiam Diodo. Aesculapium filios reliquisse Machaonem, et Podalirium, qui cum Agamemnone ad Troiam nauigarunt, et plurimum curandis vulneribus profuisse, vnde eis immunitas rerum omnium est concessa.

cultus inquit reddidit homines mansuetos, et placidos, sic et in Fastis „Prima feros animos homini detraxit ab illa. Venerunt cultus, mundaque cura solo. Videtur autem hoc sumpsisse ex Platone, qui in conuiuio scribit Amorem pacem largiri hominibus, mari tranquillitatem, ventis requiem, cubile vinctibus, omniumque securus, hunc rusticitatem a nobis amouere, hinc nos familiaritate conciliare, coetus huiusmodi omnes congregare, mansuetudinem porrigere, exterminare feritatem, et alia multa efficere. Ales habet, quod amet, non hominem modo, sed bruta etiam animalia per Venerem conciliari docet, sic et in Fastis. Iuraque dat celo, terre et natalibus vndis. Perque suos coitus continet omne genus. Cerua parem sequitur, sic et in nono Metamorphoseon. Sequitur sua foemina ceruum. Parem aut, aut eiusdem generis, aut pariter copulatum accipe. Ouid. in Fast. Et docuit iungi cum pare queque sua.

Mox celum impositum est terris, humus equore cincta est,
 Inque suas partes cessit inane Chaos.
Silua feras, aer volucres accepit habendas,
 In liquida pisces delituistis aqua.
Tum genus humanum solis errabat in agris,
 Idque mere vires, et rude corpus erat.
Silua domus fuerat, cibus herba, cubilia frondes,
 Iamque diu nulli cognitus alter erat.
Blanda truces animos fertur mollisse voluptas.
 Constiterant vno foemina, virque, toro.
Quid facerent, ipsi nullo didicere magistro,
 Arte Venus nulla dulce peregit opus.
Ales habet, quod amet, cum quo sua gaudia iungat,
 Inuenit in media foemina piscis aqua,
Cerua parem sequitur, serpens serpente tenetur,
 Heret adulterio cum cane nexa canis,
Leta salitur ouis, tauro quoque leta iuuenca est,
 Sustinet immundum sima capella marem,
In furias agitantur eque, spatioque remote
 Per loca dividuos amne sequuntur equos.
Ergo age, et irate medicamina fortia prebe,
 Illa feri requiem sola doloris habent,
Illa Machaonios superant medicamina succos,
 His, vbi peccaris, restituendus eris.
Hec ego cum canerem, subito manifestus Apollo
 Mouit inaurate pollice fila lyre.
In manibus laurus, sacris induta capillis
 Laurus erat, vates ille videndus adit.
Is mihi, lasciui (dixit) preceptor amoris,
 Duc age discipulos ad mea templa tuos.

Ceruorum autem foeminas scribit Pli. ingredi in conceptu, quod non tollerent vim ipsorum, eos etiam dicit vicissim ad alias transire, et ad priores reuerti. Scribit etiam in Africa, nec apros, nec ceruos, nec capreas, nec vrsos esse. Idem de ceruis et apris refert Herodo. Vnde miror Maronem in primo Aenei. scripsisse Aeneam in ea septem occidisse ceruos. Serpens serp. te. vipere coeunt complexu adeo circumuolute sibi, vt vna estimari biceps possit, auctor Pli. Cum ca. ne. ca. Idem quoque Pli. refert, cuius verba hec sunt. Auertuntur et canes, phoce, lupi, in medioque coitu inuiti etiam coherent. Salitur, ab ariete saliendo subagitatur, quo ver-

Discipulos deos, quibus tradis precepta amandi. Ad mea templa, edem Apollinis Delphici intelligit, de quo multa Iustinus libro .xxiiij. Est ibi diuersum, sapientissimum dictum Chilonis Lacedemonij designat, quo iubet vnumquemque se agnoscere, Chiloni. n. (vt Pli. docet) mortales oraculorum societatem dedere tria precepta eius Delphis consecrando aureis litteris, que sunt hec nosce se quemque. Iuue. E celo descendit, γνῶθι σεαυτόν, Et nihil nimium cupere. Comitemque eris alieni ac litis esse miseriam. Sed neque declamet, videndum esse docet ne amator loquendo declamare

Margin notes: Simus — Silones — Simonis nomen — Diuiduus — Machaon — Ceruorum foemine in conceptu ingrediuntur — Vipere coitus — Canum coitus — Tria precepta Chilonis

Eſt ibi diuerſum fama celebrata per orbem
Littera, cognoſci quę ſibi quemq; iubet.
Qui ſibi notus erit, ſolus ſapienter amabit,
Atq; opus ad vires exiget omne ſuas.
Cui faciem natura dedit, ſpectetur ab illa,
Cui color eſt, humero ſępe patente cubet.
Qui ſermone placet, taciturna ſilentia vitet,
Qui canit arte, canat, qui bibit arte, bibat,
Sed neq; declament medio ſermone diſerti,
Nec ſua veſanus ſcripta poeta legat.
Sic monuit Phębus Phębo parete monenti,
Certa dei ſacro eſt huius in ore fides.
Ad propiora vocor. quiſquis ſapienter amabit,
Vincet, et e noſtra, quod petet, arte feret.
Credita non ſemper ſulci cum fœnore reddūt,
Nec ſemper dubias adiuuat aura rates.
Quod iuuat, exiguū eſt, plus ē, qđ lędit amātes
Proponant animo multa ferenda ſuo.
Quot lepores ī Atho, quot apes paſcūt ī Hybla,
Cęrula quot bacas Palladis arbor habet,
Littore quot conchę, tot ſunt in amore dolores,
Quę patimur multo ſpicula felle madent.
Dicta erit iſſe foras, quam tu fortaſſe videbis,
Iſſe foras, & te falſa videre, puta.
Clauſa tibi fuerit promiſſa ianua nocte,
Perfer, & immunda ponito corpus humo.
Forſitan et vultu mēdax ancilla ſuperbo
Dicet, quid noſtras poſſidet iſte fores?
Poſtibus, & dirę precibus blandire puellę,
Et capiti demptas in fore pone roſas.
Cum volet, accedes, cum te vitabit, abibis.
Dedecet ingenuos tędia ferre ſui.
Effuge, dehinc non eſt, quare tibi poſſit amica
Dicere, non omni tempore ſenſus abeſt.

videat. Certa eſt fides, quę reſpōſa Apollinis nūq̄ fallunt. Ad ꝓpiora vocor, vocor ad ea q̄ magis cō ducūt amāti, q̄ q̄ diximus, et q̄ ſunt magis ꝓpria, ē eoꝝ iuris, ſic et in Faſtis, Ad ꝓpiora vocor popu lū digeſſit ab armis Romulus. Reddit aūt auditorē attētū. Credita nō ſemp, nō ſemper inqt hęc bis amica tibi morigerā, ſicut nec terra ſemper reddit credita ſemina cū fœnore, ex quo colligit non eſſe deſperandū, ſed inſtādū acrius, et ſapiētius. Dubias rates, nautas incertos qđ ſit futuꝝ, aut agēdū ceſſantibus vētis. Quod iuuat exiguū ē, plus ē quod cruciat, q̄ voluptas, quę ex amica percipitur. Proponāt, in aīum inducāt. dolor enim leuior fiet. Quod lepores in Atho, Athon (vt Pli. ſcri.) mōs eſt Macedonię, quem Xerxes rex Perſaꝝ ꝯtinēti abſcidit ī lōgitudine paſ. mille quīgētoꝝ, adeo ſublimis, vt altior ęſtimet q̄ vnde imbres cadūt, qđ iō credit, qm̄ in aris, quas in cacumine ſuſtinet, nunq̄ cineres eluunt. In ſūmo oppidū Acrotom fuit, in quo dimidio lōgior q̄ in alijs terris incolētiū ętas ꝓpagat. Iō inde hoīes Macrobios Gręci, noſtri appellauerūt lōgęuos, auctor Solinus, Athona quidā nūc mōtē ſanctū appellari putāt. Huius montis meminit & Herod. in vij. Statius Ingēti tellurē proximus vmbra Veſtit Athō, nemoriq; obſcurat imagine pontū. Lepus aūt a pedū leuitate, quaſi leuipes dictus eſt, vt voluit Fabius. Idē a quibuſdā gręce Dasypus appellat, q̄ habeat hirſutos pedes. Plin. tñ Dasypodē a lepore diſtinguit, Lepoꝝ plura ſunt gña, inter q̄ ſunt cuniculi. In alpibus cādidi naſcūt. Vtrūq; vim ſingula hñt, et ſine mare ęq̄ gignūt. Iō Terētianus ille inqt. Tute lepus es et pulpamentū quęris. Quod dictū Liuij Andronici poetę fuiſſe Vo-

Athon mons

Macrobij Mōs ſanctus

Lepus Dasypus Lepores fœcūdi

piſcus ſcri. Lepus et ſolus ſup fœtat, aliud educans, aliud in vtero pilis veſtitū, aliud in plume, aliud ichoatū gerēs partū, vnde in Sermonibus Hora. Fęcundū leporē appellauit. Paſcunt in Hybla, Hybla fuit vrbs ſicilię, ab Hyblone rege dicta, vt voluit Thucydides. Hęc poſtea Megara appellata fuit, vñ Maro apes Hyblęas appellat, q̄ in Sicilia mel optimum ꝯficiebāt. Marcia. Cū dederis ſiculos medijs de collibus Hyblę. Cecropios dicas tu licet eſſe fauos. Littore quot conchę, teſtę duriores, quibus oſtrea et alia hmōi teguntur, ꝯchę appellant. Spicula, tela Cupidinis. Spiculū. n. nō modo iaculū ſed et ferrū, ē aculeū ſagittaꝝ ſignificat. Qu. Curtius, inter propriſſimos dimicās Alexāder ſagitta ictus eſt q̄ in medio crure fixa reliquerat ſpiculū. ē Pli. lib. xvi. ita ſcribit, Calamis ſpicula addunt irreuocabili hamo noxia. et Propertius. Non tot Achemenijs armantur ſuſa ſagittis ſpicula. Multo felle, multo dolore. Tędia ferre ſui, pati ſe eſſe cuiq̄ moleſtū. Effuge, dehinc nō eſt quare tibi poſſit amica Dicere, ſenſus eſt, Amoueas te ab amica, cū te vitabit, qđ ſi feceris nulla erit cā, q̄ ea poſſit te increpare his verbis, quibus vtimur ī moleſtos et īportunos, verba aūt ſunt hęc. Senſus non abeſt oī tempore, hoc eſt intelligentia illa, quam imperiti diſcretionē appellant, ſemper deeſt vnicuiq; Sic et Fabius, ſenſum cōem accipit pro quadam cōium intelligentia. Difficilis labor, vt patienti animo riualem feras, quod perq̄ difficile eſſe oſtendit Propertius dicens, Riualem poſſum non ego ferre Iouē. Eris magni victor in arce Iouis triumphabis de amica, vt imperatores, qui triumphantes ad edē Iouis Capitolini vehebant triumphali curru. Quęr

Hybla fem Megara

conchę ſpicula

Dodonei Iouis templum

cus Pelasgas, Pelasgi (vt docet Strabo) Dodoneus Iouis templum construxerunt subiectū monti Tamaro centum fontibus circa radices celebrato. In eo loco Probus Grāmaticus scri. Columbas, et quercus humana voce visa dedisse. Virg. At pro habitę Grais oracula quercus. Statius li.iij. Certius aut frondes lucis, quas fama Molossis Chaonias sonuisse tibi. vbi Lactantius scribit I Epirotacis quercus sedētes columbas futura predixisse sciscitantibus. Scribit et Hero. li.ij. Dodonęū oraculum omnium, quę apd Grecos sunt oraculorum vetustissimum fuisse, et colūbas duas ex Aegypto, alterā in Africam, alteram Dodonam euolasse, vtrāq; nigras. Dodoneorum illa fago insidens humana voce elocuta ē, eo loci Iouis oraculum condi debere, et se interpretem esse, qd ipsis annunciaretur diuinitus fieri. Quę vero ad Afros abijt, Iouis Hāmonis oraculum pdi iussit. Mulieres āt eas fuisse constat, et eas a Dodoneis columbas appellari, vt latius psequitur Hero. Maius istis, ut riualem feras patienter. Innuet, illa nutu signabit riuali.

Columbę

Feras patiare. Scribet, ad riualem. Ne tange tabellas, ne resigna literas. Hęc prestat, vt eant, quo velint. Cum venis ad partes, cum dormit maritus. Dat signa, innuit. Doctior ille, qui sibi conciliat puellam, patiēdo ad eā alios quoque amatores accedere. Ne fugiat victo, peccandi pudor semel ab ea lęsus, et proditus, si fugerit ex eius ore, reddet illam minus verecundam in peccando, quod exemplo Martis et Veneris ita esse ostēdit. Nec pudor solius, nec verecundia peccandi quam falso prese tulit. Fugiat ab ore victo, abeat ab ea deprehen-

Nec male dicta puta, nec verbera ferre puellę
Turpe, nec ad teneros oscula ferre pedes.
Quid moror in paruis? animus maioribus instat
Magna canam, toto pectore vulgus ades.
Ardua molimur, sed nulla, nisi ardua vincūt,
Difficilis nostra poscitur arte labor.
Riualem patienter habe victoria tecum
Stabit, eris magni victor in arce Iouis.
Hęc tibi nō homo, sed quercus crede pelasgas
Dicere, nil istis ars mea maius habet.
Innuet illa, feras, scribet, ne tange tabellas
Vnde volet, veniat, quaq; libebit, eat.
Hęc in legitima prestant vxore mariti,
Cū tener ad partes tu quoq; somne venis.
Hac ego confiteor non sum perfectus in arte,
Quid faciā monitis sum minor ipse meis.
Me ne palam nostrę det quisq̄ signa puellę?
Et patiar? ne me quolibet ira ferat? (stus
Oscula vir dederat (memini) suus, oscula q̄-
Sum data, barbarie noster abundat amor.
Nō semel hoc vitiū nocuit mihi, doctior ille ē
Quo veniunt alij conciliante viri.
Sed melius nescisse fuit, sine furta tegantur,
Ne fugiat victo falsus ab ore pudor.
Quo magis o iuuenes deprēdere pcite vestras,
Peccent, peccantes verba dedisse putent.
Crescit amor prēsis, ubi par fortuna duorū ē,
In causam damni perstat vterq; sui.
Fabula narratur toto notissima cęlo,
Mulciberi capti Marsq;, Venusq; dolis.
Mars pater insano Veneris turbatus amore,
De duce terribili factus amator erat.
Nec Venꝰ orāti (neq; enī Dea mollior vlla ē)
Rustica Gradiuo, difficilisq; fuit.
Ah quoties lasciua pedes risisse mariti
Dicitur, & duras igne, vel arte manus.

sa in crimine cum alio amante. Verba dedisse, te decepisse. Terentius, Cui verba dare difficile est. Crescit amor prensis, deprehensi in amore mutuo se magis amant. Vbi p.f. duorū ē cū cadē ē fortuna riualis et amicę. Perstat in cāū sui dāni, pmanet contra causam, ex. qua damnum et ignominia nascitur. Fabula narratur, hāc fabulam in quarto Meta. elegantissime etiam describit Ouidi. Mulciberi, Vulcani, qui a mulcendo Mulciber appellatur, quoniam (ut scribit Macro.) ignis sit, et omnia mulcet. Scribit Diod. Vulcanum ferri, ęris, auri, argenti, omniumq; quę arte fabricantur artem inuenisse, cęterosq; docuisse, quapropter harum rerū opifices omnes vota, sacraq; huic Deo maxime facientes, ignem in ęternam memoriam suscepti beneficij Vulcanum vocauere. Illud sciendum q̄ mulciber (ut est auctor Priscianus) a mulcendo et imbre compositum melius simplicis declinationem seruat, Cice. in libro secundo Tuscu. Iouisq; numē Mulcibris asciuit Marcus. vbi notandum q̄ Priscia. melius dixit simplicis declinationem sequi, quia ē etiam secundę, vt hic apud Ouid. et ita in vetustis fere oībus codicibus legit. De duce terribili, ō bellicoso ductore, Pedes mariti, l.n. claudus Vulcanus, qd ideo fingit (vt Ser. scr.) q̄ flāma nunq̄ recta incedit. Marte palam, corā Marte. Liuius libro. vi. Inde rem creditori palam populo soluit. Simul est Vulcanum imitata, postq̄ Vulcanū claudicantē expressit. Dispondit laq̄os, apte collocat retia tenuissima. Fingit in Lemnon, Lēnos insula est in Aegęo mari aū mōtē Atona, vt Plin. scribit, oppida habuit, Ephestiani

R dcl. bm

Vulcanus claudus

Lēnos insula

Marte pali simul ē Vulcanū imitata decebat,
Multaq; cum forma gratia mista fuit.
Sed bene concubitus primo celare solebant,
Plena verecundi culpa pudoris erat.
Indicio Solis(quis Solem fallere posset?)
Cognita Vulcano coniugis acta fuę.
Quā mala Sol exēpla mones, pete munus ab
Et tibi, si taceas, qd̄ dare possit, habet. (ipsa,
Mulciber obscuros lectum circaq;, superq;
Disponit laqueos, lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon, veniunt ad foedus amātes,
Impliciti laqueis nudus vterq; iacent.
Conuocat ille Deos, prębent spectacula capti,
Vix lachrymas venerem cōtinuisse putāt.
Non vultus texisse suos, non deniq; possunt
Partibus obscoenis opposuisse manus.
Hic aliquis ridens, in me fortissime Mauors,
Si tibi sunt oneri, vincula transfer, ait.
Vix precibus Neptune tuis captiua resoluit
Corpora, Mars Creten occupat, illa Paphō.
Hoc tibi profecit Vulcane, qd̄ ante tegebant,
Liberius faciunt, pudor omnis abest.
Sępe tamen demens stulte fecisse fateris,
Tęq; ferunt irę poenituisse tuę.
Hoc vetui, vos ecce vetat deprensa Dione
Insidias illas, quas tulit ipsa, dare.
Nec vos riuali laqueos disponite, nec vos
Excipite arcana verba notata manu.

et Myrinam, in cuius forum solstitio Athon eiu culabat vmbram. In eam insulam (vt Valeri. Flaccus lib. ij. docet) Iuppiter Vulcanum e cęlo deiecit. (Vulcanus in Lēnon precipitatus) Nam cum ille matus cęlestes e cęlo expulisset, & Iunonem vinculis alligasset in olympo, Vulcanus voluit matrem liberare. Vnde ipse apud Homerū in primo Iliados ita alloquit matrem Iunonem. Fer mater patienter, et licet cām dolēdi habeas, ęquanimiter tolera Imperiū Iouis, vt ne forte cogar cum moestitia tantay; adesse testis plagay;, quas ille tibi imponeret, nec dulcissimę matri opitulari queam aduersus hunc Deoy; multo acerrimum, id quod expertus sum, et qdes malo meo, et nunc tibi timeo. Siquidem cum te aliquādo ab illius verberātis manibus eripere conarer, ipse abste in auxiliantem versus per pedem me prehēdit, rotatumq; e cęlo deiecit in terram. Erat autem tunc Solis ortus, a qua ora per totum illum diei vsq; ad tenebras per inane aeris labens in Lēmno insula allisus sum, ibi r. dene exanimē Idigenę protinus ac currentes susceperūt ac foulla unt, hinc a poetis Lemnius et Tardipes appellatur. (Tardipes) canellus. Scripta Tardipedi Deo datur. In Lemno autem (vt Solinus scribit) Vulcanus colebat. Ouid. in Fast. Vulcanus tellus Hysiph lęa colit. Amantes, Martis, & Venerem. Hic aliquis, ad hoc spectaculum a Vulcano introductus. Vix precibus Neptune tuis, Venus enim dī nata ex spuma maris, ideo pro ea ille Vulcanū exorauit, vt vincula solueret. Mars Cretē occupat. in Cretā insulam concessit, vbi creatus dī, hic primo fabricatis armis armauit milites, pugnandi morem induxit, eos qui Dijs aduersi essent interficiens, vt docet Diodorus. Illa Paphon, Venus Paphon abijt. Est enis vrbs Cypri duplex, Paphos scilicet et Palepaphos. i. antiq̄ Paphos, (Paphos Palepaphos) vtraq; Veneri sacra, vnde Venerem Paphiam & Palepaphiam appellamus. Hoc tibi pfecit Vulcane, quid profuerit Vulcano Martis, et Veneris furta

detexisse ostendit. Deprensa Dione, deprehēsus Dionę coitus. Dione autem nympha fuit Oceani, et Tethyos filia, ex qua Iuppiter Venerem sustulit. Sed ponitur plerunq; pro coitu, et Venere, vt in hoc loco, et in Fastis. Hippolyte infelix velles coluisse Dionem. Arcana verba, literas amicę ad riualē missas arcana continētes. Ista viri capiēt, intercipiant alienas literas, qui volūt puniri exilio. Nam (vt scribit Bartolus ad legem Corneliam de fal.) qui aperuit alienas literas, vt aduersario mittentis ostēdat, incidit in poenā falsi. (Pęna aperientis literas alienas Lex fal.) Eius legis pęna est in seruos vltimū supplicium, in liberos vero deportatio, (Deportatio) idest exilium perpetuum. Exilio autem dānatis aq̄ et ignis interdici solet. Ouidius in Fast. An q in his vitę causa est, hęc pdidit exul. Quos facient iustos, quos facient iustinam seruare, et non resignare alienas literas. En iterum testor, i primo. n. referat matronas ab hoc opere. Lege remissus, concessus lege. Nulla instita, nulla matrona. Quid sit instita, abunde dictum est in primo. Luditur, ridetur, violatur, aut ascribitur, qd facinnt poetę. Virgilius. Ludere quę vellem calamo permisit agresti. Quis Cereris ritus, scribit Diodorus Cererem Proserpinam quęrentē facibus in Ætna accensis, varias partes peragrasse, hominesq;, qui eam grate susceperant frumenti vsum docuisse. Primi fuerunt Siculi, deinde Athenienses, qui hanc Deam publice prę ceteris coluere, cum sacrificijs amplissimis, tum Eleusinę mysterijs, quę antiquitate, castimoniaq; apud homines sunt vulgata. Idem etiam scribit in sexto Cererem, et Isidem esse Deam de Cerere loquens hęc ait. (Cereris sacra) Quę de huiusmodi cerimonijs singulatim traduntur in arcanis seruantur solis initiatis nota. Herodotus quoq; in. ij. ita scribit. De Cereris quoq; initiatione. quas gręci Tesmophoria vocant, hoc est legum lationes, absit vt eloquar, nisi quatenus (Thesmophoria) sanctum est de illa dicere. Apuleius in vltimo Metamor phoseos

Ista viri captent, si iam captanda probabunt,
Quos facient iustos ignis, & vnda viros.
En iterum testor, nihil hic, nisi lege remissum,
Luditur in nostris instita nulla iocis.
Quis Cereris ritus audet vulgare profanus?
Magnaq; Threicia sacra reperta Samo?
Exigua est virtus prestare silentia rebus,
At contra grauis est culpa, tacenda loqui.
Quam bene, qd frustra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Precipue Cytherea iubet sua sacra taceri,
Admoneo, veniat ne quis ad illa loquax.
Condita si non sunt Veneris mysteria cistis,
Nec caua vesanis ictibus era sonant,
Attamen inter nos medio versantur in vsu,
Sed sic inter nos, vt latuisse velint.
Ipsa Venus pubem, quoties velamina ponit,
Protegitur leua semireducta manu.
In medio, passimq; coit pecus, hoc quoq; viso
Auertit vultus sepe puella suos.

tamorphoseos, Dicerem, si dicere liceret, cognosceres, si liceret audire, sed parem noxam contraherent aures et lingue illę temerarię curiositatis. et Iustinus. Mysteria Cereris Atticę nulla magis re, q̃ silentio sacrata sunt. Vnde Macro. scribit Numenium inter philosophos occultorum curiosum offensas numinum expertum, q Eleusina sacra interpretando vulgauerit. Magnaque Threicia sacra reperta Samo, sacra Cereris, et quę fiebant in Samothracia secreta fuisse docet Diod. in sexto his verbis. Nam cerimonię, quas Athenienses omnium celeberrimas in Eleusina faciunt quoq; in Samothracia, atque in Thracia, vnde eas Orpheus sumpsisse traditur Fiunt in Gnoso apud Cretam prisca lege, Samoq; celebrantur, quo palam est eiusmodi cerimonias ab eis ad alias gentes fuisse traductas. Quęq; apud ceteros secrete traduntur, eas palam omnibus noscēdi facultatem apud Cretenses eē. Qui autem fuerint Dij Samothracum multis verbis Dionysius et Macrobius docent. Threicia Samo, Samo, quā Maro Samothraciam appellauit composito nomine (vt Dionysius voluit) a conditore Samo Mercurij filio, et nymphę Cyllenidos Rhenę et Thracia, cuius est insula, prius Dardania dicta fuit, vt Plinius tradit. Diodorus scribit Myrinam Amazonum reginam quasdam sibi subdidisse insulas tempestate coacta, cum votum matri Deorum pro salute fecisset, ad vnam ex his solitariam profecta, iuxta quoddam insomnium ei Deę insulam sacrauit, erecta ara sacra solemnia celebrauit, nominasse insulam ferunt Samothrace, quod a Grecis sacra insula interpretatur. Quidam historici tradunt eas primum appellatam Samum ab incolis, postea a Thracibus Samothracem cognominatam. Alij Amazonibus in Epirum, aduentantibus, ferunt Deorum matrem hac oblectatam insula, et alios quosdam in ea, et filios, quos Corybantas dicunt traduxisse, quis vero eorum extiterit pater in arcanis sacrorum traditur. Monstrasse quoq; ea fertur, quę nunc in ea seruantur mysteria, templumque Asylum statuisse. Quam bene q frustra, exemplo Tantali docet arcana non esse detegenda. Tantalus enim (vt Diodorus scribit) fuit Iouis filius ex Plote Nympha, diuitijs, et gloria insignis, Paphlagoniam habitauit, Dijs ob generis claritatem acceptissimus, quorum secreta in conuiuio eorum cognita, cum hominibus prodidisset, et viuus penam tulit, et post mortem apud inferos esse meruit, dicente Statio. Et senę perijt iniuria mensę. Seruius putauit, Tantalum ideo esse ad inferos detrusum, q Dijs hospitibus Pelopem filium epulandum apposuisset, quod falsum est. Garrulus, qui Deorum secreta hominibus prodit. In media aqua, aquis enim & pomis ori admotis esurit atq; sitit. Oui. Poma pater Pelopis presentia querit, et idem Semper eget liquidis, semper abundat aquis. Tibullus, Tantalus est illic, et circum stagna, sed acrem iamiam poturi deserit vnda sitim. Macrobius scribit per Tantalū eos designari, quos magis magisq; acquirēdi desyderium cogit, presentium copiā nō videre, et influentia inopes egestatis mala in vbertate patiātur, nescientes parta respicere, dum egent habēdis. cistis, loco tuto et secreto. Alludit autem ad Cereris sacra, quę more Attico in cistulis recondita capitibus virginum sustinebantur, quas Canephoras appellabant. Hora. Vt Attica virgo, Cum sacris Cereris procedit fuscus Hydaspes. De his Pausanias in primo ita scribit. Duę virgines non procul a Polyadis tēplo habitant, eas canephoras Athenienses nuncupant, apud Deam quodam tempore permanent, et aduentante die festo, hęc noctu agunt, capiti imponunt onus, quod Mineruę sacerdos dat illis gestandum, nec sacerdos, quę id dat, nec ipsę quę gestant, quidnam id sit intelligunt. Est autem non procul in vrbis parte quidam murorum ambitus, qui Veneris in hortis dicitur, qua descensus est sub terram sponte factus, eo virgines descendunt, ibiq; relictis, quę ferebant, aliud nescio quid opertum tollunt. Has virgines iam hic relinquentes, alias earum loco in arcem ducunt. Nec caua vesanis, nec inanis galeę pulsu tanquam ęre Corybantum, aut tubę clangore omnibus tegantur, vult enim Venus cęlari sua furta. Sane per caua era poetę tubas designant. Virgi. Specula Misenus ab alta Aere cano. Per flexum vero ęs cornu intelligimus, quo in prelijs vtebant maiores. Oui dius. Non tuba directi, nō ęris cornua flexi. q autem cornua, quibus in prelijs vtebantur, erea fuerunt

Marginal notes: 10· — o — cum — Samothracia — Dardania — Tantali fabula — Tantali supplicium — Canephore — Cauū ęs — Flexū ęs

rint, docet Maro eo verſu. Æreaq; aſſenſu conſpirant, cornua rauco. Et Vegetius in ſecundo libro de re militari, cuius verba hęc ſunt, Tubicines, Cornicines, et Buccinatores, qui tuba vel ęreo cornu vel Buccina committere ſolent prelium. Melius tamen eſt, vt per flexum ęs buccinam intelligamus, nam Vegetius libro tertio ſcribit, tubam eam appellari, quę directa ſit, buccinam, quę in ſemetipſam ęreo circulo flectitur, cornu vero, quod ex vris agreſtibus argento nexum, temperatum arte et ſpiritu canentis flatu emittit auditum. Idē libro ſecundo ita ſcribit, Habet pręterea legio tubicines, cornicines, buccinatores, tubicines ad bellum vocant milites, et rurſus receptui canentes reuocant. cornicines et buccinatores erant ornamentum totius legionis in ingreſſu, conflictuq;, et eius reditu. Ouidius in Metamorphoſeon appellat aduncum cornu obliquam tibiam, dextra partem vnum, ſiniſtra duo foramina habentem, quam Mida in Phrygia inuenit, vt Plinius tradit. Ea in ſacris adhibebatur. Catullus. Tibicen, vbi canit Phryx curuo graue calamo et Ouidius l quarto Faſtorum. Protinus inflexo Berecynthia tympana cornu Flauit. Attamen inter nos, quamuis arcana Veneris quotidie verſentur inter amantes, volunt tamen cęlari. Non ſub Ioue, non in luce, et in aperto. Horatius. Manet ſub Ioue Frigido venator. At nunc nocturnis, eos damnat, qui quod nocte egerunt, die proferunt. Nec deſunt, quas tu, non modo puellas, quę tuę non fuerunt oſtendis, ſed etiam quas nunquam attigiſti. Quę vera negarent, quę dicerent non eſſe vera, ſi quis verum exigeret. Et nulli, non omnibus puellis. Habent crimen, criminationem. Vbi nominis extat adulter, quando extat non re adulter, ſed ſolo nomine. Nos etiam vere ros parce, colligit amantes veros amores mini me aut parce debere profiteri. Furta myſtica, clauſa et ſecreta. Nec ſuus Andromedę, Andromeda fuſca fuiſſe dicitur. Ouidius in Epiſtolis, Andromede patrię fuſca colore ſuę, placuit tamen illa Perſeo, qui eam a ceto liberauit, et vxorem duxit. Pēna mobilis, talaria deſignat. Perſeus enim a Mercurio dilectus talaria, et petaſum accepit, et galeā qua indutus ex aduerſo non poterat videri. Accepit et a Vulcano falcem ex adamante factam, qua Meduſam Gorgona interfecit, auctor Hyginius. Omnibus Andromache, Andromache filia fuit Ætionis Thebarum regis, vxor que Hectoris, grandi corpore. Iuuenalis, Andromachen a fronte videbis, ea nomen accepit a virili pugna. Vnus qui modicam diceret, quamuis Andromache eſſe grandi ſtatura, id tamen tanquam vitium illi nunquam exprobrauit Hector maritus, immo eam eſſe modicam dicebat. Male fers, moleſte fers puellę vitium. Incipiens amor, nouus amor. Dum nouus in viridi, inſitionem intelligit, de qua alias plura dicemus. Omnia ſentit, omnia uitia notat. Noue nares, iuuencę nondum aſſuetę Taurum pati. Taurorum terga recuſant, qui non didicere coitum pati, aut hoc dicit propter taurorum pondus, nam Plinius ſcribit foeminas taurorum vim non tolerare, et hanc ob cauſam ingredi in conceptu, aut certe per taurorum terga coria bubula intelliget, quę primo ſolemus reijcere propter eorum malum odorem. At cum quis diutius illum pertulerit, uidetur odor ille non tam foedus, quam antea. Coria autem bubula detracta male olent, quemadmodum etiam pelles caninę. Martialis, Non detracta cani tranſtyberina cutis. Nominibus mollire licet, puellę uitia aliqua honeſta

Perſeus accepit talaria mercur

Andromache

Conueniunt thalami furtis, et ianua noſtris
Parsq; ſubiniecta veſte pudenda latet.
Et ſi non tenebras, at quiddam nubis opacę
Quęrimus, atq; aliquid luce patēte minus.
Tū quoq; cū Solē nōdū prohibebat, et imbrem
Tegula, ſed quercus tecta, cibumq; dabat,
In nemore, atq; antris, nō ſub Ioue iūcta volu
Tāta rudi populo cura pudoris erat. (ptas.
At nunc nocturnis titulos imponimus actis
Atq; emitur magno nil, niſi poſſe loqui.
Scilicet excuties omnes, vbi quęq; puella eſt,
Cuilibet vt dicas, hęc quoq; noſtra fuit.
Nec deſunt, quas tu digitis oſtendere poſſis,
Nec q̄q̄ attigeris, fabula turpis erit.
Parua quęror, fingūt quędā, quę vera negarēt,
Et nulli non ſecum concubuiſſe ferunt.
Corpore ſi nequeunt, qđ poſſunt, noīe tangunt,
Famaq;, nō facto crimine, crimen habet.
I nunc claude fores cuſtos odioſe puellę,
Et centum duris poſtibus adde ſeras.
Quid tuti ſupereſt, vbi nominis extat adulter
Et credi, quod non contigit eſſe, cupit?
Nos etiam veros parce profitemur amores,
Tectaq; ſunt ſolida myſtica furta fide.
Parcite pręterea vitia exprobraſſe puellis,
Vtile quę multis diſſimulare fuit.
Nec ſuus Andromedę color ē obiectus ab illo,
Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
Oībus Andromache viſa eſt ſpatioſior ęquo,
Vnus qui modicam diceret, Hector erat.

Q đ male fers,aſſueſce,fires bñ,multa vetu‑
Lenit,at incipiens oia ſentit amor.
Dum nouus in viridi coaleſcit cortice ramus,
Concutiat tenerum quęlibet aura,cadet.
Mox,etiam ventis,ſpatio durata reſiſtit,
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes
Eximit ipſa dies omneis de corpore mendas,
Q uodq; fuit vitium,deſinit eſſe mora.
Ferre nouę nares taurorum terga recuſant,
Aſſiduo domitas tempore fallit odor.
Nominibus mollire licet mala,fuſca vocetur,
Nigrior Illyrica cui pice ſanguis erit.
Si pęta eſt,Veneri ſimilis,ſi flaua,Mineruę,
Sit gracilis,macie quę male viſa ſua eſt.
Dic agilem,quęcunq; breuis,quę turgida,plenā
Et lateat vitium proximitate boni.
Nec quotus annus,eat,nec quo ſit nata require
Conſule,qui rigidus munera cenſor habet.
Pręcipue ſi flore caret,meliusq́; peractum eſt.
Tempus,& albentes iam ligat illa comas.
Vtilis o iuuenes aut hęc,aut ſerior ętas,
Iſte feret ſegetes,iſte ſerendus ager.
Dum vires,anniq; ſinunt,tolerate labores,
Iam veniet tacito curua ſenecta pede.
Aut mare nauigiis,aut vomere ſcindite terrā
Aut fera belligeras addite in arma manus
Aut latus,& vires,operamq; afferte puellis,
Hęc quoq; militia eſt,hęc quoq; fecit opes.
Adde,qđ eſt illis operum prudentia maior,
Solus & artifices qui facit,vſus adeſt.

Pix Illyrica / Illyrij — appellatione poteris imminuere. Pice Illyrica,quę in Illyria naſcitur. Illyrios (vt Appianus tradit) Gręci eos exiſtimant,q ſupra Macedoniā,et Thraciam a Chaonis, et Teſprotis ad fluuiū Iſtrū ſedes hñt. Hi ſic cognominati ſunt ab Illyrio Polyphemi et Galatęę filio. De Illyria plura dicemus in cōmentarijs Triſtium Ouidij,quę propediē edemus. Proximitate boni, mutando vitium in bonum.

Nec quo ſit nata Conſule,aut quo anno nata ſit. Per cōſules enim tpa numerabant Romani. Suetonius,ſequentibusq; cōſulibus flamen Dialis deſtinatus eſt, et Martialis,Bis iam pene tibi conſul trigeſimus inſtat. Quę rigidus munera cenſor habet, quod cenſorum eſt officium, quam rem docet Plutarchus in vita Catonis his verbis, **Cenſurę officium** Cenſura , cum alias res,tum vero,vt mores vitasq; diſcutiat, plurimo imperio,ac ptāte eſt Vtq; de nuptijs,de liberorū procreatione , detinendi ratione, de conuiuijs diligenter inquirat , nullam denique omnium cupiditatum, ac inſtitutionum eſſe, quin adoriri,indagareque non oporteat. Hęc cum omnium magiſtratuum facile princeps ſit ,,vniuerſę rei publicę ſupremum, et perfectiſſimum locum habet. Et Cicero libro tertio de Legibus ita ſcribit , Cenſores populi , ciuitates , ſoboles, familias, pecuniasq; cenſento, vrbis templa, vias, aquas,ęrarium,vectigalia tuento,populiq; partes in tribus diſtribuunto,exinde pecunias,ciuitatis ordines partiunto,equitū peditūq; plem diſtribuūto,celibes eſſe prohibento,mores populi regunto, probrum in ſenatu non relinquunto, bini ſunto, magiſtratum quinquennium habento , reliqui magiſtratus annui ſunto, eaque poteſtas ſemper eſto. Si flore caret,ſi caret florenti ętate. Eas autem intelligit,de quibus ſupra ita ſcripſit,Si te fortę iuuat ſera,et ſapientior ętas. Sic et Terentianus Parme. florem ętatis appellauit puellam .xvi. annorum. Albētes comas,capillos canos. Aut hęc, quę caruit flore ętatis. Aut ſerior,aut paulo maturior. Iſte feret ſegetes,ętatem carentē flore intelligit ex qua fructus tanquā ex agro ſperandus eſſe dicit. Iſte ſerendus ager, iſta erit amanda.

Tolerate labores, non vmbratili vita marceſcendū eſſe dicit. Hęc quoq; militia eſt, militant, et qui amant, eſt enī amor militię ſpecies.

Hęc quoque fecit opes,in amore quoque eſt ſpes lucrandi coitum. Adde quod eſt illis, quid in maturiori ętate ſperandum ſit docet. Operum, actionum ad coitum pertinentium. Maior, q̃ in iunioribus puellis. Vſus,aſſiduitas. Rependunt,cōpēſant. Munditijs, mundo muliebri, et lautitia quadam.

Et faciunt curā,i. ſollicitudine efficiūt.

Vtq; uelis Venerem, coeunt mille modis.

Nulla tabella,nulla tabella continens uaria concubitus genera,ut libris ſuis docuit Elephantis,ex q. bus Tiberius cubiculū inſtruxit ętiam picturis, quales libri deſignabant, unde ē in obſcęno carmine Lalage Priapo tabellā dedicans hęc ait. Obſcęnas rigido Deo tabellas. Ducens ex Elephantidos libellis. **Elephantidos libelli**

Dat donum Lalage , rogatque tentes. Altum,ſi pictas opus edat ad figuras . Flauius Vopiſcus ſcribit librum Elephantinum fuiſſe, in quo ſenatus conſulta ſcribebantur. Tactu irritata uoluptas,ſentiūt illę,inquit,cum reſoluendū eſt,idq; irritata libidine tactu ipſo,et crebra agitatione.

Quod iuuat, quod placet,et delectat. Ex ęquo, quia uir et foemina pariter reſoluuntur. Feriūt ex ęquo, ęqualiter reſoluuntur,cum ſentit foemina irritatam eſſe libidinem; quod puellę iuniores non faciunt. Odi quę prębet,odi illam quę properat in coitu, ut cito ad lanificium redeat, quō nullam cum his capio uoluptatem. Sicca oderi‑

Illę mūditijs annorum dāna rependunt,
  Et faciunt cura, ne videantur anus.
Vtq; velis Venerem iungunt per mille figuras,
  Inuenit plures nulla tabella modos.
Illis sentitur non irritata voluptas,
  Quod iuuat, ex ęquo foemina, virq; ferunt.
Odi concubitus, qui nō vtrinq; resoluunt,
  Hoc est, cur pueri tangar amore minus.
Odi quę pbet, quia sic prębere necesse est,
  Siccaq; de lana cogitat illa sua.
Quę datur officio, nō ē mihi grata voluptas,
  Officium faciat nulla puella mihi
Me voces audire iuuat sua gaudia fassas,
  Vtq; morer memet, sustineāq; roget.
Aspiciā dominę victos amentis ocellos,
  Langueat, et tangi se vetet illa diu.
Hęc bona non primę tribuit natura iuuentę,
  Quę cito post septem lustra venire solent.
Qui pperant, noua musta bibāt, mihi fundat
  Cōsulibus pscis cōdita testa merū. (anitū
Nec platanus, nisi sera, potest obsistere vento,
  Et lędūt nudos prata nouella pedes.
Scilicet Hermionen Helenę pręponere posses?
  Et melior Gorge, q̄ sua mater erat?
Ad Venerem quicunq; volos attingere seram,
  Si modo duraris, pręmia digna feres.
Conscius ecce duos accepit lectus amantes,
  Ad thalami clausas musa resiste fores.
Sponte sua sine te celeberrima verba loquētur
  Nec manus in lecto lęua iacebit iners.
Inuenient digiti, quid agant in partibus illis,
  In quibus occulte spicula tingit amor.
Fecit ī Andromache prius hoc fortissimus He
  Non solum bellis vtilis ille fuit. (ctor,
Fecit et in capta Lyrneside magnus Achilles,
  Cū premeret mollem lapsus ab hoste torum.

tate coitus lassa, vel quę nō resoluta est. Quę dat officio, quę beneficio et mercede pręstatur, nō voluptatis causa. Me voces audire iuuat, lasciua verba designat, quibus vtunt in coitu, sicut vita et aīa, quod verbis gręcis notat iuue. Hęc bona, has voluptates quę sunt in ea, quę caret flore. Post septē lustra, post trigesimū quintū annum. Primę iuuentę, puellis minoribus natu.

Qui properant, q cito resoluunt. Noua musta, puellas iuniores. Mihi fundat antiqs, det mihi foeminam quę expleuit trigesimumquintum annū. Consulibus priscis, veteribus ꝯsulibus, vina enim quot annos haberēt per consules designabant. Martialis, Quę bis frontino consule plena fuit. Condita testa, apposito figura est, idest dolia terrę infossa, vt fieri solitum fuisse Plinius libro decimoquarto testatur. Idem docet cellas vinarias ex terra fieri solitas, vt ēt nostra etate in insula Cypri fieri annotaui, nam Plinij temporibus circa alpes ligneę fieri cępere, circulisq; cingi. Nec platanus, nisi sera potest, Platanus arbor ē vmbre gratia tantū petita [illegible]rbe, vt Plinius docet. [illegible]itq; in vsu apud Romanos ad vmbras inambulationū, quę vsum docuere Athenę. Visę .n. sunt in academia primum platani vnius vmbris trigintasex cubitorum luxuriantibus. Mero alebant, id enim compertum est radicibus prodesse, inde (vt Macrobius scribit) Hortensius orator petiit a Cicerone diem actionis cōmutari, quoniam ipse erat iturus eo die in Tusculanum ad platanos suas vino irrigandas. Platanis Romanos in recitatione poetarū vsos fuisse docet Iuue. cum inquit. Frontonis platani cōuulsaq; marmora cla

Dolia terrę ifodiebantur

Cellę vinarię

Platanus

mant. Martialis Platanū viduā appellat. Locus vero platanis consitus ab eodē Plataon appellatur. Obsistere vento, platanis frigus nocere, et ventos iniuuere ēt Plinio videtur, scribenti ab his ęstate arcendum esse Solem, hyeme admittendū. Hermionem, filiam Helenę et Menelai. Et melior Gorge, gorge filia fuit althęę matris Meleagri, et Oenei Regis Calydonię. Ad Venerem seram, ad coitum mulieris, quę trigesimū quintum annum excesserit. Conscius ecce duos, musam alloquitur, eamq; reijcit ab amantibus, dictuus. quę ab ipsis foedissima in lecto agitantur. In capta Lyrneside, in Hippodamia ex oppido Lyrneso, vt diximus. Velis maioribus, maiori cursu, hoc est ne celerius q̄ amica resoluaris. Desine, morare. Cum mora nō tuta est, cum times deprehendi, si diutius ī coitu fueris moratus. Totis remis, totis viribus. Admisso equo, celeri eq.

Serta myrthea, q. res Veneris descripserim, cui myrtus dicata est, quia Lyrici et Elegi poetę coronabantur. Papinius. Nunc ab intonsa capienda myrto Serta; et alibi. Mitisq; incedere vates Maluit, et monstra laurus subtexere myrto. Podalirius, fuit hic Æsculapij filius, et frater Machaonis, vt antea dictum est. Pectore, eloquentia. De Nestore in primo Iliados ita scribit. Homerus. Surrexit Nestor Pyliorum, et imperio et facundia longe princeps, cuius ex ore dulcior, melle fluebat oratio, vir sapientia simul, et armis. Siquidem tertiam iam ętatem hominum viuebat, et cum multis, qui iam decesserant vna floruerat. Quantus erat Calchas extis, Calchas (vt in primo Iliados scribit Homerus) Testoris filius

fuit,

Plataon

Gorge

Myrto coronabāt poetę Elegi

Nestoris facūdia

Calchas

fuit, longe omnium oriolandi perita, q̄ ab Apolline didicerat, prestantissimus, atq; omnia cognita habens, que fuerunt, que sunt, que erunt, queq; vnu₃ Greci ad Troiã venientes dignũ putauerunt, cuius diuinationẽ sue nauigationis duce₃ haberent. Ditis scrib. Calchanta fuisse Testoris Troiani filiu₃, et haruspicem peritissimum, qui ab Apolline monitus, vt dimissis Troianis, Grecos sequeretur, deo paruit. Eum scri. Seruius a Mopso peritia diuinandi superatum dolore interijsse. Telamonius, Aiacem Telamoniũ viꝝ fortissimũ intelligit, qui multũ sua virtute Grecis ꝓfuit, demũ superatus in iudicio, et petitione armoꝝ ab Vlysse in furorẽ versus est, et acceptis loris discurrebat p siluas, minabaturque iudicibus, qui arma Vlyssi adiudicassent, et verberans arbores, et aialia, credebat iudices ferire. Sed cũ postea resciisset, q̄ per isaniã fecerat, pudore affectus, gladio se interemit. De eo multa Ouid. in decimotertio Metamorphoseon. Dederat Vulcanus Achilli, mortuo .n. Patro. ē eo ab

Aiax Telamonius,

Illis te manibus tangi Brisei sinebas,
Imbute Phrygia que nece semper erant.
An fuit hoc ipsum, quod te lasciua iuuaret?
Ad tua victrices membra venire manus?
Crede mihi, Veneris nõ est ꝑperãda voluptas,
Sed sensim tarda perficienda mora.
Cu₃ loca reppereris, que tãgi foemina gaudet,
Nõ obstet, tangas quo minus illa, pudor.
Aspicies oculos tremulo fulgore micantes,
Vt Sol in liquida sepe refulget aqua.
Accedant questus, accedat amabile murmur,
Et dulces gemitus, aptaq; verba ioco.
Sed neq; tu dominam velis maioribus vsus
Desere, nec cursus ante eat illa tuos.
Ad metã properate simul, tũc plena voluptas
Cum pariter victi foemina, virq; iacent.
Hic tibi seruandus tenor est, cũ libera dantur
Otia, furtiuum nec timor vrget opus.
Cũ mora nõ tuta est, totis incumbere remis
Vtile, ⁊ admisso subdere calcar equo.
Finis adest operi, palmam date grata iuuẽtus
Sertaq; odorate myrtea ferte come.
Quãtus apud Danaos Podalirius arte medẽdi,
Aeacides dextra, pectore Nestor, erat,
Quãtus erat Calchas extis, Telamonius armis
Automedon curru, tantus amator ego
Me vatem celebrate viri, mihi dicite laudes,
Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi vobis, dederat Vulcanus Achilli,
Vincite muneribus, vicit vt ille, datis.
Sed quicunq; meo superarit Amazona ferro,
Inscribat spolijs, Naso magister erat.
Ecce rogant tenere, sibi idem precepta, puelle.
Vos eritis charte proxima cura mee.

Publij Ouidij Nasonis liber secũdus de
Arte amandi explicit.

Hectore Achillis armis spoliato, Thetis a Vulcano petijt, vt in eius grã₃ arma filio fabricaret, ita .n. ē apd Homeꝝ l. xviii. Iliados, illũ alloquit. Hac ego nũc grã ad tua genua supplicatũ venio, vt filio meo breui morituro clypeũ, thoracẽ, ocreas, cassidẽ tuis malleis fabricatã, q̃lẽ ãtea hẽbat largiaris, perijt fidus amicus a Troianis cesus, cuius morte merẽs humi ꝓstratus iacet, tũ demum Vulcanus armis pulcherrime fabricatis ad Achillis m̃re₃ attulit, q̃ tã q̃ accipiter e niuoso olympo, ad filiu₃ descẽdẽs ꝓperauit. Muneribus datis, datis armis et preceptis meis. Superarit Amazona, subegerit puellam, quã iccirco Amazona appellat, ꝙ amantes dicũtur milites esse Cupidinis, vt Amazone foemine militiã quoq; suam exercent. Vnde paulo ante dixit, militie speciẽ eẽ amorem. Et ad Atticum ita scribit in amoribus, Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido Attice, crede mihi, militat omnis amans.

Arma Achillis fabricata a Vulcano

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARRATIONES IN VLTIMVM VOLVMEN OVIDII DE ARTE AMANDI

Arma dedi Danais. Fatetur Ouid. se primis duobus voluminibus dedisse precepta amatoria, et docuisse amantes, quibus modis possent puellas subigere. Nunc e diuerso pollicetur, se puellis quoq; arma allaturum, quibus se tueri possint contra hominus ictus non enim equum fuerat puellas nudas et sine armis in acie descendere. Ab his vero sperandas esse victorias dicit, quibus ipsa Venus militię huius spectatrix, et princeps magis fauerit Danais viris pugnantibus contra puellas, vt Danai i bello Troiano contra Amazones, q̄ inustis infantiū dextrionibus mãmis, ne sagittarũ iactus impediretur, ita appellatę sunt, vt in. ij. sui Epitomatis docet Iustl. Diodo. scr. penes Thermodonta fluuiū primo Amazonius gentem fuisse, q̄ viris similes bellicis artibus, viribusq; corporis p̄stabant. Earum regina exercitu mulierū coacto exercuisse tradit eas militari disciplina, ac nõnullas ex vicinis gētibus expugnasse. Hoies ad texturam, muliebriaq; deputauit exercitia, lege statuit, vt solę foeminę in re militari erudirentur, viris interdicta essent arma, seruiliaq; officia permissa. Maribus, qui ex eis nascebant, crura ac brachia debilitabant, quo bello inutiles fierent, foeminis dextram inurebant mãmã, ne pugnę ĩpedimēto esset, ex quo et Amazonum eis est inditum nomē. Et tur. Pen. tu. per Amazones et cateruam Penthesilęę, foeminas oēs designat Fuit autem Penthesilea Amazonius regina Martis filia, quę (vt Diod. scri.) suarũ cęde perterrita, cũ Amazonũ reliquis ex p̄ria ꝯ fuga Troianis auxilio affuit, ac post Hectoris obitũ multis p̄claris belli facinoribus editis, ab Achille interfecta est. Hanc postremã Amazonũ p̄cipua virtute extitisse, reliq̃sq; deinceps eius gentis defecisse ferunt. Pares, vtrinq; armati. Puer, Cupido. Cur vi. in an. Adi. cur venenum addis serpenti, cũ id illi a natura sit traditũ, ex quo innuit mulieres natura callidas, fore his p̄ceptis magis insidiosas amãtibus. Virus aũt hic pro veneno accipit, cũ alias virorē significet, vñ et fit virulētus. Papinius. Iungã ipse manus, atq; oē benigne virus. Minor At. Menelaus ex duobus fratribus minor natu, hoc dicit propter Helenã. q̄ Paridē marito Menelao p̄posuit. Helenesq; so. Clytēnestrã, quę cũ Ægistho adultero (vt diximus) rē bibat. Maior At. Agamēnon. Crimine, criminatiõe. Si sce. Oecl. Amphiaraũ Oeclei filius dicit augurandi arte peritissimũ, q adolescens Argonautas secutus est dicente Statio. Iã tūc prima cus pube virētē Semideos inter pinus cũ Thessala reges Duceret. Sic cũ postea suaderent amici Polynicis, vt ad bellũ Thebanũ duceretur, isq; prȩuideret, si ei bello affuret se periturũ, idq; p̄pea recusaret, fertũ Polynicē aureũ torquē a Venere Hermione datũ Amphirai vxori, quo belli societatē viro p̄suaderet, donasse Eo tpe Amphiaraus Adrastusq; de regno dissidētes ad Eriphyles Amphiarai ꝯiugis Adrasti sororē oē dissensionũ iudiciũ reiecerunt, illa pro Amphiarao sniam tulit, adiciens, vt belli Thebis inferẽdi socius, adiutorq; esset. Amphiaraus existimans se ab vxore p̄ditus ad bellũ spopondit se aditurũ, sed Alcmeoni filio i[m]perauit, vt post suũ obitũ Eriphylē perimeret, qd̄ p̄ris mãdatũ postea executus, factus ꝯscientia in insaniam versus est. Amphiaraus vero in terrę hiatũ cum curru delatus, absorptusq;, nũq̃ postea visus ē.

Talaonię Eri. Talaonis Argiuorum regis filię. In vi. equis, in curru, qui ab equis vinentibus

Amazões

Penthesilea

Virus

Virulentus

Amphiaraus

Eriphyle

P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIVS.

Arma dedi Danais in Amazones, arma supersunt,
Quę tibi dem, et turbę Penthesilea tuę.
Ite in bella pares, vincant, q[ui]bus arma Dione
Fauerit, & toto qui volat orbe puer.
Non erat armatis equum concurrere nudas,
Sic etiam vobis vincere turbe viri.
Dixerit e multis aliquis, cur virus in angues
Adicis? et rapidę tradis ouile lupę?
Parcite paucarum diffundere crimē i omnes
Spectetur meritis quęq; puella suis.

Si minor Atrides Helenen, Helenesq; sororẽ,
Quo premat Atrides crimine maior hẽt.
Si scelere Oedides. Talaoniç Eriphyles
Viuus, & in viuis ad styga venit equis.
Est pia Penelope lustris errante duobus,
Et totidem lustris bella gerente viro.
Respice Phyllaciden, & quę comes isse marito
Fertur, & ante annos occubuisse suos.
Fata Pheritiadę coniux Pagasęa redemit,
Proq; viri est vxor funere lata sui.
Accipe me Capaneu, cineres miscebimus inquit,
Iphias, in medios desiluitq; rogos.
Ipsa quoq; & cultu ẽ, & noie foemina virtus,
Nec mirum, populo si placet illa suo.
Nõ tamẽ hę mentes nostra poscunt ab arte,
Conueniunt cymbę vela minora meę.
Nil, nisi lasciui per me discuntur amores,
Femina precipio quo sit amanda modo.
Femina nec flãmas, nec sęuos excutit arcus,
Parcius hęc video tela nocere viris.

habebatur. Si sce. q: maritum prodidit. Ouid. de

Penelope

sine titulo. Ex quibus exierat, traiecit viscera ferro Filius, et pęnę cã monile fuit. Est pia Pene. Penelope est casta, et in maritũ pia. Feminas. n. plerasq; bonas esse docet exemplis. Penelope ãt Icari, et Polycastę filia, Vlyssis vxor, marito ad bellum Troianum profecto, sem per in coniugali fide permansit inter lasciuissimam procorum turbam. Lustris duo. annis decem, qbus post bellũ Troianũ errauit, et mores hoĩus multorum vidit, et vrbes, vt elegantissime cecinit Home. Totidem lu. decem alijs annis quibus pugnatum est ꝯ Troianos. Proper. Penelope poterat bisdenos salua per annos Viuere tã multis foemina digna procis. Respice Phyllacidẽ, respice Protesilaũ, qui (vt in. ij. Iliad. scri. Home.) ad Troiã cũ. xl. nauibus nauigauit, quẽ ex cunctis grecis primũ e naui in littus incidentẽ vir Dardanus interemit, cuius mors magnum vxori, magnum desolatę domui, magnũ etiã bellatibus socijs desyderiũ reliqt Nam cũ Laodamia eius vxor Acasti filia, maritũ in bello cecidisse intellexisset, optauit, vt eius vmbram videret, q̃ re cõcessa, non deserens tã in eius amplexibus perijt vt in vi. Aen. Serui. docet Prop. Illic Phyllacides iucundę coniugis heros, Non potuit cęcis immemor esse locis. Protesilaus autẽ Phyllacides a Phyllace Phthiotice regiõis Thessalię vrbe, quę sub eius fuit impio, vt in ix. scribit Stra. appellatus est, vel ab auo Phyllaco Iphicli p̃re. Laodamia quoq; Phyllaceis a poetis appellatur. Comes isse marito, mortua. n. Laodamia in amplexu vmbrę Protesilai cũ eo comes ad inferos pfecta est, non ad bellũ Troianum, vt qdã putant. Sunt q hoc ad Hypsicratiam Mithridatis vxorem quam Plut. pellicem fuisse scribit, referendum putent, quę ob virilitatẽ, audaciãq; Hypsicratea a rege appellata viri Persici habitũ, cultũq; sumens, ac equũ illũ fugientẽ Pompeius infatigabili cursu regij corporis gerens curas comitata est, quousq; ad castellũ Inoram, in quo regis gaza pdebatur, peruentum esset. Tunc rex proximo cuiq; mortiferũ ferre venenũ dedit, vt nemo, nisi voluntarius in potestatẽ hostium venerit. Hęc Plut qbus verbis pijcit Hypsicrateã veneno perijsse. Sed melius ẽ, vt de Didone intelligas, quę cũ a ciuibus cogeret,

Protesilaus

Phyllacides

Phyllaceis

Hypsicratea

vt Hiarbę regi mauritanorũ nuberet, qbus, nisi id illa fecisset, bellum denunciarat, sumpto trimestri spatio, et pyra in vltima parte vrbis extructa, velut placatura mariti manes, inferiasque ante nuptias missura multas hostias mactauit, et sumpto gladio pyram ꝯscendit, atq; ita populum respiciens ituram se ad virum sicut precęperat dixit, vitamque gladio finiuit, ad quod alludens Ouid. eã comitẽ marito iuisse dicit Sicheo, et ante annos occubuisse, quod etiam Maro designat, cum inqt. Nam q: nec fato merita, nec morte peribat. S. misera ante diem. Didonis historiam narrat Iusti. li. xviij De ea tale Ausonij extat Epigrãma, qd pridem Mediolani cum alijs multis repit nr̃ Georgius Merula. Didonis. n. imago ita ab illo fingit loqui illa ego sum Dido vultu, qui conspicis hospes, Assimulata modis pulchraq; mirificis. Talis eram, sed non Maro, quam mihi finxit erat mẽs, Vita nec incestis lęta cupidinibus. Nãq; nec Aeneas vidit me Troius vnq̃. Nec Libyam aduenit classibus Iliacis. Sed furias fugiens, atq; arma procacis Hiarbę, Seruaui fateor morte pudicitiam. Pectore transfixo castos quod pertulit enses Non furor, aut lęsus crudus amore dolor. Sic cecidisse iuuat vixi sine vulnere famę. Vita viris positis mœnibus oppetij. Inuida cur in me stimulasti musa Maronẽ, Fingeret vt nostrę dãna pudicitię. Vos magis historicis lectores credite de me. Quam qui furta Deum, concubitusq; canunt. Falsidici vates temerant carmine verum, Humanisq; Deos assimilant vitijs. Fata Pheretiadę, Admetus Pheretij filius Thessalus, vt Diodorus scribit, Alcestem Pelię filiam vxorem duxit, quę tanto amore maritum dilexit, ut pro eo mortem non recusarit, cum eius parentes id facere neglexissent. Quod (ut Plato scribit in conuiuio) ita Dijs gratum fuit, ut hanc ab inferis continuo suscitarint, tam egregio facinore delectati, dicente Papinio. Si Chelim Odrysiam pigro transmisit auerno Causa minor, si Thessalicus Admetus in oris Silua vna tetram Phyllaceida retulit vmbram. Historiam habes apud Valerius de amore coniugali. et Eurypides Alcestidis Tragediam scripsit. vnde a Iuuenale dictum est. Spectant subeuntem fata mariti Alcestem. Coniux

Ausonij de Didone epigrãma

admetus Alceste

Sępe viri fallunt, tenerę non sępe puellę,
Paucaq;, si quęras, crimina fraudis habent.
Phasiadem matrem fallax dimisit Iason,
Venit in Aesonios altera nupta sinus.
Quātū ad te Theseu volucres Ariadna mari
Pauit, in ignoto sola relicta loco. (nas
Quęre nouem vicibus cur vna feratur, & audi
Depositis siluas Phyllida flesse comis.
Et famā pietatis habet, tamen hospes & ensem
Prębuit, & causam mortis Elisa tuę.
Quid vos perdiderit, dicam, nescistis amare,
Defuit ars vobis, arte perennat amor.
Nunc q̃3 nu scirent, sed me Cytherea docere
Iussit, & ante oculos constitit illa meos.
Tum mihi quid miserę dixit meruere puellę?
Traditur armatis vulgus inerme viris.
Illos artifices gemini fecere libelli,
Hęc quoq; pars monitis erudienda tuis.
Probra Therapnęę qui dixerat ante maritę,
Mox cecinit laudes prosperiore lyra.

Pagasę Pagasęa, Alcestis Thessala. Pagasę enim sunt Pherarum emporium, dictę (vt Strabo scri.) pp vicinos fontes .i. pagas, qui frequentes aquarum vbertatē effundunt, vel q̃ eo in loco Pelias Argo nauem
Pagasęa nauis compegerit, q̃ Pagasęa ideo a poetis appellata fuit, et Iason Pagasęus. Accipe me Capaneu Euad
Euadnę tres nas tres fuisse aperio vnam Neptuni et Pitanes, quę ab eurota pgenita est. Aliā Pelię regis filiā, quā Iason Oeneo Cephali Phocensium regis vxorē tradidit, vt meminit Diodorus. Tertiam Iphię filiam, quę Capaneo nupsit, q in bello Thebano, dū scalis magno impetu murum ascēderet, periit. Euadne vero vxor nimio amore cōiugis, se in eius rogum ardentem pcipitauit. Ipsa q̃3 et cultu. Virtus et nomine, et habitu muliebri Romę colitur, qd significat in eo sexu virtutem esse, nec eum scelus admittere, vt secere illę, quas commemorauit. Virtutis autem templum Romę
Virtutis templū erexit Marcellus, vt docet Liuius in .vij. secundi belli punici, & Valerius Maximus. Populo suo, muliebri turbę. Hę mētes, virtute pręditę. Vela minora, mulieres minus bonę. Flāmas, amoris faces. Excutit, reijcit.
Parcius, rarius, q̃ homines sunt magis callidi.
Fallunt, foeminas decipiunt. Phasiadem matrem, Medeā a Phasi Colchorum fluuio dictā. Probat āt pu[…]as sępius falli, q̃ viros. Altera nupta. Creusa, quam a Diodoro Glaucem appellari diximus.
In sinus Aesonios, in sinus Iasonis Aesonis filij. Historiam antea diximus. Quantum ad te Theseu, cum Theseus in Cretam nauigasset. Ariadne
Ariadnes fabula Minois filia eius specie capta, docuit eum, quo pacto posset Minotaurum occidere, deinde cum eo noctu clam recedens in insulam appulit olim Diam, postea Naxum appellatam, ibi ferunt Dionysium Ariadnes pulchritudine captum a Theseo virginē abstulisse, duxisseq; vxorem, auctor Diod Ouid. tamen scribit eam dormientem a Theseo in insulam relictam. Pauit volucres marinas, per te potuit mori et marinas aues pascere. Nouem vicibus, nouies, hoc est sepius, vt prospiceret, an Demophoon rediret. Magis tn̄ placet vt per nouem vices intelligas vrbem Thracię. Interpres .n. Lycophronis scribit in Alexādra Phyllida Demophoontem ad vsq; nouem vias secutam fuisse q̃ Thracię ciuitas Amphipolis alio noīe dicta est, vt scribit Thucydides et Suidas, cūq; illic Demophoontem frustra diu expectasset, impar amori Phyllis, mortem sibi consciuit, vnde et alibi poeta dixit, Nona terebat miserę via, et in .lib. p̄ de Re. amo. ait, Et per qd nouies sępius isset iter, vbi in oībus locis intelligit de ea vrbe Thracię, quę nouē vię dicebant. Cur vna feratur, cur vna Phyllis eat ad littus, in qbusdā exemplaribus ita legit. Quęre nouem curuisse vices dicatur, idem tn̄ est sensus. Et audi Depositis siluas Phyllida flesse comis, ordo est, Et audi siluas flesse
Phyllis I Amygdalum Phyllida, depositis comis .p siluas āt amygdalum arborem desi gnat, in quā sine frondibus mutata ē Phyllis, a qua Phylla grece
Phylla Elisa folia appellata ee Ser. scri. Elisa, Elisa est
Dido nomen Didonis pro priū. Dido .n. lingua Phenissa virago dr̄. Perennat, durat. Nescirēt, ignorarēt puellę amandi modū. Gemini libelli, duo volumina superiora. Probra The. Stesicorum poetam de
Stesicorus poeta signat, in cuius ore īfantis luscinia, cecinit (vt Pli. tradit) mirabili auspicio, summū eū poetā futurū pmonstrās. Hic in Helenā carmen ɔtumelię plenū scripsit, quo Castor et Pollux eū luminibus priuarūt, sed cū in sōno monitus Palinodiā, .i. est ɔtriū cantū cecinisset, visum recepit. Hora. Infamis Helenę Castor offensus vice, Fraterq; magni Castoris victi pce, Adēpta vati reddidere lumina De Stesicoro ita scri. Plato in Phedro. Est āt his, q ɔfabulando peccāt, expiatio q̄dā vetus, quam Home. nō nouit, sed Stesicorus, oculis .n. pūatus ob Helenę vituperationē nō ignorauit cęcitatis cām, vt Home. sed vt pote musicus eā agnouit, itaq; statim illa fecit carmina. Nō verus sermo ille fuit, nec nauibus altis Existi fugiēs, nec adisti pgama Troię, atq; ita edito poemate, quā Palinodiā .i. cantum ɔtrium vocant, cōfestim visum recuperauit amissum. Maritę The. Therapne oppidum fuit Laconię, vt Mella scri. et Pli. ibi nata est Helena, vnde a poetis Therapnęa
Terapnę appellatur. Oui. Rure Therapnęo nata puella phrygem. Prosperiore ly. q̃ visum recepat, quasi innuat Stesichori exēplo lęsas foeminas placandas esse, dando & illis pcepta, q̃ viris ɔtra eas dederat.
Petenda est, hoc est a Dijs petendum, ne foeminam lędas. Granaq; pau. paucas myrti bacas.
Acceptis, donis Myrti a Venere sumptis. Cessit ꝯ scribendi difficultas amota est, fauente Venere.

Quas

Quas pud. et le nam matronas et castas relicto. Edits, manifestatis, ostéditis. Qui canent, qui. arent. Violaria, frutices violas gignétes. Hac mi. de spi. de hac spina, q̃ aruit, et vbi ante fuerant rose, nil preter spinas videmus, sic alibi. Nec semper viole, nec semp lilia florent. Et riget amissa spina relicta rosa.

Rosa

Rosa aũt (vt Plinius docet) nascitur spina verius, q̃ arbore, cuius vsum in coronamentis fuisse apud eundẽ legimus. Nec t. f. vt ab amantibus fieri solet. Horat. Parcius iunctas quatiũt fenestras, ictibus crebris iuuenes proterui. Nec tibi somnos adimit, amatq; ianua limen. Nocturna ri. nocturnis conuicijs. Franget pulsando crebris ictibus rumpetur. Spsa nec inue. nocte coronati amãtes stabant ante limẽ amice, et exclusi coronas relinquebãt. Oui. At tu non letus detracta corona capillis, Dum super tota limina nocte iace. Idem etiam docet Proper. in pri. ea Elegia. Que fuerant magnis olim patefacta triumphis Ianua. Aui a pue. riũ etate. solent enim plerunq; inter ceteros capillos cani reperiri ea etate. Anguibus exui. docet Pli. angues hiberno situ membrana corporis obducta foeniculi succo impedimentum illud exuere, nitidusq; vernare. Eosdem etiam alibi scribit senectutẽ exuere, eamq; protinus deuorare, vt rane et rubete, que plurimis referte medicaminibus deponunt ea quotidie, ac resumunt, a pastu venena tantum sibi seruantes. Nec faciunt ceruos, cornua ceruj mares habent: eaq; omnibus annis statuto veris tempore amittunt, et latent amissis, velut inermes. Indicia etatis in illis gerunt singulis annis adijcientibus ramos vsq; ad senes. Ab eo tpe filia

Angues exuunt senectam

Ceruorũ senecta

Si bene te noſti; cultas ne lęde puellas,
Gratia, dum viuis, iſta petenda tibi eſt.
Dixerat, & myrti (myrtonam vincta capillos
Conſtiterat) folium, granaq; pauca dedit.
Senſimus acceptis numen, quoq; purior ęther
Fulſit, & e toto pectore ceſſit onus.
Dum ſauet ingeniũ, petite hinc pręcepta puellę,
Quas pudor, et leges, & ſua iura ſinunt.
Venturę memores iam nunc eſtote ſenectę,
Sic nullum vobis tempus abibit iners.
Dum licet, et veros etiam nunc editis annos,
Ludite, eunt anni more fluentis aquę.
Nec quę pręterijt, curſu reuocabitur vnda,
Nec quę pręterijt hora, redire poteſt.
Vtendum eſt ętate, cito pede labitur ętas,
Nec bona tam ſequitur, q̃ bona prima fuit.
Hos ego, qui canent frutices, violaria vidi,
Hac mihi de ſpina grata corona data eſt.
Tempus erit, quo tu, q̃ nunc excludis amãtes,
Frigida deſerta nocte iacebis anus.
Nec tua frangetur nocturna ianua rixa,
Sparſa nec inuenies limina mane roſa.
Quã cito (me miſerũ) laxantur corpora rugis,
Et perit in nitido qui fuit ore color.
Quasq; fuiſſe tibi canas a virgine iuras,
Spargentur ſubito per caput omne comę.
Anguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas,
Nec faciunt ceruos cornua iacta ſenes.
Veſtra ſine auxilio fugiũt bona, carpite florẽ,
Qui niſi carptus erit, turpiter ipſe cadet.
Adde, quod & partus faciunt breuiora iuuentę
Tempora, continua meſſe ſeneſcit ager.
Latmius Endymion nõ eſt tibi Luna rubori,
Nec Cephalus roſeę pręda pudenda Deę.
Vt taceã de te, quem nũc quoq; luget, Adoni,
Vnde hẽt Aenean, Hermioneńq; Venus.
Ite per exemplum genus o mortale Dearum,

reuiuiscunt, nec . p etas discerni, sed dentibus, q̃s paucos hñt, aut nullos senecta declarat nullisq; i imis cornibus rami. Vita his longa, antiquissimum anni excedunt. Febrium morbos nõ sentit hoc animal, quin et medetur huic timori. Adde q; & partus, partus quoq; ipse puellis adimit iuuentę flores, qd antequã eueniat, vtendũ ẽ etate colligit. Latmius End. Deaq; exẽplis dicit veneri indulgendum ẽ. Endymiõ aũt dictus est Lunam amasse, et illam eum dormientem fouisse amplexu in Latmio monte Carię, qm (vt scribit Plin.) primus eius cursum, deprehẽdit. Nec Ce. Auroram Cephali amore captã docet Oui. in vi. Met. et Ser. in vi. Ęne. Dee ro. Aurorę. Vt taceã de te, Venerem amasse Adonim, & eum ab apro occisum fleuisse, iam antea diximus. Ęneam, Ex Venere et Anchise natus est Ęneas. Hermionẽq;, Hermione filia fuit Veneris, et martis, q̃ Cadmo nupsit. Dio do. scribit nõ Hermionem, sed Harmoniã Iouis et Electrę filiã, Cadmo nupsisse. Eusebius quoq; Harmoniam, non Hermionem nominat. Cõstant, pmanent. Et tamen vlla viro, ordo est. Et tamen vlla mulier, inqt, viro nõ expedit. i. non conuenit, non prodest foemine cum viro rem habere. Perdis aquã, quam sumis. semen genitale intelligit, vt in obsceno carmine, Vade per has vites, q̃rũ sic carpseris vuas, Quas aliter sumas, hospes habebis aquas. Nec vos prostituit nec vos prosternit, et viris tanquam meretrices supponit. Sed me flaminibus. sensim inquit ingrediamur, donec ad precepta ventum sit, quod faciunt naute, qui in portu facilioribus ventis vtuntur, at egressi in altum expandũt maioribus ventis vela.

Endymiõ Lunã amauit

Hermione

Harmonia

Gaudia nec cupidis vestra negate viris.
Vt iam decipiãt, quid perditis? omnia cõstant,
Mille licet sumant, deperit inde nihil.
Conteritur ferrum, silices tenuantur ab vsu,
Sufficit, & damni pars caret illa metu.
Quis vetet apposito lumen de lumine sumi?
Quisue canũ vastas in mare seruat aquas?
Et tamẽ vlla viro mulier non expedit (inqt)
Quid, nisi quã sumis, dic mihi perdis aq̃?
Nec vos prostituit mea vox, sed vana timere
Damna vetat, dãnis munera vestra carẽt.
Sed me flaminibus venti maioris iturum
Dum sumus in portu prouehat aura leuis.
Ordiar a cultu, cultis bene Liber ab vuis
Prouenit, & culto stat seges alta solo.
Forma Dei munus, forma quota q̃q; supbit,
Pars vestrum tali munere magna caret.
Cura dabit faciem, facies neglecta peribit,
Idalię similis sit licet illa Deę.
Corpora si veteres non sic coluere puellę,
Nec veteres cultus sic habuere viri.
Si fuit Andromache tunicas induta vagãtes,
Quid mirum? duri militis vxor erat.
Scilicet Aiaci coniux ornata veniret,
Cui tegmen septem terga fuere boum.
Simplicitas rudis añ fuit, nũc aurea Roma ẽ,
Et magnas domiti possidet orbis opes.
Aspice, quę nũc sunt Capitolia, quęq; fuerunt,
Alterius dices illa fuisse Iouis.
Curia, consilio quę nunc dignissima tãto est,
De stipula, Tatio regna tenente fuit.
Quę nũc sub Phębo, ducibusq; palatia fulgent,
Quid nisi araturis pascua bobus erant?
Prisca iuuent alios, ego me nunc deniq; natum
Gratulor, hęc ętas moribus apta meis.

Liber, vinum. Quota quęque, rara vel nulla. Tali munere, tali forma. Corpora si veteres, docet rudi maiorum ętate puellas nõ vsas fuisse cura in cultu corporis, vti postea dicere puellę Romanę, quas hortat, vt externo nitore faciẽ comendẽt. Tunicas vagantes, vestes laxas. sunt q legant valentes. Scilicet Aiaci coniux, Tegmessam dicit, cuius amore tenebat Aiax. Hora. Mouit Aiacẽ Telamone natũ Forma captiuę dominã Tegmessę.

Scutum Aiacis — Cui tegmẽ q habuit nõ ornatissimũ et pretiosum scutum, sed ex pellibus boũ, vt rudi ętati cõueniens. Quam rem docet Home. in vii. Iliad. ita scribẽs. Aiax interim se armabat, atq; vbi cũ armatura instructus ẽ, processit, vt cõstaret aspectu ipso vere eum eẽ propugnaculum Achiuorum, sicut ingẽti corpore, ita igenti aio, ridenti vultu, sed tñ feroci, pleno gradu, ac sublimi dextra trabalem lanceã quatiens, sinistra illud scutũ immane pferens turris instar, qd ei fecerat lõge optimus artis scutarię opifex Tichius q habitauit apud Hylẽ, ex septẽ electorum boũ tergoribus, induta desup lamina ferrea, vñ Vlysses apud Ouid. in Met. ita loqt. Quę nisi fecissem, frustra Telamone creatus Gestasset lęua taurorum tergora septẽ.

Roma aurea — Aurea Roma, vel pulchra, vel diues, vel pp Capitolium, quod auratũ fuisse docet Maro eo versu, Atq; his auratis volitans argẽteus anser Porticibus, vel renera aurea. Nã Sene. de ꝯsolatione ad Albinam ita scribit Maiores nostri quorum virtus etiam vitia nostra sustentat, infelices erant, qui sibi manu sua parabant cibus, qbus terra cubile erat, quorum tecta nondum auro fulgebant, quorum templa nondum gemmis retinebãt. Itaq; tunc per fictiles Deos religiose iurabãt. Alterius Iouis, q huius, qui nunc in his colitur. Capitolium autem mons est romę, a capite inuẽto ab aperientibus fundamenta templi dictum, vt Liuius et Dionysius scribunt.

Saturnius — Primo autem Saturnius,

Tarpeius — postea Tarpeium appellatum fuisse scribit Varro a virgine Vestali Tarpeia, quę ibi a Sabinis necata armis, et sepulta loco nomen dedit. Templum in eo Tarquinius struxit, Horatius postea consul dedicauit, euersum deinde bellis ciuilibus (vt Apianus docet) instaurauit Sylla, dedicauit Catullus. Tertio bellis Vitellianis instaurauit Vespesianus. Eo deinde mortuo incensum Domitianus iterum erexit.

Capitolii euersum et instauratum — De Capitolii incendio, et instauratione plura legito apud Cornelium Tacitum libro decimonono.

Quęque fuerunt, vel sub Tarquinio, vel Romulo regnante, vnde i Fastis quoque ita scribit Ouidius. Iuppiter angusta vix totus stabat in ęde, Inque Iouis dextra fictile fulmẽ erat, Frondibus ornabãt, quę nunc capitolia gemmis.

Curię duorum generum — Curia consilio, curiam duorum generum fuisse scribit Varro, vbi curarent sacerdotes res diuinas, vt curię veteres, et vbi senatus humanas, vt curia hostilia, quam primus ędificauit Hostilius rex, ante hanc rostra erant, de quibus

Rostra — in octauo ita Liuius scribit. Naues Antiatum partim in naualia Romę subductę, partim incensę rostrisq; earum suggestum in foro extructum adornari placuit, rostraq; id templum appellatum, vbi autem fuerint, docet etiam Pedianus. Erant, inquit, tunc rostra, non eo loco, quo nunc sunt, sed ad comitium ppe iuncta curię, de qua nunc intelligit Ouidius. De stipula, sic etiam Virgil. Romuleoq; recens horrebat regia culmo. Tatio regna tenente. T. Tatio Sabino pariter cum Romulo regnante, vt

Nō quia nūc terrę lētum subducitur aurum,
Lectaq́; diuerso littore concha venit.
Non, quia decrescūt effosso marmore mōtes,
Nec, quia cęrulee mole fugantur aquę.
Sed quia cultus adest, nec nostros māsit ī ānos
Rusticitas priscis illa superstes auis.
Vos quoq́; nō caris aures onerate lapillis,
Quos legit in viridi decolor Indus aqua.
Nec prodite graues insuto vestibus auro,
Per, quas nos petitis, sępe fugatis, opes.
Mūditiis capimur. nec sint sine lege capilli,
Admotę formam dantq́;, negantq́; manus
Nec genus ornatus vnū ē, quod quāq; decebit,
Eligat, et speculum consulat ante suum.
Longa probat facies capitis discrimina puri,
Sic erat ornatis Laodameia comis.
Exiguum summis nodū sibi frōte relinqui,
Vt pateant aures, ora rotunda volunt.
Alterius crines humero iactentur vtroq;,
Talis es assumpta Phębe canore lyra.
Altera succinctę religetur more Dianę,
Vt solet, attonitas cum petit illa feras.
Hanc decet inflatos laxe iacuisse capillos,
Illa sit astrictis impedienda comis.
Hanc decet ornari testudine cyllenea,
Sustineat similes fluctibus illa sinus,
Sed neq; ramosa numerabis in ilice frondes,
Nec quot apes Hyblę, nec quot in Alpe ferę
Nec mihi tot cultus numero cōprēdere fas ē,
Adiicit ornatus proxima quęq́; dies.

Cul. docet. Quę nūc sub Phębo, Apollinis Palatini templum intelligit, quod in palatio Augustus ędificauit. Suetonius, Apollinis ea parte Palatinę domus excitauit, quam fulmine ictam desyderari a Deo aruspices pronunciarunt, addita porticus cum bibliotheca latina gręcaq́;, quo loco iam senior sępe et senatum habuit. Porticus et tēplū Apollinis Palatini meminit etiam Propertius multis versibus in ea Elegia, quę sic incipit. Quęris cur veniam tibi tardior. Ducibusq; palatia fulgēt, per duces imperatores designat, et Augustum, potissimum ac Tiberium, quorum alter in palatio habitauit, alter vero illic etiam natus est, vt docet Suetonius. Palatium autem ideo appellatum est, quod (vt Varro docet) Palantes cum Euandro venerunt, qui etiam Palatini, et Aborigenes ex agro Rheatino qui appellatur Palatium, ibi consederunt. Alij a Palatia vxore Latini putauerunt. Sunt qui a pecore dictum putāt, itaq; Neuius Balatū appellat. Virgi. Pallant eū dictum scribit a Pallante Arcade Liuius a Palanteo monte Arcadię Palātiū, deinde Palatinū montē appellatum putat. Lentum aurum, vel tardū inuentu, vel flexibile, vt plūbū. Subducitur, effodit. Nā cuniculis per magna spatia actis cauant montes ad lucernarum lumina, vt docet Pli. a formicis, aut gryphibus apud Scytas eruit. Concha venit, margaritas intelligit, quę nascuntur in conchis. Earum dos ois in candore, magnitudine orbe, leuiore pondere, his nomen vnionus Romanę imposuere delitię, quōniam nulli duo reperiant indiscreti, auctor Plinius. Diuerso littore, Rubri s. et Indici maris, vbi clariores nascuntur, vt idē Plin. docet. Effosso marmo. ex quibus locis marmora effossa in vrbē veherentur, vt diximus in primo.

Apollinis Palatini templum

Palatius

Margaritę Vniones

Nec quia cęrulea, nec quia mollia et sumptuosissima eriguntur ędificia, vbi fuerant maria, quę a plerisq; Romanis sterni solita docet Sallustius his verbis. Nam quid ea memorem, quę nisi his qui videre nemini credibilia sunt, a priuatis compluribus subuersos montes, maria constrata esse. Scribit etiam Plutarchus Lucullum iuxta mare circa Neapolum altiores profundis fossis tumulos suspendisse, et maritimas ędes, easq; amplissimas ędificasse, vbi scorsus maris, piscososq; riuos ędibus circumduxerat, quibus operibus Stoicus Tubero, vel (vt Plinius scribit) Pompeius Xerxem eum ex togato homine appellauit.

Maria a Romanis strata

Xerxes togatus

Admotę manus, ad ornandum adhibitę. Discrimina, diuisionem capillorum. Puri capitis, sine vllo velamine. Exiguum nodum, crines in orbem redactos, quem cincinnum Iuuenalis, annulum Martia. appellat. Iactentur vtroq; humero, per colla demissi fluant. Succinctę Dianę, agilis, et expeditę. Religetur, capillos post ceruicem collectos astringat, ita tamen vt defluant, vt nunc Cyprias foeminas videmus. Inflatos capillos, tumentes, et parum astrictos. Testudine cyllenea, reticulo curuo in modum testudinis, quo vtuntur mulieres ad ornatum capitis. Iuuena. Reticulum. que comis auratum ingentibus implet. Testudinum autem cylleneam appellat, quoniam Cyllenius Mercurius dicitur a Cyllene monte Arcadię, qui (vt scribit Diodorus) ad formam testudinis Lyram inuenit hoc modo. Cum regrediens Nilus in suos meatus, varia in terris reliquisset animalia, relicta etiam testudo est, quę cum putrefacta esset, et nerui eius remansissent extenti intra corium, per cussa a Mercurio sonitum dedit, ex cuius imitatione cithara est composita, vt docuit Seru. in quarto Georgi. Sustineat similes fluctibus alta, quoque ita astringat capillos, vt illi fluctus imitari videantur. In Alpe, in montibus, posuit speciem pro genere. Sunt

Reticulū testudineum

Cyllenius Lyra inuēta

Alpes

enim Alpes montes altissimi, qui Italiaȝ a Gallia et Germania disterminant, quas Hánibal cũ exercitu traiecit. Iuue. Et montẽ rupit aceto Dictę sunt alpes (vt Põpe. scri.) ab αλφη qđ cid:dũ iterpretaẽ, q̃ perpetuis niuibus albescunt. Seruius nomen a Gallis inditũ putat, qui mõtes altos Alpes vocant, de Alpibus plura legito apud Silium in quarto. Tot cultus, tot ornandi modos.

Adijcit ornatus, nouos cultus foeminę in dies excudunt, id quod ẽt nr̃a tẽpestate fieri videmus. Illa repexa, paulo ante ornata iterũ repectitur.

Hercules Ioles abduxit

Ars casum simulet, capillos casu inornatos esse simulabis, cũ tñ eos, pexueris. Sic capta vidit in vrbe, Hercules Iolem Euriti filiam in Oechalia dominantis vxorem petijt, pater q̃ Megaram vxorem ille parloante dimiserat, veritus, ne idẽ filię eueniret, super eo se matrimonio ↄsultũ dixit, Hercules frustratus sponsa in Ætholiá venit, ẽ Deianiram Oenei ex Althea duxit vxorem, deinde in Oechaliam contra Euriti liberos, q̃m Iole vxor ei negata fuerat, exercitum duxit, vrbe capta Euriti filios Toxeum, Molionẽ, ac Pytium occidit, Iolem vero abduxit, quam miro amore prosecutus est, auctor Diodo. Heuhoe, vox est bacchátis. Gnosi relicta, Ariadnam significat, cuius fabulã diximus. Indulget vestro decori, facit vos decere.

Defluuiũ capilloꝝ

Dãna pianda, q̃ corporis vitia cęlatis. Raptiq; ętate capilli, de fluuiũ capilloꝝ (vt Pli. scri.) in muliere raꝝ, in spadonibus non visuȝ, nec in vllo ante Veneris vsuȝ, nec infra cerebrũ, aut infra verticẽ, aut circa tp̃a, atq; aures. Caluitiũ vni tm̃ aialium hoi, pręterq̃ innatũ. nã quędã aialiũ naturaliter caluẽt, sicut Structio cameli, et corui aquatici, quibus inde apud Gręcos nomẽ est. Foemina caniciem, ostendit foeminas ętatis ẽt vitia posse cęlare, sic et Tibullus. Tum studiũ formę est, coma cũ mutaẽ, vt annos Dissimulet viridi cortice tincta nucis.

Germanię herbę Glastum

Germanis herbis, quibus Germani vtunẽ ad colorandos capillos Eos. n. Strabo scribit maxime comas nutrire. Aut herbã itelligit, quę in Gallia Glastum appellatur, quo britannoꝝ ↄiuges, nurusq; toto corpore oblitę quibusdam in sacris nudę incedunt, Æthiopũ colorẽ imitantes, vt Plini. refert. Scribit ẽt Cęsar in quinto Cõmentarioꝝ, Britános oẽs Glasto infici, quod cęruleũ efficiat colorẽ. Caniciẽ, canos capillos. Vero, natiuo colore. Crinibus emptis, foeminę. n. defluẽtibus capillis, alienis

capilli externi

vtunẽ, quos Propertius externos appellat. Ouid. ad

At neglecta decet multas coma, sępe iacere
Hesternam credas, illa repexa modo est.
Ars casum simulet, sic capta vidit in vrbe
Alcides Iolen, hanc ego, dixit, amo.
Talem te Bacchus Satyris clamantibus heuhoe
Sustulit in currus Gnosi relicta suos.
O quantum indulget vestro natura decori,
Quarum sunt multis damna piáda modis.
Nos male detegimur, raptiq; ętate capilli
Vt Borea frondes excutiente, cadunt.
Foemina caniciem germanis inficit herbis,
Et melior vero quęritur arte color.
Foemina procedit densissima crinibus emptis,
Proq; suis alios efficit ęre suos.
Nec pudor est emisse palã, venisse videmus
Herculis ante oculos, virgineumq; chorum.

Corinnam, O quam sępe aliquo crinem mirante rubebis, Et dices empta nunc ego merce probor. Herculis et Martia. Dentibus atque comis nec te pudet ędes

Hercules triũphalis

vteris emptis. Herculis ante oculos Hercules Romę ędem habuit foro Boario proximam, vt scribit Dionysius, vbi eius Dei statuam sacrauit Euãder, et triumphalis dicebatur, et per triũphos vestiebatur habitu triũphali, auctore Pli. Huius templũ (vt Soli. docet) nec canes, nec muscę ingrediebant, cuius rei cãm hanc esse arbitraẽ, q̃ cũ viscerationẽ sacrificolis daret, muscarũ Deus dr̃ imprecatus, clauã vero in aditu reliquisse, cuius olfactus refugerent canes. Fuit et Romę ad portam Trigeminã iuxta Tyberim ędes Herculis, q̃. M. Octauius Herenus impetrato a magistratibus loco, consecrauit, vt Macro. scribit. In qua ex

Ædes Herculis musarum

decimis sacra Deo offerri solita refert Diodo. Fuit quoq; ad circum Flaminium ędes Herculi cum musis communis, cuius rei causam assignat in Proble. Plutar. Macro. Fuluium nobiliores fastos in ęde Herculis musarum posuisse scribit. Ille enim primus ędem Herculis musarum ędificauit, ex pecunia censoria, non in modo secutus, q̃ ipse literis, et summa poetę amicitia duceretur, sed q̃ in gręcia cum esset imperator acceperat Herculem Musagetem esse idest comitem, ducem, q̃ musarum, idemq; primus nouem signa, hoc est omnium camenarum ex Ambraciensi oppido translata, sub tutela fortissimi numinis consecrauit, vt res est, quia mutuis operibus et premijs ornari, iuuariq; deberent musarum quies defensione Herculis, et virtus Herculis, voce musarum, auctor Nazarius in Panegyrico Constantini Eam igitur ędem postea refecit Martius Philippus Augusti vitricus, vt Suetonius docet. et in septimo Fastorum Ouidius ita scribit. Sic ego, sic Clio, clari monumenta Philippi Aspicis, vnde trahit Martia casta genus. Martia. Pusillum appellat Herculem iuxta Tyberim ad eius differentiam, qui erat foro. Boario proximus, qui maximus dicebatur, quoniam (vt docet Dionysius) ibi erat ara, quę a Romanis dicebatur maxima, cuius etiam meminit Maro, ad quam Hercules decimam obtulit. Fuit etiam Hercules apud Circum maximum in ęde Pompeij magni opus Myronis, cuius meminit Ouid. in Fast. Altera pars Circi custodem sub Hercule tuta est. Quod Deus euboico carmine nomen habet.

Hercules Musagetes

Hercules pusillus

Hercules maximus

Hercules apud circum maximum

Segmēta Segmentatus Segmentarij bet. Virgineumq; chorū, nimfarū cętum quę sunt nouem, quarū noīa, ē significationes legito apud Diodorū in .v. Segmenta, vestes aureas, vñ segmentatus .iii. Et segmentatis dormisset paruula cunis. Et segmentarij (vt Probus scri.) dñr, qui vestes ex auro elaborabant. Segmentum et scri. ser. esse ornamentum colli, quod monile appellamus. Sunt et segmenta fasciolę q̄dā. quę extremā ptem vestis ambiūt, a cribris sectionibus appellata. Iuu. Segmenta et longos habitus monilia sumunt. Segmēta etiā circulos appellamus. Plin. Plura sunt autē hęc segmenta mūdi, nři circulos appellauere, Gręci paralelos. Segmentum pter ea sigt quisquilias verū sectarū a seco verbo mutatiōe c in g;. Pli. crassior enim harena lassioribus segmentis terit. Nec quę de Tyrio murice, Tyrus Tyrus insula Tyria purpura quondā insula p altо mari septingentis passibus diuisa, postea vero Alexandri magni oppugnantis Purpurę color duplex operibus panēs, nobilis fuit conchilio atq; purpura, quę olim optima erat, vt stra. scri. vnde Ouid. de Remedio ita inquit. Confer Amycleis medicatum vellus ahenis Murice cū Tyrio turpius illud erit. Purpurę āt color duplex erat, puniceus qui in Africa nascebatur, et rubēs qui in Tyro. Tibullus. Illę selectos certent pbere colores. Africa puniceū, purpureumq; Tyros. Suos census, qcquid possident. Aeris ecce color, is cęsius appellatur a cęli colore. vt Gellius docet, eum quidam hiacyntinū appellant, vulgo cęlestem dicimus. Qui quondā Phrixon, et Hellen, qui color aeris erat, cum Phrixus transfretauit nouercam fugiens. Sunt qui referendū putent ad aureū arietis Phrixei colorem, qđ non placet. Phrixus Athamantis regis Thebarū ex Neiphyle filius nouercę insidias declinans vna cum sorore Helle e Gręcia aufugit, qbus transfretātibus iuxta q̄dam Deorū oraculum ex Europa in Asiam sup aureo ariete, aiunt virginem in mare delapsam dedisse Hellespōto nomen, Phrixum in ponto pficiscentem delatū in Colchida, qui cum fm oraculum arietem sacrificasset, pellem in templo Martis suspēdit, auctor Dio. Iō āt fingūt Phrixū ab ariete vectū fuisse, qm (vt Euse. scr.) nauis ei parata erat, cuius isigne aries erat. Palephatus affirmat Arietē vocatū nutritorē Phrixi, p quē aufugit. Dolis Inois, insidijs nouercę Inus, qbus conati sunt aufugere. Ab Ino. n. Inois deducit. Ouid. in Meta. Inoosq; sinus Athamanteosq; pererrat. Hic vndas imitat, glaucū, hoc est viridē colorem designat, quē Hialum q̄s appellamus. Habet quoq; nomen ab vndis, glaucum. n. Gręci viride appellant. Virg. Et glauca canentia frōde salicta. Et Glauce vna Nereidū ita appellata est a colore maris. Sunt q vestes chimatilē a fluctu cognominatam, cuius meminit Plautus, intelligi volunt. Crediderim nymphas, idem videtur in Geor. Maro significare, cū ingt. Milesia vellera nymphę carpebant hiali saturo fucata colore. Roscida Dea, Aurora. Luciferos eq̄s. equos lucem ferētes. Paphias myrtos, Veneri dicatas. vnde Romę ara vetus fuit Veneris myrtęę, quam Murtiā vocabant. Liuius. ad Murtię datę sedes. De myrto plura legito apđ Pliniū in .xv. Amethistos, amethistinus color ē violaceus, ab Amethisto gēma appellatus, de quo Plin. hęc. Alium Amethiston, qui viola et ipse in purpureum quemq; ianthinum appellauimus, q̄uis falso in plerisq; codicibus Hyacinthinum quidam legi existimant. De amethistina veste Martialis, Amethistinasq; mulierum vocat vestes. Threiciamue gruem, quam Maro strimoniam appellauit. Est enim Strimon Macedonię terminus, quam Thracia diuidit, ad quam ęstatis tempore multę aduolant grues. Nec glā. Amaryllī tuę, alludit ad illud Maronis carmen, castaneasq; nuces mea quas Amaryllis amabat. Colorē autem eum designat, quem in castaneis videmus. Nomina cęra dedit, cęruleum enim a colore cęrę appellamus. Color est medius inter viridem ē nigrum, vt docet Seruius. Plures succos, plures colores. Elige certos, elige decentes colores. Pulla decet niueas, nigra vestis candidam decet puellam. Pullum enim nigrum appellamus, vnde pullati proceres. Cum rapta est, vel ab Achille diruta eius patria, vel ab Agamemnone Achilli erepta missis, preconibus Taltybio, et Eurybate. qui eam deduxere inuitam mestam, et pene ire recusantem. vt in primo Iliad. scribit Homerus. Cephei, Andromade filia Cephei Aethiopum regis. Pressa Seriphos, vel a te calcata et habitata, cum in eam delata es a Perseo, vel paruum mari eminens. Est enim Seriphos parua insula cycladū

Quid de veste loquar? nō iā segmenta requiro,
Nec quę de Tyrio murice lana rubet.
Cum tot prodierint pretio leniore colores,
Quis furor est census corpore ferre suos?
Aeris ecce color, tum cum sine nubibus aer,
Nec tepidus pluuias concitat Auster aquas.
Ecce tibi similis, qui quōdā Phrixon, & Hellen
Diceris Inois eripuisse dolis.
Hic vndas imitatur, hз quoq; nomē ab vndis,
Crediderim nymphas hac ego veste tegi.
Ille crocum simulat, croceo velatur amictu
Roscida Luciferos cum Dea iungit equos.
Hic Paphias myrtos, hic purpureos amethistos
Albentesue rosas, Threiciamue gruem.
Nec glandes Amarylli tuę, nec amygdala desunt.
Et sua velleribus nōia cęra dedit.
Quot noua terra parit flores, cum vere tepenti
Vitis agit gemmas, pigraq; fugit hyems,
Lana tot, aut plures succos bibit, elige certos
Nam non conueniēs omnibus vnus erit.

Marginalia: Segmēta; Segmentatus; Segmentarij; Tyrus insula; Tyria purpura; Purpurę color duplex; Cęsius color; Hiacynthinus color; Glaucus color; Hialus; Glaucus; Glauce; Murtia Venus; Amethistinus color; Strimonię grues; Strimon; Cęruleū; Pullum; Pullatū; Seriphos

Pulla decet nineas, Briseida pulla decebat,
Cum rapta est pulla tum quoq; veste fuit.
Alba decent fuscas, albis Cephei placebas,
Sic tibi vestitę pressa Seriphos erat.
Quā sępe admonui, ne trux caper iret ī alas,
Neue forent duris aspera crura pilis.
Sed non caucasea doceo de rupe puellas
Queq; bibunt vndas Myse Caice tuas.
Quid, si pręcipiam, ne fuscet inertia dentes?
Oraq; suscepta mane lauentur aqua?
Scitis, & inducta candorem quęrere cęra,
Sanguine quę vero non rubet, arte rubet.
Arte, supercilij confinia nuda repletis,
Paruaq; synceras velat aluta genas.
Nec pudor est oculos tenui signare fauilla,
Vel prope te, nato lucide Cydne croco.
Est mihi, quo dixi vestrę medicamina formę
Paruus, sed cura grande libellus opus.
Hinc quoq; pręsidium lęsę petitote puellę,
Non est pro vestris ars mea rebus iners.
Non tñ expositas mensa deprendat amator
Pyxidas, ars faciem dissimulata iuuet.

vna, in qua ea facta vulgantur, quę dixi in fabulis. Dicunt. n. Dyctem piscatorem in eam insulam arcam abduxisse retibus, in q̄ Perseus cū mre Danae positus tenebat, quos pr̄ Acrisius in mare abiecerat, in ea educatum fuisse Perseum tradunt, qui cum caput Gorgonis allatū Seriphijs ōndisset vniuersos mutauit ī lapides, idq; in matris vltionem, q̄ illis adiutoribus Seriphi rex Polydectes nuptijs
Danae cum Perseo reperta a Dycte
Seriphi I lapides
ī nitam adegisse constituisset, Adeo āt cōstat lapidosam eē Seriphū, vt id inspecta Gorgone obuenisse dicā, auctor Strabo. Ne trux caper iret in alas, ne male olerent alę, in qbus hircum cubare pueriliū fuisse dicimus. Alexāder Aphrodiseus scribit axilam ideo grauissime olere, q̄ spiramentis careat, grauem aūt odorem in his pcipuum esse pp putredinem, quę ibi gignitur ob humiditatis moram, q̄ nec dimouetur nec exercetur, virus āt alaꝝ, et sudores sedari aluminę docet Plini lib. xxxv. Sed non caucasea, non doceo hęc foeminas barbaras, ē incultas, et montiū incolas.

Ad sedā dū alaꝝ virus

Caucasus

Est. n. Caucasus mons ab India, vsq; ad tauꝝ porrectus, qui pro gentium et linguaꝝ varietate quo versum vadit diuersis nominibus nuncupat. Vbi āt an orientem in excelsiorem ꝑsurgit sublimitatē pp nimium candorem Caucasus nuncupat, nam orientali lingua caucasum sigt candidum, auctor Ptolomeus. Strabo scri. Macedonibus cū Alexādro in Indiam ꝓfectis Caucasum vocatū esse. Solinus refert montē Caucasum ab India incipere, et maximam orbis pr̄em ppetuis iugis penetrare. Myse Caice, Caicus (vt Plin. scri.) fluuius est Phrygię a Mysia veniens. Ne fuscet, ne rubiginosos dentes esse patiat. Mane lauent aqua, ne rubiginem cōtrahāt, aut violeaur halitus, quod fit ciboꝝ. ac dentium vitijs, sed maxime senio, vtile est āt mero ante somnos colluere ora pp̄ halitum, frigida aqua matutinis impari numero ad cauendū dentium dolores, auctor Plin. Inducta cęra, superinducta cerusa. Mar. sic quę nigrior est cadente moro, cęrusata sibi placet Licoris. colores āt qbus mulieres faciem venustant, hi pręcipui sunt, Cerusa, Tetrachia, Silenusia, Melinum, et Purpurissum, de qbus Plin. multa. Arte rubet, superinducto scz fuco.

Cilicus

Cum Halitus violatur

Colores ad facieȝ venustādam

Arte supercilij, foeminę calamistro et coloribus raritatem superciliorum emendabant, vnde Plin. scribit vrsino adipe misto ladano, et lantho capillorum defluuia contineri, et raritatem superciliorum cum fungis lucernarum, ac fuligine, quę est in rostris earum emendari, quod notat etiam Iuue. eo versu. Ille supercilium madida fuligine tinctum obliq̄ producit acu. Parua aluta, paruum tectorium, quasi quędam pellis. Est. n. aluta mollior pellis, vnde alutarium piscem apud Plin. legimus, ē in commentarijs Cęsar scribit Gallos velis ex alutis tenuiter confectis vti solitos fuisse. Iuue. alutā ꝑ crumena posuit. Nec pudor est oculos, cinere et croco vtebant mulieres ad venustādos oculos, vtebantur etiam stibio, vñ in sacris lr̄is Ezechiel inquit, circumlinisti tibi oculos tuos stibio, et ornata es mundo muliebri. De stibio, siue stibia (vtroq;. n. genere profertur) plura legito apud Pli. in lib. xxxiij. Potes hic intelligere de eo aluminis gn̄e, qd Melinū appellat Pli. ab insula Melo. Id combustū carbonibus, donec cinis fiat, oculorum scabricias extenuat. vis. n. eius astringit, ob id oculoꝝ vitijs aptissimū esse Pli. docet. Plau. in Mustellaria. Neq; cerusas, neq; Melinū oportet attingere, eundē vsum pstat Sinopis, a Sinope vrbe appellata. Lucide Cydne croco, Cydnus fluuius est Cilicię, quē; a Tauro ortum hr̄e scribit Stra. Alij ex alueo Cohaspidis deriuari tradunt, ut docet Solinus Tarsum liberam vrbē pcul a mari secat. In Cilicia āt optimum crocum nascebat, quo in venustandis oculis vtebant. Est mihi quo dixi, libellum Oui. composuit de medicamine faciei, quē desyderamus, nam is, qui extat, non Oui. esse quidā arbitrant. Lęsę, faciem, lęsam et violatam hn̄tes. Hinc, ex eo libello. Pyxidas, vasa ex buxo. Ars dissimulata iuuet, venustandi artē non detegendam esse pręcipit. Oesopa quid redolent, sordes pecudū, sudorq; fęminum, alarumq; adhęrētes lanis Oesopū vocant. Innumeros ppe vsus hn̄t, in Atticis ouibus genito palma fit pluribus modis, sed pbatissimū lana ab his pribus recenti cōcepta, aut qbuscunq; sordibus succidis primū collectis, ac lēto igni in eneo vase suffernefactis, et refrigeratis,

Ad raritatem supercilioꝝ

Aluta

Alutarius piscis

Ad venustandos oculos

Stibium

Melinū

Sinopis

Cydnus

Oesopus

Quem non offendat toto fex illita vultu,
Cum fluit in tepidos pondere lapsa sinus?
Oesopa quid redolét, quãuis mittant Athenis,
Déptus ab immundę vellere succus ouis?
Nec coram mistas cernę sumpsisse medullas,
Nec coram dentes perfricuisse probem.
Ista dabunt faciem, sed erunt deformia visu,
Multaq; cum fiũt turpia, facta placent.
Quę nũc nomẽ habẽt operosi signa Myronis,
Pondus iners quõdã, duraq; massa fuit.
Annulus vt fiat, primo colliditur aurum,
Quas geritis vestes, sordida lana fuit.
Cum fieret lapis asper erat, nũc nobile signũ,
Nuda Venus madidas exprimit ĩbre comas
Tu faciẽ cura, dum te dormire putemus,
Aptius a summa cõspiciere manu.
Cur mihi nota tui causa est splendoris in ore?
Claude fores thalami, quę rude cogis opus.
Multa viros nescire decet, pars maxima rerũ
Offendat, si non inferiora tegas.
Aurea quę pendent ornato signa Theatro,
Inspice q̃ tenuis bractea ligna tegat.
Sed nec ad illa licet populo, nisi facta, venire,
Nec, nisi summotis forma paranda viris.
At non pectendos coram prebere capillos,
Vt iaceant fusi per tua colla, veto.
Illo pręcipue, ne sis morosa, caueto
Tempore, nec nexas sępe resolue comas.
Tuta sit ornatrix, odi, quę sanciat ora
Vnguibus, et rapta brachia figit acu.
Deuonet, & tangit dominę caput illa, simulq;
Plorat ad inuisas sanguinolenta comas.

pinguiq; quod supernatat collecto in fictili vase, iterũq; decocta priore materia, quę pinguitudo vtraq; frigida aqua lauat, et linteo siccat, ac Sole torret, donec cãdida fiat, ac trãslucida, tũ ĩ stagnea pyxide cõdit. Probatio ãt vt sordium virus oleat, et manu fricante ex aqua nõ liq̃t, sed albescat, vt cerusa, oculis vtilissimũ cõtra inflãmationes, genarũq; cutũ, auctor Pli. Est aũt ordo, Oeso pa appositiue succus déptus a vellere imũdę ouis q̃d redolent, q̃uis mittant Athenis. De Oesopis multa ẽt Dios. ẽ Auic. q ea humida appellat. Suntq; ysopa legãt. Alij Oesy pa legendũ putãt. Ita enim apud Diosco. legit, deducitur ab oue q̃ã Grę ci οἶσυπον vocãt q̃si οιος ρυπον .i. ouiũ sor des. Signa Myrõis Myrones duos fuisse Pli. scribit. Alterũ Lyciũ Polycleti discipu lũ, q floruit olympiade. lxxxvij. alterũ vero Eleuteris natũ, Agela dis discipulũ. Bucula eũ maxime nobilitauit celebratis versibus laudata, fecit ẽ Canẽ et Discobolon, ẽ Persea, et Cristas, et Satyrũ admirãtẽ tibias, et Mineruã, Delphicos, Pentathos, Pãcratiastas, Herculẽ, q ẽ apud circũ maximũ ĩ ęde Põpeij magni, vt antea docuimus. Fecit ẽ cicadę monumẽtum et Locustę, ẽ Apollinẽ quẽ a triũuiro Antonio sublatũ restituit Ephesis Diuus Augustus in quiete monitus. Põdus iners, ęs sine forma. Collidit aurũ, malleo tuditur, vel liquescit. Nuda Venus, potes intelligere de ea Venere, quę (vt Pli. scribit) erat intra Octauię porticus in ęde Iouis, quã Heliodorus, quod est alterum in terris symplega nobile lauantem sese fecerat, vt non immerito poeta dixerit, eam madidas comas exprimere. magis placet loquatur de Venere Praxitelica nuda illa Gnidiam antecedente, et quęcunq; alium locum nobilitant, quę fuit in templo Bruti Callaici apud Circum flamineum, cuius meminit Pli. Exprimit imbre comas tanquam exiens

Myrones duos

Venus nuda

e mari, ex quo nata fertur, talem enim eam fecerat, qualem etiaz Apelles pinxerat. Aptius a summa, aptius inquit aspiciere ab amante, cum extremam manum imposueris tuo cultui. Aurea signa, quę inter columnas locabantur, vnde in. M. Scauri Theatro legimus signa ęrea inter columnas fuisse numero tria millia. Tenuis bractea, tenuis lamina. Virgilius. Sic leni crepitabat bractea vento. Morosa, difficilis, querula. Tuta sit ornatrix, sit secura, ne eam pulset. In ęde, in loco minime viris peruio. Bonę Deę, ad quã viris nõ est accessus. Properti us. Sacra bonę maris Bonę bus non adeunda Dea Deę. Bona autem Dea, quam Gręci Giniciam nominant, Romę colebatur, eam Phryges Midę nepotes regis parentem asserunt, Romani Driada puellam Fauni vxorem existimabant, nõnulli Gręcorum illam ex Liberi nutricibus eẽ, quam ne fari liceat, vnde et mulieres, cus festos ei dies peragũt, tabernacula in virgultis intexunt ramis, sacrum pręterea oratorem Deę secundum fabellam erigũt, diũ q; et sacra celebrantur, neq; eo virum accedere, nec domi adesse fas est, in eis sacrificijs ipsę inter se mulieres multa orphicis consentanea facere traduntur. Cum igitur ea instant solemnia, vir ipse, seu pręturam, seu consulare gerat imperium, cunctique mares vna commigrant, vxor domum ornatissime extruit, ibi maxima sacrorum pars noctu peragitur promiscua senis et cantibus loca, longas extrahunt vigilias, auctor Plutarchus. Cicero etiam in oratione pro haruspicum responsis hęc inquit, Quod quidem sacrificium nemo nisi P. Clodius omni memoria violauit, nemo vnquam adijt, nemo neglexit nemo vir aspicere non horruit, quod fit per virgi

Bona Ginecia

nes Vestales, fit per populum Romanum, fit in ea domo, quę est in imperio, fit incredibili cerimonia, fit ei Deę, cui ne nomen quidem viros scire fas est. Peruersas comas, capillos confusos, et disturbatos. Tam foedi pudoris, vt deprehendat puellą, cum ornat caput. In nurus Parthas, in vxores Parthorum, hostes Romani nominis.

minus bona. Sunt plura, nam ex centum puellis plures turpes reperies, q̄ formosas, vel hoc dicit, quamuis sint aliquę formosę, tamen et ipsę arte nostra indigent, vt pulchriores fiant, quoniam plura sunt minus bona q̄ par sit. Compositum est, est tranquillum. Cessat, ab arte sua, et nauigandi peritia, sicut formosa mulier preceptis nostris minus vtitur. Pleno filo, pannus enim quo plenior est lanę, eo magis vestem efficit latiorem. Velamina, vestes. Laxus, minus angustus, fluxus. Purpureis virgis, sunt qui virgam purpuream ea, accipiant, quā Pli. sanguineam appellat, plerique sandycem intelligunt, cuius meminit Maro, quā tñ Plinius inter fictitios colores numerat. Alij purpurissum, sinopidem, et alios huiusmodi fictitios colores in tenues virgas redactos intelligunt, quod non placet. Virgas purpureas vacinia intelligo, nam Plinius scribit vacinia frutices esse i Gallia purpureos, idoneos ad tingendum, cuius verba hęc sunt. Non nisi in aquosis proueniunt salices, alni, populi, siler, ligustra tesseris vtilissima. Item vacinia in aucupijs sata. Gallię vero etiam purpuris tingēdi causa ad seruorum vestes. De vacinijs plura diximus in cōmentarijs Tristium Ouidij, q̄ propediem edemus.

Mutilū Pecus mutilum, cōminutum, ē sine cornibus, vnde Plin. scribit mutilis capris esse lactis maiorem hubertatem. **Frutex** Et sine fronde frutex, nā frutex virgultum est, qđ ad instā arboris magnitudinem non excrescit, et statura similis est multos herbis. **Mulier sine capillis** Et sine crine caput, docet etiam Apuleius mulierem sine capillis minime placere, cuius verba, quoniā lepidissima sunt apposui. Ita enim scribit. Si cuilibet eximię pulcherrimęque foeminę caput capillo spoliaueris, et faciem natiua specie nudaueris, licet illa cęlo deiecta, mari edita, fluctibus educata, licet inquam Venus ipsa fuerit, licet omni gratiarum choro stipata, et tota Cupidinū populo comitata, et baltheo suo cincta, placere non poterit, ne Vulcano suo. Nō mihi venistis Semele, non. hęc scribunt pulcherrimis, vt fuit Semele Cadmi Thebarum regis filia, aut Leda Helenę mater. Sidoni vecta boue, **Europes fabula** Europem intelligit, quam ex Phoenicia

Quę male crinita ē, custodē in limine ponat,
Orneturue bonę semper in ęde Deę.
Dictus eram subito cuidam venisse puellę,
Turbida peruersas induit illa comas.
Hostibus eueniat tam foedi causa pudoros,
Inq; nurus Parthas dedecus illud eat
Turpe pecus mutilū, turpis sine gramine cāpus.
Et sine fronde frutex, & sine crine caput,
Non mihi venistis Semele, Ledeq; docendę,
Perq; fretum falso Sidoni vecta boue,
Aut Helene, quā non stulte Menelae reposcis,
Tu quoq; non stulte Troice raptor habes.
Turba docenda venit, turpes, pulchręq; puellę,
Pluraq; sunt semper deteriora bonis.
Formosę minus artis opē, preceptaq; quęrūt.
Est illis sua dos forma sine arte potens,
Cum mare cōpositū est, securus nauita cessat,
Cum tumet, auxilus assidet ille suis
Rara tamen mendā facies caret, occule mēdas,
Quaq; potes vitium corporis abde tui.
Si breuis es, sedeas, ne stans videare sedere,
Inq; tuo iaceas quantulacunq; toro.
Hic quoq;, ne possit fieri mensura cubantis,
Iniecta lateant fac tibi veste pedes.
Quę nimis est gracilis pleno velamina filo
Sumat, & ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tingat sua corpora virgis,
Nigrior ad Phari confuge piscis opem.
Pes malus in niuea semper celetur aluta,
Arida nec vinclis crura resolue tuis.
Conueniunt tenues scapulis Analectides altis,
Angustum circa fascia pectus eat.
Exiguo signet gestu quodcunq; loquatur,
Cui digiti pingues, & scaber vnguis erit.

raptam Iuppiter in taurum deformatus in Cretam detulit, ex qua genuit tres liberos, Minoem, Rhadamanthum, Sarpedonem, eam postmodum Asterius prole carens duxit vxorem, et Iouis filijs adoptans, eos regni successores reliquit, vt auctor est Diodo. **Sidon Sidones** Sidonis autem Europa dicitur a Sidone vrbe, quam a Phœnicibus condita a piscium vbertate, quos Sidones vocant, appellatam scribit Iustinus. Troice raptor, Paris Troianus. Deteriora,

Pha. pisc. op. opē, ad medicinā crocodili, qui nascitur in Ægypto, cuius intestina crocodilea appellant, ea illita ex aq̄ verna, tollit morbos oēs, quorum nā spit in facie, nitoremq; reddit, auctor Pli. Potes et de stercore crocodili itelligere, q̄ puellę vtebantur ad cutis nitorē. Mora. Iā macet huida creta color stercore fuganis crocodili. **Crocodilea, et eorum vsus** Pes ma. turpis pes. Aluta, calceo. Arida. c. macie tenuata. **Analectides** Analectides, Analectides sunt modici puluini, q vestibus aptari solent,

lent, ne humeri altiores videant, analigo.n.colli go et assumo sigi, sunt qui legunt Amiludes. Fascia, quę dicebat pectoralis. Scaber vnguis, ru biginosus, asper immundus. Rictus, rictus ē oris patefactio, tam feręq̄ hois, a ringo verbo declina tur. Peruerso cachinno, turpi risu. Est.n.cachinnus solutior risus. Cice. de claris. Oratoribus. In vtroq̄ cachinno irridentium commouebar. Discunt posse minus, discunt blęsa verba pronunciare, quod negauit illis natura. Hęc monet arte latus, alia in incessu mouet se mollius, cum par sit. Extensos pedes, quasi digitis pedum insistat. Illa velut coniux, alia velocius incedit, vt videatur rustica, aut varicosa. Coniunx rubicūda, fortis vxor nec mollis. Vmbri mariti, Vmbri populi Italię fortissimi fuere, quos eorū foeminę in incessu imitabant. Ingentes gradus, ampliores gressus. Varica, q̄si varicos. Vari seu varici dicuntur, qui obtortis introrsus cruribus, aut pedibus separatis, et distortis ambulant. Persius. Non fallit pede regula varo. Pli. etiā scribit Varos, Vatias, Vatienos, Vatinios a cruribus appellatos. Hic ergo foeminam diuaricantem et promouentem gradus enormes, varicas eleganter appellat poeta. Significat.n. diuaricare prolatare et promouere. Rusticus alter ingētes gradus designat. Alter erit mollior, eam denotat, quam dixit mouere arte latus. Hoc vos pręcipue niueę decet, ordo est. O niueę hoc pcipuę decet vos. O niueę, o puellę candidę. Monstra maris Sirenes erant, puellas admonet, vt cantare discant. Sirenes autem fuerunt Acheloi et musę Calliopes, vel (vt alij malūt) Terpsicores filię, numero tres. Parthenope, Leucosia et Ligia, quarum vna voce, alia cithara, tertia tibijs vtitur. Habent vultus virgineos, et vocem humanam, reliquum corpus in volucrē desinit, vt Ouid. in. vi. Metamor. scribit. Has aūt cantus dulcedine naues detinere solitas, et sopitos homines mergere, quare cum Vlysses ante eorū littora nauigaret, sociorū aures cera obturauit, et illęsus euasit. Marcia. Sirenes hilarem nauigantium poenam, Blandasque mortes, gaudiumq̄ crudele. Quas nemo quōdam deserebat auditas, Fallax Vlysses dr̄ reliquisse. Eas scribit Eusebius meretrices fuisse solitas nauigantes decipere. Habitauerunt autem Sirenes ī tractu Pelorio. Alij eas ad Sirenusas insulas ponunt, quę plusq̄ duo millia absunt stadiorū. Scopulus qdam longus est et angustus cubitus a noie deductus, ad capreaȝ fretuȝ locis extenditur, altero ex montis latere. Sirenum sacellum hn̄s, ex altero ad Possidoniatem sinum parue tres adiacent insulę desertę, petrosę, q̄s Sirenusas vocant, auctor Strabo. Pli. scribit Surrentū cum promontorio Mineruę Sirenum quondā sedem fuisse. Idem etiā Papinius ita. cecinit. Est inter notos Sirenum noie muros. Saxaq̄ Tyrrhenę tēplis onerata Mineruę, et Ouid. in. xiiij. Meta Terrasq̄ calenti sulfure fumātes, Acheloidūq̄ reliquit Sirenum scopulos. Sisyphides, Vlysses Sisyphi filius, qui Antoliam Laertę disponsatam violauit, ex eoq̄ Vlyssem peperit, vnde apud Oui. Aiax ita loquit. Quid sanguine cretus Sisyphio furtisq̄, et fraude simillimus illi. Inferis Aeacidę alienę noīa gentis? Pene resoluit corpa. erat.n. malo nauis

Rictus

cachinnus

Vmbri

Vari Varici

Sirenes

Sisyphus

Cui grauis oris odor, nunquā ieiuna loquat,
Et semper spatio distet ab ore viri.
Si niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
Dens tibi, ridendo maxima damna feres.
Quis credat? discunt etiam ridere puellę,
Quęritur atq̄; illis hac quoq̄; parte decor.
Sint modici rictus, sint paruę vtrinq̄; lacunę,
Et summos dentes ima labella tegant.
Nec sua perpetuo contendant ilia risu,
Sed leue nescio quid, foemineumq̄ sonent.
Est, quę peruerso distorqueat ora cachinno,
Cum risu lęta est altera, flere putes.
Illa sonat raucum quiddā, atq̄; inamabile ridet,
Vt rudit a scabra turpis asella mola.
Quo nō ars penetrat? discūt lachrymarī decēter.
Quoq̄ volunt plorant tempore, quoq̄; mō.
Quid, cum legitima fraudatur littera voce?
Blęsaq̄; fit iusso lingua coacta sono?
In vitio decor est, quędā male reddere verba.
Discunt posse minus, q̄ potuere, loqui.
Omnibus his, quoniam prosunt, īpēdite curā.
Discite foemineo corpora ferre gradu.
Est & incessu pars non temnenda decoris,
Allicit ignotos illa, fugat viros.
Hęc mouet arte latus, tunicisq̄; fluētibus auras
Excipit, extensos fertq̄; superba pedes.
Illa, velut coniux Vmbri rubicunda mariti
Ambulat, ingentes varica fertq̄; gradus.
Sed sit, vt ī multis, modus hic q̄ȝ rusticus alter
Motus in incessu, mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui, pars sūma lacerti
Nuda sit, a lęua conspicienda manu.
Hoc vos pręcipue niueę decet, hoc vbi vidi,
Oscula ferre humero, qua patet vsq̄, libet.
Mōstra maris Sirenes erant, quę voce canora
Quaslibet admissas detinuere rates.

alligatus. Illita cęra, Circes consilio, ne cātus suaui tate cogeret exilire. Referant audita, canent q̄ vidicere. Carmina lusa, carmina composita.

Modis Nil. canticis Aegyptijs. cantilenę nanq; Aegyptię, et Gaditanę, ob lasciuiā maxime placebant. Mar. Cānca qui Nili, qui Gaditana susurrat, et alibi. Ederē lasciuos et Betica crusmata gestus, Et Gaditanis ludere docta modis.

cātilenę Aegyptię et Gaditanę

mentus, et Ouid. carmine in. ij. Fast. stra. in. xiij. scribit Arionē a prędonibus in mari obrutum fuisse.

Disce ēt duplici genialia nablia palma Vertere, Nablium siue naulium instrm̄ est musicum, q̄d ne naubarbaꝝ obtinet vocabulum, vt in. x. docet Stra. Sui. das ēt scribit psalterium organum esse musicum, q̄d Naula ēt vocat.

Nabliū, Naulium, Psalteriū

Plectrum,

Nec plectrum, plectrum est instrumētum citharędi, quo chordę plectunt. i. percutiunt, vt scri. Doa. Marti. Exorment docilez garrula plectra lyram. Rhodopeius Orpheus, Threicius. Fuit. n. Thrax genere vt Diod. scribit, filius Oeagri, et Calliopes, doctrina melodiaq; adeo excelluit, vt nō immerito feras, arbo resq; ad se audiendū alliceret, nauigauit cum Argonautis, atq; ob amorem vxoris ad inferos descen dēs a Proserpina sua

Orpheus

His sua Sisyphides auditis pene resoluit
Corpora, nam socijs illita cęra fuit.
Res est blanda canor, discant cantare puellę,
Pro facie multis vox sua lena fuit.
Et modo marmoreis referāt audita Theatris,
Et modo Niliacis carmina lusa modis.
Nec plectꝝ dextra, citharam tenuisse sinistra
Nesciat, arbitrio foemina docta meo.
Saxa, ferasq; lyra mouit Rhodopeius orpheus
Tartareosq; lacus, tergeminumq; canem.
Saxa tuo cantu vindex iustissime matris
Fecerunt muros officiosa nouos.
Quamuis mutus erat, voci fauisse putatur
Piscis, Arionię fabula nota lyrę
Disce etiam duplici genialia nablia palma
Vertere, conueniunt dulcibus illa iocis.
Sit tibi Callimachi, sit Coi nota poetę,

Genialia, voluptuosa, delectātia. Iuu. Genialis agatur iste dies. Sit tibi Callimachi, Callimachus (ut Strabo scri.) pgenitorē habuit Battū, qui Cyrenē̄ pdidit, poeta simul et grammatice studiosus, cui primas ī elegia tribuit Quintilianus. Coi poetę, Philetas (ut refert Stra.) poeta simul, et antiquorum scriptoꝝ cēsor, ex Co insula, pfessione plurimoꝝ (ut est auctor Fab.) secūdas tenuit ī Elegiaco carmine.

Callimachus, Philetas

Teia musa, Anacreon poeta Lyricus (auctor Stra.) Teon patriam habuit, quem

Anacreon

uitate cantus impetrauit, vt defunctam vxorem ab inferis excitaret, ut in. iiij. Georg. elegantissime cecinit Maro. Hora. Siluestres homines sacer, interpresq; Deoꝝ cędibus, et victu foedo deterruit Orpheus, dictus ob h̄ lenire tigres, rapidosq; leones. Saxa tuo cantu, Iuppiter in Satyri formam (vt Oui. scribit) Antiopam Nictei filiam, vel Asopi, secundum Homeꝝ, compressit, quę iram paternam ve rita ad Epopeum regem Sytioniꝝ se contulit, vbi Zetum, et Amphionem peperit, quos pastor educauit. Nicteo deinde mortuo ob dolorem amissę filię, eius frater Lycus ducto exercitu Epopeum occidit, Antiopemq; abduxit, quā Dircę vxori custodiendam tradidit. Ea cum fugisset, filios ad vlciscendā Dircem impulit, hi eaꝫ reuinctā tauroꝝ siluestriū caudis laniarunt ad eum locum, qui fontis Dircęi ab ea nomen, accepit. Vnde non immerito Oui. Amphionem mīis vindicem appellauit. Euse. scribit Amphionem Thebis regnasse, et cantu citharę saxa mouisse, q̄m auditores erāt duro corde. Scribit etiam Solinus cum Thebas pdidisse, non q̄ lyra saxa duxerit, sed q̄ affatus suauitate hoīes rupium incolas, et incultos moribus rudes ad obsequij ciuilis disciplinā pellexisset. Fecerūt muros, Thebanos enim muros lyra struxisse dr̄ Amphiō. Hora. dictus et Amphion Thebanę conditor arcis Saxa mouere sono testudinis, et prece blanda Ducere quo vellet. Quamuis mutus erat, Arion verus et nobilis cantator fidibus fuit. Nota est fabula Herodoti, Plinij, Hyginij, Solini, et Gellij monu

Antiopes fabula

Zetus et Amphiō

Dircęus fons

Muri thebani

Arion

Plin. scri. acino uuę passę strangulatū. Vini se nis, bibacis Anacreontis. Ouid. Quid nisi cū multo Venerez compescere uino Pręcepit lyrici Teia musa senis. Nota sit et Sappho, Sappho Mitylenęa cum Alceo claruit, cui minima parte poeticę nullam foeminā comparandam scribit Stra. Scripsit enim. Elegias libros Lyricos nouem, Epigrammata, Iambos, et Nenias. Carmen inuenit, quod a se Sapphicum denominauit, prima etiam plectrum reperit. Huius poemata legenda suadet Ouid. q̄m lasciua erant, unde etiam in Tristibus ita scribit. Lesbia qd docuit Sappho, nisi amare puellas et Hora. Viuuntq; commissi calores Aeolię fidibus puellę. Cui ne pater vafri. Terentiū īnuit, qui in Phormione Getam inducit Chremetē et Demiphonem senes fallentem. Sane Geta nomen est seruile, seruos enim prisci a populoꝝ nominibus, unde uehebantur, appellabant, ut Lydū, Syrum, Getaꝫ, Dauum ex Dacis, qui olim Daui uocati sunt, auctor Stra. Carmen legisse Propti Propertium Fabius refert a q̄busdam Tibullo anteponi. Sine aliquid Galli, Cornelius Gallus Foroiuliēsis fuit, Euphorionem in latinum transtulit, et ut Ser. scri. de Cytheride Volumnij liberta, et a se amata scripsit libros iiij. Hic p̄mus (ut testis est Eusebius) tenuit Ægyptū prouinciam Romanam factam ab Augusto, et se ipm interemit, q̄m (ut Tranquillus scri.) ob ingratum aīum, illi domo, et prouincijs suis interdixit Augustus, dicente Ouidio in amoribus. Sāguinis atq; aīę pdige Galle tuę. Eum Fab. scri. Tibullo et Pro

Sappho

Sapphicum carmen

Terētius

Seruoꝝ nomina

Propertius

Cornelius Gallus

Sit quoq; vinosi Teia musa senis.
Nota sit & Sappho, quid enim lasciuius illa?
Cuiue pater vafri luditur arte Getę.
Et teneri possis carmen legisse Propertii,
Siue aliquid Galli, siue Tibulle tuum.
Dictaq; Varroni fuluis insignia villis
Vellera germane Phrixe querenda tuę.
Et profugum Aenean, altę primordia Romę,
Quo nullum latio clarius extat opus.
Forsitan & nostrum nomē miscebitur istis.
Nec mea lethęis scripta dabuntur aquis.
Atq; aliquis dicet nostri lege culta magistri
Carmina, queis partes instruit ille duas.
Deq; tribus libris, titulus quos signat Amorų
Elige, quos docili molliter ore legas.
Vel tibi composita cantetur Epistola voce,
Ignotum hoc alijs illa nouauit opus.
O ita Phębe velis, ita vos pia numina vatum,
Insignis cornu Bacche, nouemq; Deę.
Quis dubitat, quin scire velim saltare puellas?
Vt moueat posito brachia iussa sono?
Artifices lateris, scęnę spectacula, amantur,
Tantum mobilitas illa decoris habet.
Parua monere pudet, talorum dicere iactus
Vt sciat, & vires tessera missa tuas.

pertio ductiorē fuisse. Dictaq; Varroni. Eusebius chronographus Varrones duos fuisse scri. alter Terētius Varro appellatus, Philosophus pariter, et poeta, Romanoꝝ olim (vt Fabius auctor est) eruditissimus, linguę latinę peritissimus, & ōis antiquitatis, & reꝝ grecaꝝ, nostrarūq; plus tñ scientię collaturus, q̄ eloquentię, cuius viuentis imaginē Romę posuit Asinius Polio in bibliotecā, q̄ primā ī orbe de manubijs publicauit, vt plini. docet. Alter fuit P. Terētius Varro Attacinus, ab Attace vico Narbonēsis prouincię, vbi natus est, qui xxxv. agēs annū grecas lrās didicit, transtulitq; in latinus libros quatuor Apollonij Rhodij, in suū opus de argonautis, vnde Fabius eū appellauit interpretē alieni operis, celebrauit & nonnunq̄ Elegis versibus amicā Leucadiā, dicēte Ppertio. Hęc quoq; pfecto ludebat Iasone Varro, Varro Leucadię maxima flāma suę. De hoc nunc loquit Oui. Tuę germanę, quę ex ariete vellere aureo insigni decidit, qd' postea in tēplo Martis in colchide fixum Argonautę abstulerūt. Et pfugū Æneā, non porro fugatū, sed errantē Virg. asit designat, q (vt Fabius scri.) apud nos auspicatissimū vt apud Grecos. Homerus, dedit exordiū. Idē scri. Interrogātū sibi Dominū Afrū, quem crederet Homero maxime accedere, eū rñdisse, fm esse Virgi. ppiorē tñ primo, q̄ tertio, in altero. n. fuit plus curę, et diligentię, in altero vero plus diuinitatis et copię. Eū tñ Propertius Grecis, et Latinis scriptoribus anteponit. Forsitan et no. Oui. (vt testis est Fabius) fuit lascivior Tibullo, et Propertio.

[margin: Varrones duo. — Virgi. — Aqua lethea]

Aquis le. obliuioni. Aqua enim lethea obliuionem inducit. Mart. Pigra per hunc fugiens ingratę flumina lethes. Duas per. viros et foeminas. Deq; tri. lib. libros tres Amorum ad Corinnam intelligit. Epistola, quę in amoribus prima est, in ea enim scribit. Ouid. se. v libris de preceptis amatorijs, et de remedio prepofuisse tres ad Corinnam. Ita enim inquit. Qui modo Nasonis fueramus quinq; libelli. Tres sumus, hoc illi pretulit auctor opus. Illa, Epistola prima in amoribus. Nouauit, iterum commemorauit.

Hoc opus ignotum, hęc precepta amatoria, quę alii minus norant me composuisse. Ita velis, vt legatur, et cantetur meum opus. Insignis cornu, Baccho enim cornua tribuuntur, cuius rei causam assignabimus. Brachia iussa, brachia sono apte se accommodantia. Artifices lateris, Histriones latera in Scęna concinne mouentes, quę tanta est difficultas vt scribit in Oratore Cice. Roscium nimium discipulum in ea arte, quem probet reperisse neminē. Ars autem Histrionica adeo olim Romę claruit vt Clodius Æsopus Histrio Tragicus ex eo questu patrinam sexcentis sestertiis insignem fecerit, in qua posuit aues cantu aliquo, aut Sermone humano vocales, et eius filius Clodius relictus ab eo in amplis opibus hęres, vniones in coena magnę taxationis deuorauit, vt auctor est Plinius.

[margin: Histrionice artis difficultas — Questus artis Histrionicę]

Talorum dicere iactus, tesserę habent sex latera et quadratę sunt, has cubos appellari Gellius refert, tali vero a tesseris forma longe erant dissimiles, habebant enim. iiij latera, et pro vario iactu varia puncta dabant, his iam non vtimur. In ludo talario tali. iiij. adhibebantur, in tesserario vero tres tantummodo, vt hodie etiam fieri videmus, vnde Mart. ita scribit. Non sum talorum numero par tessera. Quam subeat parum, cui sit perdendi periculo subiecta. Quamq; vocet, quot puncta cupiat ad obtinendam victoriam. Latronum prelia, calculorum ludum intelligit. Vnus cum gemino, caute ludendum est, cum solus latrunculus vnus cum duobus hostibus pugnam capessit, & obsidet. Bellatorq; quē equitem regē appellant in calculis. Sunt qui intelligi malint eqtes. Sine suo compare, siue eo latrunculo, quē in eo ludo reginā vocant, alii vero equitem collusoris accipiūt. Reticuloq; pilę, reticulū appellat aluecū, vbi calculis luditur signatū in retis formā, pilā vero eā accipe, quā pedite in calculis dicunt. Fundanbus,

[margin: Tesserę Cubi Tali]

spargantur in alueolo, et ducantur semul tantus Quam tollas, quam rapias aduersario, legitur etiam Qua tollas.i. nulla tua pila mouenda est, nisi cum ea calculum collusoris tollere volueris, alioqui post primum motum semper est immobilis. Est genus in totidem, ludum eū designat, qui p̄stat ex.xij.calculis. Parua tabella, hoc etiam ludo vtuntur vulgo pleriq; hac tempestate,qui.n.primus in tabella tres calculos apte locarit, is collusori vnum adimit. Mille face et iocos,iocum poetico more pro ludo posuit. Sed minimus labor est, vita designat, quę in huiusmodi ludis deteguntur. Nulla fides tabulis, non est fidendū aleę. Quę non per vota petuntur, quę non habuerint Deos fautores. Genas, ludentium sinistris Dijs. Tam turpia crimina, vt ludi gratia plorandū sit

Ignaua natura, ignauam ideo natū appellat, q̄ hmōi ludi nullam hn̄t corporis exercitationē.

Materia vbe. magis vtili. Celeresq; pi.vtebantur.n.pila, quā paganicam appellabant, erat et pila trigonalis, et follis,vt ostendit Mart.

Iaculūq;, iaculo ēt exercebant Romani quod ostendit Hora. eo versu. Nec iam liuida gestat in armis Brachia sępe disco. Sępe trans finem iaculo Nobilis expedito. Trochiq;.Trochus instrumentum erat, quod ludentibus pueris scutica agitabatur,ē rotabat vt scribit Acron. Ea antea pueros quosdam ludere solitos vidimus.Marti. Inducenda rota est das nobis vtile munus. Iste trochus pueris,at mihi cātus erit,et alibi.Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur. Cedat, et argutis obuia turba trochis. Propertius. Increpat et versi clauis adunca trochi.Hora.Trochum grecum appellat in odis, quoniā trochos rotam significat.

Armaq;,quibus exercebantur iuuenes.Hora.Nec iam liuida gestat in armis brachia. In gy.in circuitus.Tangit autem eam exercitationem,qua iuuētus Romana equis vti discere solebat.Hora. Cur neque militaris inter equales equitet Gallica nec lupatis tempe ret ora frenis.Eius āt exercitationis laus erat,vt equus in gyrū flecteretur.Virgi.Carpere mox gyrum incipiat,et Tacitus scribit Germanorum equos nec forma, nec velocitate conspicuos,sed nec variaē gyros in morem Romanum doceri.

Nec vos cā.ha.campi Martij (vt auctor est Strabo) admirabilis erat magnitudo, suppeditabat eni3 curules pariter cursus, et alia equestria certamina expedita,nec minus tam multis, pilam,trochum, palestram exercitatiōe tractantibus. Gelidissima virgo, aquā virginem intelligit,a virgine quę eius fontem indicauit,ita appellata,vt Frontinus docet.Plin.tamen in xxxi. virginem aquā ideo appellatam scribit q̄ labens in Prenestina via, cum ad Herculaneum riuus peruenit, eum refugit,quasi congressus Herculis fugiat. Idē scribit eam tactu pręstare cęteros amnes, quoniam in ea natabant commodius Papinius. Atq; excepturu natatus virgo iuuat. Nec Thus. pla. Thuscum ideo Tyberim nominat,quoniam ab appenino defluens per Thusciam Romam defertur, q̄ autem in Tyberino etiam flumine natarent iuuenes Romani docet Hora.eo versu.Cur timet flauum Tyberim tangere. Pompeias ire per vmbras, de portio Magno diximus in pmo. Porticu Pompeij

Et modo treis iactet numeros,nō cogitet apte
  Quā subeat partē callida,quamq; vocet.
Cautaq; nō stulte latronum prelia ludat,
  Vnus cum gemino calculus hoste perit.
Bellatorq; suo prensus sine compare bellet,
  Aemulus inceptum sępe recurrat opus,
Reticuloq; pilę leues fundantur aperto,
  Nec,nisi quam tollas, vlla mouenda pila est
Est genus in totidem tenui ratione redactum
  Spicula,quot menses lubricus annus habet.
Parua tabella capit ternos vtrinq; lapillos,
  In qua vicisse est continuasse suos.
Mille face esse iocos,turpe est nescire puellam
  Ludere,ludendo sępe paratur amor.
Sed minimus labor est sapiēter iactibus vti,
  Maius opus mores composuisse suos.
Tunc sumus incauti,studioq; aperimur ī ipso
  Nudaq; per lusus pectora nostra patent.
Ira subit,deforme malum,lucriq; cupido,
  Iurgiaq;,& rixę,sollicitusq; dolor.
Crimina dicuntur,resonat clamoribus ęther.
  Inuocat iratos et sibi quisq; Deos.
Nulla fides tabulis,quę nō per vota petuntur,
  Et lachrymis vidi sępe madere genas.
Iuppiter a vobis tam turpia crimina pellat,
  In quibus est vlli cura placere viro.
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis,
  Materia ludunt vberiore viri.
Sunt illis,celeresq; pilę,iaculumq; trochiq;,
  Armaq;,& in gyros ire coactus equus.
Nec vos cāpus hēt,nec vos gelidissima virgo,
  Nec Thuscus placidis deuehit amnis aquis.
At licet,& prodest Pompeias ire per vmbras,
  Virginis ętheriis cum caput ardet equis.
Visite laurigero sacrata palatia Phębo,
  Ille Pargtonias mersit in alta rates.

Pilę ludus

Iaculi exercitatio

Trochus

Equos gyrus

Campi Martij certamina

Aqua virgo

Tyberis Thuscus

Porticus Pōpeij

que erat in cãpo Martio diximus in primo. Pro- pertius, scilicet vmbrosis sordet Põpeia columnis Porticus aulæis nobilis Attalicis. Virginis ętheręstatē designat, nã Sol p Cãcrũ et Leonē trãsiēs et Virgi- nē, ęstatē efficit, vt antea docuimus ex sñia Hygi- nij. Scribit Columella. xiij. Kalẽdas septẽbris Solē in Virginē trãsitũ facere et hoc, et sequenti die tẽpestatē significare, tonitrũ et tonare. Sacrata pa. Palatinum collē consecratũ Apol lini, cui tẽplum in eo Augustũ erexisse di- ximus, cuius memi- nit Oui. in. iiij. Fast. Phœbo laurigero, Apollini laureã gerẽ ti coronã. Parętoni as, Ægyptias. Est. n Pa rętonium vrbs Ægy- pti in ora maritima et portus ingẽs. xl. fe re stadiorũ. Hanc alij Parętoniũ, alij Am- moniã vocant, in au ctor ẽ Stra. Intelligit aũt Apollinẽ, qui in plio apud Actiũ con tra M. Anto. et Cleo- patram fauit Augu Virg. Actius hęc cer- nens arcum intende bat Apollo, nota est historia Plutarchi

Sol i vir- gine

Parętonium

Porticus Octauia

Porticus Liuia

Agrippa Augusti gener

Naualis corona

bolis sensum abstulerunt. Hęc Home. in. ij. Iliados. Diodo. eũ lyra et cãtu tm̃ priuatũ scribit. Læuini ve ro occęcatũ fuisse dicit. Si Ve. Cois, sunt qui le- gãt Cois. Apelles ex Epheso (vt voluit Stra.) vel ex Co insula, vt Oui. olympiade cẽtesima. xij. floruit in picturis solus plura q̃ cęteri oẽs pdidit voluminibus editis, quę doctrinas eam ptinebant. Illi p petua psuetudo fuit nunq̃ tã occupatam diem agẽdi, vt nõ li- neã ducẽdo exerceret artẽ, a nullo alio, q̃ ab Apelle pingi volu it Alexãder magnus. Hic pinxit Venerem exeuntẽ e mari, quã Diuus Augustus de- dicauit i delubro pa tris Cęsaris, quę Ana diomene vocatur, cõ senuit hęc tabula ca- rie, aliãq; pro ea Ne- ro in principatu suo substituit Dorothei manu. Apelles incho auerat aliã Venerem Cois superaturus etiã illã priorem, inuidit mors peracta parte, nec q̃ succederet operi ad pręscripta linia- menta inuentus est, auctor Pli. De Venere Apellea extat Auso- nii Epigrãma, quod cũ alijs plerisq; Mediolani nu per repertis a Georgio Merula nostro, elegantissi- mus poeta Franciscus Nursius Veronensis e secre- tis inclytę reginę Cipri mihi ostẽdit, id est hmõi. Euersas pelagi nup genialibus vndis Cyprin, Apel lei cerne laboris opus. Vt cõplexa manu madidos salis ęquore crines Humidulus spumas stringit vtra q̃ comis. Iã tibi nos Cypre Iuno inqt, et innuba Pallas Cedimus et formę pmia deperimus, ẽ Oui. alibi ita cecinit. Vt Venus artificis labor est, et glo- ria Coi Æquoreo madidas, q̃ premit imbre comas.

Apelles Cous

De Venere Ausonii epigrãma

Quęq; soror, cõiuxq; ducis monumẽta pararũt
Naualiq; gener cinctus honore caput.
Visite thuricremas vaccę Mẽphitidos aras,
Visite conspicuis terna Theatra locis.
Spectentur tepido maculatę sanguine harenę,
Metaq; feruenti circumeunda rota.
Quod latet, ignotum est, ignoti nulla cupido,
Fructus abest, facies cum bona teste caret.
Tu licet, et Thamyrã superes, atq; Orphea cãtu
Non erit ignotę gratia magna lyrę.
Si Venerem Cois nunquam pinxisset Apelles,
Mersa sub ęquoreis illa lateret aquis.
Quid petitur sacris, nisi tantum fama poetis?
Hoc votum nostri summa laboris habet.
Cura ducum fuerant olim, regumq; poetę.
Prẽmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maiestas, et erat venerabile nomen
Vatibus, et largę sępe dabantur opes.
Ennius emeruit Calabris in montibus hortos
Contiguos pene Scipio magne tuis.

monumẽtis. Quęq; soror, porticus Octauiã dicit ita appellatam ab Octauia sorore Augusti. Con iux ducis, Liuiã porticum a Liuia vxore Augusti, vt docet Sueto. cognominatã accipe. Naualiq; ge. Agrippã Augusti generũ dicit, eius enim filiam Iuliã duxit vxorẽ, illũ Augustus nauali corona do nauit (vt Plu. scribit) post debellatũ Põpeiũ in Sicilia. Idẽ docet Seruius in Octauo Æneidos. Erat autem naualis corona (vt Gellius docet) qua donari solet maritimo prẽlio, qui primus in hostiũ nauẽ vi ar matus transiluit, ea quasi nauiũ rostris insigni- ta erat. Visite thuri. de tẽplo Isidis repete. quę di ximus in primo. Vaccę Mẽphitidos, Isidis Ægy- ptię, q̃ olim in vaccã mutata apud Ægyptios cole- bat, de Mẽphi vrbe abũde dictũ est in primo. Ter na thea. ca i cãpo pximo cãpo Martio fuisse do- cet Strabo. Vñ hic pspicuis locis addidit Oui. Erant enim eo in loco alia prẽclara ędificia. Sangui- ne, gladiatorũ cruore. Metaq; fer. ludos Circenses dicit, de quibus in primo diximus. Facies bo. pul chra facies. Caret te. nõ videt. Tu li. et, Thamy ras Philamõis filius rediẽs ex vrbe Æthalia, cũ mu sas habuisset obuias, sciẽtia cãtandi gloriabundus affirmauit se eas superaturũ, si secũ certare aude- rẽt, ad quã insolẽtẽ vocẽ filię Iouis stomachatę et modulationẽ, et pulsandę citharę peritiã ẽ cõem

Thamyras

Illa lateret, nõ videretur egredi e mari, vt Apel les pixerat. Hoc vo. vt fama vigeat. Cura du. Horati us quoq; oñdit poetas olim fuisse in pretio, eo ver su. Sic honor et nomẽ diuinis vatibus atq; Carmi- nibus venit, et paulopost ait. Et vitę mõstrata via est et gr̃a regũ Pierijs tentata modis, ludusq; reper tus. Pausanias quoq; libro primo ita scribit. Versa- bant igit ea quoq; tẽpestate cũ regibus poetę, et an te eam memoriam Anacreo cũ Polycrate tyrãno Samio familiariter vixit, Syracusasq; ad Hieronẽ Eschilus, Simonidesq; missi sunt cũ Dionysio, quĩ postea in Sicilię tyrãnide successit, Phyloxenus cũ Antigono Macedonũ principe, Antagoras Rhodi us et Aratus Solensis. Ennius emeruit. Q. Ennius in Calabria Rudias (vt est auctor Stra. et Mela) pa

Q. Enni.

Nunc heredę sine honore iacēt, operataq; doctis
Cura vigil musis, nomen inertis habet.
Sed famę inuigilare iuuat, qui nosset Homerū,
Ilias ęternum si latuisset opus?
Quis Danaen nosset, si semper clausa fuisset?
Inq; sua turri si latuisset anus?
Vtilis est vobis formosę cura puellę
Sępe vagos extra limina ferre pedes.
Ad multas lupa tendit oues, prędetur vt vnā,
Et Iouis ad multas deuolat ales aues.
Se quoq; det populo mulier speciosa videndā,
Quem trahat, e multis forsitan vnus erit.
Omnibus illa locis maneat studiosa placendi,
Et curam tota mente decoris agat.
Casus vbiq; valet, semper tibi pendeat hamus,
Quo minime credis gurgite, piscis erit.
Sępe canes frustra nemorosis montibus errant
Inq; plagas nullo ceruus agente cadit. (Cta,
Quid minus Andromache potuit sperare renī
Quam lachrymas vlli posse placere suas?
Funere sępe viri, vir quęritur, ire solutis
Crinibus, et fletus non tenuisse, decet.
Sed vitate viros cultum, formamq; professos,
Quiq; suas ponunt in statione comas.
Quę vobis dicunt, dixerunt mille puellis,
Errat, et in nulla sede moratur amor.
Foemina quid faciet, cum vir sit leuior ipsa?
Forsitan et plures possit habere viros?
Vix mihi credetis, sed credite, Troia maneret
Pręceptis Priami si foret vsa senis.
Sunt qui mendaci specie grassantur amoris,
Perq; aditus tales lucra pudenda petunt.
Nec coma vos fallat liquida nitidissima nardo
Nec breuis in rugas cingula pressa suas.
Nec toga decipiat filo tenuissima, nec si
Annulus in digitis alter, et alter erit.
Forsitan ex horum numero cultissimus ille,
Fur sit, et vratur vestis amore tuę.

triā habuit. Silius in .xij. de eo ita scri. Miserunt Calabri, Rudię genuere vetustę. Scripsit primus apud Latinos versu heroico annales (vt Gellius refert) q̄bus bella Italię cecinit, et secundum bellum Punicū in gratiā Scipionis carmine minus polito, nā ingenio valuit, sed arte caruit, vt cecinit Ouidius. Africanum Maiorem mirifice dilexit, a quo multis muneribus donatus est, cum Scipione Asiatico in Asiam profectus est, et cum Fuluio nobiliore in Ætholiam post lxx. annum (vt scribit Eusebius) perijt morbo articulari, quem nimio vino contraxerat, sepultus fuit in Scipionis monumēto via Appia, vt etiā Cicero testatur. Scribit etiam Plinius priorem Africanum Q. Ennij statuam sepulchro suo posuisse, viuens sua virtute donatus est pulcherrimis hortis. Fuit et paulo post alter Ennius Tarentinus, qui de literis, syllabis, et metris libellum edidit, et volumina de augurandi disciplina. Contiguos pene, pene vltimam habet breuem apud Virgilium eo versu. Pene simul tecum solatia rapta. Menalca, hic vero Ouidius produxit. Sunt qui hos duos versus ita legāt. Ennius emeruit Calabris in montibus ortus Contiguus poni Scipio magne tibi, vt sit sensus, Ennius natus non in celeberrimis vrbibus, sed in montibus Calabrię propria virtute meruit tumulari in Scipionis sepulchro, nam q̄ hortos Ennius acceperit ob artem poeticam vicinos Scipionis hortis, nusq̄ legitur. Ilias opus, Iliados, q̄d Homerus .xxiiij. lib. digessit. Quis Danaen nosset, Acrisius Argiuorum rex vnicam habens filiam Danaen (vt Lactantius scrib.) accepit se periturū manu eius, qui ex filia nasceretur, vnde filiā in turri clausit, Iuppiter in aurum versus, ex tegulis in gremiū puellę decidit, pręgnansq; facta est, quod pater intelligens, in arcam clausam in mare abijci iussit, illa in Italiā delata inuenta a piscatore cū Perseo, quē enixa fuerat, et oblata regi, ab eo vxor accipitur, cū qua etiam Ardeā condidit, auctore Seruio. Inq; sua turri, sic etiā Horatius. Inclusam Danaen turris ęnea, Robustumq; fores et vigilū canū. Sępe ca. fru. venatoris exēplo docet foeminas plerunq; amatores inuenire, quos nō quęrūt. Cadit in retia, nullo agente. Quid minus Andro. nunq̄ inqt sperabat Andromede auxiliū Persei. Fabula superius dicta est. Funere sę. u. vir q̄ri. sępenumero puella mariti mortē deplorans in funere virū aliū inuenit. Solutis crini. de more plorantiū in funere, id et fieri solebat, cū ī aduersis Deos orabāt Virgi. interea ad templum nō ęq̄ Palladis ibāt. Crinibus Iliades passis, et Liuius. Stratę passis matres crinibus tēpla verrentes veniā irarū cęlestiū, finēq; pesti exposcūt. Sed vitate viros, molles et cynędos dicit. In statio. co. ex eorū similitudine qui dicebāt comatos oēs cynędos esse. Et in nul. semo. am. q̄ sunt instabiles. Plures vi. qui eum tanq̄ mollē petāt. Troia ma. docet puellas Priami exēplo nō adulescentibus credendum esse, sed maioribus natu. Pręceptis Priami, qui suadebat reddendā esse Helenam. Perq; aditus tales, per speciem ficti amoris. Lucra pudenda petunt, simulant se vos amare, sed nihil

Ennius Tarentinus

Redde meum clamant spoliatę sepe puellę,
Redde meum, toto voce boante foro.
Has Venus e templis multo radiantibus auro
Lęta videt lites, Appiadesq; Deę.
Sunt quoq; non dubia q̄dā mala noīa fama,
Deceptę a multis crimen amantis habent
Discite ab alterius uestris timuisse querelis,
Ianua fallaci ne sit aperta viro.
Parcite Cecropides iuranti credere Theseo,
Quos faciet testes, fecit & ante Deos.
Et tibi Demophoon Thesei criminis heres
Phyllide decepta nulla relicta fides.
Si bene promittunt, totidem pmittite verbis,
Si dederint, & vos gaudia pacta date.
Illa potest vigiles flamas extinguere Vestę,
Et capere ex templis Inachi sacra tuis,
Et dare musta viro tritis aconita cicutis,
Accepto Venerem munere siqua negat.
Fert aius ppius consistere, supprime habenas
Musa, nec admissis excutiare rotis.
Verba uadum tentent abiegnis scripta tabellis
Accipiat missas apta ministra notas.
Inspice, quodq; leges, ex ipsis collige verbis,
Fingat, an ex animo, sollicitusq; roget.
Postq; breuē rescribe morā, mora sp amātes
Incitat, exiguum si modo tempus habet.
Sed neq; te facilem iuueni promitte roganti,
Nec tamen edure, quod petit ille, nega.
Fac timeat, speretq; simul, quotiesq; remittes,
Spes magis hic ueniat certa, minorq; metus.
Munda sed e medio, consuetaq; verba puellę
Scribite, sermonis publica verba placent.
Ah quoties dubius scriptis exarsit amator,
Et nocuit formę barbara lingua bonę.
Sed quoniam, quāuis vittę careatis honore,
Est vobis vestros fallere cura viros.

aliud a vobis petunt q̄ vedeon vestę. Liquido **Nardinū unguentū** nar. nardinū unguentum alio nōie Pli. foliatum appellat, quod unguentarij ex spica nardi celebrāt, laudatur syriacū a Pli. Nascebat̄ et Nardus in **Spica cilicia** Cilicia radice nigra, et odorata, vt est auctor Diosco. vnde spicam ciliscam in Fastis appellat Ovi. Nec brevis in rugas, nec q vestis rugas īdustria locatas astringit tam q̄ mollis. Filo tenuissima, ex tenui lana. Et vrat, et angatur, q̄ non possit vestem sua furari. Voce boante, clamante. Has Venus, Venerē genitricem intelligit, de qua dictus est in primo. **Appiades Deę** Appiadesq; Deę, Cōcordiam, Pallada, Pacem, et Vestam intelligit, ab aqua Appia, q̄ in foro cęsaris deducta erat cognominatas, q̄ alii hęc templa ad foro Cęsaris essent ex Papinio, et Marti. intelligit. Sunt quoque non dubia, sunt q̄dā mulieres quę habētur infames, q̄ amātes decipere solebant. Crimen amā. hāt, q̄ alios decipiunt, vt ipsę quoq; ab amantibus decептę sunt. Cecropides, Atheniēses puellę a rege Cecrope, per quas oēs alias designat. Iurāti Theseo, viro pfido, vt fuit Theseus, qui Ariadnam reliquit. Quos fa. te. quos testes amplius adhibebit. Fecit ē ante Deos, ārā Deos adhibuit testes, et tamen fidem violauit. Thesei crimi. hę. Id etiam in Epistolis ei Phyllis ita exprobrat. De tanta rerum turba, factisq; parentis. Sedit in ingenio Cressa puella tuo. Nulla re. fi. quia nulli sunt amplius Dij per quos iuret. Illa potest vigi. q̄ alio munere pmissas noctes negabit, audebit etiam violare sacra **Ignis Vestę inextinctus** Vestę et Isidis, et necare viz veneno. Vigiles flā. inextinctum ignem, qui in templo Vestę seruabatur, cuius rei causam assignat Plutar. in Camillo his verbis. A Numa enim rege tanquam omnium principium esset ignis venerari institutum est, nā nobilissimum quoddam existit ignis in ipsa natura, et motio quędam est, vel cum motione totius generatio. Alia vero materia, quę calore vacat ociose, ignaviterq; iacens, et cadaveri similis ignis virtutem tanquam animam cupit, et parlatum suscipit pro igne ad agendum quid, vel patiendum vertitur. Numa Pompilius vir curiosus ac sapientissimus, q in colloquium cū Musis p sapientiam veniebat, ratione quadam phię motus hunc seruari, custodirīq; perpetua vigilia, ne corrumperetur, voluit, tanquā ęterna virtus esset, q̄ omnia seruaret. Aliā cām refert Ovi. in Fastis. In eodem Vestę tēplo (vt testis est Plutar.) fama fuit Troianum illud Palladium, quod in Italiam Aeneas asportauerat residere. Inachi, Isis Inachi filia. Capere sa. sacra diripe. Mista aco. aconita tem- **Aconitū** perata. Est enim aconitum herba olus venenorum ocissima, quę tactis genitalibus foeminini sexus a[illegible], eodē die infert mortem, quo modo Calphurnius Bestia vxores necauit. Fabulę narrauere aconitum ex spumis Cerberi canis natum, extrahēte ab inferis Hercule. Ci- **Cicuta** cuta quoq; herba venenus est, publica Atheniensium pęna ī[illegible]uisa, vt docet Plinius. Propius cō. ea dicere, quę magis ad viros, q̄ ad foeminas pertinent, quod facere visus est, cum dixit foeminas accepto munere nunquam coitum negaturas, illas enim et auaritia, et propria libidine corrumpi posse designauit. Admissis equis, materia semel suscepta dando scilicet arma foeminis contra viros. Verba vadum tentent, verba ad te scripta ab amante ani

uum tuum sollicitent, sic et in primo. Cera vadis tenet rasis infusa tabellis. Edure, valde dure.

Quamuis vittę careatis honore, quis sitas infames. Vestra pignora, vestras literas. Nono, iuueni. Sed tamen Aetnęi, nouus inqt amator literas amicę seruat, quibus tanq̄ fulmine vtatur in

Hercule et eas, et Amazonum gentem fuisse delectas. Sunt qui Gorgones ab agilitate dictas putant γοργον enim agilem sign. I pro. h. d. foeminas in tumescere minime debere exemplo Palladis ostendit, q̄ cum tibiam inflasset, genasq; vidisset tumescere, tibiā abiecit, ipsa apud Oui. in Fastis ita dicente.

Pallas tibiam abiecit

> Ancillę pueriq; manus ferat arte tabellas,
> Pignora nec iuueni credite vestra nouo.
> Vidi ego pallentes isto terrore puellas
> Seruitium miseras tempus in omne pati.
> Perfidus ille quidē, qui talia pignora seruat,
> Sed tamen Aetnęi fulminis instar habet.
> Iudice me fraus est concessa, repellere fraudes,
> Armaq; in armatos sumere, iura sinunt.
> Ducere cōsuescat multas manus vna figuras
> Ah pereant, per quos ista monenda mihi
> Nec, nisi deletis, tutum est n scribere ceris,
> Nec teneat geminas vna tabella manus.
> Fęmina dicatur scribentis semper amator,
> Illa sit in vestris, qui fuit ille, notis.
> Sed licet a paruis animum ad maiora referre,
> Plenaq; curuato pandere vela sinu.
> Pertinet ad faciem rabidos cōpescere mores,
> Candida pax homines, trux decet ira feras.
> Ora tument ira, nigrescunt sanguine venę,
> Lumina Gorgoneo sęuius angue micant.
> I procul hinc dixit, non es mihi tibia tanti,
> Vt vidit vultus Pallas in amne suos.
> Vos quoq; si media speculum spectetis in ira,
> Cognoscet faciem vix satis vlla suam.
> Nec minus in vultu dānosa superbia vestro,
> Comibus est oculis alliciendus amor.
> Odimus imodicos (experto credite) fastus,
> Sępe tacens odij semina vultus habet.
> Spectantem specta, ridenti mollia ride,
> Innuet, acceptas tu quoq; redde notas.
> Sic vbi prelusit, rudibus puer ille sagittis
> Spicula de pharetra promit acuta sua.
> Odimus ⁊ męstas, Tegmessam diligat Aiax,
> Nos hilarem populum foemina lęta capit.
> Nūq̄ ego te Androāche, nec te tegmussa roga(rē,
> Vt mea, de vobis altera, amica foret.

Fulmen Aetnęū

punienda amica, timet enim semper ne iratus amator illas marito ostendat. Fulmen aūt iccirco Aetnęum appellatur, qm̄ Vulcano fulminum fabricatori mōs Aetna sacer ē, vt Solinus scribit, vel a vicinitate. Docet enim Seruius Vulcanum inter Liparem ⁊ Aetnam officina hr̄e, vnde Vir. dixit, Antra Aetnea sonant. Est cō. est puellis data. Repellere fraudem, amantū.s q amicę l'ras seruāt, vt eo timore seruitium patiantur.

Multas figuras, multa et dissimilia elementa, et literas.

Per quos, quoq; causa hęc moneo. Nisi deletis ceris, nisi deletis amantum literis.

Geminas manus, tuam et amantis epistolam. Femina dicatur, foemina in literis apellet se nomine amatoris. Illa sit in vestris, amator scribē se amicam dicat.

Qui fuit ille, quemadmodum amica appellauit se nomine amatoris. Angue Gorgoneo, serpēte Medusę Gorgonidū reginę, cuius capilli i angues mutati sunt, ut dictum est. Gorgonū

Gorgonū gens

āt gens (vt Diodo. scribit) occidentē versus sita erat in extremis orbis finibus, aduersus quam Perseus haud paruo certamine bellum gessit, tanta fuit earum mulierum virtus, vel potētia, insulam quā incoluere Hesperiam vocarunt, quia ad occasum sita sit. Gorgonidas tradunt, cū vires auxissent, iterū a Perseo Iouis filio expugnatas, cum earum oēs regina Medusa. Postremo ab

Hesperia

Prima terebrato per rara foramina buxo, Vt daret effeci tibia longa sonos. Vox placuit, faciem liqdis referentibus vndis Vidi, et virgineas intumuisse genas. Ars mihi non tanti est, valeas mihi tibia dixi. Excipit abiectā cespite ripa suo. Inuenta Satyrus primum mirat, ⁊ vsum Nescit, et afflatam sensit hr̄e sonum. Ea igit tibia postmodū vsus est Marsias, id qđ ostendit Pausanias scribens Athenis fuisse Minervę statuam, quę Marsiā Silenus verberibus cędit, qm̄ tibias susceperat, quas ipsa abiectas nolebat, quam rem sigt etiam Ouid. in vi. Meta. eo versu. Quem tritoniaca Latous arundine victum Affecit pęna, in quo enarrādo plerīq; vt in alijs multis allucinantur.

Comibus oculis, lęto aspectu. Innuet, nutum faciet. Puer ille, Cupido. Rudibus sagittis, leuibus stimulis, quibus mutuo conciliantur amantes, in quodam codice loco sagittis legitur relictis. Tegmessam di. Aiax, quā męsta erat. Nos hilarem populum, nos ex hilari turba lętā etiam foeminam volumus. Nunq̄ ego te Andromache, Andromache quoque vxor Hectoris moesta erat.

Lux mea, verba sunt, quibus amantes vtunt, vnde Proper. Cynthiam crebro vitam, aut lucem appellat. Quis vetat, huiusce rei exempla sumere a Tegmussa et Andromache ad mulieres ex vulgo, quasi designet cuiuslibet conditionis foeminā

si sic

Credere vix videor, nisi cogat credere partus,
Vos ego cum vestris concubuisse viris.
Scilicet Aiaci mulier męstissima dixit,
Lux mea, queq; solent verba iuvare viros.
Quis vetat a magnis ad res exēpla minores
Sumere, nec nomen pertimuisse ducis?
Dux bonus huic centū commisit iure regēdos,
Huic equites, illi signa tuenda dedit.
Vos quoq; de nobis, quē quisq; erit aptus ī vsū
Inspicite, et certo ponite quemq; loco.
Munera det dives, ius qui profitebitur, adsit,
Facundus causam sępe clientis agat.
Carmina q facimus, mittamus carmina tm̄,
Nam chorus ante alios aptus amare sumus.
Nos facimus placidę latę precōnia formę,
Nomē habet Nemesis, Cynthia nomē habet.
Vesper, et Eoę novere Lycorida terrę,
Et multi, quę sit nostra Corinna, rogant.
Adde quod insidię sacris a vatibus absunt,
Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi,
Contempto colitur lectus, et umbra foro.
Sed facile hęremus, validoq; perurimur ęstu,
Et nimium certa scimus amare fide.
Scilicet ingenium placida mollitur ab arte,
Et studio mores convenienter eunt.
Vatibus Aoniis faciles estote puellę,
Numen inest illis, pieridesq; favent.
Est Deus in nobis, sunt et commercia cęli,
Sedibus ętheriis spiritus ille venit.
A doctis pretium scelus est sperare poetis,
Me miserum, scelus hoc nulla puella timet.
Dissimulate tamen, nec prima fronte rapaces
Este, novus viso casse resistet amans.
Sed neq; rector equū, qui nuper sensit habenas,
Comparibus frenis, artificemq; reget.
Nec stabiles animos annis, viridemq; iuventā
Vt capias, idem limes agendus erit.
Hic rudis, et castris nunc primū notus amoris
Qui tetigit thalamos prēda novella tuos,

hec mesta non placere. Nec no.p. du. nec hanc rei obstat, q̃ illa dux fuerit, in qua tristitia requiritur perinde ac si diceret, q̃ nā tristis ē, nō modo in rebus bellicis, sed et venereis sp̄ movet? Dux bo. q̃ Tegmessa et Andromache męstę erant et horridę, iccirco alterā Aiax pręfecit ducentum equitibus, alterā Hector signa militaria iussit deferri, hoc ē pedestres copias ducere. Causam clien. causā puellę. Cliens autem relatiuum est patroni. Nemesis, Tibullus Deliam et Nemesim amavit, dicit Ovi. in Elegia, in qua deflet Tibulli mortem. Sic Nemesis longum sic Delia nomen habebunt, Altera cura recens, altera primus amor. Cynthia, Properti amica, quā Hostiā appellatā fuisse scri. Apule. in magia. Vesper, occidentalis plaga. Lycoris, Galli poetę amica. Ovi. Et sua cū Gallo nota Lycoris erit, eā Cythereidā appellatā fuisse scribit. Nā corinnę duę fuerunt, altera Thebana, q̃ scripsit Epigrammata, et Lyrica poemata, vt ē quod Proper. Et sua cū antiquę committit scripta Corinnę. Altera Thespia, q̄ a quibusdam Corinthia dr. Ovidi. amicā suam Corinnā appellavit ab eruditione et formę elegantia; de qua ipse alibi ita scribit. Moverat ingenium totam cantata per vrbem Nomine nō vero dicta Corinna mihi. Lectus et vmb. amor et ocium, aut scribendi locus. Sed facile hęremus, facile amorem capimus. Valido ęstu, potenti ardore. Ab arte placi. a studiis poeticis. Studio, ingenuis artibus. Est Deus in nobis, idem etiam ostendit Plato de furore poetico his verbis. Non enim arte, sed divina vi ista dicunt. Nam si de vno quoq; istorum per artem recte loqui scirent, de cęteris quoq; omnibus idem possent, ob hanc vero causam Deus illis mentem surripiens ipsis tanquam ministris vtitur, oraculorumq; nunciis, et divinis vatibus, vt nos qui audimus, percipiamus non eos esse, qui tam digna referunt, cum suę mentis cōpotes minime sint, sed hęc Deum loqui et per istos nobis hęc declamare. Vnde nō immerito Ennius sanctos poetas appellavit, vt scribit Cicero. pro Archia. Sunt et commercia cęli, sunt et negocia, seu societates cęli. Nam (vt etiam Plato docet) Homerus non de aliis rebus agit, quam de his, quę et alii poetę tractant, nonne multa quę ad bellum pertinent, et quę ad consuetudines bonorum invicem et malorum, privatorum atq; opificum attinent enarravit? Et de his quemadmodum secum invicē, et cum hominibus versantur, deq; cęlestibus passionibus, processibus, item quę apud inferos sunt Deorum, et heroum generationes cecinit. Commercium autem proprie dicitur commutatio mercium. Livius libro. iiij. superbe a Samnitibus qui Capuam habebant, Cumasque legati prohibiti commercio sunt. Hic accipitur pro societate. Livius. Aut quo linguę commercio quemquam ad cupiditatem discendi extinxisset. et Silius; Patrii ser

Deus in poetis
Delia
Nemesis
Cynthia
Hostia
Lycoris
Cytheris
Corinnę duę
Poetę habent cōmercia cū Dijs
cōmerciū

nam se commercia culpe. Viso casse, cognitis insidiis. Qui nuper sensit habenas, qui nondum est domitus. Comparibus frenis, equis habenis. Arabicem, equum domitum accipe, ex quo designat novum amatorem viso casse celerius aufugere, quam veterem, et quasi domitum ab amica. Idem lime eadem via.

[illegible] admonitionem. [illegible] mus, viri, aspernantur, quod facile copia [illegible] tur. Renovamur, ardentiores reddimur in amando. Suis ventis, nimium secundis. Dicat tibi ianitor, maritum excludat ianitor. Pugnetur acutis, sitis uxores vestris viris difficiles. Meis telis, meis his preceptis.

Te solam norit, tibi semper inhereat uni,
Cingenda est altis sepibus ista seges.
Effuge rivalem, vinces, dum sola tenebis,
Nõ bene cum sociis regna, Venusque manent.
Ille vetus miles sensim, & sapienter amabit,
Multaque tironi non patienda feret.
Nec franget postes, nec seuis ignibus uret,
Nec dominę teneras appetet ungue genas,
Nec scindet tunicas ve suas, tunicas ve puellę,
Nec raptus flendi causa capillus erit.
Ista decent pueros ętate, et amore calentes,
Hic fera composita vulnera mente feret,
Ignibus hic lentis uretur, ut humida teda,
Ut modo montanis silua recisa iugis.
Certior hic amor est, breuis et foecundior ille,
Quę fugiunt, celeri carpite poma manu.
Omnia tradentur, portas reserabimus hosti,
Ut sit in infida proditione fides.
Quod datur ex facili, lõgũ male nutrit amorẽ,
Miscenda est letis rara repulsa iocis.
Ante fores iaceat, crudelis ianua dicat,
Multaque summisse, multa minanter agat.
Dulcia non ferimus, succo renouamur amaro,
Sepe perit ventis obruta cymba suis.
Hoc est, uxores quod non patiantur amari,
Conueniunt illas, cum voluere viri.
Claude fores, duro dicat tibi ianitor ore,
Non potes, exclusum te quoque tanget amor.
Ponite iam gladios hebetes, pugnetur acutis,
Nec dubito, telis quin petar ipse meis.
Dũ cadat i laqueos, captus quoque nuper amator
Solum se thalamos speret habere tuos.
Postmodo riualem, partitaque foedera lecti
Sentiat, has artes tolle, senescet amor.
Tũ bene fortis equus reserato carcere currit,
Cũ, quos pretereat, quos ve sequatur, habet.
Quęlibet extinctos iniuria suscitat ignes,
En ego confiteor, non nisi lęsus amo.
Causa tamen nimiũ ne sit manifesta doloris,
Pluraque sollicitus, q̃ sciat, esse putet.
Incitet et ficti tristis custodia serui,
Et nimium duri cura molesta viri.

Nec stabiles animos annis, militũ amoris duo genera esse docet, alterum iuuenum, alterum maiorum natu, quomodo autem cum utroque agendum sit designat eleganter Ouidius. Cingenda est, muniendа est. Altis sepibus, ne riualis ingrediatur. Non bene cum sociis regna, sic et Lucanus, Omnisque potestas impatiens consortis erit. Tironi, nouo militi amoris. Franget postes, amicę ianuam dicit. Raptus capillus, laniati crines ab amante. Humida teda, madefacta, vel viridi. Certior hic amor est, in maioribus natu amor est certior. Breuis et foecundior ille, illum dicit, qui est in iuuene. Carpite poma, fructum colligite o puellę a iunioribus, antequã discedant a vobis iuuenes amatorii. Portas reserabimus hosti, reconciliabimur amanti, et eum antea exclusum, introducemus. Ut sit ĩfida, ut ostẽdatis eum amare, cum tamen ei sitis infidę. Ut sit fides, ut vobis adhibeatur fides. Quod datur ex facili, non semper intromittendum esse dicit amatorem, ne quod ex facili dederis contemptum pariat, raritas enim cõ

Quin petar, quin ardentior fiam in amanda uxore, legitur, a quibusdam, petar. Dum cadat in laqueos, donec capiatur amore vestro, et teneatur irretitus. Postmodo riualem, doceo quod servandum sit ab amica postea quam diu amator cum ea versatus fuerit. Senescit amor, fiet debilior. Reserato carcere, apertis carceribus, unde equi erumpunt. Extinctos ignes, amores remissos. Suscitat, accendit, unde et Terentianus illud, Amantium ire amoris redintegratio est. Causa tamen nimiũ, vidẽdum esse ait, ne aperte videat amator ab amica riualem introductũ. Pluraque sollicitus, credat magis id ita esse q̃ certe quicquam sciat. Ficti serui, simuletur a marito custodiẽde uxori ppositus. Incitet, stimulet amatorẽ ad amãdũ, ut sis liberior Thaidem [illegible] simulabat Phędriã exclusisse, ut a Thrasone Pãphilã dono acciperet, ut apud Terẽtiũ ĩ Eunucho. Admitte, amãtẽ recipe. Admiscẽda [illegible] eo timore est tñ, occulte Venerẽ idulgẽdũ. [illegible] decipiẽdũ eẽ maritũ, et custodẽ uxoris. Rata sit, [illegible] met se uxor habere custodes. Hoc decet, [illegible] timari ab uxo

re, vel nuptam habere custodes. Te quoq; ser- uari, libertinam foeminam docet posse custodes fallere. Est autem vindicta virga, qua serui libertate donabantur a pretore, a Vindicio appellata, vt Liuius docet. Quot fuerant Argo lumina, centum enim oculos habuit Argus, quos

Vindicta

Isim. Ea autem celebrabantur a Romanis mulieribus castimonia multorum dierum. Pharię iuuencę, Isidis, quę in vaccam mutata ab Aegyptijs colebatur. Eam Lunam esse scribit Diodo. cuius sacerdotes lineis velamentis vtebantur, vt scribit Apuleius. Vnde in primo Ouid. Isim appellauit Deam linigeram.

Isis

tandę pauonis Iuno collocauit. Verba dabis, decipies. Sumendę aquę, hauriendę aquę. Cum possit solea, cum litteris possit calceis cęlare. Sub pede vincto, sub pede calceo induto. Blandas notas, literas amatorias. Conscia tergum Prębeat, quo vice chartę ad amantem scribas. Fallet & humiduli, docet lini viridis succo posse amicam etiam tuto scribere ad amantem.

Acumine lini humiduli, acuta auena viridis lini, qua scribebant amantes, postea carbonis puluere tactę litterę legebantur. Affuit Acrisio, custodes falli posse docet exemplis.

Seruandę puellę, Danaen dicit, quam pater Acrisius in turri ęnea clauserat.

Fecit auum, quia Danae eius filia ex Ioue Perseum sustulit. Tot in vrbe Theatra, tria Theatra simul et Amphitheatrum scribit Strabo fuisse eo in campo, qui campo Martio adiacet, quibus in locis poterit esse puella sine custode.

Cum spectet iunctos, cum aspiciat ludos Romanos, de quibus in primo diximus. Cum sedeat Pharię, sacra Isidis dicit, quę de Aegypto Romam translata fuerunt. dicente Lucano, Hos in templa tuam Romana accepimus

Quę uenit ex tuto, minus est accepta voluptas:
Vt sis liberior Thaide finge metus.
Cū melius foribus possis, admitte fenestra,
Inq; tuo vultu signa timentis habe.
Callida prosiliat, dicatq; ancilla, perimus.
Tu iuuenem trepidū quolibet abde loco.
Admiscēda tamen Venus est secura timori,
Ne tanti noctes non putet esse tuas.
Qua uafer eludi possit ratione maritus,
Quaq; vigil custos, pręteriturus eram.
Nupta virum timeat, rata sit custodia nuptę,
Hoc decet, hoc leges, iusq;, pudorq;, iubent.
Te quoq; seruari, mō quā vindicta redemit,
Quis ferat? vt fallas ad mea sacra veni.
Tot licet obseruēt, mō sit tibi grata voluptas,
Quod fuerant Argo lumina, verba dabis.
Scilicet obstabit custos, ne scribere possis?
Sumendę dabitur cum tibi tempus aquę,
Conscia cum possit scriptas portare tabellas?
Quas tegat in tepido fascia lata sinu?
Cum possit solea chartas cęlare ligatas?
Et uincto blandas sub pede ferre notas?
Cauerit hoc custos, pro charta cōscia tergum
Prębet, inq; suo corpore verba ferat.
Tuta quoq; est, fallitq; oculos e lacte recenti
Littera, carbonis puluere tange, leges.
Fallet & humiduli quę fiet acumine lini,
Et feret occultas pura tabella notas.
Affuit Acrisio seruandę cura puellę,
Hunc tamen illa suo crimine fecit auum.
Quid faciet custos? cū sint tot in vrbe Theatra,
Cum spectet iunctos illa libenter equos,
Cum sedeat Pharię sistris operosa iuuencę,
Quoq; sue comites ire iubentur, eat.
Cū fuget a tēplis oculos bona Diua virorum,
Pręter quos, si quos illa venire iubet,
Cum custode foris tunicam seruante puellę
Cęlent furtiuos balnea multa iocos,
Cum, quoties opus est, fallax ęgrotet amica,
Tollat & in lectum quemlibet illa suum.
Nomine cū doceat qd agatur, adultera clauis,
Quasq; petes, nō det ianua sola vias.

operosa, dans operam. Est enim operari alicui vel operā dare. Propertius, Cynthia iam noctes est operata decem. Sistris, sistrum crebra agitatione argutum erat multis crepitaculis circūsonantibus, vñ Papinius id multisonum appellauit. Apuleius in vndecimo Metamorpho. scribit Aereis atque argenteis, imo vero aureis etiam sistris argutum tinnitum cōstrepēts. Sue comites, alię matronę. Cum fuget, cum expellat.

Operari

Sistrum

Oculos virorū, nam sacris bonę Deę non licebat viris interesse. Propertius, Sacra bonę maribus non adeunda Deę. Pręter quos, si quos, pręter amantes, qui ad hęc loca se conferebant, vt antea dictum est. Cum custode foris, in balneis quoq; dicit posse amantem cum amica furtum locari.

Aegrotet, simulet se male valere.

Adultera clauis, externa clauis quasi clauis altera facta, sicut adulterinam monetā appellamus, quam in docti falsam dicunt. et Apuleius auctoris adulterinum vocat, adulteram etiam mulierem appellamus quę adulterium committit. Nomine cum doceat, aut nomine adultera, hoc est quam appellamus adulteram, aut voce, at ncle ipso quo alte,

Adultera

Adulterina mo nuta

nam factam significari dicimus, quasi et ipsa posfit vobis furum ianuā recludere. Ianua sola quia sunt et fenestre. Illa vel Hispano lecta sit vna iugo, Laletana puincia est Hispanie, que vinum pessimum mittebat. Martia. A campone tibi fex Laletana petatur, potes inquit Ouidi. munito vino vel pessimo ianitori somnium inducere, aut certe optimo vino, quod etiam nascebatur in Hispania ianue prefectū enincendum esse dicit, nā Plin. Scribit in Hispania Lusitana vina copia nobilitari, elegantia vero Tarraconensia atq; Lauronensia, et Balearica ex insulis cōferuntur italie primis. Sūt quoq; que faciant, medicamina esse dicit, qbus possint puelle custodes somno efficere. Lethea nocte, obliuioso et profundo somno, quem aque lethee inducunt. Virgi. Ecce Deus ramum letheo rore madentem, Viq; soporatū stygia super vtraque quassat Tempora. Custos minimo custos, id etiam docet Apuleius libro ix. Meta. de quondam Myrmece. Questus eram, admonet me, ancillas dominis ac tendas esse equales, ne amatores relicta amica illas ament.

Laletanū vinum

Hispanū vinum

Et lepus hic, hec preda. Hec quoq; que prebet, mecū eandem quoq; esse eam dicit, que tibi locum prebuit, vbi cum amatore coisti. Mecum non semel illa fuit, eam enī compressi, quod idem poterit fieri a tuo amatore. Vicem domine, quia cum illa rem habui loco domine. In hoste mittor, aperiendo consilium foeminis, que tanq̄ hostes viris insidiant. Aperto pectore apertis et nudis cōsiliis. Viderit vtilitas. quasi dicat post habenda est vtilitas horum preceptis, que foeminis

vidamus. Lemniadum gladios, artes muliebres qbus contra viros vtunt tanq̄ gladiis. Lemniades, que vna nocte viros trucidarunt. Dolor et de pellice fictus, q vir amore alterius foemine teneat. Et laniet digitis, plura puellarum cum amantibus designat. Horatius, Nos plura virginum sectis in iuuenes vnguibus acrium, Procris erit, Procridis Erichthei Athenarum regis filie fabulam narrat, quam et in vii. Meta. plenius exequitur. Florentis Hymeti, vestitur enim semp floribus Hymetus mons attice mellis celebratus, et effossione marmorum, vt Strab. scribit, vnde Plinius scribit columnas quatuor Hymetii marmoris ad Scenam ornandam aduectas fuisse. Rosmaris, rosmaris etiam a Plinio Libanotis appellatur. Et laurus, laurus (vt Diodorus docet) ab Apolline inuenta est, ob idque ei consecrata fertur, triumphis dicata est. gratissima ianitrix domibus Cesarum atque pontificum, dicente Ouidio in Metamor. Tu ducibus letis aderis, cum leta triumphum Vox canet, et longas visent capitolia pompas. Postibus augustis eadem fidissima custos Ante fores stabis, mediamq; tuebere quercum, et in Tristibus. Cur tū apposita velatur ianua lauro, Cingit et augustas arbor opaca comas. An quia perpetuos meruit domus ista triumphos, An quia Leucadio semper amata Deo. Ipsane q festa est, an q facit omnia festa, Quam tribuit terris, pacis an ista vera est, Vtq; viret laurus sem per, nec fronde caduca Carpitur. ęternū sic habet illa decus. Cur āt lauro in triumphis honos fuerit, docet Plinius

Pocris fabula

Hymet

Rosmaris seu banotis

Laurus

Fallitur et multo custodis cura Lyęo,
Illa vel Hispano lecta sit vna iugo.
Sūt q̄3 que faciūt altos medicamina somnos,
Victaq3 lethea lumina nocte premant.
Nec male delitus odiosum conscia tardis
Detinet, et longa inngitur ille mora.
Quid iuuat ambages, pceptaq, pua moneret?
Cui minimo custos munere possu emi?
Munera (crede mihi) placāt hoiesq3, Deosq3,
Placatur donis Iuppiter ipse datis.
Quid faciat sapiēs? stultus q̄3 munere gaudet;
Ipse quoq3 accepto munere mitis erit.
Sed semel ē custos longū redimēdus in ęuum;
Sępe dabit, dederit, quas semel ille manus.
Questus erā (memini) meriēdos esse sodales,
Non tangit solos ista querela viros.
Credula si fueris, alię tua gaudia carpent,
Et lepus hic aliis exagitatus erit.
Hęc q̄3, quę prębet lectum studiosa, locumq3,
(Crede mihi) mecum non semel illa fuit.
Nec nimiuz vobis formosa ancilla ministret,
Sępe vicem dominę prestitit illa mihi.
Quo feror insanus? qd apto pectore in hostē,
Mittor? et indicio prodor ab ipse meo?
Nō auis aucupibus monstrat, qua pte petat,
Nō docet infestos currere cerua canes.
Viderit vtilitas, ego cępta fideliter edam,
Lemniadum gladios in mea fata dabo.
Efficite, et facile est, vt nos credimus amari,
Prona venit cupidis in sua vota fides.
Spectet amabilius iuuenes, et suspiret ab imo
Femina, tam sero cur veniat q; roget.
Accedant lachrymę, dolor et de pellice fictus,
Et laniet digitis illius ora suis.
Iamdudum persuasus erit, miserebitur vltro,
Et dicet, cum carpitur ipsa mei.
Pręcipue si cultus erit, speculoq, placebit,
Posse suo tangi credet amore Deas.

Sed te, quęcunq; es, moderate iniuria turbet,
Nec sis audita pellice mentis inops.
Nec cito credideris, quātum cito credere lędat,
Exemplum vobis non leue Procris erit.
Est prope purpureos colles florentis Hymeti
Fons sacer, & viridi cespite mollis humus.
Silua nemus nō alta facit, tegit arbutus herbā,
Rosmaris, & laurus, nigraq; myrtus olent.
Nec densum folijs buxum, fragilesq; myricę,
Nec tenues cytisi, cultaq; pinus abest.
Lenibus impulsę Zephyris, auraq; salubri,
Tot generis frondes, herbaq; summa tremit.
Grata quies Cephalo, famulis, canibusq; relictis
Lassus in hac iuuenis sępe resedit humo.
Quęq; meos releues ęstus, cantare solebat,
Accipienda sinu mobilis aura veni.
Cōiugis ad timidas aliquis male sedulus aures
Auditos memori detulit aure sonos.
Procris vt accepit nomen, quasi pellicis, aurę,
Excidit, & subito muta dolore fuit.
Palluit vt sera lectus de vite racemus,
Pallescunt frondes, quas noua lęsit hyems.
Quęq; suos curuant matura cydonia ramos,
Cornaq; adhuc nostris non satis apta cibis.
Vtq; animus rediit, tenues a pectore vestes
Rumpit, & indignas sauciat vngue genas.
Nec mora, per medias sparsis furibūda capillis
Euolat, vt thyrso concita Baccha, vias.
Vt prope puentum est, comites in valle reliqt,
Ipsa nemus tacito clam pede fortis init.
Quid tibi mentis erat, cū sic male sana lateres
Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?
Iamiam venturam, q̄cunq; erat aura, putabas
Scilicet, atq; oculis probra videnda tuis.
Nunc venisse piget (neq; n. dep̄hendere velles)
Nunc iuuat, incertus pectora versat amor.
Credere q̄ iubeant, locus ē, & nomen, & index,
Et, q: mens semper, quod timet, esse putat.

Myrtus & eius genera. Plinius lib. xv. Nigraq; myrtus, myrtus arbor est Veneri dicata. Virgilius, formose myrtus Veneri. Eius genera tria prodidit Cato, Candidam, Nigram, Coniugalem, hęc postrema ita appellatur, q coniugijs dicata sit, et a Gręcis Agia dicitur. Catullus, Floridis velut enitens Myrtus Agia ramulis.

Buxus Nec densum folijs buxum, buxus est arboris, quę quāto est densior folijs, tanto pulchrior videtur, & topiario operi magis apta. Buxus autem plurima

Cythorus nascebatur in Cythoro monte Paphlagonię, vt Solinus scribit. Virgilius. Et iuuat vndantem buxo spectare Cythorum. Buxus etiam plurima nascebatur in Pyreneis montibus, ac Berecyntho tractu, vt Plinius docet.

Myricę Fragilesq; myricę, myricę (vt Seruius scribit) virgulta sunt humilia. Virgilius. Non omnes arbusta iuuant, humilesque myricę. Scribit Plinius myricem fruticē nasci in Italia, et Tamaricem ab alijs appellari.

Cytisus Nec tenues cytisi, cytisus frutex est, miris laudibus celebratus ab Antinomacho Athenien. si pabulo ouium, aridus etiam suum, eo lętior est sanetas, et per quam modico pinguescūt quadrupedia, ita vt iumenta hordeum spernant, non ex alio pabulo lactis maior copia aut melior. Super omnia pecorum medicina a morbis omni vsu pręstante; ideo nutricibus in defectu lactis aridum, atq; in aqua decoctum potui cū vino dari iubet, et firmiores, celsioresq; infantes fore. Cytisus autem in Cytiso insula primum inuentus, inde in omnes Cycladas, mox in vrbes Gręcas translatus magno casei prouentu, rarus hunc fruticem in Italia fuisse Plinius scribit.

Pinus culta Cultaq; pinus, aut pomis ornata, aut cultam appellat ad differentiam pinastri, hoc est pinus siluestris, quę (vt Plinius docet) est mirę altitudinis, & a medio ramosa, sicut pinus in vertice, quę hanc ob causas ab Ouidio in vltimo Metamorphoseon succinc-

Succincta pinus cta appellatur, quasi cincta et alligata videatur densis et ramosis brachijs a vertice in altum tendentibus, vt in enarrationibus nostris in Ouidium Metamorphoseon docuimus. Mobilis aura, agitabilis vento. Coniugis, Procridis. Auditos sonos, auditas vocem, qua auram vocabat. Quasi pellicis aurę, credidit enim Auram vocatam, non ventum esse, sed pellicem. Vt sera lectus de vite racemus, vt esse solet vua maturior, et serius collecta. Pallescunt frondes, vt pallent frondes. Noua hyems, nam extrema parte Autumni adueniēte hyeme folia decidunt ex arboribus. Virgilius. Quā multa in siluis autumni frigore primo Lapsa cadunt folia. Scribit Plinius

Casus foliorum autumno plurimis arboribus folia cadere autumno, quasdam tardius amittere, atq; in hyemes prorogare moras. Decidere Tymeus Mathematicus Sole Scorpionem transeūte syderis vi, vt quodam veneno aeris putat. In quodam exemplari leguntur hoc modo ista duo carmina, Palluit vt serę lectis de vite racemis. Pallescunt frondes, quas noua lęsit hyems. Matura cydonia, mala ea,

Cotonea. Cydonia quę a nobis vocantur Cotonea, a Gręcis vero Cydonia ex Creta insula aduecta dicuntur, incurua. tos trahunt ramos, prohibentq; crescere eorum

parentem. Plura eorum genera ponuntur a Plinio libro decimoquinto. Non satis apta, nondum matura. Vt thyrso concita Baccha, Trieterica noctu celebrabatur, ad quę Bacchę concurrebant passis per colla capillis, portabant autem hastam
Trieteri pampinis inuolutam, quam Thyrsum appella-
Thyrsus bant, cingebantque caput vitiginea corona dicente Ouidio. Nocte sua est egressa domo regina, Deique Ritibus instruitur, furialique accipit arma. Vite caput tegitur, lateri ceruina sinistro Vellera dependent, humero leuis incubat hasta. Locus est quo veniebat Cephalus. Et nomen, Aurę. Et index, accusator Cephali et aurę. Tenues contraxerat vmbras, quia Sol tunc erat ardentissimus, et tenuiores vmbrę videbantur. Inque pari spatio, medium diem per diuersa verba designat. Ecce redit Cephalus proles Cylle-
Cephalus nia, Cephalus in Metamorphoseon ab Ouidio Aeoli, a Strabone Dionei filius fertur, qui ex Athenis profugus ab Amphitryone Dulychium accepit, ab eoque postea insula Cephalenia est appellata. Pausanias etiam ita scribit. Aiunt Cephalum Deionis filium, vna cum Amphytrione ad Teleboas insulam incolendam venisse, quę nunc ab illo Cephalenia dicitur. Interea eundem Athenis Thebas migrasse reum de Procris vxoris cęde. Idem etiam scribit in porticu regia nomine in Attico solo fuisse Auroram Cephalum asportantem, quem pulcherrimum fuisse constat, raptumque ab aurora, quod eius amore capta esset. Inde genitum Phaetontem, quem edituum con

Vidit vt oppressa vestigia corporis herba,
Pulsantur trepidi corde micante sinus.
Iamque dies medius tenues contraxerat vmbras
Inque pari spatio vesper et ortus erant.
Ecce redit Cephalus proles Cyllenia siluis,
Oraque fontana feruida pulsat aqua.
Anxia Procri lates, solitas iacet ille per herbas,
Et Zephyri molles, auraque (dixit) ades.
Vt patuit miserę iucundus nominis error,
Et mens, et rediit verus in ore color.
Surgit, et oppositas agitato corpore frondes
Mouit, in amplexus vxor itura viri.
Ille feram sonuisse ratus, iuueniliter arcum
Corripit, in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix? nō est fera, supprime tela;
Me miserum iaculo fixa puella tuo est.
Hei mihi conclamat fixisti pectus amicum;
Hic locus a Cephalo vulnera semper habet.
Ante diem morior, sed nulla pellice lęsa,
Hoc faciet positam te mihi terra leuem.
Nomine suspectam iam spiritus exit in aurā,
Iam morior, chara lumina conde manu.
Dixit, et incauto paulatim pectore lapsus
Excipitur miseri spiritus ore viri.
Ille sinu dominę morientia pectora męsto
Sustinet, et lachrymis vulnera sęua lauat.
Sed repetamus iter, nudis mihi rebus agēdū
Vt tangat portus fessa carina suos. (est,
Scilicet expectas, vt te in conuiuia ducam,
Et quęris monitus hac quoque parte meos.
Sera veni, positaque decens incede lucerna,
Grata mora venies, maxima lena mora est
Et, si turpis eris, formosa videbere cunctis,
Et latebras vitijs nox dabit ipsa tuis.
Carpe cibos digitis, est quędam gestus edendi,
Ora nec immunda tota perunge manu.

timuerit, id etiam Sappho in Epistola videtur ostendere, cum inquit. Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam. Et faceres, sed te prima rapina tenet. Cur autem ab Ouidio proles Cyllenia dicatur, docet Strabo in decimo his verbis. Nec vero Hellanicus Homero concordat Dulichium Cephaleniam nuncupans. Illud enim sub Me gete fuisse perhibetur, sicut et Echinades reliquę. Eius autem inquilini Epei fuerunt dicti ab Elide profecti. Quamobrem Otum Cyllenium de gēte Phylei socium magnanimorum ductorem Epeorum vocat. Ergo ab Oto Cyllenes Eleorum emporij olim incola et ductore Epeorum, qui Dulichium incolebant, Cephalus quod postea Cephalus tenuit, dictus est Cyllenia Cephalus. proles Cyllenia; quod autem Cyllene sit Eleorum emporium docet Strabo in octauo. Sunt qui carmen hoc ita legant. Ecce redit Cephalus proles Deionia, vel Eionia, a patre ipsius Cephali, quę lectio quoniam in alijs codicibus nusquam reperitur parum placet. Hic locus, pectus meum. A Cephalo vulnera semper habet, prius enim sollicita eram, ne captus esses Aurę amore, nunc vero me iaculo fixisti. Te positam, te superiniectam, quasi dicat sepulta minus sentiam mortis dolorem, quia Aurę suspitione leuata sunt. In auras, in ventum. Sequitur autem Ouidius eos qui animam aerem dicunt, et in materiam suam redire autumant. Sic Virgili. Atque in ventos vita recessit. Chara lumina conde manu. scribit Plinius morientibus oculos operire, rursusque in rogo patefacere Quiritium magno ritu

ſacrabant fuiſſe; ita more condito, vt neque ab homine ſupremum eius ſpectari fas eſt, et tę lo non oſtendi nefas. Solebant autem propinquiores mortuorum oculos claudere. Ouidius Reſpice. Laetem, vt iam ſua lumina condas, Extremum fati ſuſtinet ille diem. Sed repetamus iter, a diuerticulo ad rem redeamus. Nudis rebus, (apertis verbis) et exemplis. In conuiuia ducam, vt doceam quomodo cęnandum ſit apud amicum. Poſita lucerna, quia indicio formę obſtant duo, nox ſcilicet, et ebrietas. Maxima lena, maxima conciliatrix, quaſi quędam lena. Tuis vitijs, tuę turpitudini. Neue nimis pręſume dapes, nec coram amatore nimium edendo dapes abſumas. Sunt qui legant domi, et alij diu. Sed deſine citra, ordo eſt, ſed deſine eſſe citra quam cupias, et deſine eſſe paulominus quam potes, eſſe autem infinitus eſt ab edo verbo deductum non a ſum. Suetonius in Tiberio, Quaſi biberent, quando eſſe nollent. Non male facis, non diſcrepas. Hoc quoque vide ſubaudi. Animusque, pedesque conſtent, quantum mens, et pedes a vino ſint illęſi. Nec quę ſint ſingula, nec quę ſola ſunt, duo videantur, quod ebrijs accidit.

Propinquiores mortuis oculos claudebant

Neue nimis pręſume dapes, ſed deſine citra
  Quam cupias, paulo q̃ potes eſſe minus.
Priamides Helenen auide ſi ſpectet edentem,
  Oderit, et dicet, ſtulta rapina mea eſt.
Aptius eſt, decet atq; magis potare puellas,
  Cum Veneris puero non male Bacche facis.
Hoc quoq; q̃ patiens caput ẽ, animusq; pedesq;
  Conſtent, nec quę ſint ſingula, bina vide.
Turpe iacens mulier multo madefacta Lyęo,
  Digna eſt concubitus quoſlibet illa pati.
Nec ſomno tutum eſt poſita ſuccumbere mẽſa
  Per ſomnos fieri multa pudẽda ſolent.
Vlteriora pudet docuiſſe, ſed alma Dione
  Pręcipue noſtrũ eſt, quod pudet, inquit, opus.
Nota ſibi ſit quęq; modos a corpore certos
  Sumite, non omnes vna figura decet.
Quę facie pręſignis erit reſupina iaceto,
  Spectetur tergo, cui ſua terga placent.
Melanion humeris Atalantę crura ferebat,
  Si bona ſunt, hoc ſunt aſpicienda modo.
Parua vehatur equo, quod erat lõgiſſima, nũq̃
  Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.
Strata premat genibus paulum ceruice reflexa
  Foemina per longum conſpicienda latus.
Cui femur ẽ iuuenile, carent quoq; cętera mẽda
  Semper in obliquo fuſa ſit illa toro.
Nec tibi turpe puta crinem, vt Phylleia mater
  Soluere, et effuſis colla reflecte comis.
Tu quoq;, cui rugis vterum Lucina notauit.
  Vt celer auerſis vtere Parthus equis.

Turpe iacens mulier, quę temulenta ſe ſternit, et dormit. Pati quoſlibet concubitus, cum humilimo quoque coire, tanquam viliſſimum ſcortum. Multa pudenda, vt ſtertere. Vlteriora pudet, erubeſco ea diſcere, quę in coitu fieri debent. Alma Dione, alma Venus. Vna figura, vnus coeundi modus. Sunt enim multi, quos poeta deſcribit. Spectetur tergo, id et cętera huiusmodi interpretetur Venus, nos quoniam nimis eſt obſcęnum ſilentio pręteribimus. Thebais, Andromache filia Eetionis Thebarum in Cilicia regis. Vt Phylleia mater, tanquam quę Bacchi ſacra celebrans demittit capillos per colla. Ouidius in Faſtis. Vt quas aud re ſolemus Threicias fuſis Menades ire comis, et Amata Virgiliana ita loquitur. Soluite crinales vittas, capite orgia mecum. A Phylla autem Magneſię oppido Baccham Phylleiam appellauit Ouidius. Scribit etiam Strabo a Phyllo Theſſalię oppido Phyllei Apollinis fanum eſſe appellatum. Cui rugis vterum Lucina notauit, cui partus vterum ſignauit, habent enim poſt partum foeminę rugoſum corpus. Sane Lucinam Deam partus pro ipſo partu poſuit. Vt celer auerſis, poſt perfectam rem veneream te ſubtrahas celeriter, et auertas, vt Parthi fugientes faciunt, ne corporis rugę videantur. De Parthorum fuga ſatis dictum eſt ſuperius. Sed neq; Phębei tripodes, tripodes (vt Seruius docet) erant menſę in templo Apollinis Delphici, quibus ſuperpoſitę Phębades vaticinabant. Nec Corniger Hãmon Hãmonẽ dicit q in Cyrenaico regiõe colebatur, et dabat rñſa, vñ Dion. (vt Diod. ſcri.) et tẽplũ patri, et vrbẽ ꝯdidit, honoresq; vt Deo ĩpẽdit, quosdã cõſtituens, q hẽrent diuinationis curã Hãmũ aũt lingua Ægyptia Iuppiter dicebat, ſed (vt tradit Herodo.) corrupto noie ab Afris Hãmon dictus eſt. Corniger aũt iõ appellat, qm̃ Hãmon galea in bello vſus eſt, cuius inſigne fuit arietis caput. Sunt qui ipſum aſſerant natura in vtroq; tempore paruula habuiſſe cornua, propterea eius filium Dionyſiũ eodem fuiſſe aſpectu, poſterisq; traditũ Deũ hunc cornua geſſaſſe. Hęc Diodorus. Seruius tamen in quarto Æneidos fabulam aliter narrat. Templi Hammonis meminit etiam. Solinus, Trogus, et Plinius.

Phylla vñ Phylleius dicitur

Tripodes

Hãmon

Corniger Hãmon

Ex equo, vt ambo pariter soluantur in Venerem. Veneris sensum, eam dicit, que in Venerem natura frigidior est. Mendaci sono, voce simulata, qua quidam in coitu vtuntur. Per motum, per corporis agitationem. Luminaq; ipsa, per oculos ipsos. Quomodo autem id fiat docet Iuuenalis eo versu. Oculosq; in fine trementes, et Persius, Patranti fractus ocello. Gaudia post Veneris, post perfectum munus venereum. Que poscit munus amantem, que petit ab eo eundem officium coeundi. Habere pondus, effectum habere, quia tunc non poterit, hanc igitur ob causam puella simulet se pariter cum amante solutam esse in Venerem, etiam si non fuerit. Latet aptius, commodius celatur. Lusus, opus meum. Cygnis discedere tempus, Cygnus vir fuit qui post Phaethontis casum in auem sui nominis mutatus est, vt docet Ouidius in Metamorphoseon. et Maro in decimo. Pausanias scribit vltra Eridanum in Gallia Cygnum virum musice peritum Ligurum regem fuisse, et locum esse datum fabule, eum post obitum Apollinis voluntate in Cygnum auem conuersum. Cygnus latine Olor appellatur, vt Hyginius scribit. Dicuntur autem olores Veneris currum vehere. Papinius, Amycleos ad frena citauit olores, et Ouidius in Metamorphoseon. Vecta leui curru medias Cytherea per auras, Cypron olorinis nondum penetrat alis. Sunt etiam cygni (vt in Tusculanis scribit Cice.) Apollini dicati, quia ab eo diuinitatem habere videantur, quia preuidentes quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur, vnde non immerito poeta, qui est in tutela Apollinis, et cecinit res Veneris, ab auibus vtrique numini dicatis, vectum se fuisse dicit. Sane currum Veneris non modo olores ducunt, sed etiam columbe. Claudianus, Venus hic inuecta columbis. Apuleius quoque in sexto Metamorphoseos lepidissime docet quatuor candidas columbas picta colla torquentes, iugum Veneris gemmeum subire, et currunt Dee prosequentes gannitu constrepenti lasciuire passeres, et ceteras, que dulce cantant aues, melleis modulis suaue resonantes, aduentum Dee pronunciare. Spolijs, exuuijs amantum.

Cygni fabula

Olor

Currus Veneris

Mille modi Veneris, simplex, minimiq; laboris,
Cum iacet in dextrum semisupina latus.
Sed neq; Phebei tripodes, nec corniger Hammon,
Vera magis vobis, quam mea musa canet.
Si qua fides arti, quam longo fecimus vsu,
Credite, prestabunt carmina nostra fidem.
Sentiat ex imis Venerem resoluta medullis
Foemina, et ex equo res iuuet ista duos.
Nec blande voces, iucundaq; murmura cessent,
Nec taceant medijs improba verba iocis.
Tu quoq; cui Veneris sensum natura negauit,
Dulcia mendaci gaudia finge sono.
Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella,
Quo pariter debent foemina, virq; frui.
Tantum, cum finges, ne sis manifesta, caueto,
Effice per motum, luminaq; ipsa fidem,
Quod iuuat, et voces, et anhelitus arguat oris,
Ah pudet, arcanas pars habet ista notas.
Gaudia post Veneris que poscit munus amantem,
Illa suas nolit pondus habere preces.
Nec lucem in thalamos totis admitte fenestris,
Aptius in vestro corpore multa latent.
Lusus habet finem, cygnis discedere tempus,
Duxerunt collo qui iuga nostra suo.
Vt quondam iuuenes, ita nunc mea turba puelle
Inscribant spolijs, Naso magister erat.

Publij Ouidij Nasonis de Arte Amandi liber
tertius et vltimus explicit.

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARrationis in primum Ouidij Volumen de Remedio Amoris.

LEgerat huius Amor titulum, nomenq; libelli. Scripturus de Remedio Amoris Ouidi. primo se excusat Cupidini, ostenditque non ei aduersari velle suis preceptis, sed his se opem ferre paratum esse, qui adeo impatienter amant, vt quandoq; necesse sit nimio amore, aut laqueo, aut ferro, aut alia via vitam finire, quod quidem alienum esse dicit a Cupidinis regnis, qui amantum lachrymis tantummodo contentus, citra mortem iocari solet. Deide allaturus poeta remedia amantibus, medicine et poetarum presidem Apollinem inuocat. Tum denuis narratione, et opus in duos libellos digestum exequit. Titulum, indicem. Dicitur autem titulus a tuendo, quasi tutulus, quod tueat opus auctoris. Martialis. Vnum de titulo tollere tota potes. Nomenq; libelli, quod est de Remedio amoris. Tuum vatem: qui res lascinias canit. Vates etiam Cupidinis et Veneris esse dicunt, vnde apud Papiniu Cupido de Stella poeta ita Venerem alloquitur. Hic tibi plectra dedit, mistisq; incedere vates Maluit, et nostra laurum subtexere Myrto. Agathon quoq; in Platonis conuiuio scribit Amorem esse adeo sapientem, vt alios quoq; poetas possit efficere. Quilibet. n. licet antea rudis, poeta euadit, tum primum Amor afflauerit. Sceleris damnare, credendo bella a me parari in te, cuius ductu et auspicijs sepenumero pugnaui.

Titulus

Cupido poetas efficit

Non ego Tydides, non soleo ego pugnare contra te, aut matrem Venerem, vt olim Diomedes, qui (vt in .v. Iliados scribit Home.) Venerem inter frequentiam bellantium sequutus propere, atq; assecutus, per ambrosium peplum, quem ipse Charites elaborauerant, immissa lancee cuspide percussit, extremitatemq; tenere manus facile ad volam vsque trasfodit, quo ex vulnere celestis sanguis, humorque, qualis e diuinis corporibus solet, emanauit, quippe nec fruge vescuntur Dij, nec vinum potat, eoq; exangues sunt, et immortales nominantur.

Venus vulnerata a Diomede

In liquidum redijt ethera Martis equis. Venus enim a Diomede vulnerata Martem his verbis orauit. Suscipe me frater suauissime commodaque mihi parumper equos tuos, vt in celeste domicilium Deorum pergam, atroci namq; cruciatu afficior, saucia ferocissimi Diomedis manu, qui etiam (que sua audacia est) cum Ioue ipso pugnaret, sic locuta, exoratisq; equis moestitia grauis in currum ascendit, et aurigante Iri, equos que sua sponte rapidos etiam verberibus addere cursum vrgente in vastum Olympum continuo perlata est. Tepent, frigent. Plautus, Hic homo factus est tepidior, aut certe temperate amat. Tepidum enim dicitur medium inter calidum et frigidum. Ouidius in Metamorphoseon. Tepidaq; rosaria Pesti. Qua posses ar. pa. quo posses conciliari amantibus, designat aut libros artis amatorie. Et quod nunc ro est et nunc quod ratione agitur in remedijs amori afferendis. Est enim ratio gerendorum ordo ex causa venientium, vt quid quo loco facias, ac dicas intelligas causa vero est animi impulsus ad aliquid agendum. Impetus ante fuit, antea enim in preceptis amatorijs vsi sumus impetu, et quasi cursu incerto potiusquam ratione. Nec prodimus, nec tanquam proditores oppugnamus. Nostras artes, nostra amatoria precepta. Retexit, destruit. Feliciter ardet, si feliciter amat. Et vento nauiget ille suo, et amare pergat. Male fert, egre patitur. Regna, imperia, iussa. Indigne puelle, vilis amice, et non digne illis regnis. Ne pereat, ne conficiatur amore. Nostre artis, nostrorum preceptorum. Noda

Venus vulnerata in celum redijt

Tepidum

Ratio

Causa

P. OVI. NASO. DE REMEdio amoris Liber primus incipit.

LEgerat huius Amor titulum,
nomenq; libelli,
Bella mihi (video) bella parantur ait.
Parce tuum vatem sceleris damnare Cupido,
Tradita qui toties te duce signa tuli.
Non ego Tydides, a quo tua saucia mater
In liquidum redijt ethera Martis equis.
Sepe tepent alij iuuenes, ego semper amaui,
Et si quid faciam nunc quoq; queris amo.
Quin etiam docui, qua posses arte parari,
Et quod nunc ratio est, impetus ante fuit.

Nec te blande puer, nec nostras ꝓdimus artes
Nec noua preteritum muso retexit opus.
Si qs amat quod amare iuuat, feliciter ardet,
Gaudeat, & vento nauiget ille suo.
At, si quis male fert indignę regna puellę,
Ne pereat, nostrę sentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator,
A trabe sublimi triste pependit onus?
Curq; aliquis rigido fodiat sua pectora ferro?
Inuidiam cędis pacis amator habes.
Qui, nisi desierit, misero periturus amore est,
Desinat, & nulli funeris auctor eris.
Et puer es, nec te quicq̄, nisi ludere, oportet,
Lude, decent animos mollia regna tuos.
Nam poteras vti nudis ad bella sagittis,
Sed tua mortifero vulnere tela carent.
Victricus & gladijs, & acuta dimicet hasta,
Et victor multa cęde cruentus eat.
Tu cole maternas, tuto qbus vtimur, artes,
Et quarum vitio nulla fit orba parens.
Effice nocturna frangatur ianua rixa,
Et tegat ornatas multa corona fores.
Fac coeant furtim iuuenes, timideq; puellę,
Verbaq; dent cauto qualibet arte viro.
Et modo blanditias, rigido modo iurgia posti
Dicat, & exclusus flebile cantet, amans.
His lachrymis cōtētus eris sine crimīe mortis,
Nec tua fax auidos digna subire rogos.

mis totum, habens collum ligatum. Est autem synecdoche nota figura. Triste onus, lugubre et infelix pondus. Habes inuidiam cędis, habes odium mortis, quia amore illum perijsse intelligunt. Nisi desierit, nisi flagranti amori desierit indulgere. Desinat ama. desinat meis preceptis.

Mollia re. lasciua et innoxia imperia, quibus prefectus es. Poteras vti, poteras amari et purgare si volu[i]sses, vt amantes interirent. Nudis sagittis, vel exprōptis e pharetra, vel non occulto, sed aperto Marte. Sed tua mortifero, ideo non pugnas nudis sagittis, quia spicula tua non sunt letifera.

Mars et eius inuentum

Victricus, et gladijs Martē designat, quem Diodo. scribit primus fabricatis armis armasse milites, pugnandique ac certandi morem induxisse, eos, qui Dijs aduersi essent interficientem. Eundem etiā Homerus refert inter omnes cęlestes Ioui esse maxime inuisus, quem nihil iuuat, nisi rixę, nisi pugnę, nisi bella, vere reddentem ingenium Iunonis, ferox, vastum, cōtumax, & malignus.

Victricus

Victricus autem (vt Modestinus iurisconsultus scribit) appellatur matris vir ex alio viro notus. Mars enim victricus dicitur Cupidinis, quoniam eo Venus mariti Vulcani loco abutebatur. Maternas artes, locos Veneris matris.

Quibus tuto vtimur, quibus nos amantes vtimur sine mortis periculo. Et quarum vitio, et eas artes cole subaudi. Nulla fit orba parens, nulla mater liberis priuatur. Nocturna frangatur ianua rixa, exclusi enim proterui amantes noctu feriebant amicę fores crebris ictibus, vt antea diximus. Et negat ornatas, noctu etiam amantes foribus coronas figebant, aut in limine relinquebant. Vnde in secundo de arte ita precipit Ouidius Postibus et durę supplex blandire puellę, Et capiti demptas in fore pone rosas, et Propertius Et mihi non desunt turpes pendere corollę.

Et modo blanditias, sic Tibullus ianuam execrando inquit, Ianua difficilis domine te verberet imber, Telonis imperio fulmina missa petant, et paulo post blanditijs vtitur cum inquit. Et mala si qua tibi dixit dementia nostra, ignoscas, capiti sint precor illa meo. Et exclusus flebile canit amās, exclusus amator flebili cantu q̄ruł, vt facit Ouidius in ea Elegia, quę sic incipit, Ianitor indigne dura religate catena. Nec tua fax, facem intelligit, qua Cupido amātes vrit. Rogos auidos digna subire, cupitam mortem et optatam, ab amantibus.

Gemmatus

Amor aureus, pulcher Cupido. Gemmatas mouit amor alas, gemmas imitātes, radiantes. Martialis, Mirans quoties gēmatas explicat alas, et Papinius. Quę super imposito moles gemmata Colosso.

Propositum opus perfice dixit, libros de Remedio amoris.

Quos suus ex omni parte fefellit amor, quos suus amor penitus destituit. Vulnus opemque feret, vulnus intelligit precepta amatoria, opes vero remedium amoris. Vulnus Achilleo, Telephus (vt in quinto scribit Diodorus) filius fuit Herculis et Auges filię Alei regis Arcadię, qui inter virgulta inuentus, quia a ceruo exhibito vbere nutritus sit, Telephi nomen accepit, hic donatus a pastoribus Corytho Thessalię regi, a quo vt filius educatus vir factus matrem inuestigans Delphos venit. responsoq; accepto, vt in Mysiam nauigaret ad Teuthrantum regem, inuenta matre, cognitoq; cuius esset filius, magno in honore est habitus. Teuthrantus virili stirpe carens Argiopē filiam Telepho despondit, eumque reliquit regni successorem. Greci deinde ignorātes iter ad Troiam in Mysiam per errores peruenerunt, contra quos Telephus in pugnam descendens, insequensq; Vlyssem cecidit, ibique ab Achille, qui imminebat vulneratur, et cum respondisset oraculum Telephi vulnus sanari non posse

Telephi historia

nisi iterum ab Achille eodem in loco vulneraretur, in Greciam nauigauit, quo ex Mysia Greci redierant, promisitque Achilli in premium sanati vulneris se ducem futurum ad litus Troianum, ac ita sanatus est, dicente Ouidi. in Metamorpho. Ego Telephon hasta pugnantem domui victum, orantemque refeci. Sane icciroo fingitur Telephus eadem hasta ictus ab Achille esse sanatus, quoniam ferri rubigine vsus sit, cuius vis est ligare, siccare, restringere, vt Plini. docet in. xxxiiij. Claudianus tamen Telephon feri. ab Achille sanatum esse virtute herbaria, cuius cognitionem a Chirone centauro didicerat. Ita enim canit, Sanus Achilleis remeauit Telephus herbis, Cuius pertulerat vires, et sensit in vno Letalem, placidamque manum medicina per hostes Contigit, et pepulit quos fecerat ipse dolores. Pelias hasta, hasta Pixessala a Pelio monte Thessalie, vel a Peleo Achillis patre. Fuit autem ex fraxino, vt docet Homerus libro duodecimo Iliados, Strabo in decimo, et Plinius in sextodecimo. Sed quecumque viris, profitetur poeta se hec precepta tam viris, quam puellis tradere.

Cur Telephus eadem hasta dicitur sanatus

hasta Achillis

filios iugulauit, vt antea dictum est. Contra sua Medea sua viscera, suos liberos. Damno socij sanguinis vlios iugulata virum est, amissione liberorum. Arte mea lauit Tereus quamuis Philomela placeret, Terei regis Daulidis fabula nota est Ouidij carmine in. vi. Metamor. Per facinus, per vim Philomele illatam. Fieri auis, non meruisset mutari in Vpupam, id autem Bizie in Thracia factum fuisse Plinius sentire videtur. Strabo vero scribit in mediterranea secundum Delphos paulisper ad orientes Daulida oppidulum esse, vbi Tereum Thracum potentatum tenuisse aiunt, queque de Philomela et Progne fabulis vulgata sunt, eo in loco patrata memorant. Verum Thucydides ad Megara scribit. Loco autem nomen a densitate a. bustorum inditum est, cum Daulos densos appellant. Da mihi Pasiphaen, iam tauri ponet amorem, Pasiphaes fabula dicta est superius. Da Phedram, Phedre turpis abibit amor, que priuigni Hippolyti amore exarsit. Impia si nostros legisset Scylla libellos, Scyllam Nisi Megarensium regis filiam dicit, que capta amore Minois Alcathoen patriam, et patrem obsidentis,

Vbi Terei facinus perpetratum

Daulos

Scylle fabula

Hec ego, monit amor gemmatas aureus alas,
Et mihi propositum perfice dixit opus.
Ad mea decepti iuuenes precepta venite,
Quos suus ex omni parte fefellit amor.
Discite sanari, per quem didicistis amare,
Vna manus vobis vulnus, opemque feret.
Terra salutiferas herbas, eademque nocentes
Nutrit, et vrtice proxima sepe rosa est
Vulnus Achilleo que quondam fecerat hosti,
Vulneris auxilium Pelias hasta tulit.
Sed quecunque viris, vobis quoque dicta puelle,
Credite, diuersis partibus arma damus.
Ex quibus ad vestros si quid non pertinet vsus
Attamen exemplo multa docere potest.
Vtile propositum est, seuas extinguere flamas,
Nec seruum vitijs pectus habere suum.
Vixisset Phyllis, si me foret vsa magistro,
Et per quod nonies, sepius isset iter.
Nec moriens Dido summa vidisset ab arce
Dardanias ventis vela dedisse rates.
Nec dolor armasset cotra sua viscera matrem,
Que socij damno sanguinis vlta virum est.
Arte mea Tereus, quis Philomela placeret,
Per facinus fieri non meruisset auis.
Da mihi Pasiphaen, iam tauri ponet amorem,
Da Phedram, Phedre turpis abibit amor.
Redde Parim nobis, Helene Menelaus habebit,
Nec manibus Danaum Pergama victa forent.

Ad vestros vsus, quia multa dicet agenda a viris, que non decent puellas. Attamen exemplo, exemplo preceptorum que viris dabuntur, poterunt et foemine quid agendum sit intelligere. Vtile propositum est. est vtile institutum. Seuas flammas, amorem intolerabilem. Vitijs, stimulis amoris. Vixisset Phyllis, multarum exempla proponit que impatientis amoris dederunt penas, quod non fecissent, si preceptis porte vti potuissent.

Nonies, Phyllis enim ad litus sola profecta est, vt prospiceret an Demophoon veniret, vt in vltimo huius operis docet Ouid. Nec dolor armasset. Medeam designat, que repudiata ab Iasone post regiam Creontis incensam, in eius vltionem

quis cum Atheniensibus senserat in Androgei morte, Carines nutricis Phenicis Ogigij filie consilio, patris comam fatales abscidit, pacta cum Minoe coniugium et regnum Minos detestatus puelle facinus, quod patrem prodidisset ac patriam, cuius salus dicitur in purpureo patris capillo constitisse, expugnata Alcathoe in Cretam soluit, puellamque e naui iussa appendit, vt mari traheretur, sed cum Crete appropinquasset, Neptunus in auem Cyrim puellam, Iuppiter patrem Nisum in Alietum conuertit, quod ex aquilarum generibus est. Cyris appellata est (auctore Ouidio) a coma detonsa, et capillis, quod Cyri dicuntur. Est auis cristata, quam Alaudam vocant, eam semper Alietus insequitur odio perpetuo, vt docet Maro. Damnosas curas, damnum et mortem afferentes

Alietus Cyris

Impia si nostros legisset Scylla libellos,
Hesisset capiti purpura Nise tuo.
Me duce damnosas homines cõpescite curas,
Rectaq; cum socijs me duce nauis eat.
Naso legendus erat tunc,cũ didicistis amare,
Idem nunc vobis Naso legendus erit.
Publicus assertor vitijs suppressa leuabo
Pectora, vindictę quisq; fauetę suę.
Te precor incipiens,adsit tua laurea nobis,
Carminis & medicę Phoebe repertor opis.
Et pariter vati,pariter succurre medenti,
Vtraq; tutelę subdita cura tuę est.
Dum licet,& modici tangũt pręcordia motus.
Si piget,in primo limine siste pedem.
Opprime,dũ noua sũt subiti mala semía mor
Et tuus incipiens ire resistat equus. (bi,
Nã mora dat vires,teneras mora pcoqt vuas,
Et validas segetes,quę fuit herba, facit.
Quę prębet latas arbor spatiantibus vmbras,
Quo posita est primo tempore,virga fuit.
Tũc poterat manibus summa tellure reuelli,
Nunc stat in immensum viribus aucta suis.
Quale sit id,quod amas celeri circũ spice mẽte,
Et tua lęsuro subtrahe colla iugo.
Principijs obsta,sero medicina paratur,
Cum mala per longas conualuere moras.
Sed propera, nec te venturas differ in horas,
Qui non est hodie, cras minus aptus erit.
Verba dat oĩs amans,repitq; alimẽta morãdo,
Optima vindictę proxima queq; dies.
Flumĩa magna vides paruis de fontibus orta.
Plurima collectis multiplicantur aquis.

Rectaq; cum socijs me duce nauis erat,sic l.primo de Arte amandi se Tiphym, et nauis magistrum appellauit. Publicus assertor.publicus liberator. Assero.n. verbum est med ũ, sicut vindico. Dicimus enim asserere tam in seruitutem, q̃ in libertatem vindicare,hinc assertor deducit. Liui.li. iij.Claudio clienti negocium dat,vt virginem in seruitutẽ assereret. Vitijs,cupidineis stimulis. Suppressa pectora,mentes calcatas ab amore. Vindictę suę, libertati proprię,a vindicta virga, qua serui a pretore libertate donabant. Tua lau. no. corona ex lauro tibi dicata.

Asfero
Vindico
Assertor

Repertor car.sic Tibullus,Nec psunt Elegi, nec carminis auctor Apollo. Versum enim heroicum (vt Pli.scri.) Pythio oraculo debemus. Quidã Phoemonoẽ apollinis filiam primaz carmen heroicũ cecinisse scribunt. Et medicę opis,et medicinę facultatis, quaz Apollo inuenit.Oui. in Meta. Inuentum medicina meuz est, opiferq; per orbẽ Dicor,et herbarũ subiecta potentia nobis. Idem & docet Agathon apud Platonẽ, et Diodorus, cuius verba hęc sunt Apollinẽ citharę eiusq; musicę inuentorẽ fertit, medicinę insup sciẽtiam diuinandi arte pręceptam,q̃ olim infirmi erant morbos curare soliti,primum attulisse. Medenti, remedia amantibus afferenti. Vtraq; cura,et poeticę,et medicinę facultatis. Dum licet, dum non adhuc es nimio amori obnoxius. Et modici motus,moderatus amor. Tangũt pręcordia motus, sollicitant mentem. Quid aũt sint pcordia docet Pli. his verbis. Exta hoĩ ab inferiore viscerũ parte separant mẽbranis, quę pręcordia appellant,q: cordi ptendũtur, quod Gręci appellauerũt phrenas. Si pi. te amare. In primo limine, in primo aditu amoris.

Auctor heroici carminis

Medicę inuẽtor

Pręcordia

Siste pedẽ vlterius procedas. Mala semi. mala principia. Nam mora dat vires,teneras mora percoquit vuas,amor tardando sumit maiorẽ vim, et magis augetur. Quę prębet latas arbor spatiãtibus vmbras,platanum intelligit,de qua abunde diximus in libris de Arte Amandi. Lęsuro iugo,seruitute amoris nociturę. Qui non est hodie, qui hodie non submisit colla iugo lęsuro. Verba dat omnis amans,amãtes oẽs seipsus fallũt differendo amoris remedia. Repitq; alimenta morando differentes remedia magis alunt amorẽ amantes. Est optima vindictę,est optima ad liberandum se ab amore. Proxima quęq; dies,quia quanto qui celerius iugum amoris ponere festinat, tãto & salubrius sibi consuluit. Flumina magna vides,pbat amorem maiora in dies incrementa suscepturũ, nisi amantes celeriter amorem reiecerint. Non tege. vul. cortice Myrrha tuos, mutata n.fuit Myrrha in arborem, posteaq̃ cum patre scelus illud admisit, quod fabulant poetę,vt antea diximus.

Sed q: delectat,assignat causam cur amantes non celeriter iugũ amoris reijciant. Cras quoq; fiet idem,cras etiam poterimus ab amore desistere. Tacitę Flammę, occultus amor. Et mala arbor radices alti.agit, nocens amor, quem arbori altius radices figenti comparat poeta. Primi auxilij,q: non obstiteris principijs. Maius opus superest, maior est difficultas ferendę opis. Sed non,pollicetur poeta se illi quoq; allaturũ remedia in cuius pectore amor altius insederit. Ordo autem est. Sed iste non erit destituendus mihi,q: serior aduocor ęgro. Pęantius heros,Philoctetes,Pęantis filius, a quo Hercules(vt Seruius autem scribit) in Oeta hominem exuens petiuit,ne alicui sui corporis reliquias indicaret, iurareq; coegit, et suas sagittas Hydrę fellę tinctas

Philoctetes.

tinctas dedit, et cum responsum fuisset Herculis sagittis opus esse ad expugnandam Troiam, inuentus est Philoctetes, et de Hercule interrogatus, negauit se scire, deinde cum cogeretur, confessus est mortuum, sepulchrumq; ne iusiurandum falleret non voce, sed pede ostendit. Post hęc cum duceretur ab bellus, casu in eum pedem quo sepulchrum, ostendit, sagitta cecidit, vulnereq; immedicabili cōfectus est, cuius foetor, cum a Grecis sustineri non posset in Lemno relictus est, vbi cum pristinę sanitati restitutus esset, ad Troiam deductus est, dicente Vlysse apud Ouidium in tertiodecimo Metamorphoseon, Nec Pęantiadem, quod habet Vulcania Lemnos Esse reus merui, crimen defendite vestrum, Consensistis enim, nec me suasisse negabo, Vt se subtraheret belliq;, vięq; labori, Tentaretq; feros requie lenire labores. Paruit, et viuit.

Supremam bellis imposuisse manum, vltimum finem, nam post excidium Troianum prę pudore noluit in patriam redire, sed in Calabriam venit, vbi Petiliam cōdidit, cuius meminit Maro. Nascentis pperabas pellere morbos, amorem surgentem. Admoneo tardam nunc quoq; lentus opem, ego quoq; in presentia, vt Philoctetes lentius sanare veterem amorem instituo, sicut prius recentem sanare properabam. Aut noua si posses, duobus modis amorem debere sanari ostendit, aut cum nouus est, aut cum iam vires perdidit, et fessus est amator, nec vnquam in medio amoris cursu medicinam esse adhibēdam colligit. Noua incendia, nouum ardorem, quem igni comparant poetę. Vnde in primo de Arte dixit, Flammaq; in arguto sępe reperta foro est. Sedare, extinguere. Difficiles aditus impetus omnis habet, causam assignat quare in medio cursu non possit amor sanari. Impatiens animus nec adhuc tractabilis arte, amatoris animus in medio amore constitutus.

Cum sua vulnera tangi, Iam sinet, cum iam nimio amore sauciatus morbum ipse suum profitebitur. Hic autem declarat poeta, quod superius dixerat eo versu, Aut vbi per vires procubuere suas. Erit aptus, videbitur posse sanari. Veris vocibus, non fictis verbis aut querelis. Quis matrem nisi mentis inops in funere nati. Flere vetat, docet exemplo non esse in primo impetu remedium adhibendum, sed cum ille iam est extinctus. Impleuerit, expleuerit lachrymis. Ille dolor, extincti nati. Emoderandus erit, erit iminuendus. Temporibus medicina valet, medici enim tempora obseruant, vnde ita scri. Seneca, Nihil est in morbis magis periculosum, quam immatura medicina, sicut e contrario nihil salutarius medicina tempestiniter data. Data tempore pro. vini enim vtilitatem ęquari vix Deorum potentia posse Asclepiades pronunciabat. Vina nocent. nam si febricitanti dent nocebunt. Hęc sunt iucundi, duo sunt amanti contraria ocium, et cibus. Si tollas, si amoueas. Et sine luce faces, faces quibus incensis Cupido vrit amantes. Cedit amor rebus, quia aliquid agendo amor tollitur. Langor et immodici, exprimit hic eleganter poeta, quę sunt ea ocia,

Si cito sensisses quantum peccare parabas,
Non tegeres vultus cortice Myrrha tuos.
Vidi ego quod fuerat primo sanabile vulnus,
Dilatum longę damna tulisse morę.
Sed, quia delectat Veneris decerpere flores,
Dicimus assidue. cras quoq; fiet idem.
Interea tacitę serpunt in viscera flammę,
Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilij perierunt tempora primi,
Et vetus in capto pectore sedit amor,
Maius opus superest, sed, non quia serior ęgro
Aduocor, ille mihi destituendus erit.
Qua lęsus fuerat, partem Pęantius heros
Debuerat celeri pręsecuisse manu.
Post tamen hic multos sanatus credit̄ annos,
Supremam bellis imposuisse manum.
Qui mō nascēteis pperabam pellere morbos,
Admoneo tardam nūc quoq; lentus opē.
Aut noua, si posses, sedare incēdia tentes,
Aut vbi per vires procubuere suas.
Dum furor in cursu est, currenti, cede furori,
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum discedere possit,
Pugnat in aduersas ire natator aquas.
Impatiēs animus, nec adhuc tractabilis arte
Respuit, atq; odio verba monentis habet.
Aggrediar melius tum, cum sua vulnera tāgi
Iam sinet, & veris vocibus aptus erit.
Quis matrē nisi mentis inops in funere nati
Flere vetat? non hoc illa monenda loco est.
Cū dederit lachrymas, aīumq; ipleuerit ęgrū,
Ille dolor verbis emoderandus erit.
Tēporibus medicina valet, data tēpore psunt,
Et data non apto tempore, vina nocent.
Quin etiam accendas vitia, irritesq; vetando,
Temporibus si non aggrediare suis.
Ergo, vbi visus eris nostra medicabilis arte,
Fac monitis fugias otia prima meis.

quę amatori dixerat nocere. Sub nullo indice, sub nullo, qui te cogat e stratis surgere. Sunt qui legant sub nullo vindice, hoc est sub nullo, qui liberet a somno amantem. Aleaq; alea est ludus omnis, qui in fortunę varietate consistit. Martialis. Alea prima nuces, et non damnosa videtur. Proprie tamen de tesseris dicitur, vnde aleones alea ludentes appellamus. Alea etiã per similitudinem ponitur pro dubitatione, et periculo. Liuius, Nec tam celerem aleam vniuersi certaminis timeas, et Plinius, Extra omnem ingenij aleam positum Ciceronem dixit. et apud Suetonium. C. Cęsarem fortunę et periculis se committentem, dixisse iactã esse aleam legimus, quod incertos ẽ audaces subeuntibus casus vulgo exordium esse solet, vt docet Plutarchus. Lucanus, Placet alea fati Alterutrum mersura caput. Tẽpora quassa, caput nimio vino titubans. Amor insidiosus, cupido, qui insidiať amantibus. Menti vacuę, animo ociοso. Sunt fora, docet q̃ pacto possit amator se exercendo otia tollere. Splendida castra, forum iudicia le castra ciuilis togę elegantissime appellat poeta. Vel tu sanguineę, vel ad bellum proficiscere. Ecce fugax Parthus, bellum Parthicum designat, quod Tiberius sumpsit Augusti auspicijs, vt in pmo de Arte amandi etiam diximus. Fugaces autem Parthum appellat, quoniam Parthi in fuga solent a tergo sagittas emittere adeo vt fugientes nõ minores hostibus afferant calamitates, q̃ consistentes, auctores Plut. et Appianus. Proper. Tela fugacis equi Lucanus, Et missa Parthis post terga sagitta, et Virgi. Fidentemq; fuga Parthum, versisq; sagittis. Horatius i.ij. Epistola y. Parthos mendaces appellat. Bina trophea, et victis hostibus, et fugato Cupidine. Torphea autem apud Grecos fuere arbores amputatę eo I loco, vbi hostes vicissent, atq; in fugam vertissent, am putabant enim ramos arborum, ac deinde armis spolijsque hosti detractis ornabant, vt esset posteris monumentum victorię partę in eo loco. Dicta autem sunt trophea a τροπκ .i. vertere, q. qui hostem in fugã vertisset, trophęum merebatur. Aetola cuspide, telo Diomedis regis Aetolię, quo ille Venerẽ vulnerauit, vt antea diximus. Designat aũt amantes posse Venerem in prelio vincere, vt olim Dea a Diomede superata est. Queritur Aegisthus, ex Pelope, a quo Peloponnesus cognominata est, natus est Thyestes, qui concubuit cũ Europe vxore fratris Atrei, et cũ filia Pelopeia incestũ perpetrauit, cuius filius Aegisthus rem habebat cum Clytemnestra, et ambo Agamemnonem occiderunt. Nulla gerebat, nulli Argos bellum iferebat. Quod potuit fecit, cum Aegistho nihil relinqueretur agendum, amori, quod solum poterat facere, indulsit. Sic venit ille puer, dum aliquis est ociosus ad eum quam primum accedit Cupido. Quid cum suppositos, docet inter cętera rustica officia, posse quoq; amatores mella ex alsea

Alea

Aleones

Iacta est alea

Bellum Parthicũ

Trophea

Ægisthus

Hęc, vt ames, faciunt, hęc, quę fecere, tuentur,
Hęc sunt iucundi causa, cibusq; mali.
Otia si tollas, periere Cupidinis arcus,
Contemptęq; iacent, & sine luce faces.
Quaз platanus vino gaudet, q̃ populus vnda,
Et q̃ limosa canna palustris humo,
Tam Venus otia amat, qui finẽ q̃ris amoris,
Cędit amor rebus, res age, tutus eris.
Langor, et immodici sub nullo iudice somni,
Aleaq;, & multo tempora quassa mero,
Eripiunt omnes animo sine vulnere vires,
Affuit incautis insidiosus amor.
Desidiam puer ille sequi solet, odit agentes,
Da vacuę menti, quo teneatur, opus.
Sunt fora, sunt leges, sunt quos tuearis, amici,
Vade per vrbanę splẽdida castra togę.
Vel tu sanguinei iuuenilia munera Martis
Suscipe, delitię iam tibi terga dabunt.
Ecce fugax Parthus, magni noua cã triũphi,
Iam videt in campis Cęsaris arma sui.
Vince Cupidineas pariter, Parthasq; sagittas,
Et refer ad patrios bina trophea Deos.
Vt semel Aetola Venus est a cuspide lęsa,
Mandat amatori bella gerenda suo.
Queritur Aegisthus qua re sit factus adulter,
In promptu causa est, desidiosus erat.
Pugnabant alij tardis apud Ilion armis,
Quo tulerat vires Gręcia tota suas.
Siue operam bellis vellet dare, nulla gerebat,
Siue foro, uacuum litibus Argos erat.
Quod potuit, fecit, ne nil ageretur, amauit.
Sic venit ille puer, sic puer ille manet.
Rura quoq; oblectãt animos, studiũq; colẽdi,
Quęlibet huic curę cedere cura potest.
Colla iube domitos oneri supponere tauros,
Sauciet vt duram vomer aduncus humũ.
Obrue versata Cerealia semina terra,
Quę tibi cum multo foenore reddat ager.
Aspice curuatos pomorum pondere ramos,
Vt sua, quod peperit, vix ferat arbor onus.
Aspice labentes iucundo murmure riuos.
Aspice tondentes fertilę gramen oues.

rijs educere, quo dum hęc operatur, aut spectat, obliuiscatur amoris. Solent autem rustici alueariis fumum subijcere, vt inde apes abigant, et extrahant mella. Virg. Si quando sedem angustam, seruataq; mella Thesauris relines, prius haustus sparsus aquarum Ore foue, fumosq; manu prętende sequaces. et Pli. Cum eximuntur mella, apes abigi fumo vtilissimum, ne irascantur, aut ipsę auide vorent, fumo crebriore etiam ignauia earum excitatur. Dempti faui, extracti mellis. Sunt autem faui cereę tabellę in quarum cellulis apes mel recondunt, et eos Dijs offerri solutos scribit Varro in. iij. Apes aũt (vt docet Pli.) primũ fauos construunt, cerã fingũt, hoc ẽ domos, cellasq; faciũt, deinde sobolẽ, postea mella, cerã ex floribus, Melliginẽ e lachrymis arborũ, q̃ glutinũ pariunt salicis, vlmi, arũdinis succo, gũmi, resina, his primũ alueum ipm intus tectũ, vt quodã tectorio illinũt: et alijs amarioribus succis ptra aliarũ bestiarũ auiditates. Vimina curua, aluearia ex viminibus intexta sũt. n. aut ex cauatis corticibus, aut ex textis viminibus. Virgi. Ipsa aũt seu corticibus tibi suta cauatis, Seu lento fuerint aluearia vimine texta Angustos habeãt aditus. Desectas herbas; frumẽta intellige. Vertit humũ, terrã trahit, Nã arationẽ (vt Plin. docet) occatio sequitur, vbi res poscit crate, vel rastro, et sato semine iteratio; alij legunt vbi vertit humum, hoc est arat. Raro pe. rastro. Venerit insitio, cum aderit vernum inserendi tempus. Cato enim inse-

Quomodo eximũtur mella · *Faui* · *Aluearia* · *Quãdo ẽ inserendũ.*

ri scipit pyra, ac mala p ver, et post solstitium diebus .l. post vindemiam. Oleas autem, et ficos per ver tantum, Luna sitiente, hoc est sicca. Pręterea post meridiem ac sine vento Austro, Inserendi autem modos duos posuit Maro, Columella tres, postremo etiam quartum addidit a se inuentum De insitione autem plura legito apud Plinium in. xvii.

Luna sitiente

Ecce petunt rupes, prępruptaq; saxa capellę,
 Vt referunt hędis vbera plena suis.
Pastor inęquali modulatur arundine carmen,
 Nec desunt comites, sedula turba, canes.
Parte sonant alia siluę mugitibus altę,
 Et queritur vitulum mater abesse suum.
Quid cum suppositos fugiunt examina fumos
 Vt releuent dempti vimina curua faui?
Poma dat autũnus, formosa ẽ messibus ęstas,
 Ver prębet flores, igne leuatur hyems
Temporibus certis maturas rusticus vuas
 Colligit, et nudo sub pede musta fluunt.
Temporibus certis desectas alligat herbas,
 Et tonsam raro pectine vertit humum
Ipse potes riguis plantam defigere in hortis,
 Ipse potes riuos ducere lenis aquę.
Venerit insitio, fac ramum ramus adoptet,
 Stetq; peregrinis arbor operta comis.
Cum semel hęc animũ cępit mulcere voluptas
 Debilibus pennis irritus exit amor.
Vel tu venandi studium cole, sępe recessit
 Turpiter a Phœbi victa sorore Venus.
Nunc leporem pronum catulo sectare sagaci,
 Nunc tua frondosis retia tende iugis.
Aut pauidos terre varia formidine ceruos,
 Aut cadat aduersa cuspide fossus aper.
Nocte fatigatum somnus, non cura puellę
 Excipit, e dulci membra quiete leuat.
Lenius est studium, prodest tamen, alite capta,
 Aut lino, aut calamis, pręmia parua sequi.
Vel, quę piscis edax auido male deuoret ore,
 Abdere supremis ęra recurua cibis.
Aut his, aut alijs, donec dediscis amare,
 Ipse tibi furtim decipiendus eris.
Tu tamen et quamuis firmis retinebere vinclis,
 I procul, et longas carpere perge vias.
Flebis, et occurret desertę nomen amicę,
 Stabit et in media pes tibi sępe via.
Sed quãto minus ire voles, magis ire memẽto
 Perfer, e inuitos currere coge pedes.
Nec pluuias opta, nec te peregrina morentur
 Sabbata, nec damnis alea nata tuis.

Fac ramum ramus adoptet, tangit duos illos modos inserendi, quos Maro posuit, nam aut insitio dicitur, cum inciso trunco surculus foecundę arboris sterili inseritur, aut oculorum impositio cum inciso cortice libro alienę arboris germen inserimus. Plinius tamẽ inoculationem aliter fieri ostendit. Peregrinis comis, folijs alienę arboris. Nam cerasus I salice. Platanus I lauro, laurus in ceraso nascuntur. Comas autem pro frondibus eleganter posuũt poetę, quę sunt crines arborum, vnde a Papinio crinitur arbos pro frondescit dictum est. Voluptas, agriculturę. A Phœbi sorore, a Diana, quę est venationis Dea. Nocte fatigatum somnus cum hęc fecerit amator; somni erit cupidus, non amicę. Leuat membra, fouet corpus. Dulci quiete, dulci somno. Aut lino, aut retibus. Aut calamis, aut sagittis. Propertius. Et stricto figere auem calamo, aut calamum aucupatorium intelligit, quo viscato aues capiuntur. Martia. Pallida dum tacita crescit arundo manu. Anceps enim surgẽs paulatim calamos elevabat, e eos auibus su

Inserẽdi modi · *Insitio* · *Inoculatio* · *Come p frõdibus* · *Crinitur arbus* · *Calamus aucupatorius*

Nec quot trāsieris, sed quot tibi quęre supersint
Millia, nec, maneas vt prope, finge moras.
Tēpora nec numera, nec crebro respice Romā
Sʒ fuge, tutus adhuc Parthus ab hoste fuga ē
Dura aliqs pręcepta vocet mea, dura fatemur
Esse, sed vt valeas, multa dolenda feres.
Sępe bibi succos, quamuis inuitus, amaros
Aeger, ꝛ oranti mensa negata mihi est.
Vt corpus redimas, ferrum patiaris, et ignes,
Arida nec sitiens ora lauabis aqua.
Vt valeas animo, quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hęc corpore maius habet.
Sed tamen est artis tristissima ianua nostrę,
Et labor est vnus tempora prima pati.
Aspicis, vt prensos vrant iuga prima iuuēcos?
Et noua velocem cingula lędat equum?
Forsitan a laribus patriis exire pigebit,
Sed tamen exibis, deinde redire voles,
Nec te lar patrius, sed amor reuocabit amicę,
Prętendens culpę spendida verba tuę.
Cum semel exieris, centum solatia curę
Et rus, et comites, et via longa dabunt.
Nec satis esse putes discedere, lentus abesto,
Dum perdat vires, sitq; sine igne cinis.
Qui nisi firmata properabis mente reuerti,
Inferet arma tibi sęua rebellis amor.
Quicquid eras, fueris, sitiens, auidusq; redibis,
Et spatium damno cesserit omne tuo.
Fallitur, Hęmonię siquis mala pabula terrę,
Et magicas artes posse iuuare putat.

biscebat. Silius, Sublimem calamo sequitur crescente volucrem. Vel quę piscis edax, escam illam dicit, qua hamo affixa pisces capiuntur. Aera recurua, hamos intellige. Tu tamen et quamuis, docet etiam longius ab amica discedendum esse. Nec te peregrina morentur Sabbata, Sabbati enim diem aliquo profecturi, tanquam atrū et perniciosum propter frigidum, et nocens Saturni sydus maxime verentur, et infelix existimant. Tibullus, Saturni sacram me tenuisse diem. Peregrinam autem ideo appellat, quia peregrini Iudęi eum diem in primis obseruant, vt antea diximus. Alea nata, sortes, quę alea iaciebantur, cū aliquo proficiscendum erat, de quibus intellexit Tibul. eo carmine. Illa sacras pueri sortes ter sustulit, illi Rettulit e triuijs omnia certa puer. legitur etiam Alea nota suis. Tuis damnis, quia alea, somnus, et otium, quibus dedit operaꝫ amator, animos eneruant, et amorem nutriunt, vt superius docuit poeta. Nec prope finge moras, nec prope patriam finge velle morari. Mensa negata mihi est, cibus est mihi negatus. Pars hęc, animum intellige. Sed tamen est artis, ostendit maiorem difficultatem remedij esse in prima statim curatione. Prensos iuuencos, aratro subditos. Prętendens, demonstrans. Splendida verba, ornatas causas tui reditus. Centum sollatia curę, ordo est, Et rus et comites, et via longa dabunt centum solatia curę, idest amori. Lentus abesto, diu absis ab vrbe. Cinis, amor. Firmata mente, stabili mente, et quę amorem posuerit. Amor rebellis, amor qui in te renouat arma. Rebellis enim proprie est, qui facta pace bellum renouat. Mala pabula, herbas nocentes. Hęmonię terrę, terrę Thessalię, vbi ars magica olim floruit, vt Apuleius ostendit, et Pli. In Thessalia autem fuisse herbas veneficiis aptas docet Ouidius in. vi. Metamorphoseon. Ista venefitii vetus est via, via hęc magicę vanitatis propria est. Innocuam opem, auxilium, quod nulli nocet, vt veneficia, q̄ Propertius toxica Thessalię appellat. Non tumulo, non sepulchris. Magi enim cadauera faciebant reuiuiscere, et ex sepulchris exire, vt de Hericheho legitur apud Lucanus in. vi. Nō anus, non saga, et venefica mulier. Carmine, incantatione. Rūpet humū, terras findet. Tibullus, Hęc cātu finditq; solum, manesq; sepulchris Elicit. et Ouidi. in. Amoribus, Euocat antiquos proauos atauosq; sepulchris. Et solidā lōgo carmine findit humū. Nō seges ex aliis, docent Cicero, Plinius, ꝗ Seneca, messes in agros traduci posse magicis pręstigijs, vñ i. xij. tabulis cautū erat ne quis alienā segetē pelliceret. Virgil. Atq; satas alio vidi traducere messes. Nec subito Phębi, non pallescet Sol me duce, quod a magis fieri solet, vnde Hypsiphile Ouidiana de Medea ita inquit, Illa reluctantē cursu deducere Lunam Nititur, et tenebris abdere Solis eq̄s. Vt solet ęquoreas, Tybris cursu solito in mare descendet, non autem retro, quod magi faciebant. Lucanus, Amnisque cucurrit. Non qua pronus erat, et in. vij. Metamor. Quorum ope cum volui ripis mirantibus amnes in fontes rediere suos. Tybrim autem pro quocunq; posuit flumine. In niueis Luna vehetur equis, per me etiam Luna non deducetur ē cęlo magico carmine, quod fieri posse docet Maro eo versu, Carmina vel cęlo possunt deducere Lunam. et Tibullus, Cantus et ē cęlo deducere lumina tentat, Et faceret, si non ęra repulsa sonent. Curas recantatas, amores magicis carminibus repressos. Viuo sulfure, id sacrum intelligit, quo adhibito sulfure, ouo, et teda lustrabantur amantes

sabbatū obseruāt aliquo ꝑfecturi

Sortes iaciebāt aliquo ꝑfecturi

Rebellis

Magicę artis pręstigia

Ista veneficij vetus est via, noster Apollo
Innocuas sacro carmine monstrat opem.
Me duce nõ tumulo pdire iubebitur vmbra,
Non anus isano carmine rumpet humũ.
Non seges ex alijs alios transibit in agros,
Nec subito Phębi pallidus orbis erit.
Vt solet, ęquoreas ibit Tyberinus in vndas,
Vt solet, in niueis Luna vehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas,
Nec fugiet vino sulfure victus amor.
Quid te Phasiacę iuuerunt gramina terrę,
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Quid tibi profuerunt Circe Perseides herbę?
Cum tibi Neritias abstulit aura rates?
Omnia fecisti, ne callidus hospes abiret,
Ille dedit certę lintea plena fugę.
Omnia fecisti, ne ferus vreret ignis,
Longus at inuicto pectore sedit amor.
Vertere quę poteras homines ĩ mille figuras?
Non poteras animi vertere iura tui.
Diceris his etiam, cum iam discedere vellet,
Dulichium verbis detinuisse ducem.
Non ego, qđ primũ (memini) sperare solebã,
Iam precor, vt coniux tu meus esse velis.
Et tamẽ, vt coniux essem tua, digna videbar;
Quod Dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro, spatium pro munere posco,
Quid minus optari per mea vota potest?
Et freta mota vides, & debes illa timere,
Vtilior velis postmodo ventus erit.
Quę tibi cã fugę? nõ hic noua Troia resurgit,
Non aliquis socios rursus ad arma vocat.
Hic amor, hic pax ẽ, ĩ q̃ male vulneror vna;
Totaq; sub regno terra futura tuo est.
Illa loquebatur, nauem soluebat Vlysses,
Irrita cum velis verba tulere Noti.

amantes. Tibullus. Et me lustrauit tędis, et nocte se-
Sulfur et eius gña — rena. Sulfur autem in terrę generibus ponit a Plinio, habetq; in religionibus locũ ad expiãdas suffitu domos. Eius genera quatuor sunt, inter quę est viuum, quod Gręci Apyron vocant, nascitur solidum, eo solo ex omnibus generibus medici vtuntur, cętera eniz liquore constant, et conficiunt oleo incocta. Viuum autẽ effoditur, translucetq;, et viret. Terrę Phasiacę, Colchon insulã designat a flumine qui Phasis appellatur dicti, Medeam autem dicit, q̃ relicta patria Iasonez secuta est. Quid tibi profuerunt, docet exẽplis amori minime prodesse veneficia.
Perseides herbę — Perseides herbę, herbę veneficę, sic dictę a Persa nympha Oceani filia, ex qua Sol genuit Circez, vel a Perse, nam Sol ex Persa duos filios habuit, Aeetam, et Persen, ex Perse nata est Hecate, quę cum patrem veneno assumpsisset, nupsit Aeetę patruo, tresq; liberos sustulit, Circem, Medeam, et Aegialeum, auctor Diodorus. Neritias rates, naues Vlyssis.
Neritus — Neritias vero non Naritias legendum est. Est autez Neritus (vt in lib. x. docet Strabo) mons frõdosus in insula Ithaca, quam tenuit Vlysses.
Neritum — Est etiam Neritũ bene muratum oppidulum continẽs in Epiri littore e regiõe Ithacę, ac Cephalenię,
Leucas — quod Leucas quoque appellatum fuit, idq; olim cepit Laertes. De quo intellexit Maro eo versu, Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua saxis.
Naritia — Naritia vero fuit vrbs Locridis, de qua Virgilius, Hic et Naritij posuerunt mœnia Locri, a qua cognominata est Naritia vrbs Calabrię,
Naritia vel Lo. — quę etiam Locris dicebatur, a qua pix Naritia celebratur a Virgilio. Eequs ignis, sęuus amor. Homines in mille figuras, Circe enim deformabat homines in mille figuras animalium, vt in septimo docet Virgilius. Quod ideo fictum putauit Seruius, quoniam ea meretrix fuit, quę sua libidine, et blanditijs homines in ferinam vitam ab humana deducebat, vt libidini, et voluptatibus operam darent.
cris ĩ Calabria
Pix Naritia
Circe homines mutabat in figuras
Iura tui animi, potestatem tuę mẽtis, quę erat amori obnoxia. Dulichium ducem, Vlyssem sic appellatum a Dulichio insula, vna ex Echinadibus, a qua Virgilius etiam naues Dulichias appellauit. Quod magni filia Solis eram, Maro quoque eam Solis filiam fuisse dicit,
Circe Solis filia
quod ideo fictum putauit Seruius, quonias Circe clarissima fuit meretrix, et nihil est Sole clarius. Noua Troia resurgit, vt bellum timeas. Non aliquis socios, nullus coniurat contra nos. Male vulneror, nimio amore angor. Ad assuetas artes, ad artes magicas. Si te cura potens, docet quid sit agendum ab amatore, si nolit vrbem relinquere. Optimus vindex, optimus defensor, et liberator. Qui rupit, qui potuit soluere. Lędentia pectus vincula, amorem mentem amatoris torquentem. Dedoluitque semel, semel amoris impatientiam, et dolorem abiecit. Est enĩ dedolore, quod dolebam abijcere, sicut dediscere. Et velles, dediscere. Sub titulum, sub inscriptionem venditi iuris.
Sub titulum aliquid mittere
Videtur autem sumptum hoc ex duobus illis Tibulli versibus. Quin etiam sedes iubeat si vendere auitas, Ite sub imperium, sub titulumq; lares. Nostros lares, nostram domum. Institor, mercator. Habet noctes, habet coitũ ab ea. Marcescant, putrefiãt,

ut senescant. Podalirius, optimus aliquis medicus, vt fuit Podalirius Aesculapij filius. Aeger, amore captus. Proprijs herbis, meis preceptis. Et mala sunt vicina bonis, quia que mala sunt, possunt et laudari. Pro vitio, loco turpitudinis. Virtus, boni. Breui limite breuia transitudo de virtute ad vitium. Et poterit dici. Martialis, Pectore cum sacro sederit egis erit. Hinc et gemmas, quibus teguntur foeminę egida appellat Ouidius, quia illę defendant deformitatem his ornamentis, vt egis pectus tuetur. Diues amor, diues puella. Improuisus adest, puellam improuiso adeas, antequam ornetur. Inermem, inornatam. Excidet, ab animo tuo amouebit.

Petulans — Et poterit dici petulans, inuerecunda poterit appellari. Cicero, Nam quod inusitata rabie petulanter in vxorem, filiamque meam inuasisti. Et alibi, Desine bonos petulantissima lacessere lingua. Que rusticana non est, quod est vrbana. Vrbanus — Vrbanus. n. est (vt Cato voluit) cuius multa bene dicta, responsaque erunt, et qui in sermonibus, circulis, conuiuijs, item in concionibus, omni denique loco ridicule, commodeque dicet. Fabius vrbanitatem appellat, in qua nihil absonum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum neque sensu, neque verbis, neque ore, gustuue possit deprehendi. Vrbanitas — Significa est, si qua est bona, non petulans. Blandis sonis, blandis verbis. Barbara sermone est, si dure atque aspere loquitur. Fascia. n. t. nulla fascia pectus astringat. Ostende pa Pectus habet, si habet ingentes mammas. Iuuenalis. Tunc nuda papillis Constitit auratis. Mollibus e oculis, si habet oculos molles, et ad flendum faciles. Cum se non finxerit vlli, cum nondum se fucauerit, aut gemmis ornauerit, vt alicui placeat. Ausferimur cultu, auro et gemmis placent puellę,

Ardet, et assuetas Circe tendebat ad artes,
Nec tamen est illis attenuatus amor.
Ergo quisquis opem nostra tibi poscis ab arte,
Deme veneficijs, carminibusque fidem.
Si te causa potens dominę retinebit in vrbe,
Accipe consilium quod sit in vrbe meum.
Optimus ille fuit vindex lędentia pectus
Vincula qui rupit, dedoluitque semel.
Sed, cui tantum animi est, illum mirabor et ipse,
Et dicam, monitis non eget iste meis.
Tu mihi, qui quod amas, ęgre dediscis amare,
Nec potes, et velles posse, docendus eris.
Sępe refer tecum sceleratę facta puellę,
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud, et illud habet, nec ea contenta rapina est,
Sub titulum nostros misit auara lares.
Sic mihi iurauit, sic me iurata fefellit,
Ante suas quoties passa iacere fores.
Diligit ipsa alios, a me fastidit amari,
Institor heu noctes, quas mihi non dat, habet.
Hęc tibi per totos marcescant omnia sensus,
Hęc refer, hinc odij semina quęre tui.
Atque vtinam posses etiam facundus in illis
Esse, dole tantum, sponte disertus eris.
Hęserat in quadam nuper mea cura puella,
Conueniens animo non erat illa meo.
Curabar proprijs ęger Podalirius herbis,
Et (fateor) medicus turpiter ęger eram.
Profuit assidue vitijs insistere amicę,
Idque mihi factum sępe salubre fuit.
Quam mala dicebam nostrę sunt crura puellę,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Brachia quam non sunt nostrę formosa puellę,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Quam breuis est, nec erat, quam multum poscit amantem,
Hinc odio venit maxima causa meo.

Suis vitijs, sua turpitudine. Compositis venenis, fucum intelligit, quo mulieres faciem venustant, de quibus abunde diximus in libris de arte amandi. Desopa lapsa, de sopa in fluuium cadentia. Quid sit sunt desopa dictum est super eo versu, Desopa quid redolent, quamuis mittatur Athenis. Illa tu Phineas redolent Phineu. Phineus fabula — Phineus rex fuit Arcadię, qui filios occęcauit, cuius vindictam, illum quoque Dij oculis priuarunt, dapibus non poterat vesci, nam admotę harpyę mensis, eas ventris profluuio foedabant. Fabulam habes apud Ouidium in Metamorphoseon, et Diodorum in quinto. Nausea, Nausea — vomendi appetitus, a naui dictus, quia is excitari nauigantibus facile solet. Nunc tibi que medio, docet etiam ex coitu posse causam odij inuenire amatorem. Omni parte, non modo ex alijs vitijs, quę narrauit, verum et ex coitu. Nuper enim nostros, causam assignat, cur noluit dicere ea coitus vitia. Est proterua, est lasciua, et inuerecunda. Ingenium magni liuor detrectat Homeri, tangit Ouidius historiam.

Aegis. — quod forma. Quod amens, puellam intellige. Inter tam multa, inter tot ornamenta. Hac ęgide, ęgis (vt in viij Ser. scri.) est munimentum pectoris ęreum habens in medio Gorgonis caput, quod munimentum si in pectore numinis fuerit ęgis vocatur, si in pectore hominis, Lorica — sicut in antiquis imperatorum statuis videmus, lorica quam Vitruuius libro. vij. de architectura refert, ea talis est. Cum Zoilus libros in Homerum composuisset, Alexandrię eos recitauit Ptolomeo regi, cui nullum ille dedit responsum, quod tantum poetam immerito culpari videret. Is postea ad egestatem compulsus, regem adijt rogans, vt sibi aliquid da- Zoilus libros in Homerum composuit

H iuberet,id rex fecit. Homerus, q añ annos mil-
le decessit, quo pręmio tot millia hoīum pascit, q̄re
tu quoq; debes, q meliori īgenio te p̄fiteris, nō mō
vnū, sed et plures alere posse: accusatus deinde Zoi-
lus parricidij cruci affixus ē. Hic ergo cū eēt Home-
ri obtrectator adoptauit sibi hoc cognomē, vt Ho-
mero mastix vocare-
tur, qđ verbū apud
Grecos flagellū signi-
ficat, et inde factū est,
vt oēs huiōi doctorū
viroꝝ calūniatores
Homeromasticas ap-
pellemus. Plin. Vt obi-
ter caueā istos Home-
romasticas. Gellius
scri. quendā librū scri
psisse aduersus Cicero
nē, q infando titulo
erat inscriptus Cicero
mastix. Ostendēs igit̄
Ouid. precellētissimū
quēq; poetaꝝ nō pos
se malignitatis den-
tes, et liuorē effugere
dicit Zoilū inuidię
stimulis verbis petu-
lantissimis in Home
rū scripsisse, a qua de
trectatiōe Zoilus no-
mē inuenit, vt Home-
romastix cognomi-
naret. Et tua sacri
lege, Maronem di-
cit, q elegātissime ce-
cinit aduentū Ęneę
in Italiā, quo penna-
tes attulit, quos ex in
cendio Troiano eri-
puerat, sed tñ clarissi
mus poeta nō caru-
it detrectatoribus, vt
Seruius docet. No-
stra licentia, scribēdi
auctoritas. Pede
Meonio, versu heroi
co, quali vsus est Ho
merus. Grande so-
nāt Tragici, q de re
gibus loquunt. Tra
gicos decet ira co-
thurnos, tristitia tra
goedię p̄priū ē, idq;
Eurypi. petēte Arche
lao rege, vt de se Tra
gediā scriberet, abnu
it, ac precatus est, ne
tristitia accideret. Archelao
Tragedię aliqđ Tragoedię pro
priū, scilicet ira priū, in ea.n. luctus
exilia, cędes, irę p̄tinē

Homero mastix

Et mala sunt vicina bonis, errore sub illo
Pro vitio virtus crimina sępe tulit.
Quam potes in peius dotes deflectē puellę,
Iudiciumq; breui limitē falle tuum.
Turgida, si plena est, si fusca ē, nigra vocetur,
In gracili, macies crimen habere potest,
Et poterit dici petulans, quę rustica non est,
Et poterit dici rustica, si qua proba est.
Quin etiam, quacunq; caret tua dote puella,
Hanc moueat, blandis vsq; precare sonis.
Exige, quod cantet, si qua est sine voce puella,
Fac saltet, nescit si qua mouere pedem.
Barbara sermone est, fac tecum multa loquat̄.
Non didicit chordas tangere, posce lyram.
Durius incedit; fac ut ambulet; omne papillę
Pectus habent, vitium fascia nulla tegat.
Si male dentata est, narra, quod rideat illa,
Mollibus est oculis, quod fleat illa, refer.
Proderit & subito, cum se non finxerit vlli,
Ad dominam celeres mane tulisse gradus.
Auferimur cultu, gemmis, auroq; teguntur
Omnia, pars minima est ipsa puella sui.
Sępe, vbi sit, quod ames, inter tā multa requirās
Decipit hac oculos ęgide diues amor.
Improuisus ades, deprendes tutus inermem,
Infelix vitijs excidet illa suis.
Nō tñ huic nimium precepto credere tutū est,
Fallit enim multos forma sine arte decens.
Tū quoq;, cōpositis sua cum linit ora venenis,
Ad dominę vultus, nec pudor obstet, eas.
Pyxidas inuenies, et rerum mille colores,
Et fluere in tepidos Oesypa lapsa sinus.
Illa tuas redolent Phineu medicamina mēsas,
Non semel est stomacho nausea facta meo.
Nūc tibi, quę medio Veneris pręstemus i vsu,
Eloquar, ex omni est parte fugādus amor.
Multa qdē ex illis pudor est mihi dicere, sed tu
Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidam carpsere libellos,
Quorum censura musa proterua mea est.
Dūmodo sic placeam, dū toto canter in orbe,
Quam volet, impugnet vnus, et alter opus.

tur. Horatii. Irę Thyesten exitio grauid strauere. Ver-
sibus e medijs, e mediocri dicēdi genere, et rebus, ac
p̄sonis cōuenientibus. Est.n. Comędia priuatę, ciuilisq;
fortunę sine periculo vitę cōprehēsio. Soccus ha-
erit, soccū p comico stilo posuit, vt supra cothurnū
p Tragico. Horatius in Epistolis, Quā nō astricto
percurrat pulpita soc-
co. Est autem soccus
calciamenti genus,
quo vtebantur Co-
mędi, sicut Tra-
gędi cothurno. Ho-
ratius, Hunc socci ce-
pere pedem, gran-
desq; cothurni. De
Comędia autem, et
Tragędia multa Do
natus et Diomedes.
Liber in aduersos
hostes, Iambicum
carmen est maledi-
cum, a Iambo pe-
de sic appellatum.
Primo enim sex iam
bis compositum est,
mox Spōdeum om-
nibus in locis rece-
pit, pręterq̄ in secun-
do, et quarto loco, vt
in arte poetica do-
cuit Horatius. Huius
carminis (vt Diome-
des refert) p̄cipui scri-
ptores fuere apud
Grecos, Archilochus,
et Hipponax, apud
Romanos vero Lu-
cilius, Catullus, et Ho
ratius Bibaculus. Iā-
bū autem ideo liberū
appellat, quoniam
est expeditus, et ce-
ler. Horatius, Sillaba
longa breui subie-
cta vocatur Iambus
Pes citus. Vel arte li
berum, q qui in
quempiam inuehun
tur libere scribunt,
nulla habita eius
ratione. Extre-
mum seu trahat il-
le pedem, dupli-
cem Iambicum ver
sum designat, sci-
licet rectum Iambi-
cum, et Coliam-
bum, vel Scazonta
hoc est claudicam-
tem. Rectus enim
Iambicus habet in vl

Comędia

Soccus
Cothur
nus
Iābicum
carmen

Iābicus
versus du
plex
Rectus
Iābicus

tima sede Iābū, Pyrrichiū ve, in antepenultima cū ctos accipit pedes, q̄q̄ mō sit capax circa syllabaꝶ q̄ntitates idifferēs. Scazō v̄o hoc vno a recto Iābico distat, q̄ clausulā postulat spōdaicā, vel trochaicā, penultima āt sede spōdęū recipit, vel Iābū, ābo aūt versus trimetri appellāt. cōstāt.n. ex sex pedibus, aūt q̄; vtriq; ad maledicē tiā facti. Per celeres ḡ pedē, rectū iābicū per extremū v̄o claudicā tē, et Scazōta intelligi to. Blanda Elegeia, Elegeia ē carmē cōpositū hexametro versu pētametroq; ad inicē positis, vt Diomedes scri. Q̄d genus carmi nis apud Rōanos p̄ci pue scripserūt Propertius Tibullus, ē Catullus, imitati Grecos Callimachū, ē Euphorionē. Dcta ē āt Elegeia sive παρὰ τὸ εὖ λέγειν τοὺς τεθνεῶτας. Fere.n. defunctorū laudes hoc carmine cōprehēdebāt, sive ἀπὸ τοῦ ἐλεεῖν. i. miseratiōe, q̄ Tyrtęus Greci q̄ ἐλεγείας isto metro scriptitauerunt, cui opiniōi ꝯsentire vr̄ Horatius, Elegos miserabiles appellās. Ouid. in Amoribus, Flebilis heu męstos Elegeia solue capillos Ah nimis ex v̄o nūc q̄q; nomen hēs. Mox ad res lętas, amoresq; vsurpari cępta est, vnde eā blādā appellat poeta. Horatius, Versibus īpariter iunctis q̄rimōia primū, Post ēt iclusa est voti snia cōpos. De auctore Elegiaci carminis grāmatici certāt, et adhuc sub iudice lis ē. Amores pharetratos, Cupidines, q̄ pharetra vtunt. Leuis ami. mutabilis puella. Callimachi nūeris, versibus Elegis, i q̄bus scribēdis Callimachus primas obtinuit, vt docet. Quin. Achillis, fortiā gesta, vt fuit Achilles. Cydippe, amica Acōtij, hoc ē mā mollis et lasciua. Tui oris, tui carminis, et cātus. Homerus.n. viroꝶ fortiū facta cecinit, nō aūt amatoria. Andromaches, pudicissimę foeminę, vt fuit Andromache vxor Hectoris. Thaida, meretricē. Siq̄s agat, siq̄s repr̄sentat, et loq facìat i casta foemina mulierē ipudicā. Thais i arte mea ē, res meretricię tractātur i meis libris, q̄s p Thaide itelligit. Fuit āt Thais scortū nobilissimū, cui oēs meretricias Veneres ꝯcessit Menāder. Mart. Hęc primū iuuenū lasciuos lusit amores, Hęc Glycere pueri Thais amica fuit. et Propertius, Turba Menādreę fuerat nec Thaidos olī Tāta i q̄ ppl's lusit Ericthonius. Menāder fabulā fecit, q̄ Thaida īscripsit, ē pplo Atheniēsi recitauit, hic Eunuchū fecit Terēti. Est libera, nulli timori est obnoxia. Nil mihi cū nupta, nō scribo d̄ pudicissimis foeminis, aut nō doceo nuptā violari. legit ēt vita. Si mea mātę, colligit se res iocosas, et lasciuas, lasciuo īt carmine cōpositas scripsisse ꝯ eoꝶ opiniōes q̄ dicebāt poetę nimiā p̄teruiā eē. Vicimus, supauimus inuidos.

Acta rea ē, agere n̄ ē reū accusare, pagere reum v̄o reū ē ꝯdēnare. Si Peragere nimiū pperas, nimiū festinas inuidēdo. Studiū famę, laudis amor, q̄ ꝯsequor ex carminibus mūis. Crescit mihi honore, honor enim alit artes, oēsq; incēdunt ad studiū gloria, vt i Tusculanis docet Cicero. Valerius ēt Maximus sq̄t, Nā et v̄tutis vberrimū alimētum ē honor. et p Archia scri. Cicero Virtutis mercedē gloriā eē. Principio diui, in aditu, et primordio famę comparandę non nulla est mihi difficultas, vel certe dicit se fessum velle priori libro fines imponere. Est aūt sumpta similitudo ab equo cliuum ascendente. Tantum se nobis, fatetur verecūde poeta se in Elegis primas tenere, vt Maro i heroico carmine apd Latinos pricipatū obtinuit.

Margin notes: Scazon. Tha[is]. Elegeia. Agere reum. Peragere. Callimachus.

Ingenium magni linor detrectat Homeri,
Quisquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua sacrilegę laniarint carmina linguę,
Pertulit huc victos quo duce Troia Deos.
Summa petit linor, perflant altissima venti,
Summa petunt dextra fulmina missa Iouis
At tu quicunq; es, quē nostra licentia lędit,
Si sapis, ad numeros exige queq; suos.
Fortia Męonia gaudent pede bella referri,
Deliciis illic quis locus esse potest?
Grāde sonāt tragici, tragicos decet ira cothurnos,
Versibus e medijs soccus habendus erit.
Liber in aduersos hostes stringatur Iambus,
Seu celer, extremum seu trahat ille pedem.
Blāda pharetratos Elegeia cantet amores,
Et leuis arbitrio ludat amica suo.
Callimachi numeris non est dicendus Achilles
Cydippe non est oris Homere tui.
Quis ferret Andromaches pagētē Thaida ptes?
Peccat, in Andromachē Thaida si quis agat.
Thais in arte mea est, lasciuia libera nostra est,
Nil mihi cum nupta est; Thais i arte mea ē
Si mea materię respondet musa iocosę,
Vicimus, & falsi criminis acta rea est.
Rūpere linor edax, magnū iā nomē habemus,
Maius erit, tantum, quo pede cępit, eat.
Sed nimiū pperas, viuam modo, plura dolebis
Et capiēt anni carmina multa mei.
Nam iuuat, & studiū famę mihi crescit honore
Principio cliui noster anhelat equus.
Tantum se nobis Elegi debere fatentur,
Quantum Virgilio nobile debet opus.

Publij Ouidij Nasonis de Remedio Amoris
Liber primus explicit.

FINIS.

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARrationes in vltimum de Remedio Amoris volumen.

HActenus inuidię respondimus. Posteaquã calumniatoribus et inuidis superius satis superq; respõdit Ouidius, frustraq; ab his falso se accusatum fuisse docuit, nunc seipsum hortatur, vt inceptum opus ad calcem deducat.

Attrahe lora, reprime cursum tuũ, nec vlterius respondeas maliuolis. Curre tuo gyro, tuam materiam, et opus exequere. Multa iuuant, plura puellę vitia simul notata reddent tibi eam inuisam, quod vnum tãtummodo non fallet. Parua necat morsu, viperę exemplo docet minimum quodq; vitium posse amicam tibi in odium adducere. Sed quia sunt totidem, dicit non posset vitia omnia notare ꝓpter morum varietatem, nam alij rem quampiam laudabunt, quam vituperabunt alij. Ludibris, ocruletis hęc, vel me amatores, q hęc dici possint vobis amicam infestã reddere. O si quos potuerunt ista mouere, si hęc, quę dixi potuerunt vos ab amica amouere, legitur et iuuare, quod etiam placet. Tepidę faces, mediocris et segnis amor. Afflarunt vestra pectora, insedit menti vestrę, ex quo designat leuicula esse, quę dixit, et quibus tamen vnusquisq; mediocri amore saucius possit ac debeat moueri, ne postmodum Cupido in eum acrius arcum intendat. Contentos arcus, intentos et paratos ad iaculandum, a verbo contendo. Virgilius. Actius hęc cernens arcum intendebat Apollo. Maiorem opem, quia difficilior erit curatio, cum vos acrius vsserit Cupido.

Puella reddente obscęna, puella ventrem exonerãte, vel mẽstrua emittente. Vt prosint, quamuis iuuẽt. Nõ sunt experienda tamen, nõ tamen agẽda sunt ꝓpter turpitudinem. Subducto stipite, amoris ignis. Ceratas puppes, naues vel pice, vel cera illitas. At tibi qui fueras, docet ab eo, qui vni tantũ puellę addictus fuerat, alteram quoque inueniendã esse, quo prior amor ab altero vincatur. Pasiphaes Minos in Plotide perdidit ignes, in exemplaribus olbus, quę legi in Prognide scriptum annotaui, cum in Plotide legendum sit. Fuit enis Plotis mulier formosa, quam amauit Minos relicta Pasiphae, quę ea causa postea facta ẽ meretrix, vt Pindari interpres scribit. Sũt qui in Procride legẽdum putent, Procris enim Cephali vxor Minoa laborantem sanauit, vt scribit Hyginius, et pro eo beneficio canem ab eo accepit. Pasiphae.

Plotis nymph[a]

Procris

Victa ab Idea coniuge, superata a Plotide Cretensi. Ida enis mons est Cretę. Cessit, locum dedit ipsi Plotidi, potes etiam ad Cassandram referre, cuius amore captus Agamemnon, eam in Gręciam adduxit, quare cõmota Clytemnestra maritum occidit, vt ante dictum est. Magis tamen placet intelli

P.OVI.NASONIS DE REmedio Amoris. Liber Secundus.

HActenus inuidię respondimus, attrahe lora
Fortius, & gyro curre poeta tuo.
Ergo vbi concubitus, & opus iuuenile petetur,
Et prope promissę tempora noctis erunt,
Gaudia ne dominę, pleno si corpore sumes,
Te capiant, ineas quamlibet ante velim.
Quamlibet inuenias, i quã tua prima voluptas
Desinat, a prima proxima segnis erit.
Sustentata Venus gratissima, frigore Soles,
Sole iuuant vmbrę, grata fit vnda siti.
Et pudet, & dicam, Veneris quoq; iũge figurã,
Qua minime iungi, quamq; decere putes.
Nec labor efficere est, raro tibi vera fatentur,
Et nihil est, quod se dedecuisse putent.
Tunc etiam iubeo totas aperire fenestras,
Turpiaq; admisso membra notare die.
At, simul ad metas venit finita voluptas,
Lassaq; cum tota corpora mente iacent,
Dum piget, & nullam malles tetigisse puellã,
Tacturusq; tibi non videare diu,
Tunc aio signa, quęcunq; in corpore mẽda est,
Luminaq; in vitijs illius vsq; tene.
Forsitan hęc aliquis (nã sunt quoq;) parua vocabit

gas in hos versus de Idea filia regis Scytharum, quam restituta Cleopatra Boreę et Orithyię Phineus superduxit, vt Dionysius canit in Argonautico, vt sit sensus, Cleopatra cessit, quę prior in matrimonio Phinei fuit, cui postmodum expulsę noua coniux alia, Idea scilicet successit. Amphilochi frater ne Phyllida semper amaret, Calliope fecit parte recepta tori. Hec duo carmina ita emenda, vt non Phyllida, sed Phegida et Callirhoen, nō Calliopem legas. Fabula talis est. Alcmeon filius vatis Amphiarai quęrebat purgari ob interfectam matrem Eriphylen, venitq; ad Phegeum patrem Alphesiboeę, cui dedit monile materinum pretiosum, cuius et maritus effectus est, profectus deinde ad Achelouum, filiam eius adamauit nomine Callirhoen, quę cum et ipsa monile illud posceret rediit ad Alphesiboeam, sed illic a Themeno, et Axione Alphesiboeę fratribus interfectus est, sepultus in Acropoli Zacynthi, vbi cupressi sunt, quas virgineas appellant. Alphesiboea autem fratres in vltionem necati mariti interfecit, auctor Pausanias in septimo historiarum. Ouidius quoq; in octauo Metamorphoseon fabulam breuiter tangit.

Alcmeō

Amphilochi frater, Alcmeon filius Amphiarai et frater Amphilochi. Phegida, Alphesiboeam Phegi filiam. Oebalia pellice, Helena ex Lacedęmonia. Forma coniugis, forma Progne. Odrysio tyranno, Tereo regi Daulidis oriūdo a Thracibus. Sororis clausę, Philomelę a Tereo ductę in stabula, ibiq; inclusę. Ouidius in sexto Metamorphoseon. Et iam cum lachrymis vbi sit Germana rogantem, Includit, fassusq; nefas, et virginem, et vnam Vi superat. Parcius e multis, minus dolet mater amisso ex multis filijs vno, q̄ quę vnum tantum habet et perdit. Vidit id Atrides, idem per exemplum Agamemnonis verum esse comprobat.

— Sed, quę non prosunt singula, multa iuuāt.
Parua necat morsu spaciosum vipera taurum,
A cane non magno sępe tenetur aper.
Tu tantum numero pugna, pręceptaq; in vnū
Contrahe, de multis grandis aceruus erit.
Sed quia sunt totidem mores, totidemq; figurę,
Non sunt iudicijs omnia danda meis.
Quo tua non possunt offendi pectora facto,
Forsitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obscoenas in aperto corpore partes
Viderat, in cursu, qui fuit, hęsit amor.
Ille quod a Veneris rebus surgente puella
Vidit in immundo signa pudenda toro.
Luditis o si quos potuerunt ista mouere,
Afflarunt tepidę pectora vestra faces.
Attrahet ille puer contentos fortius arcus,
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid qui clam latuit reddēte obscęna puella?
Et vidit, quę mos ipse videre vetat?
Dij melius, q̄ nos moneamus talia quęquam,
Vt prosint, non sunt experienda tamen.
Hortor & vt pariter binas habeatis amicas,
Fortior est, plures si quis habere potest.
Secta bipartito cum mens discurrit vtroq;,
Alterius vires subtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuātur flumina riuos,
Magnaq; subducto stipite flamma perit.
Non satis vna tenet ceratas anchora puppes,
Nec satis est liquidis vnicus hamus aquis.
Qui sibi iampridem solatia bina parauit,
Iampridem summa victor in arce fuit.
At tibi, qui fueras dominę male creditus vni,
Nūc saltem nouus est inueniendus amor.
Pasiphaes Minos in Plotide perdidit ignes,
Cessit ab Idęa coniuge victa prior.
Amphilochi frater ne Phegida semp amaret,
Callirhoe fecit parte recepta tori.
Et Paris Oenonē summos tenuisset ī annos,
Si non Oebalia pellice lęsa foret.
Coniugis Odrysio placuisset forma tyranno,
Sed melior clausę forma sororis erat.
Quid moror exemplis, quorū me turba fatigat?

Chryseida, Chryse filias Astimonem. Senior pater, Chryses sacerdos Apollinis. Calchas ope tutus Achillis, cum Agamemnon raptā Chryseida nollet patri reddere, Apollo per nouem dies, totidemque noctes sagittas emittens, primum iumenta, deinde homines ita percussit, vt quotidie cateruatim in rogis defunctorum corpora cremarentur, quam rem cum Achilles ad senatum retulisset, placuit Calchantem augurem consuli, qui cum timeret diuinationem proloqui ppter Agamemnonem, iurauit ei Achilles se viuo neminem passurum iniuriosas manus afferre, ne ipsum quidē Agamemnonē principum, qui illic aderant, multo eminentissimus, quibus verbis tutus Calchas pestilentiā docuit posse sedari, si Chryseis patri redderetur, quo facto Agamemnon Briseida Achilli eripuit, vt ī primo Iliados cecinit Home. Proxima illius, Briseida a forma Chryseidis. Et si prima sinat littera, si Briseis non Chryseis oleret. In mea Thersites, ordo est, Licebit, vt Thersites eat in mea regna, hoc dicit in

Calchas docuit pestilentiam patri sedari

Thersi

socium meum constituam' foedissimum ac pessimum ac pessimum illum Thersitem qui(vt in secundo Iliados scribit Homerus)vir fuit loquacissimus,idem foedissimus omnium, qui ad Troiam nauigarunt, altero oculo Strabone, altero pede clando, angustissimis humeris,et ad pectus vsq; contractis, vertice acuminato, raro capillo, et eo impetigine arcto, huius meminit Iuuenalis dicens Malo pater tibi sit Thersites, dūmodo tu sis Æacide similis. Et hanc habuit,Briseida accepit Solatia magna prioris, adépta Chryseide Agaménoni,postea solatio fuit Briseis. Prior cura, prior Chryseidis amor. Noua.nouo amore,Briseidis. In binio,i duabus puellis Artes nostras, libros de Arte Amandi. Media Ætna, medio estu amoris. Frigidior, segnis in eius amore. Abrumpere medias flāmas,medium amorem,non quam primum, sed paulatim soluere. Positos furores, depositū amorem vehementem. Anceps, venator, qui aucupatur puellam. In laqueos suos,in suas insidias, quas. puellę parauerat. Cum te languere videbit,cum se nti etīe ab amore desistere et cessare, Naȝ cū puellę intelligunt se amari ab amantibus,tunc redduntur insolentiores, at negligentius, et tepidius amat(ą), superbias ponunt. Hoc minus,quod sequitur. Te q̄ȝ fallet amor, docet amatorem decipi posse ab amore, anteq̄ desistat amare,nisi amicę consilium celauerit. Quod

te cōtemnere posis,q̄ te volente ab ea contemnaris.Legi t etiam possit,vt fit, quod te ducas illi parem pulchritudine. Alij vero ita legunt, quod nō contemnere possis,hoc est, quod non speres posse spernere ipsam puellam. Ferre gaudia ex facili, non difficile potes amoris iugū deponere et gaudere,vel hoc dicit,potes amicę gaudia facile ferre et amittere. Partes cōciliantis,promittendo te etiā cum amica coire,id quod paulopost apertius docet. Ferro acuto, cultro acuto resecando vulnus immedicabile.Ouidius I Metamorphoseon. Sed immedicabile vulnus Ense recidendū ē, ne pars sincera trahat. Nec abi.po.nec potes lōgius discere ab amica. Desine lu. cessa pugnare cum amore. Referāt tua carba.redeas ad amicam. Quaq; vocāt flu amoris impatientiam, et vim fluctuȝ appellat. E medio amne,rem habendo cum puella. Sed bibe plus etiam,explendum esse docet libidinis desyderiū plusq̄ necesse sit. Tędia quęre mali, fac tibi amorē tędio esse. Mane,persevera in amore. Dum bn̄ te cumulas, dū bene te exples amore. Fit q̄ȝ lon.amor amorē quoque diu durare posse ostendit ex diffidentia, quā rem ui tandam esse pcepit. Quē diffidētia nutrit,qui nutrit zelotipia, quā Chrysippus dicebat esse ai ęgritudinem,ex eo puenientem quod adsit alteri,quod ipse non habeas. Pone metuȝ, pone timorem, ne amica alium amet. Vt sua sit, ut amica solum se amet. Ope Machaonia, medici, Zelotipia

Successore nouo vincitur omnis amor.
Parcius e multis mater desyderat vnum,
Quā,quę flens clamat, tu mihi solus' eras.
Et,ne forte putes noua me tibi condere iura,
(Atq; vtinam inuenti gloria nostra foret)
Vidit id Atrides,(qd enim non ille videret
Cuius in arbitrio Gręcia tota fuit?)
Marte suo captam Chryseida victor amabat,
At senior stulte flebat vbiq; pater.
Quid lachrymas odiose senex?bn̄ contigit illi,
Officio natam lędis inepte tuo.
Quā postq̄ reddi Calchas ope tutus Achillis
Iusserat, & patria est illa recepta domo,
Atrides,ait est illius proxima forma,
Et,si prima sinat littera, nomen idem.
Hanc mihi (si sapiat) per se concedat Achilles,
Sin minus, imperium sentiet ille meum.
Quod si qs vestrum factū hoc accusat Achiui,
Est aliquid valida sceptra tenere manu.
Nam,si rex ego sum,nec mecuȝ dormiat illa,
In mea Thersites regna licebit eat.
Dixit,& hanc habuit solatia magna prioris,
Et prior est cura cura repulsa noua.
Ergo assume nouas auctore Agamēnone flā(mos,
Vt tuus in binio detineatur amor.
Quęris vbi inuenias,artes tu perlege nostras,
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod,si quid pcepta valēt mea, si qd Apollo
Vtile mortales edocet ore meo,
Quamuis infelix media torreberis Aetna,
Frigidior dominę fac videare tuę.
Et sanum simula,ne si quid forte dolebis,
Sentiat,& ride,cum tibi flendus' eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flāmas,
Non sunt imperij tam fera iussa mei
Quod nō est,simula positosq; imitare furores,
Sic facies vere,quod meditatus eris.
Sępe ego ne biberem, volui dormire videri
Dum videor,somno lumina victa dedi.
Deceptum risi,qui se simularat amare,
In laqueos anceps deciderat,q; suos.
Intrat amor mentes vsu,dediscitur vsu,

nali auxilio. Plus amat e natis, timorem probat amorem augere. Ordo est, Mater plerunq; e duobus natis plus amat illum pro cuius reditu timet. Quod gerit arma, hoc est q̄ militat. Est prope collinam, porta Collina etiam Salaria dicebatur, qua in collem Quirinalem ibatur, illi pro

Porta Collina, seu Salaria

do precepta artis amatorię. Modo demis, modo adimis, intelligit autem duos libellos de remedio. Ad mala quisq; animum referat sua, hoc est preceptum somni datum poetę, quo iubet, vt amator cogitet semper de malis, et rebus sibi aduersis, quo facilius prę dolore illarum amoris obliuiscat.

pinquum fuit templum Veneris Erycinę, de quo in libro sexto ita scribit Stra. Eryx collis est celsus, in quo Veneris templum locatum erat, quod singulari veneratiōe colebatur, antiquitus mulierum frequentia refertum, illius ministerijs dicatum quas et e Sicilia, et externis regionibus multi locarunt. Sed postea sicut et ipsa colonia viduata colonis est, sic et templum desolatum, et sanctorum hominū copia defecit. Fuit et Romę ante portam Collinam Deę huius ędificium, quod Veneris Erycinę templum dictarunt, cui cum ęde sacra insignis adiacebat porticus. Ouid. Fastorum libro. iiij. Templa frequentari Collinę ꝓxima portę Nunc licet a siculo nomina colla tenēt. Imposuit nomina, quia cognominatum est templum Veneris Erycinę, ab Eryce colle Sicilię. Lethęum. a. Cupido obliuionem amoris inducens amantibus. In suas lampadas, in suas faces, ardentes, quibus Cupido vrit amantum pectora. Addit aquam, vt extinguantur. Obliuio, obliuionem amoris inducens amantibus. Duro viro, viro minus in amorem respondenti. Modo Das, scriben

Téplum Veneris Erycinę

Qui poterit sanum fingere, sanus erit.
Dixerit, vt venias pacta tibi nocte, venito,
Veneris, & fuerit ianua clausa, feres.
Nec dic blanditias, nec dic conuitia posti.
Nec latus in duro limine pone tuum.
Postera lux aderit, careant tua verba querelis,
Et nulla in vultu signa dolentis habe.
Iam ponet fastus, cum te languere videbit,
Hoc etiam nostra munus ab arte feres.
Te quoq; fallet amor, dum sit tibi finis amādi,
Propositis frenis sępe repugnat equus.
Vtilitas lateat, quod non profitebere, fiet,
Quę nimis apparent retia, vitat auis.
Nec tibi tā placeat, quod te contēnere possis,
Sume animos, animis cedat vt illa tuis.
Ianua forte patet, q̄uis reuocabere, transi,
Est data nox, dubita nocte venire data.
Posse pati facile est, tibi ni patientia desit,
Protinus ex facili gaudia ferre licet.
En pręcepta potest quisq̄ mea dura vocare?
En etiam partes conciliantis ago.
Et quoniā variant animi, variabimus artes,
Mille mali species, mille salutis erunt.
Corpora vix ferro quędam sanantur acuto,
Auxilium multis succus, & herba fuit.
Mollior es, nec abire potes, vinctusq; teneris,
Et tua sęuus amor sub pede colla premit,
Desine luctari, referant tua carbasa venti,
Quaq; vocant fluctus, hac tibi remus eat.
Explenda est sitis ista tibi, qua perditus ardes,
Cedimus, e medio iam licet amnē bibas.
Sed bibe plus etiam, q̄ quod pręcordia poscunt,
Gutture fac pleno sumpta redundet aqua.
Et fruere vsq; tua nullo prohibente puella,
Illa tibi noctes auferat, illa dies.
Tędia quęre mali, faciunt & tędia finem,
Iam quoq; cum credas posse carere, mane.
Dum bene te cumules, & copia tollat amorē,
Et fastidita non libet esse domo.
Fit quoq; longus amor, quē diffidentia nutrit;
Hunc si tu quęris ponere, pone metum.

Qui Pute. enumerat res poeta ad quas animum referendum esse dixit. Erat autem Puteal (vt Acron scribit) locus Romę ad quem cōueniebant foeneratores. Porphyrio vero dicit sedes fuisse prętorum prope Circus Fabianum, quod Libonis dicebatur, qa a Libone illud primus tribunal et subsellia collocata sunt. Horatius in Epistolis, Forum Putealq; Libonis Mandabo siccis, et Persius, Si Puteal multa cantus vibice flagellat. Ianumque timet, vel mensem Ianuarium, quo in ius trahebantur debitores a creditoribus, vel forū iudiciale intelligit, quod erat propinquum templo Iani. Celeresque Kalendas, celeres appellat Kalendas, q̄ debitori tempus soluendi videbatur celerius aduenisse q̄ vellet, ex quo designat dolendum esse, si cui amator debet pecunias, debitores enim Kalendis cogebantur pecuniam creditoribus soluere. Horatius in primo Sermonum, Quod nisi cū tristes misero venere Kalendę. Mercedem, aut nummos, vnde extricat, et (ut Suetonius refert) cum Augustus aliqs nūq̄ soluturos significabat, ad Kalēdas Grecas soluturos aiebat.

Put.

Mutua

Qui id timet, vt sua sit, ne quis sibi subtrahat illā
Ille Machaonia vix ope sanus erit.
Plus amat e natis mater plerunq; duobus,
Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
Est prope Collinā templum venerabile portā.
Imposuit templo nomina celsus eryx.
Est illic lethęus amor, qui pectora sanat,
Inq; suas gelidam lampadas addit aquam.
Illic & iuuenes votis obliuia poscunt,
Et si qua est duro capta puella viro.
Hic mihi sic dixit, dubito, verus ne Cupido,
An somnus fuerit, sed puto somnus erat.
O q sollicitos modo das, modo demis amores,
Adijce preceptis hęc quoq; Naso tuis.
Ad mala quisq; animū referat sua, ponet amorē,
Omnibus ille Deus plus, minus ve dedit.
Qui Puteal, Ianūq; timet, celeresq; Kalēdas,
Torqueat hunc eris mutua summa sui.
Cui durus pater est, vt voto cętera cedant,
Huic pater ante oculos durus habēdus erit.
Hic male dotata pauper cum coniuge viuit,
Vxorem fato credat obesse suo.
Est tibi, rure bono generosę fertilis vuę
Vinea, ne nascens vsta sit vua time.
Ille hēt in reditu nauē, mare semꝑ iniquum
Cogitet, & damno littora fęda suo.
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angat,
Et quis non causas mille doloris habet?
Et posses odisse tuam Pari, funera fratrum
Debueras animo sępe referre tuo.
Plura loquebatur, placidus puerilis imago
Destituit somnus, si modo somnus erat.
Quid faciam? media nauem Palinurus ī vnda
Deserit, ignotas cogor inire vias.
Quisqͥs amas, loca sola nocēt, loca sola caueto
Quo fugis? in populo tutior esse potes.
Nam tibi secretos augent secreta furores,
Est opus auxilio, turba futura tibi est.
Tristis eris, si solus eris, dominęq; relictę
Ante oculos facies stabit vt ipsa tuos.
Tristior idcirco nox est, q̄ tempora Phoebi,
Quę relevet luctus turba sodalis abest.
Nec fuge colloquium, nec sit tua ianua clausa,
Nec tenebris vultus flebilis abde tuos.
Semꝑ habe Pyladen aliquē, qui curet Orestē,
Hic quoq; amicitię non leuis vsus erit.
Quid nisi secretę leserunt Phyllida siluę?

Mutua cum, eidis sunt quoq; soluendū esse dicit, si idē credi dit pecuniā alicui. Vt vo cętera de quis in reliqs rebus ꝑorq; in amore faciles habeat parentes. Littora sę. om ne et. scrosa littora. Vt posses odisse tu. Pa. Paris quoq; odisset Helenā; si fratrum pericula consyderasset. In quodā codice ista duo carmina leguntur hoc mō Vt posses odisse tuas Pari, funera fratrum Debueras oculis subscribsisse tuis. Et qs nō cās, idē et fere ista scribit Herod lib: vij. Nec mortalium quē piam, aut esse, aut fore, qui ex quo natus est mali expers sit, et vt quisq; maximus est, ita maxia ei debere mala. Puerilis imago, Cupido. Lethęus, quem somnum q̄s appellauit. Palinurus lethęus, Cupido optimus magister remedij amoris, vt Palinurus fuit optimus nauis Ęneę gubernator. Deserit nauē, deserit mām hāc meam. Quam tpa Phœbi, q̄ diei tēpora. Quęq; leuet lu. quę paracula hic ꝑ ꝗ ponit. Oui. in Meta. vimq; parat; sed vi nō est opus, tuq; figura capta dei nym pha est. et in Fastis, Nataq; desāma cor pora nulla vides. Pyladen aliquem, fidū aliquē amicum, vt fuit Pylades Oresti q̄ eū nunq̄ deseruit, cum factus esset insanus post matrem interfectam. Hic vsus amicitię, hec amicitię vtilitas. Non erit leuis nō erit parua. Vt sacer, vt Aonio refertis Triete

Neminē mali expertem

Quę pro gula

ticas Baccho, amores Phillidis furori Baccharum comparat poeta. Male autem in plerisq; exemplaribus Aedonio legitur syllaba repugnāte, quę in penultima semper lōga est. Propertius. Nec minus assiduis Aedonis fessa choreis, emendes de ita, vt Aonium Bacchum, hoc ē Bęotium legas, non Aedonium. Cur autem Bacchus Aonius dicatur, et quid Aonia sit, docuimus in libris de Arte Amandi, repete quę illic scripsimus. Trietericas, triennalia sacra. Liberi enim sacra (vt docet Seruius) tertio quoq; anno innouabantur. Latum spectabat in equor, an veniret Demophoon. In humo harenosa, in littore. Subnubilus, parum obscurus. Nona terebatur miserę via, sic et in tertio de Arte Amandi. Quere nouem vicibus cur vna feratur, et alibi. Depositis siluas Phyllida flesse comis. Viderit, Demophoon aspexerit. Pallida facta, amore attenuata, vel pallida more furum. Aspicit et ramos, quibus se suspendat. Et oculos ad sua colla refert, zonam collo innectit. Sithoni, o Phyllis et Thracia, quę prius Sithonia dicebatur, vt Gellius docet. Non flesset positis, arbor nō sua causa comas amisisset, idest frondes, quę arborum comę sunt. Prestiterat iuuenis amatoris cuiusdam exemplo docet amā

Trieter-icas

Sithonis

Certa necis causa est. incomitata videri,
Ibat, vt Aonio referens Trieterica Baccho
Ire solet fusis barbara turba comis.
Et modo, qua poterat, longum spectabat in ęquor,
Nunc in harenosa lassa iacebat humo.
Perfide Demophoon surdas clamabat ad vndas,
Ruptaq; singultu verba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa subnubilus vmbra,
Qui tulit illa suos ad mare sępe pedes.
Nona terebatur miserę via: viderit, inquit,
Et spectat zonam pallida facta suam.
Aspicit & ramos, dubitat, refugitq; quod audet,
Et timet, & digitos ad sua colla refert.
Sithoni tunc certe vellem non sola fuisses,
Non flesset positis Phyllida silua comis.
Phyllidis exemplo nimium secreta timeto.
Lęse vir a domina, lęsa puella viro.
Prestiterat iuuenis quicquid mea musa iubebat,
Inq; suę portu pene salutis erat.
Decidit, vt cupidos inter deuenit amantes,
Et quę deciderant tela resumpsit amor.
Si quis amas, nec vis, facito contagia vites,
Hęc etiam pecori sępe nocere solent.
Dum spectant lęsos oculi, lęduntur & ipsi,
Multaq; corporibus transitione nocent.
In loca nonnunquam siccis arentia glebis,
De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, si nō ab amante recedas,
Turbaq; in hoc omnes ingeniosa sumus.
Alter item iam sanus erat, vicinia lęsit,
Occursum dominę non tulit ille suę.
Vulnus in antiquū rediit male sana cicatrix,
Successumq; artes non habuere meę.
Proximus a tectis ignis defenditur ęgre,
Vtile finitimis abstinuisse locis.
Nec, quę ferre solet spatiantem porticus illam,
Te ferat, officium neue colatur idem.
Quid iuuat admōitu tepidā recalescere mētē?
Alter, si possis, orbis habendus erit.
Non facile esuriens posita retinebere mensa,
Et multam saliens incitat vnda sitim.
Non facile est taurum visa retinere iuuenca,
Fortis equus visa semper adhinnit equa.
Hęc vbi prestiteris, vt tandem littora tangas,
Non ipsam satis est deseruisse tibi.
Et soror, & mater valeant, et conscia nutrix,

sum quoq; turbam fugiendam esse. Decidit, venit in pristinum morbum amoris. Nec vis, amare. Contagia, contagia appellat amantium consortia. Est autem contagium, seu contagio, et contages morbus, qui quicquid contingit polluit. Iuuenalis. Dedit hanc contagio labem. Et dabit in plures, sicut grex totus in agris Vnius scabie cadit, et porrigine porci. Dum spectant lęsos, dum aspiciunt aliorum oculos fletu ob amoris impatientias violatos, vel lęsos amātes a puella deceptos accipe. Multaque corporibus, multa mala transeuntia ab amantibus ad alios sanari cupientes multum nocent, id autem ita esse pbat fluminis exemplo. Manat amor tectus, furtim amor redit, et illabitur pectori. Ab amante, ab amantum consuetudine. In hoc, vt manet amor tectus, si non recesserimus. Alter item iam sanus erat, alterius amantis exemplum ponit, ex quo docet longius discedendum esse ne amicam videas. Occursum dominę, amicę fortuitum aduentum. In antiquum vulnus, in pristinum dolorem. Cicatrix male sana, amor antea male sanatus, legitur etiā male firma. Successum, euentum, vt sanaretur. Spatiātem porticus illam,

Contagiū
cōtagio
Contages

puellę enim sub porticibus inambulabant, vt antea dictum est. Officium ne colas, idem, nec cętera facias, quę olim puellam conciliares, efficiebas. Recalesce, rursum ęstuare cō memorando officia, quę amator obibat, dum puellam [illegible]. Tepidā mentem adhuc mediocriter amantem. Alter orbis, altera regio. Non facile esuriens, vt qui famescit, viso cibo difficile se ab eo capiendo abstinet, sic amator visa amica, vix poterit retineri, quum eam adeat. Littora, portus et finem amandi. Et soror et mater valeant, amoueas te etiam a sororibus et matre amicę. Conscia nutrix, nutricem etiam puellę conscium amoris vestri fugias. Pars erit vlla, erit amicus. Nec ve. se. seruos quoq; et ancillas amicę effuge. Lingua re. sermo non habitus de amica. Causam fugiti amo. causā, qua amor a te fugiat, in quiddam codice legitur sic, causam fini tu reddis amori. Melius sic te vicisse [illegible], facilius enim amorē fugabis tacendo, q̃ si de ea quereris. Dum il. ef. donec illa e mente tua labatur. Quam nolis. [illegible] quam dicas te esse amare. Sed meliore fide, tutius esse docet per fluminis similitudinem lente amorem ponere, q̃ celeriter. Flumine perpetuo, flumine [illegible]

Flumen

semper currenti; nam flumen dicitur quod perenne est, hoc est continue fluit. Quod vero estate siccatur a torrendo vocamus torrentem. [Torrens] Altius ire, impetuosius labi, vel maiori aquarum mole descendere. Hęc breuis est, torrens breui dilabitur, vel durat, ęstate enim siccatur.

ius causę, ex qua discordia oriatur. Oberrat, circumerrat, discedit, vel oberrat admonitis, idest errat circum amantes, monendo ipsos, vt causas dissidij quęrant. Liber amor, solutus et ociosus Cupido. Forte aderat iuuenis, docet exemplo non esse quoque cum amica litigandum.

Fallat, amor paulatim ita euanescat, vt non sentiatur. [Euanidus] Euanidus, inanis, et in nihilum redactus. Plinius l. ix. Idem a quadrimo euanidus. Vitruuius l. ij. Partes plus habens humoris, non cito fiet euanidus, sed ab his continetur. Per molles gradus, per facilem viam, hoc est sensim. Exitus iste, iste amoris finis. Feris ingeniis, diris et immitis naturę. Nec curandus adest, nec est sanandus alme. Aut ęgre desinit esse miser, difficile sanatur. Iuncti modo, paulo ante amici. [Venus Appias] Appias ipsa, ipsa Venus genitrix, cuius templum erat in foro. C. Cęsaris, ab aqua appia, quę iuxta erat cognominata, [Appiades] vnde etiam in libris de Arte amandi Appiades Deas appellauit, non modo Venerem, sed Pacem, Palladem, Concordiam, et Vestam illi vicinas. Sępe reas faciunt et amant; sunt etiam qui dicunt puellas, quas amant. [Reus] Reos autem in oratore dicit Cicero eos appellamus, qui non modo arguuntur, sed omnes quorum de re disceptatur. Vbi nulla simultas incidit; inde inquit amor discedit, vbi nullum odium inter amantes intercedit. Libera a monitis, querens aliqua

Et quisquis dominę pars erit vlla tuę.
Nec veniat seruus, nec flens ancillula fictum
Suppliciter dominę nomine dicat aue.
Nec, si scire voles, quid agat tamē ipsa rogabis,
Perfer, erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq;, qui causam fugitiui quęris amoris,
Deque tua domina multa querenda refers.
Parce queri, melius sic te vlciscere tacendo,
Cum desyderiis effluat illa tuis.
Et malim taceas, q̄ te desisse loquaris,
Qui nimium multis nō amo dicit, amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis,
Quam subito, lente desine, tutus eris.
Flumine perpetuo torrens solet altius ire,
Sed tamen hęc breuis est, illa perennis aqua.
Fallat, & in tenues euanidus exeat auras,
Perq; gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam scelus est odisse puellam,
Exitus ingeniis conuenit iste feris.
Nec curandus adest, odio qui finit amorem,
Aut amat, aut ęgre desinit esse miser.
Turpe vir, & mulier iuncti mō, ptinus hostes,
Non istas lites Appias ipsa probat.
Sępe reas faciunt, & amant. vbi nulla simultas
Incidit, a monitu liber oberrat amor.
Forte aderat iuuenis, dominā lectica tenebat,
Horrebant sęuis omnia verba minis.
Iamq; vadaturus lectica prodeat (inquit)
Prodierat, visa coniuge mutus erat.
Et manus, & manibus duplices cecidere tabellę.
Venit in amplexus, atq; ita, vincis, ait.
Tutius est, aptumq; magis discedere pace,
Quam petere a thalamis litigiosa fora.
Munera, quę dederis habeat sine lite iubeto,
Esse solent magno damna minora bono.
Quod, si vos casus aliquis conducat in vnum.
Mēte memor tota, quę damus arma, tene,
Hic opus est armis, hic o fortissime pugna,
Vincenda est telo Penthesilea tuo.

Lectica, qua diuites gestabant, vt docet Iuue. Sęuis minis, minabat. n. iuuenis iratus dię. Iamq; vadaturus, [Vadari] vadari est spondere se certo die affuturum in iudicio, vel per se, vel per aduocatum, siue id sit capitale iudicium, siue pecuniarium. Horatius. Et casu nunc respondere vadato Debebat, quod ni fecisset perdere litem. Prodeat lectica, exeat amica de lectica. Mutus erat, erat sine voce visa amica prę nimio amore. Et manus, quę illi minabatur. Duplices tabellę, codicillos dicit in quibus scripta vtrimque, seu iura continebantur. Venit in amplexus, venit in amicę, cui antea minabatur, complexu. A thalamis, a lecto et amore. Esse solent magno, quod perdis minus est, quam lucrum. Magno bono, liberando te ab amicę amore. Conducat in vnum, si casu veneris eo, vbi erit amica. Arma pręcepta consilia. Penthesilea, amica tua. Nunc tibi riualis, docet ab amatore ea de amica cogitanda esse, quę eam in odium adducant. Medijs irrita verba Deis, Dij

commemoratione aliorum per quos illa peierabat. Nec compone comas,

Nunc tibi riualis, nunc durum limen amicę,
Nunc subeant medijs irrita verba Deis.
Nec compone comas, cum sis venturus ad illã,
Nec toga sit laxo conspicienda sinu.
Nulla sit, vt placeas alienę cura puellę,
Iam face, vt e multis vna sit illa tibi.
Sed quid pręcipue vestris conatibus obstet
Eloquar, exemplo quemq; docente suo.
Desinimus tarde, q; nos speramus amari,
Dũ sibi quisq; placet, credula turba sumus.
At tu nec voces (quid enim fallacius illis?)
Crede, nec ęternos pondus habere Deos.
Neue puellarum lachrymis moueare caueto,
Vt flerent, oculos erudiere suos.
Artibus innumeris mens oppugnat amantũ.
Vt lapis ęquoreis vndiq; pulsus aquis.
Nec causas aperi, quare diuortia quęras,
Nec dic quod doleas, clam tamen vsq; dole.
Nec peccata refer, ne diluat, ipse caueto
Vt melior causa, causa sit illa, tua.
Qui silet, est firmus, qui dicit ꝗ ista puellę
Probra, satisfieri postulat ille sibi.
Non ego dulichias furiali more sagittas,
Nec raptas ausim tingere in amne faces,
Nec nos purpureas pueri resecabimus alas,
Nec sacer arte mea laxior arcus erit,
Consiliũ est, quodcunq; cano, parete monẽti,
Vt faueas cęptis Phoebe saluber ades.
Phębus adest, sonuere lyrę, sonuere pharetrę,
Signa Deum nosco per sua, Phębus adest.
Confer Amyclęis medicatum vellus abenis
Murice cum Tyrio, turpius illud erit.
Vos quoq; formosis vestras conferte puellas,
Incipiet dominę quemq; pudere suę.
Vtraq; formosę Paridi potuere videri,
Sed tibi collatam vincit vtranq; Venus.

Toga laxa

nec capillos torqueas calamistro, sic alibi. Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos. Nec toga sit laxo, molles et libidinosi ad pedes togã demittebãt, Hora. Eo ꝙ rusticius tonso toga defluit, et Tibul. Heu mi, cęq; laxa qd iuuat esse toga. Nam alias toga in sinum collecta subcingebat, vt nunc qdam linea sacerdotũ vestimenta videmus. Nulla sit vt placeas. ne cures et placere alijs puellis tuo ornatu. Alienę puellę, non ita tuę, vt ea ẽ, quam deperis, sed (vt ita loquar) extraneę. Vt e mul. vna sit illa tibi, vt solam illã existimes te bẽre, et eã solam effugias. Aliter apud Plini. in Epłis ad Caninium Ruffum, Vnum ex multis, idem miserę exponas. Sed qd pcipue, cãm docet cur sero ab amore desistant amantes. Exẽplo quęq; docẽte suo. ꝓprio exemplo vno quoq; id cognoscẽte. Pondus hre, hẽre effectũ. Nam falso tibi iurant p Deos, ex quo docet amatorẽ quoq; falli, cum credat puellę. falso iurãti, ꝙ eum amet. Vt lapis, vt scopulus. Vndiq; fluctibus exagitatis. Diuortia, separationẽ ab amica. Nec dic, qd doleas, nec et amicę cãm doloris aperias, legi cui et quid. Peccata, amicę in te crimina. Ne diluat, ne ea purget, et refellat. Vt illa causa, vt puellę ratio. Qui silet, qui non dicit pbra puellę. Satisfacere,

satisfacere

est aut satisfacere tm̃ facere, q̃tum satis sit irato ad vindictam, vt docet Asconius. Liui. lib. vi. Peccet in quos, dum digni sitis, qbus ita satisfiat. Satisfieri postulat, petit, vt se purget amica. Non ego Dulichias, viros amantes sanę poeta se nolle furiose occidere, et vi sedare. Dulichias sagittas, aut eas intelligit

Dulichię sagittę

Herculis sagittas, quas Vlysses Dulichius accepit a Philoctete, et ad Troiam attulit, vt. in xiij. Meta. ostendit. Ouid. aut eas, qbus Vlysses procos interfecit. Scribit. n. Home. in. xxi. Odyssęę Penelopen dedisse arcum Vlyssis pcis tendẽdũ, dicens se illi nupturã q arcum tetendisset, et sagittã emisisset. Verũ cum id facere nemo potuisset, Vlysses, qui sub habitu medici latebat, arcum tetendit, queȝ prius explorauerat, an esset cariosus, pro cosq; sagittis excussis occidit. Proper. Et veteres arcus leto renouasse procorũ, Errorisq; sui sic statuisse modum. Tingere in amne faces, per vim faces Cupidinis extinguet. Nec nos purpureas, nec amãtes retinebimus inuitos, quo minus euolent ad quam velint puellã. Consilium est quodcunq; canos nos. inqt nulli vim afferimus, sed ꝯsiliũ damus volẽtibus sanari. Sonuere lyrę, lyra. n. Apollo vsus est, quam ex testudinis forma inuenisse Mercurium tradunt, et ea donasse Apollinẽ, Post Apollinis cum Marsia, qua et superior fuit ꝯtentiõem, postq; sumptam pręter ęquũ a victo pęnas, pęnituisse Apollinem dicunt, citharęq; effractis cordis musica aliqdiu abstinuisse, auctor Diod. Sonuere pharetrę, pharetra enim ex humeris Apollinis pendebat. Horatius. Voce dum terret Viduus Pharetra Risit Apollo. Scribit Diod. Apollinem arcus, sagittãdiq; extitisse repertorem, qua ex eã Cretẽses pcipue arcu delectati sunt, quem Scythicũ vocant. Confer Amyclęis. Tyriam purpuram Laconica pstantiorem esse docet poeta, vt ex puellis aliam alia pulchriorem esse per silitudinem pbet, scribit Plinius purpurę pcipuum esse Asię in Tyro, in Enynge Africę, & Getulo littore Oceani, in Laconica Europę.

Arcus Vlyssis

Vnus ex multis

Lyra Apollinis

Arcus sagittãdiq repertor Apollo

Scythicus

Vbi ros purpurę pcipuus

Confer,cōpara, Vellus iudicatū, lanas tinctā. Abenis Amyclęis,vasis Laconicis. Murice cuꝫ Tyrio,cum Tyria purpura,q̄ oium laudatissima habebat,ꝑ̄sertum si Dibapha erat: h' est bis tincta magnifico ipendio. Est aūt murex genus purpurę,vt docet Pli. Turpius illud erit,Laconicā purpuram intellige.

purpura tyria Dibapha

fus in bello Troiano perijsset, Laodamia audita mariti morte eius desyderio in amplexu imaginis cerę expirauit.Serui.scribit eā optasse, vt mortui mariti vmbrā videret, qua re passa non deserens eam,in eius amplexibus perijt. Recreat admonitu,souet recordatione. Vulnusq; no.amor recrudescens. Scindit,aperit. Firmis, amore pene liberatis legit it infirmis. Cā pu.parua causa. Flāma redar.renouabit amor. Argo lucę cupe. docet a fili, loca, quę nocēt amāti,euitanda esse.Nam plius Palamedis pi, vt vlcisceret filij necem, eleuata facula signum dedit ex Caphareo Euboię pmōtorio Grecis naufragio laborantibus,q credentes eos ignes idicare portū tutissimū,inter asperrimos scopulos naufragiu fecerunt. Virgi. Vltorq; Caphareus, et Propertius,Nauplius vltores sub noctem porrigit ignes.Et natat exuuijs Grecia pressa suis.Soli.scribit Caphareum promontorium pminere in Hellespontum, vbi post illi excidium argiuam classem,vel Minerue ira,vel(quod certior pdit historia)sydus arcturi grauibus affecit casibus. Teq; senex,Nauplium Palamedis patrem dicit. Preterita cautus Neside,Strabo in.ix.scribit post Cromyonem Scironides des Atticis finibus imminere petras, iuxta mare transitum non relinquentes,super eas aūt viaꝫ est in Atticam,atq; Megaram ab Isthmo ducentem, quo in loco Scironis res i monte gestę,latronūq; ē flectentes ad terram arbores pinus fabulis memorantur,q̄s Theseus obtruncauit. A q̄bus locis extremis flantem pcellasq; scientem, ſęuum Cauꝫ Athenięses Scironē appellāt. scdm vo petras illas Scironides idē scribit Minoā rupem prurupe i pelagus Nisęę portum efficiēs.Fuit aūt Nisea Megarē sium emporiū,qd it Minoa vocabat,a qua poeta seu Mipcellosum mare,et orā illā Niseida appellauit. Potes et(qd magis plꝫ) per Niseida Scyllā intelligere, quę,est scopulus in freto Siculo versus Italiam sub quo sunt pcaua saxa,quo naues vi ventoꝝ,estuq; freti impellunt,lacerantur q;,de quā Circe ap̄t Homerin.xij Odys.ita Vlyssem alloquit.Duo sunt scopuli,cacumen montis occupat, in qd nemo mortalium ascendit vnq̄,in medio scopulo spelunca Erebi instar. Habitat illic Scylla monstrum imane,cui pter Deum occurreret nemo,aspectu tristis, Scyllę duodecim bēt pedes,colla plonga, sex totidē capi, forma

Capharęus

Niseai seu Minois

Scylla scopulus

Nec solā speciem,mores quoq; confer, & artes,
Tantum iudicio ne tuus obstet amor.
Exiguū est,quod deinde canā, sed profuit illud
Exiguum multis,in quibus ipse fui.
Scripta caue relegas blandę seruata puellę,
Constantes animos scripta relecta mouent.
Omnia pone feros(q̄uis inuitus)in ignes,
Et dic,ardoris sit rogus iste mei.
Thestias absentem succendit stipite natum,
Tu timide flammis perfide verba dabis.
Si potes & ceras remoue,quid imagine muta
Carperis?hoc perijt Laodameia modo.
Et loca sępe nocent, fugito loca conscia vestri
Concubitus,causas illa doloris habent.
Hic fuit,hic cubuit, thalamo dormiuimus illo,
Hic mihi lasciua gaudia nocte dedit.
Admonitu recreatur amor, vulnusq; nouatū
Scinditur,& firmis causa pusilla nocet.

Vtrunq;, et Iuno & Pallas. Sed tibi collatam,cōparatā,nasex pparatione quaq; minus placere posse ostendit. Tantum iudicio, vide ne pręamore plus placeat amica,q̄ par sit. Scripta caue relegas, docet qd sit exiguū illō, quod sibi quoq; profuisse dixerat. Scripta,tabellas ab amica antea missas ad amatorem accipe. Oia pone feros, oia scripta igni crema, to. Ardoris sit rogus iste mei,iste sit finis, et psūptor mei amoris. Thestias ab.Oeneus in magna frumenti copia,cū cęteris Dijs, sola Diana neglecta,sacrificasset, irata Dea Calidoniū apꝛ igēti magnitudine celebrē ad vastandā late patriam ppinquā imisit,ad hunc delendū Meleager ętate, viribusq; integer, pluribus assumptis secum socijs apꝛ iaculatus,occisę bestię pmiuꝫ,(id erat ferę pellis) oīum psensu tulit. Cū in venatione Atalanta Schenei filia affuisset,eius amore captus,pellē velu ti laudē occisę ferę sibi pcessit,qd factuꝫ,q vna venati fuerant Thestij filij ęgre ferentes, Atalantę per insidias,cū Arcadiā rediret,pellē abstulere.Meleager puellę auxiliū ferens, Althęę mris fratres necauit,illa Meleagꝛ execrata est ab Dijs imortalibus,q eius votū exaudiuerūt filio mortē iprecata. Fabulant qdam Meleagri ortu Parcas noctu in somnis Althęę dixisse, tunc vitę Meleagri filij finem fore,cum id lignū(is torris extinctus erat)cōbureret.Orto puero existimās in eius ligni custodia filij salutē ptineri diligenter custoditum seruauit. Postmodū fratrum morte irritata torre cōbusto, ferunt cāꝫ interitus filij extitisse,cuius facti postea cū eam peniteret,laqueo vitā finiuit,auctor Diod. Fabulam et narrat Ouid.in Meta. Thestias, Althea Thestij filia. Ceras ami.imagies cereas. Carperis,delectaris hoc modo, q Protisilai mariti cęream imaginem Laodamia finxerat, dicente ipsa in Epis,Dum tū arma geris diuerso miles in orbe,Quę referat vultus est mihi cera tuos, et paulo post,Hanc specto,teneoq; sinu pro piuge vero. Et tanq̄ possit vba referre q̄ror.Sed cū ille e naui egres

Meleagri fabula

Vt pene extinctum cinerem si sulfure tangas,
Viuet, & ex minimo maximus ignis erit.
Sic, nisi vitaris quicquid renouabit amorem,
Flamma redardescet, quę modo nulla fuit.
Argolicę cuperent fugisse Caphareа puppes,
Teq; senex luctus ignibus vlte tuos.
Preterita cautus Niseide nauita gaudet;
Tu loca, quę nimium grata fuere, caue.
Hęc tibi sint Syrtes, hęc Acroceraunia vita,
Hic vomit epotas dira Charybdis aquas.
Sunt, quę non possunt aliquo cogente iuberi,
Sępe tamen casu facta leuare solent.
Perdat opes Phędra, parces Neptune nepoti;
Nec faciet pauidos taurus auitus equos.
Gnossida fecisses inopem, sapienter amasset;
Diuitijs alitur luxuriosus amor.
Cur nemo est Hecatē? nulla est, q̄ coepit Hirū?
Nempe quod alter egens, altera pauper erat.

ta, dentes triplici serie pectinatos, capita exerens, beluas ingētes piscat. Fabulas hēs apud Oui. l. xiiij. Meta. quā hic tñ more poetico ɔfundit. Vult. n. Scyllā Nisi filiā in monstrū marinū, deinde in saxum, qđ Niseida appellat, fuisse ɔuersam. Id a nautis vitari docet et Oui. in Meta. Eandē fabulā confundit et Proper. eo carmīe. Quid mirū i patrios Scyllā sęuisse capillos, candidaq; iguina versa canes, et Virg. Quid loq̄r aut Scyllā Nisi, quam fama secuta est candida succinctā latrantibus iguina mōstris Dulichias vexasse rates. Sunt qdam q legunt Ripheide loco Niseide. Hęc tibi sint

Syrtes Syrtes, duo sunt sinus Africani maris dispari magnitudine, sed pari periculo, vento. n. trahunt harene, vñ locus mōvadosus fit accedēte cumulo harenarū, mō pfundior illic alio depulsis. Salu. Nā ppe duo sunt sinus i extrema Africa, ipares magnitudine, pari nā, quorū loca pxima terrę palta sunt, cętera iteriora, vbi fors tulit, alta alia, alia in tēpestate vadosa. Nā in tēpestate fluctus quasi limum, harenā, et saxa trahūt, et hinc facies locorū mutat. Solinus quoq; ita scribit, cui pximi Cyrenenses inter duas Syrtes, quas inaccessas vadosum et reciproci mare efficit. Cuius sali defectus, vel incrementa, haud promptū est dephendere, ita incertis motibus nunc in breuia rescindunt portuosa; nunc in est bus inundant ingētis. Vt Varro auctor est, p flebilē ibi terrā ventis penetrantibus, subita vi spūs citissime, aut remouere maria, aut resorbere. Hęc Acroceraunia vita, effuge hęc loca tiq̄ nautę fugiunt Ceraunia. Luca. scopulusq Ceraunia nautę summa timēt, et Hora. Qui vidit mare

Ceraunia siue Acroceraunia turbidū, Et infames scopulos Acroceraunia. Sunt aūt Ceraunia, siue Acroceraunia (vt docet Ser.) mōtes Epiri, a crebris fulminibus dicti. Acros. n. summitas dr, Cheraunos vero fulmen, q eorū summitas fulminibus infestat. Vir. Aut Athon, aut Rhodopē, aut alta Ceraunia telo Deijcit. Hic vo. epo.

Charybdis Charybdis foemina fuit voracissima, vt docet Ser. quę q Herculis boues rapuit, a Ioue dr fulminata, et in maria pcipitata, vnde nām pristinā seruat, nā sorbet vniuersa. Oñdit aūt Charybdis ante

Zanclea vrbē Sicilię Zanclen paululū i traiectu, a qua ipsa a poetis Zanclea appellat, eius pfundū gdē imēsum esse docet Stra. quo inundationes freti miro i modum nauigia detrahūt, magnas p circūductiones, et vortices pcipitata, qbus absorptis ac dissolutis naufragiorū fragmenta ad Tauromınitanum littus attrahunt, qđ ab hmōi casibus coprian. i. simum appellant. Tibullus, Nec violenta suo ɔsumpsit in ore Carybdis, Vel si sublimis fluctu ɔsurgeret imo, Vel si interrupto nudaret gurgite pontū. Sunt q̄ nūc pn̄t, diuitias ē opulentiam amori et obesse dič. Aliquo co q si cogā amatorē diuitijs suis carere, vt sanet, non parebit. Casu fa. casu diuitię amissę, q̄ sunt bona fortunę. Leuare so. solent amorē tollere, leuigit et iuuare. Perdat opes Phę. si Phędra sit sine diuitijs. Parces Neptune nepoti, nō capiet gnidū giū. Hippolyti amore, nec ille interficiet a Neptuno immisso tauro. Nā cū Theseo vxor Phędra falso accusasset Hippolytū Thesei filiū ex Hippolyta Amazone, q eam de stupro iterpellasset, Theseus pater ab auo Neptuno petijt, vt filius discerperet, q cū Troezena curru veheret, cornigero tauro a Neptuno iprouiso emisso perrefactis eqs, et p asperrima saxa curru ptracto excussus interijt, vt elegātissime narrat Ouid. in vltimo meta. Hippolyti interitus

Hippolyti interitus meminit et Ci. in Officijs bis vbis. Nam si (vt in fabulis est) Neptunus, qđ Theseo pmiserat nō fecisset, Theseus filiō Hippolyto nō eēt orbatus. Taurus auitus, taurus Neptuni Thesei aui. Ægeum enim filius fuit Neptuni et Neropes. Gnossida sc. no. si Phędra paup fuisset, potes hoc et ad Pasiphaen referre. Cur ne. est He. Hecates et Hiri exēplo docet amorē nō paupes, sed potentiores subigere. Sunt q non Hecaten, sed Hecalen legendū putarūt. Fuit. n. Hecale anus pauper, quę Theseū suscepit hospitio. Apule. lib. i. meta. Contentus lare paruulo Thesei illius cognominis pr̄is tui virtutes ęmulaueris, qui non est aspernatus Hecales anus hospitium tenue. Nulla est q̄ coe. Hi. Hirus Ithacensis mendicus fuit stolidus, et magno corpore, q (vt Home. scribit) vapulauit ab Vlysse, cū reuersus inuenisset eū i vestibulo edii suarū. Hirus appellatus est a loq̄citate mendicandi. nā Arneus olim a mre dicebat. Prop. Lydus Dulichio nō distat Croesus ab Hiro. Non tñ ti tā est, nō tñ tanti facis amoris remediū, vt velis paup esse. At tāti ti. sit, at tanti facias non frequentare Theatra, quoad ɔualueris, gti satis amoris iugū ponere. Non indul. Thea. nō frequentare Theatra, in qbus molles et lascinę res

agitari solent. Propero nimis editio nata Theatris meo: cantusq; rythmi. Et vox, verba lascina cantantium in Theatris. Et numeris brachia mota suis, saltationes illas, et molles gesticulationes dicit, quę in Theatris fiebant. Propertius: Si ne aliquis molli deducit brachia gestu. Candida

adgressus, a Menelao susceptus est hospitio, qui Helenę vxori hospitis curam mādauit, ipse vero i Cretam nauigauit cum reliquis Minois pronepotibus accitus ad diuidendas Atrei opes, Viro Plisthenio, Agamemnoni Plisthenis filio. Nec frustra flebat, nec frustra plorabat Achilles. Atrides

Non hēo, vnde suū paupertas pascat amorem,
Non tamen hoc tāti est, pauper vt eē velis.
At tanti tibi sit non indulgere Theatris,
Dum bene de vacuo pectore cedat amor.
Eneruant animos citharę, cantusq;, lyręq;,
Et vox, et numeris brachia mota suis.
Illic assidue ficti cantantur amantes.
Quid caueas actor, quid iuuet, arte docet.
Eloquar inuitus, teneros ne tange poetas,
Summoueo dotes impius ipse meas.
Callimachū fugito, non est inimicus amori,
Et cum Callimacho tu quoq; Coe noces,
Me certe Sappho meliorem fecit amicę,
Nec rigidos mores Teia musa dedit.
Carmina quis potuit tuto legisse Tibulli?
Vel tua, cuius opus Cynthia sola fuit?
Quis potuit lecto durus discedere Gallo?
Et mea, nescio quid carmina tale sonant.
Quod, nisi dux operis vatem frustrat Apollo;
Aemulus est nostri maxima causa mali.
At tu riualem noli tibi fingere quenquam,
Inq; suo solam crede iacere toro.
Acrius Hermionen ideo dilexit Orestes,
Esse quod alterius cœperat illa viri.
Quid Menelae doles? ibas sine coniuge Creten,
Et poteras nupta lętus abesse tua:
Vt Paris hanc rapuit, nunc demū vxore carere
Non potes, alterius creuit amore tuus.

Candida sex varios lenit ore modos. Ficti amantes, non veri amantes, sed ficti, vt in argumentis comędiarum introducuntur, legit et hoc modo: Illic assidue ficti saltantur amātes. Quid caueas actor. Quid vites tanq; dānosum. Nam comędia est vitę speculum. Actor Comędiarum. Quid iuuet, quid prosit. Teneros poe. Elegiacos molles dicit. Meas dotes, meos libros. Callimachū fu. Callimachus Elegia princeps hr Fabij iudicio. Fuit aūt Cireneus (vt docet Stra.) a Batto oriundus. Non est ini. amo. q̄ res amatorias et lasciuias scripsit versu Elegiaco; nam Lydē amauit, de q̄ Elegias scripsit. Tu quoq; Coe no. Philetas et ex Coo insula in mari Carphatio Elegiā scripsit, et in eo scribēdi gñe scōas tulit, vt Fabius docet. Huius et meminit Stra. quem aliorū scriptorū ersti cum fuisse dicit, Battidam amauit. Oui. de

Callimachus Lydē amauit

Battida Philetas amauit

Agamēnon res habuit cum Briseide. Fuit maius Mo Ēnę, fuit [illegible] vtilitas. Nam sibi q̄ nunquam tactam Briseidā, Agamēnon in. ix. Iliados Homericum maximis muneribus polliceatur se etiam Briseidam, quam Achilli eripuerat, remissurum, eamq; intergerrimam omnino, et quę nunquam secum aut in eodem cubile iacuit, aut more virorum, mulierumque fuisse commistam magnū iusiurandum interponit. Sceptrum non putat esse Deos, q̄ credit aliud eē iurare per Sceptrum, aliud per Deos. Sceptrum enim Agamēnonis Vulcanus fabrefecerat, Iouiq; dederat, Iuppiter postea Mercurio, Mercurius Pelopi, Pelops Atreo, Atreus moriē reliquerat Thyesti, Thyestes vero Agamemnoni, vt insigne eius regis foret, qui in Argo, suisque insulis ditionem te

sine titulo, Nec tantum clario Lydię dilecta poetę, Nec tantum Coo Battis amata Deo. Me certe Sappho, Sapphus opa erant lascina, vnde et i arte amandi ita scripsit, Nota sit et Sappho, quid n. lasciuius illa. Meliorem aml. amicę magis placidum. Teia musa, Anacreon poeta, pria Teius. Carmina Ti. de Tibullo et alijs poetis plura diximus in libris de Arte amandi. Cuius opus Cynthia sola fuit. Propertiū quoq; nō tuto legi posse ab amatore scripit. Durus discedere, abire quin mollis fiat. De Gallo poeta anteā dēm est. Nescio quid ta. nescio qd sile et lasciuum. Aemulus, riualis. Solam amicam, sine vllo amante. Acrius Hermionem, exemplis docet amorem ęmulis ardentiorem fieri. Alterius vi. Pyrrhi Achillis filij. Ibas si. con. Creten, nam cum Paris Spartā na

Sapphus opera

neret, auctor Homerus libro Iliados secundo. Modo velle tene, modo teneas tuam voluntatem adeundi amicam, vt sit verbum pro nomine, sic et Persius, Velle suum cuiq; est. Vel tene velle, idest tibi propone transire velle amicę conspectū. Nunc fortiter ire, nunc opus est forti animo transire amicę limina. Illo Lotophagos, Lotophagi fuere populi Africę habitantes Meninge insulam, vt scribit Strabo, sic appellati, quoniam comedunt Loton, quę est arbor ferens fructum suauissimum, et tam dul. cibum, vt (auctore Plin. in libro decimoquarto) nomen etiam genti, terręque dederit, nimis hospitali aduenarum obliuione patrię. Nam Vlysses in Africam delatus socios sciscitatum misit, qui gustata Loto nunquam renunciare, aut redire cupiebāt. Cibi. n. suauitate

Lotophagi

uitate suç obliti erant, quos Vlysses inuitos ad naué reduxit, vnde Silius li. iij. ita scribit: Quos suc co nobilis arbor, Et dulci pascit Lotos nimis ho spita baca. Scribit Pli. Loton arborē nasci circa Syr tes atq; Nasamonas, paulo maiorē pyro fructū sa bę magnitudine, colore croci admirandę suauita tis, q̄ in Italiā trāslata nāt mutat. Herod. etiam in lib. iiij. scri. Lotophagos Ginda norum oram in mare porrectā coluisse, q e solo loti fructu victi tabant, q fructus est instar fructus lenti sci, suauitate assimi lis fructui palmarū, et ex eo fructu Loto phagos vinum face re solitos fuisse, idem auctor est. In illo an. in amicę aditu. De Sirenibus dcm̄ ē. Adijce ve. ocyssime transeas. Hunc q̄ vel nimiū, docet et ri ualem non hn̄dū eē loco inimici, vt ātea. Ecce ci. et, cibos q̄ libidinē incitantes vitandos esse dicit. Daunius bul. bul bus ex Apulia, quem post Africanos lau dat Pli. li. xix. An ve niat Megaris, Mega ra vrbs fuit Atticę, d qua Pausani. lib. i. ita scribit, Beotij Mega reū Neptuni filium, q Onchestū vrbē incole bat, Beotiorū exercitū Niso subsidio venisse referūt, aduersus quē Minos bellū gerebat hunc in pugna occi disse, ibiq; sepultū vr bi nomen fecisse, cũ antea Nisa diceret. Addunt Megarenses xij. post captum Pho ronei filium seculis Lelegā ex Ægypto p fectū regnū obtinuis se, eoq; regnante Lele gas vocitatos fuisse. Illud et addimus Me garenses alteram arcē habuisse Alcathoē noīe, ab Alcathoe Pelopis filio cognominatam, nā ad eas ascendētibus ad dextram Megarei monumentum positū esse. Eam Apollo in gratiā Alcathoi ↄstru xit, q̄ in ea quadam muri parte lyram deposuis set, nimirumq; sonum lapis attraxit, vt Pausanias et Palephatus scribunt, vnde Oui. in Meta. Alcatho en aram nō vrbē fuisse intelligit, vt Tonal. voluit, atq; eum sicuti ceteros qdam ignarī. Erit noxi. erit nocens. Erucas salaces, erucam herbā libidi nem incitantē. Vtilius sumas acuentes lumina rutas, Rutā (vt Plini. docet lib. xx) Pythagorei cocu lis noxiam putauit falso, qm̄ sculptores et pictores hac cibo vsos scribit oculorum cā, eadem generationes impedit, ideo profluuio genitali dat, et Venerem crebro per somnia imaginantibus. De Bacchi mu ne. de vino a Baccho repto. Scribit n. Dio do. in. i. Dionysiū vi ni fuisse inuentorē in Nysa, qui plantā di, ac vini ↄficiendi, seruandiq; et ex alio transferēdi vsus edo cuit. Spe bre. breui q̄ speres. Meos mo. mea precepta d munere Bacchi. Stu peant, torpeāt, sensu careant. Nutrit vē to, docet amores vi no accendi, et immi nui, vt ignis vento. Lenis au. placidus ventus. Aut nulla ebrie. aut nihil, aut i modice bibas. Si q̄ est inter vtrunq; sigs parce biberit. Exe gi, ad calcē deduxi. Fessę ca. fer. cari. postq̄ opus ceptū ad finē pduxit poeta, iā quiescēdū esse dicit, qd faciūt et nautę, cū portū attigerint. Virgi. in. i. Geor. Ceu fessę, cum iam portū tetigere carinę, Puppibus et lęti nautę im posuere coronas. Pia vo. pias preces. Meo car. meis preceptis, qbus remedia amoris descripsi.

Megara

Hoc & in abducta Briseide flebat Achilles,
Illam Plisthenio gaudia ferre viro.
Nec frustra flebat, fecit mihi credite Atrides,
Quod si non faceret, turpiter esset iners.
Certe ego fecissem, nec sum sapientior illo,
Inuidię fructus maximus ille fuit.
Nam, sibi quod nunq̄ tactam Briseida iurat,
Per sceptrum, sceptrum non putat eē Deos
Dij faciant, possis dominę transire relictę
Limina, proposito sufficiantq; pedes.
Et poteris, modo velle tene, nunc fortiter ire,
Nunc opus est celeri subdere calcar equo.
Illo Lotophagos, illo Sirenarū antro
Esse puta, remis adijce vela tuis.
Hūc quoq;, quo quōdā nimiū riuale dolebas,
Vellem desineres hostis habere loco.
Aut certe, quamuis odio remanente saluta,
Oscula cum poteris iam dare, sanus eris.
Ecce cibos etiam, medicinę fungar vt omni
Munere, quos fugias, quosue sequare dabo,
Daunius an Libycis bulbus tibi missus ab oris
An veniat Megaris, noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum est vitare salaces
Et quicquid Veneri corpora nostra parat.
Vtilius sumas acuentes lumina rutas,
Et quicquid Veneri corpora nostra negat.
Quid tibi precipiam de Bacchi munere quęris?
Spe breuius monitus experiere meos.
Vina parāt aīos Veneri, nisi plurima sumas,
Et stupeant multo corda sepulta mero.
Nutritur vento, vento restinguitur ignis,
Lenis alit flammas, grandior aura necat.
Aut nulla ebrietas, aut tanta sit, vt tibi curas
Eripiat, si qua est inter vtrunq;, nocet.
Hoc opus exegi, fessę date serta carinę,
Contigimus portus, quo mihi cursus erat.
Post modo reddatis sacro pia vota poetę,
Carmine sanati fœmina, virq; meo.

Publij Ouidij Nasonis de Remedio Amoris Liber secundus et vltimus explicit.

Habes Francisce generose Enarrationes nostras in Ouidium de Arte Amandi, & de Remedio Amoris, quas celerius aliquanto q̄ fuerat consilium tuis p̄cibus emisimus. Volebam enim vti Horatij consilio, qui in arte poetica docet nō precipitandam esse editionem, sed in nonum annum premendam. Quare si quid desyderabitur, id tibi, & quotidiano tuo conuitio ascribito. Si quid vero immutatione literarum, syllabarumue aliquid deprauatum inueneris, id non mihi, verum difficili impressorum correctioni imputato. Vale.

M. ANTONII ANTIMACHII MANTVANI CARMEN.

Naso Corinna tuos exptus sępe calores,
Et q̄ fallaces sint in amore doli.
Edidit excultos hac callidus arte libellos,
Quo facile ad dn̄am qsq; teneret iter,
Scripsit & accensos, q̄ nā medicina furores
Tollat, & illato vulnere pręstat opem.
Quę facili quis sint scripta poemata versu
In multis fuerāt nō bn̄ nota locis.
At modo discussit Merulę solertia docti
Non exploratum quicquid hēbat opus.
Huic igit̄ tantum debere fatent̄ amātes,
Nasoni quantum pallida turba suo.

DOMITII PALLADII SORANI CARMEN.

Quot puer icantos q̄ndā pharetratus amātes
Impulit ad sęue tela cuncta necis,
Quot laq̄is periere fero sub amor̄ iacētes,
Quot rapuit missos ęstus, et ūda viros,
Sęuus amor q̄ndā factus nunc mitior armis
Leniter offēdet pectora victa suis
Nāq; modū, facileq; viā docet artis amādi
Hoc opus. Ast alind vulneris edit opē.
Multū docta cohors, Veneriq; obnoxia pubes
Ingenio debet Naso poeta tuo.
Nec mīus interp̄s eadē tibi Merula debet,
Quod per te multis q̄ latuere patent.
Ergo tibi inumeras p̄ tāto mūere grates.
Merula culte tibi, turba latina refert

Impressum Tusculani apud Benacum.
In ędibus Alexandri Paganini. MDXXVI. 1526.

REGISTRVM

A B C D E

Omnes sunt sexterni pręter E qui est quaternus.

Igitur nulla poterit subitis stupi medela.

Flammis flammifer flamma qua mox adura
ipsulo nectareo istae debet potest:
Exuere te precor ardentes ignis acerua.
quae non tot maris aqua tolere potest
et quae ~~maiore~~ non sensit diuinatis hercs.
~~in necessaria~~
~~Nec etiam maiore~~
~~sic~~ haec ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ne usus in corpus ... [illegible] ipse.
igitur item ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Cum dona maritis gelanit ipse me
fere succor ne moni ~~[illegible]~~ gelans amante.
Et Iove ad dios ~~[illegible]~~ corpus inire
Ut facile potens non lenis dolorem.
~~[illegible]~~
adore flammam emerentis mea.